

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gegužės 22 d.
(OR. en)

9596/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0156 (COD)

UD 110
CODEC 917
ENFOCUSTOM 57
ECOFIN 452
MI 429
COMER 57
TRANS 194
FISC 95

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gegužės 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 258 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 258 final.

Pridedama: COM(2023) 258 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 17
COM(2023) 258 final

2023/0156 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir
panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 198} - {SWD(2023) 140} - {SWD(2023) 141}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

ES muitų sąjunga yra tikras sėkmingos Europos integracijos ir klestėjimo pavyzdys. Ji yra ES bendrosios rinkos pagrindas ir jos sergėtoja¹, sudaranti sąlygas prekėms laisvai judėti Sąjungoje. Tarptautinių prekybos santykių srityje Sąjunga, kaip vienas iš didžiausių prekybos blokų pasaulyje, laikosi bendros pozicijos. Sklandus muitų sąjungos veikimas yra labai svarbus ES ekonomikai ir klestėjimui bei jos tarptautiniam konkurencingumui. Tarptautinė prekyba yra naudinga piliečiams ir įmonėms, o taikant muitų tarifus, kvotas ir kitas prekybos priemones padedama apsaugoti pramonės gamybą ir darbo vietas Sąjungoje bei užtikrinti pajamas, sudarančias viešuosius finansus.

ES vykdoma dvejopa žalioji ir skaitmeninė ekonomikos pertvarka, todėl priimta plataus užmojo teisės aktų, kuriais nustatyti aplinkos apsaugos, saugumo, socialiniai ir skaitmeniniai standartai, kuriais formuojama įmonių veikla bendrojoje rinkoje ir už jos ribų. Šiai plataus užmojo darbotvarkei gali būti pakenkta, jei Sąjungos produkcija bus pakeista iš trečiųjų šalių, kurios šių standartų nesilaiko, importuojamais produktais. Muitinei nevykdant centralizuotos tiekimo grandinės stebėsenos ir kontrolės, Sąjunga negali susidaryti visapusiško vaizdo, kurios prekės įvežamos į jos teritoriją ir iš jos išvežamos. Tai ne tik silpnina ES sektorių politikos patikimumą, bet ir riboja ES, kaip geopolitinės veikėjos, galią.

Muitinėms tenka vis daugiau užduočių, atsirandančių įgyvendinant pirmiau minėtus labai plataus užmojo teisės aktus, kurie buvo priimti pastaraisiais metais. Todėl šiuo metu muitinėms tenka didelė apkrova, kuri, viena vertus, susidaro dėl vis didesnio užduočių kiekio ir sudėtingumo ir, kita vertus, dėl vykdant elektroninę prekybą sparčiai išaugusio mažos vertės siuntų skaičiaus. Be to, nevykdant centralizuotos tiekimo grandinės priežiūros, Sąjunga negali stebėti ir kontroliuoti visų į bendrąją rinką patenkančių ir iš jos išvežamų prekių. Todėl didėja muitinės procesams, duomenims ir IT bei muitų sąjungos valdymui būdingi iššūkiai. Kaip matyti iš poveikio vertinimo, muitinėms sunku vykdyti apsaugos misiją, nes jos susiduria su sunkumais rizikos valdymo ir bendradarbiavimo su rinkos priežiūros institucijomis, teisėsaugos institucijomis ir įstaigomis, mokesčių administratoriais ir kitais partneriais srityse. Be to, problemų kelia su prekyba susijusi administracinė našta, sunkumai vykdant elektroninės prekybos prekių kontrolę, ribota duomenų kokybė ir jų prieinamumas, taip pat įgyvendinimo skirtumai valstybėse narėse.

Šia reforma stiprinami muitinių pajėgumai prižiūrėti ir kontroliuoti į muitų sąjungą įvežamas ir iš jos išvežamas prekes. Muitinių reforma yra ilgalaikis strateginis sprendimas, kuriuo siekiama lanksčiai prisitaikyti prie tiekimo grandinių pokyčių ir geriau ginti ES ir jos valstybių narių finansinius interesus, taip pat užtikrinti ES saugumą, saugą ir viešuosius interesus.

Atsižvelgdama į tai, Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen savo politinėse gairėse paskelbė: „*Atėjo laikas imtis veiksmų, kad į naują lygį pakylėtume muitų sąjungą, jos pagrindą, kuris leistų geriau apsaugoti mūsų piliečius ir bendrąją rinką. Siūlysiu drąsių*

¹ 2023 m. sausio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bendrosios rinkos 30-osios metinės: laimėjimų paminėjimas ir žvilgsnis į būsimus pokyčius“ ([P9_TA\(2023\)0007](#)).

*integruoto europinio požiūrio priemonių paketą muitinės rizikos valdymui sustiprinti ir veiksmingai valstybių narių vykdomai kontrolei remti*².

Imdamasi pirmųjų veiksmų, Komisija pateikė Muitinės veiksmų planą³, kuriame išdėstyti konkretūs reformos rengimo veiksmai. Kaip paskelbta plane ir atsižvelgdama į Europos Parlamento prašymą, Komisija atliko tarpinį Sąjungos muitinės kodekso (SMK) įgyvendinimo vertinimą⁴, kuriame pripažinta pažanga, tačiau taip pat nustatyta, kad reikia stiprinti elektroninės prekybos ir draudimų bei apribojimų sistemą. Be to, tarpiniame vertinime nustatyti sunkumai kuriant 27 nacionalines muitinių IT sistemas. Muitinės veiksmų plane taip pat paskelbtas reformos privalumais ir trūkumais grindžiamas poveikio vertinimas ir strateginės diskusijos svarstymų grupėje su nacionalinėmis muitinių administracijomis dėl to, kaip padaryti muitų sąjungą lankstesnę, technologiškai pažangesnę ir atsparesnę krizėms (jos įvyko 2022 m.).

Pripažindama struktūrinių pokyčių poreikį, Komisija bendradarbiavo su suinteresuotaisiais subjektais, akademinė bendruomene ir tarptautiniais partneriais prognozavimo procese „Muitinės ateitis ES 2040 m.“. Prognozavimo ataskaitoje rekomenduota *„spręsti muitų sąjungos valdymo uždavinį pirmenybę teikiant bendrai centrinei struktūrai, kad būtų galima veikti išvien, pasinaudoti technologijų pažanga ir kuo veiksmingiau naudotis muitinės duomenimis*“⁵. Be to, ES muitų sąjungos iššūkių žinovų grupės nepriklausomoje ataskaitoje padaryta išvada, kad *„nacionalinės muitinės taisyklės ir procedūros tebetaiko labai skirtingai“* ir *„šiuo metu piliečių ir valstybių narių apsaugos lygis priklauso nuo vietos, kurioje vykdomas prekių tikrinimas, o apgaulingai ir aplaidžiai veikiančios įmonės turi didelį pranašumą, palyginti su sąžiningomis ir reikalavimų besilaikančiomis įmonėmis ir asmenimis, nes jos susiduria tik su nedidele rizika*“⁶.

Europos Audito Rūmai specialiosiose ataskaitose nustatė muitinėms kylančius iššūkius. Vienoje ataskaitoje nustatyta, kad nepakankamas muitinio tikrinimo suderinimas daro žalą ES finansiniams interesams, ir teikiamos rekomendacijos Komisijai, *„kaip geriau užtikrinti, kad būtų taikomas vienodas muitinis tikrinimas, ir kaip kurti bei įgyvendinti visaverčius ES lygmens analizės ir koordinavimo pajėgumus*“⁷. Audito Rūmai taip pat padarė išvadą, kad muitinės IT sistemų diegimo vėlavimai *„buvo susiję su keletu veiksmų, visų pirma: kintančia projekto apimtimi, ES ir valstybių narių skiriamais nepakankamais ištekliais ir ilgu sprendimų priėmimo procesu dėl daugiapakopio valdymo struktūros*“⁸. Elektroninės prekybos srityje auditoriai atkreipė dėmesį į iššūkius, susijusius su teisingų PVM ir muitų sumų surinkimu⁹. Dar vienoje ataskaitoje atkreiptas dėmesys į teisinės sistemos trūkumus ir

² „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“, [2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės](#).

³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Muitų sąjungos kėlimo į kitą lygmenį veiksmų planas“, [COM\(2020\) 581 final](#).

⁴ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo tarpinio vertinimo, [SWD\(2022\) 158 final](#).

⁵ Ghiran, A., Hakami, A., Bontoux, L. and Scapolo, F., [The Future of Customs in the EU 2040](#), Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2020.

⁶ [Putting more Union in the European customs, Ten proposals to make the EU Customs Union fit for a Geopolitical Europe](#) - Report by the Wise Persons Group on the Reform of the EU Customs Union, Brussels March 2022.

⁷ Europos Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 04 2021](#) „Muitinis tikrinimas: nepakankamas suderinimas daro žalą ES finansiniams interesams“.

⁸ Europos Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 26/2018](#) „Keli vėlavimai įgyvendinti muitinės IT sistemas: kas buvo ne taip?“

⁹ Europos Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 12/2019](#) „Elektroninė prekyba: vis dar reikia įveikti nemažai su PVM ir muitų surinkimu susijusių iššūkių“.

neveiksmingą importo procedūrų įgyvendinimą, įskaitant tai, kad valstybės narės „*laikosi skirtingo požiūrio į muitinį tikrinimą, kuriuo siekiama kovoti su atvejais, kai nurodoma per maža vertė, neteisingai nurodoma kilmė ir neteisingai klasifikuojama, ir taikyti sankcijas*“, o tai daro poveikį verslininkams renkantis muitinę¹⁰.

Šia reforma supaprastinamas SMK ir sumažinamas biurokratizmas, atsižvelgiant į Komisijos reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT). Ji įtraukta į 2022 m. Komisijos darbo programą pagal prioritetinę sritį „Žmonėms tarnaujanti ekonomika“¹¹.

Ši reforma apima du papildomus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriuos Komisija dabar priėmė įtraukusi į plataus masto dokumentų rinkinį, visų pirma pasiūlymą dėl PVM direktyvos dalinio pakeitimo¹² ir pasiūlymą dėl reglamento dėl atleidimo nuo maito ir Kombinuotosios nomenklatūros¹³. Abiem pakeitimais muitinės reforma papildoma aspektais, susijusiais su priemonėmis, būtinomis nuotolinės prekybos prekėmis (elektroninės prekybos sandorių) problemoms spręsti, visų pirma panaikinant 150 EUR ribą, kurią viršijus pagal dabartines taisykles turi būti taikomi muitai.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

SMK yra pagrindinė Sąjungos muitų teritorijoje vykdomiems muitinės procesams taikoma teisinė ir IT sistema. Šia reforma peržiūrimas ir panaikinamas pagrindinis aktas. Vėliau bus peržiūrėti išsamūs įgyvendinimo aktai ir deleguotieji aktai.

Reforma dera su teisės aktais dėl Sąjungos biudžeto nuosavų išteklių, kuriais nustatyta, kad muitai yra tiesioginis pajamų šaltinis¹⁴, ir su taisyklėmis dėl jų teikimo Sąjungai¹⁵.

Pasiūlymu užtikrinamas visiškas PVM ir muitų režimo, taikomo B2C elektroninės prekybos būdu vykdomam pardavimui, susijusiam su iš trečiųjų šalių ar teritorijų siunčiamomis prekėmis, suderinimas. Šis suderinimas apima taikymo sritį, muitų ir mokesčių nustatymo, surinkimo ir mokėjimo terminus, susijusias duomenų teikimo pareigas, taip pat internetu prekiaujančių pardavėjų, visų pirma prekyviečių, atsakomybės suderinimą. Synchronizavus taisykles internetu prekiaujantys pardavėjai galės siūlyti tikrą, galutinę visų iš trečiųjų šalių importuojamų prekių kainą parduodami prekes internetu ES vartotojams, išskyrus atvejus, kai prekėms taikomi ES suderinti akcizai¹⁶ ir prekybos politikos priemonės.

¹⁰ Europos Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 19/2017](#) „Importo procedūros: teisinės sistemos trūkumai ir neveiksmingas įgyvendinimas daro poveikį ES finansiniams interesams“.

¹¹ [2022 m. Komisijos darbo programa](#) „Kartu kurime stipresnę Europą“.

¹² Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB nuostatos dėl PVM taisyklių, susijusių su apmokestinamaisiais asmenimis, kurie sudaro palankesnes sąlygas nuotolinei prekybai importuojamomis prekėmis, dėl specialios schemos, skirtos nuotolinei prekybai prekėmis, kurios importuojamos iš trečiųjų teritorijų ar trečiųjų šalių, taikymo ir dėl specialių importo PVM deklaravimo ir mokėjimo procedūrų (OL L ...).

¹³ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1186/2009, nustatantis Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą, ir 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo, – plataus masto ir visapusiškos Muitų sąjungos reformos dalis (OL L ...).

¹⁴ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

¹⁵ 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti (nauja redakcija) (OL L 168, 2014 6 7, p. 39).

¹⁶ 2017 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva (ES) 2017/2455, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB ir Direktyvos 2009/132/EB nuostatos, susijusios su tam tikromis pridėtinės vertės

2023 m. vasario 27 d. Europos Komisija ir Jungtinės Karalystės vyriausybė iš esmės pasiekė politinį susitarimą dėl Vindzoro sistemos – išsamaus bendrų sprendimų rinkinio, kuriuo siekiama galutinai išspręsti praktines problemas, su kuriomis susiduria Šiaurės Airijos piliečiai ir įmonės. Bendri sprendimai, be kita ko, apima naują su muitais susijusią tvarką. 2023 m. kovo 24 d. ES ir JK jungtinis komitetas priėmė Sprendimą Nr. 1/2023, kuriuo nustatoma su Vindzoro sistema susijusi tvarka, visų pirma muitinės srityje. Sprendime Nr. 1/2023 nustatyta, kad tuo atveju, jei Sąjungos aktai, kuriais nustatomos lengvatos, susijusios su prekių, dėl kurių nekyla pavojus, kad jos gali būti įvežtos į Sąjungą, gabenimu iš kitos Jungtinės Karalystės dalies į Šiaurės Airiją, visiškai ar iš dalies nustoja galioti taip, kad jais nebesuteikiamos tokio paties lygmens lengvatos, Jungtinė Karalystė apie tai gali pranešti Sąjungai ir, jei sprendimo nerandama, sustabdyti tam tikrų sprendimo nuostatų, kuriomis nustatoma tokių prekių gabenimo tvarka, taikymą. Šiame reglamente pateikta muitų teisės aktų peržiūra neturės poveikio Jungtinio komiteto sprendime Nr. 1/2023 nurodytų lengvatų lygiui.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Muitinės veiksmais remiamas daugiau kaip 350 įvairių Sąjungos teisės aktų vykdymo užtikrinimas tokiose politikos srityse kaip prekyba, pramonė, saugumas, sveikata, aplinka ir klimatas¹⁷ ir šis skaičius nuolat auga. Reforma stiprinami muitinių gebėjimai teikti šią paslaugą ir nustatoma bendradarbiavimo su rinkos priežiūros, teisėsaugos ir kitomis institucijomis, Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, įskaitant Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūrą (Europolą) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (FRONTEX), sistema. Reforma dera su kitomis Sąjungos politikos sritimis, visų pirma:

- **Rinkos priežiūros reglamentu**¹⁸, kuriuo nustatoma tam tikrų Sąjungos rinkoje parduodamų ne maisto produktų rizika grindžiamos kontrolės teisinė sistema, visų pirma užtikrinant rinkos priežiūros institucijų ir muitinių sistemingą bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, kad būtų galima nustatyti į bendrąją rinką patenkančius nesaugius ar reikalavimų neatitinkančius gaminius. Muitinės taip pat bus raginamos įgyvendinti peržiūrėtą **Reglamentą dėl bendros gaminių saugos**¹⁹ ir naujas taisykles, kuriomis siekiama veiksmingai uždrausti pateikti bendrajai rinkai produktus, visiškai arba iš dalies pagamintus naudojant **priverčiamąjį darbą**²⁰, kai bus priimti atitinkami pasiūlymai;
- **aplinkos teisės aktų** srityje muitinės dalyvauja užtikrinant įvairių taisyklių, *inter alia*, susijusių su cheminėmis medžiagomis²¹, laukinės faunos ir floros rūšių

mokesčio prievolėmis, taikomomis paslaugų teikimui ir nuotolinei prekybai prekėmis (OL L 348, 2017 12 29, p. 7).

¹⁷ European Commission, Directorate-General for Taxation and Customs Union, [Integrated EU prohibitions & restrictions list](#): indicative calendar and list as of 1.1.2022 legal notice, Publications Office of the European Union, 2022.

¹⁸ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25).

¹⁹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei panaikinamos Tarybos direktyva 87/357/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB [COM(2021) 346 *final*].

²⁰ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje [COM(2022) 453 *final*].

²¹ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą

apsauga²² ir kova su klimato kaita mažinant pavojingų medžiagų naudojimą ir išmetimą²³, vykdymą.²⁴ Muitinės taip pat bus raginamos taikyti naujas Sąjungos taisykles, kuriomis siekiama pažaboti miškų naikinimą²⁵ ir nustatyti atliekų vežimo tvarką²⁶. Be to, Pasiūlyme dėl tvarių gaminių iniciatyvos muitinės raginamos sukurti muitinės deklaraciją su informacija apie importuotas prekes, pateikta naujai sukurtame *skaitmeniniame gaminio pase*, kad būtų sumažintas neigiamas bendrajai rinkai pateiktų gaminių gyvavimo ciklo poveikis aplinkai²⁷. Pasiūlymu sukurti **pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą**²⁸ bus padedama užtikrinti, kad dėl anglies dioksido nutekėjimo rizikos nebūtų trukdoma siekti ES klimato srities tikslų, o ES nepriklausančių šalių gamintojai bus skatinami žalinti savo gamybos procesus. Mechanizmas bus taikomas importuojamoms prekėms, o muitinė padės užtikrinti vykdymą;

- kalbant apie **vykdymo užtikrinimą**, atitinkamos priemonės nustatytos nacionalinių valdžios institucijų ir Komisijos tarpusavio pagalbos taikant muitų ir žemės ūkio teisės aktus teisiniame pagrinde. Jos apima sukčiavimo muitų srityje prevencijos, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jį taisykles²⁹ ir valstybių narių bei Sąjungos teisėsaugos institucijų ir įstaigų operatyvinio bendradarbiavimo sistemą, kuria siekiama užtikrinti saugumą Sąjungoje, pvz., kovojant su prekyba narkotikais ir neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais³⁰;
- naujajame **Skaitmeninių paslaugų akte** nustatytos aiškos skaitmeninių paslaugų teikėjų pareigos kovoti su neteisėtu turiniu, todėl elektroninėse prekyvietėse užtikrinamas didesnis verslininkų atsekamumas ir patikrinimai, siekiant užtikrinti, kad bendrajai rinkai pateikiami gaminiai būtų saugūs³¹.

(EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.

²² 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL L 61, 1997 3 3, p. 1).

²³ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195).

²⁴ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 286, 2009 10 31, p. 1).

²⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 (COM(2021) 706 *final*).

²⁶ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) Nr. 2020/1056 (COM(2021) 709 *final*).

²⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB (COM(2022) 142 *final*).

²⁸ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (COM(2021) 564 *final*).

²⁹ 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997 3 22, p. 1).

³⁰ Daugiau informacijos apie [operatyvinį bendradarbiavimą](#).

³¹ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad muitų sąjunga priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Todėl tik Sąjunga gali priimti muitų teisės aktus, o už jų įgyvendinimą yra atsakingos valstybės narės.

Šios iniciatyvos teisinis pagrindas – SESV 33, 114 ir 207 straipsniai.

SESV 33 ir 114 straipsniais Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiama teisė imtis priemonių valstybių narių tarpusavio ir jų bei Komisijos bendradarbiavimui muitinių darbo srityje gerinti, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą panaikinant vidaus sienas ir užtikrinant laisvą prekių judėjimą.

SESV 207 straipsnis grindžiamas prielaida, kad iniciatyvos taikymo sritis apima ne tik muitinių bendradarbiavimą, bet ir prekybos palengvinimą ir apsaugą nuo neteisėtos prekybos kaip svarbų prekybos politikos aspektą, laikantis taikytinos tarptautinės prekybos su trečiosiomis šalimis politikos sistemos.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Kadangi šis pasiūlymas priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai, subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

SMK nustatytas bendras muitinės taisyklės ir procesus įgyvendina valstybės narės. Taikant esamą sistemą kilo problemų, susijusių su vienodu įgyvendinimu ir suderinimu, dėl kurių procesai, praktika ir metodai tapo fragmentiški, todėl muitų sąjungai kyla grėsmė. Tokio fragmentiškumo ir su juo susijusių pasekmių negalima pašalinti nacionaliniu lygmeniu. Todėl būtina peržiūrėti ir išsamiai išdėstyti muitinės procesų, bendro duomenų valdymo ir Sąjungos lygmens valdymo taisykles, kuriomis būtų sprendžiamos nustatytos problemos, ir vienodai jas įgyvendinti.

Šia iniciatyva neviršijama to, kas būtina šiems tikslams pasiekti. Pirmiau minėti elementai vienas kitą papildo ir sudarys sąlygas gerokai sumažinti tiek valdžios institucijoms, tiek privačiojo sektoriaus veiklos vykdytojams tenkančią naštą, veiksmingai suderinti taisykles ir praktiką ir sudaryti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams vykdyti su muitine susijusias pareigas.

• Priemonės pasirinkimas

Pasirinkta priemonė (reglamentas) yra labai svarbi, nes muitų sąjunga turi užtikrinti teisinį tikrumą verslininkams ir valdžios institucijoms. Muitų sąjungoje turi užtikrinti sklandų teisėtos prekybos srautą ir kartu numatoma veiksminga, rizika grindžiama valdžios institucijų intervencija, kad įprastais nuosavais ištekliais būtų prisidedama prie pagrindinių Sąjungos *acquis* elementų, visų pirma bendrosios rinkos, Sąjungos saugumo ir Sąjungos biudžeto, įgyvendinimo. SMK, kuris yra teisinė priemonė ir bus panaikintas įgyvendinus reformą, taip pat yra reglamentas.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

• **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2022 m. Komisija pateikė tarpinį SMK teisinių nuostatų įgyvendinimo ir IT sistemų diegimo vertinimą, kuriame atsižvelgė į jų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, suderinamumą su susijusiomis politikos sritimis ir ES pridėtinę vertę³². Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad 2016–2020 m. SMK įgyvendinimas buvo iš dalies sėkmingas.

Pirma, nors ir manyta, kad teisinės nuostatos įgyvendinamos tinkamai, tačiau ir toliau susiduriama su tam tikrais sunkumais diegiant 17 Kodekse nustatytų IT sistemų. Aštuonios sistemos sėkmingai įdiegtos iki 2020 m. ir, suinteresuotųjų subjektų nuomone, veikia pakankamai gerai, dar keturios įdiegtos 2021 m., o penkios sistemos turi būti palaipsniui įdiegtos iki 2025 m. pabaigos.

Antra, padaryta tam tikra apčiuopiama pažanga gerinant muitinės aplinką, tačiau vertinimo metu analizuotose srityse ji buvo nevienoda. SMK padėta išaiškinti ir suderinti muitinės taisyklės, kad būtų kuo labiau išvengiama skirtingų požiūrių laikymosi valstybėse narėse, pavyzdžiui, muitinės sprendimų, sąlygų, kuriomis remiantis suteikiamas įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusas, ir kai kurių specialiųjų procedūrų srityse. Tačiau kai kuriose kitose srityse, visų pirma rizikos valdymo ir AEO statuso stebėsenos srityse, suderinimas yra nepakankamas ir jose toliau kyla problemų dėl skirtingo taisyklių aiškinimo. Be to, kadangi daugelis svarbiausių SMK nustatytų pakeitimų, kaip antai kai kurie muitinio įforminimo proceso supaprastinimai (pvz., ES lygmens centralizuotas muitinis įforminimas importo metu ir susijusios palankesnės prekybos sąlygos), priklauso nuo vykdomų IT projektų, daugeliu numatomų SMK privalumų dar nepasinaudota.

Trečia, atlikus vertinimą nustatyta, kad įgyvendinant SMK nebuvo visapusiškai pasinaudota galima sinergija su susijusiomis politikos sritimis ir kad trūksta tinkamo muitinių ir kitų atitinkamų nacionalinių administracijų, atsakingų už kitų sričių Sąjungos politikos taikymą pasienyje, veiksmų tarpusavio koordinavimo ir informacijos mainų, visų pirma, kiek tai susiję su prekėmis, kurioms taikomi draudimai ir apribojimai. Remiantis pranešimais, dėl nepakankamo koordinavimo siekiant suderinti reikalavimus, standartus (visų pirma susijusius su duomenų rinkimu ir dalijimusi jais) ir procedūras buvo kliudoma skaitmenizacijai ir trukdoma daryti pažangą įgyvendinant esminius supaprastinimus.

Vertinime taip pat atsižvelgta į SMK aktualumą sprendžiant neatidėliotinas problemas, su kuriomis šiuo metu susiduria muitinės, pavyzdžiui, susijusias su pajėgumu tvarkyti didžiulį kiekį su elektroninės prekybos operacijomis susijusių muitinės deklaracijų ir procedūrų. Šiuo atžvilgiu vertinime pripažinta, kad SMK buvo sukurtas kaip verslo modelis, daugiausia grindžiamas tradicine prekyba, kurią vykdant krovininiai laivai jūra veža didelius panašių prekių kiekius. Nors iš esmės šis modelis šiandien vis dar egzistuoja, labai išaugus elektroninės prekybos sandorių, kuriuos vykdant mažos vertės siuntos iš trečiųjų šalių siunčiamos pavieniams galutiniams Sąjungos vartotojams, skaičiui daromas spaudimas muitinėms ir muitų teisės aktams. 2022 m. naudojant H7 deklaraciją deklaruota 890 mln. elektroninės prekybos sandorių, kurie sudaro 73 proc. visų importo muitinės deklaracijų, tačiau tik 0,5 proc. visos importo vertės. Elektroninės prekybos sandoriai taip pat kelia problemų dėl ES taikomų draudimų ir apribojimų, susijusių su nefinansine rizika, laikymosi.

³² Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo tarpinio vertinimo, SWD/2022/0158.

Dėl šių priežasčių vertinimuose teigiama, kad, siekiant spręsti šias problemas teisėkūros būdu, reikia imtis tolesnių veiksmų.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis ir tiriamųjų duomenų rinkimas**

2022 m. liepos 20 d. – rugsėjo 19 d. vykdytos viešos konsultacijos dėl muitų teisės aktų peržiūros³³. Klausimynas visomis oficialiosiomis ES kalbomis buvo pateiktas ES platformoje „Išsakykite savo nuomonę“; gauti 192 atsakymai. Vertindami, kuriuos politikos pokyčius ir mechanizmus būtų galima įtraukti į muitų sąjungos reformą, respondentai *tvirtai pritarė*, kad pirmumo tvarka būtų įtraukti šie pokyčiai:

1. Supaprastinti muitinės formalumus patikimiems Sąjungoje įsisteigusiems verslininkams (69,47 proc.).
2. Stiprinti muitinių ir ne muitinės institucijų bendradarbiavimą (55,79 proc.), visų pirma keitimosi informacija (65,97 proc.), veiklos koordinavimo (59,47 proc.) ir geresnio draudimų ir apribojimų vykdymo užtikrinimo (47,37 proc.) srityse.
3. Kurti naują partnerystę su patikimais verslininkais ir kitomis kompetentingomis institucijomis siekiant geresnio rizikos valdymo, įskaitant išankstinės informacijos apie krovinius teikimo reikalavimų griežtinimą (53,16 proc.).
4. Kurti Sąjungos lygmens muitinės informacijos aplinką (54,21 proc.), kurios labiausiai pageidaujami aspektai būtų supaprastintas duomenų teikimas (galimybė pakartotinai naudoti duomenis, išvengti dubliavimosi ir t. t.) (nurodyta 73,16 proc. atsakymų), duomenų valdymo pajėgumai (64,21 proc.) ir vieno langelio principo taikymas tvarkant ne muitinės formalumus (63,16 proc.).
5. Pritaikyti muitų teisės aktus elektroninės prekybos sandoriams, pavyzdžiui, stiprinant verslo ir vartotojų srautų priežiūrą ir didinant dalyvaujančių subjektų atsakomybę už visų fiskalinių ir nefiskalinių taisyklių laikymąsi (52,11 proc.).
6. Reformuoti muitų sąjungos valdymą (tvirtai pritaria 35,79 proc. respondentų), kad būtų sukurta ES lygmens institucija (dar 23 proc. respondentų tam pritaria, maždaug 4,5 proc. nepitaria, o likusieji nuomonės nepateikė); *tačiau* jei tokia ES lygmens institucija egzistuotų, jai visų pirma turėtų būti pavesta mokyti muitinės pareigūnus (59,47 proc.), vykdyti IT valdymą (51 proc.), teikti finansavimą muitinės įrangai (44,74 proc.) ir užtikrinti ES atsaką į krizes (41,5 proc.).
7. Vykdyti reformą integruoti žaliąją darbotvarkę į muitinės darbotvarkę – tam tvirtai pritaria tik 31 proc. respondentų, su tuo sutikti yra linkę 27,8 proc. respondentų, o 6,31 proc. respondentų su tuo nesutinka.

Siekiant sužinoti suinteresuotųjų subjektų ekspertų nuomones, be viešų konsultacijų, buvo surengta keletas tikslinių konsultacijų (išsamesnė informacija pateikta Poveikio vertinimo II priede):

- diskusijos svarstymų grupėje su nacionalinėmis muitinių administracijomis³⁴ dėl i) Žinovų grupės ataskaitoje pateiktų rekomendacijų, naujos partnerystės su verslininkais poreikio ir ypatumų ir sustiprintos muitinės priežiūros ir rizikos

³³ [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Sajungos-muitines-
kodekso-perziura_lt](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Sajungos-muitines-kodekso-perziura_lt)

³⁴ Muitinės klausimų svarstymų grupė yra Komisijos muitų politikos ekspertų grupės pogrupis. Žr. Komisijos ekspertų grupių registrą, kodas E00944.

valdymo; ii) tvirtesnio bendradarbiavimo su kitomis institucijomis sistemos bei žaliosios muitinių darbotvarkės ir iii) naujos duomenų paradigmos ir valdymo;

- diskusija su prekybos atstovais keturiuose specialiuose Prekybos ryšių grupės³⁵ posėdžiuose dėl i) įmonių poreikių ir pasiūlymų dėl SMK peržiūros, ii) Žinovų grupės ataskaitoje pateiktų rekomendacijų, iii) viešų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatų ir iv) pagrindinių reformos elementų;
- konsultacijos su valstybių narių muitinių administracijomis iš nacionalinių muitinių generalinių direktorių sudarytoje svarstymų grupėje, konkrečiai skirtose įvairioms reformos dokumento rinkinio sudedamosioms dalims nagrinėti;
- konsultacijos su Sąjungos lygmens prekybos asociacijomis, federacijomis ir atskiromis įmonėmis, kurioms atstovaujama Prekybos ryšių grupėje;
- konsultacijos su Komisijos tarnybomis, dalyvaujančiomis rengiant įvairius reguliavimo reikalavimus, taikomus prekėms pasienyje.

Be to, šią iniciatyvą pagrindžiantys įrodymai rinkti iš esamų dokumentinių šaltinių, įskaitant teisės aktus ir kitus politikos dokumentus, muitų ir prekybos statistinius duomenis, atitinkamos politikos vertinimus bei ataskaitas ir informaciją apie susijusias iniciatyvas, kaip nurodyta poveikio vertinimo I priede. Atliekant poveikio vertinimą naudotasi išorės ekspertinėmis žiniomis, įtrauktomis į tris tyrimus: dėl SMK įgyvendinimo vertinimo, dėl AEO programos ir dėl elektroninės prekybos keliamų problemų sprendimo³⁶.

Vykdam konsultacijas buvo galima rinkti kokybinius ir kiekybinius duomenis. Tie duomenys buvo sistemingai tvarkomi ir analizuojami taikant tinkamus metodus. Kokybiniai duomenys (įskaitant Komisijai pateiktą informaciją ir atsakymus) buvo koduojami pagal pagrindines temas, tada peržiūrimi ir analizuojami įvairiais aspektais ir galiausiai pateikti aprašomuoju būdu. Kiekybiniai duomenys (klausimyno atsakymai) tvarkyti naudojant „Excel“ ir Komisijos viešų konsultacijų rezultatų suvestinės priemonę ir analizuoti taikant statistinius metodus, tokius kaip dažnumo skaičiavimas, kryžminės lentelės ir paprastos tendencijos.

• Poveikio vertinimas

Poveikio vertinimo ataskaitos projektas **Komisijos Reglamentavimo patikros valdybai** pateiktas 2022 m. rugsėjo 30 d. 2022 m. spalio 26 d. įvyko Reglamentavimo patikros valdybos posėdis, o 2022 m. spalio 28 d. ji pareiškė neigiamą nuomonę ir pasiūlė patobulinti keletą sričių. Peržiūrėta ataskaita buvo pateikta 2022 m. gruodžio 21 d. 2023 m. sausio 27 d. Valdyba vertinimui pritarė su išlygomis. Atliekant peržiūrą atsižvelgta į visas Valdybos nustatytas tobulintinas sritis, be kita ko, geriau pagrįsti skubumą imtis veiksmų nedelsiant ir to loginį pagrindą, sąsajas su vertinimu ir Europos Audito Rūmų darbu, suderinamumą su kitomis iniciatyvomis, nustatytą dinamišką bazinį lygį (įskaitant Muitinės veiksmų planą), intervencijos logiką, nustatytus tikslus, tai, kaip būtų padedama siekti žaliojo kurso tikslų, tai, kaip kiekviena galimybė būtų taikoma praktiškai, tai, kiek galimybės ir priemonės yra kumuliacinės ir išsamios, nustatytus galimybių derinius, įgyvendinamumo ir finansavimo riziką, sąnaudų ir naudos pateikimą, poveikio analizę, be kita ko, susijusią su siūlomomis

³⁵ Komisijos ekspertų grupių registras, kodas E02134.

³⁶ Study to support the interim evaluation of the implementation of the Union Customs Code, Oxford Research, Ipsos, CASE, Wavestone and Economisti Associati, 2021. Study on the Authorised Economic Operator programme, Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2023. Study on an integrated and innovative overhaul of EU rules governing e-commerce transactions from third countries from a customs and taxation perspective, Pricewaterhouse Coopers EU Services, 2022 (negalutinė redakcija).

valdymo struktūromis, vartotojais ir IT išlaidų prielaidomis, tai, kaip atspindėtos suinteresuotųjų subjektų nuomonės, stebėsenos ir vertinimo tvarką, atskirų pagal kiekvieną galimybę taikytinų priemonių, susijusių su muitinės procesais ir patikimais verslininkais, nustatymą, elektroninės prekybos galimybių paaiškinimą, įskaitant 150 EUR išimties ribos panaikinimą, principą „kiek plus, tiek minus“, sąnaudų ir naudos atskyrimą ir aiškinamuosius skaičius, valdymo sprendimų poveikio analizę, poveikį vartotojams, visų pirma susijusių su atleidimo nuo maito iki 150 EUR ribos panaikinimu, ir *ex post* vertinimą.

Poveikio vertinime, kuris buvo patobulintas gavus Reglamentavimo patikros valdybos nuomonę, nustatytos ir apibendrintos penkios pagrindinės problemos, kurias reikia spręsti įgyvendinant reformą:

1. *Muitinės susiduria su sunkumais siekdamos apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir laikytis vis didesnių nefinansinių reikalavimų*, nustatytų pagal sektorių politiką (produktų saugos, saugumo, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos bei aplinkos apsaugos ir kt.). Kadangi fiziškai patikrinti galima tik nedidelę importo ir eksporto dalį, muitinės remiasi rizikos valdymu, tačiau šiuo metu ES lygmens rizikos valdymas nėra pakankamai veiksmingas, vienodas ar išsamus. Be to, sprendamos įvairius uždavinius muitinės turi **bendradarbiauti su kitomis institucijomis**, tačiau šio bendradarbiavimo kokybė ir veiksmingumas dažnai yra neoptimalūs ir skirtingi visoje ES.
2. Pagal *dabartinius muitinės procesus* verslininkai per skirtingas ir ne visada sąveikias IT sistemas turi keletą kartų skirtingoms institucijoms tiekimo grandinėje teikti panašią informaciją apie prekes. Tai užkrauna *administracinę naštą teisėtai veikiantiems veiklos vykdytojams*.
3. **Dabartinis muitinės modelis yra netinkamas elektroninei prekybai.** Dėl labai išaugusio elektroninės prekybos masto pasikeitė prekybos pobūdis – nuo įprasto prekių įvežimo į Sąjungą dideliais kiekiais krovinių pavidalu prie milijonų mažų siuntų, siuntimo tiesiogiai atskiriems vartotojams. Muitinės nėra pasirengusios susitvarkyti su didėjančiu prekių ir deklaracijų kiekiu. Taip pat esama sistemingo piktnaudžiavimo 150 EUR riba, iki kurios muitai netaikomi, įrodymų; be to, taikant šią išimtį trečiųjų šalių veiklos vykdytojams, užsiimantiems elektronine prekyba, sudaromos palankesnės sąlygos, palyginti su tradicine prekyba ir ES mažmenininkais, taip iškraipant konkurenciją.
4. **Duomenų kokybė, galimybė jų gauti ir jų analizę yra ribota.** Nors muitinės procesai yra skaitmenizuoti, o muitinės rizikos analizė ir tikrinimas grindžiami duomenimis, *duomenys, reikalingi muitinės priežiūrai, rizikos analizei ir tikrinimui atlikti, yra padriki* ir dubliuojami daugelyje decentralizuotos muitinės IT infrastruktūros sistemų. Tai muitinėms brangiai kainuoja, ribojamas jų lankstumas ir trukdoma duomenis veiksmingai naudoti. Tai, kad SMK nėra nustatyta visapusiška duomenų mainų ir jų naudojimo teisinė sistema, taip pat trukdo muitinėms, Komisijai, kitoms institucijoms ar šalims partnerėms jais dalytis.
5. *Labai skiriasi praktinis įgyvendinimas valstybėse narėse* tikrinimo praktikos ir metodų, supaprastinimų įgyvendinimo ir sankcijų už muitų teisės aktų pažeidimus srityse. Nėra tinkamos Sąjungos lygmens rizikos analizės, kad būtų galima tinkamai prižiūrėti prekybos srautus ir nustatyti reikalavimų neatitinkančios prekybos atvejus, o reikalavimų nesilaikantys veiklos vykdytojai gali naudotis ES įvežimo punktais, kuriuose mažiau tikrinama.

Dėl šių problemų: i) surenkami ne visi **multai** – pajamų praradimas kenkia ES ir valstybių narių finansiniams interesams; ii) pavojingi, reikalavimų neatitinkantys ar suklustoti gaminiai vis dar patenka į ES bendrąją rinką arba yra iš jos išvežami ir iii) **neteisėtos prekės** įvežamos į ES, išvengiant intensyviau vykdomo muitinės tikrinimo vienoje šalyje – pasirenkant kitą įvežimo punktą. Šios pasekmės kenkia reikalavimų besilaikančio sektoriaus konkurencingumui, dėl jų teisėtai veikiančios įmonės, visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), praranda pelną, darbo vietas ir pajamas ir kyla pavojus ES piliečių saugai ir saugumui.

Poveikio vertinime nustatytos šios pagrindinės problemų priežastys: i) muitinės procesų netinkamumas ir pernelyg didelis sudėtingumas, ii) fragmentiška ir sudėtinga muitinių skaitmenizacija ir iii) fragmentiška muitų sąjungos valdymo struktūra.

Siekiant spręsti šias problemas ir kovoti su jas sukeliančiais veiksniais, poveikio vertinime nustatytos trys pagrindinės politikos alternatyvos, kuriomis iš esmės apibrėžta, koku mastu muitų sąjunga įgis norimų pajėgumų vieningai surinkti muitus, užtikrinti apsaugą ir supaprastinti procesus. Tai yra:

- koku mastu reikėtų reformuoti muitinės procesus;
- koku mastu reikėtų reformuoti muitinės duomenų valdymo metodą;
- koku mastu reikėtų reformuoti muitų sąjungos valdymą.

Poveikio vertinime apsvaistytos keturios galimybės, iš kurių kiekviena apima nuoseklių priemonių rinkinį, skirtą šioms trims politikos pasirinkimams įgyvendinti:

1. **1 galimybė – paprastesnių procesų rinkinys.** Pagal šią galimybę nagrinėti pagrindiniai, tarpusavyje susiję proceso komponentai, visų pirma patys proceso etapai, įvairių subjektų vaidmenys ir jų atsakomybė už reikalavimų laikymąsi, duomenų naudojimas, atsižvelgimas į patikimesnius veiklos vykdytojus, atsižvelgimas į elektroninės prekybos srautus ir tai, kaip visoje ES taikomos sankcijos, siekiant atgrasyti nuo reikalavimų nesilaikymo. Šiuo priemonių rinkiniu būtų sutrumpinti ir supaprastinti importo proceso etapai, paaiškinta dalyvių (visų pirma importuotojų ir eksportuotojų) atsakomybė, panaikintas atleidimas nuo muitų prekėms, kurių vertė neviršija 150 EUR, ir nustatyta, kad elektroninės platformos yra laikomos importuotojais, ir būtų apskaitytas B2C elektroninės prekybos srauto muitas, taikant paprastesnį muto apskaičiavimo metodą. Pagal šią galimybę plėtojant partnerystę su verslininkais būtų laikomasi naujo požiūrio, pagal kurį patikimo ir patikrinto verslininko statusą („Trust and check“ statusą) turintys verslininkai, kurie veiklą vykdo skaidriai ir yra patikimi, galėtų naudotis papildomomis privilegijomis (pvz., mažesniu ir tikslingesniu muitiniu tikrinimu ir galimybe savarankiškai išleisti prekes į apyvartą). Pagal šią galimybę būtų nustatytas bendras požiūris į administracines nuobaudas. Ją įgyvendinant taip pat būtų pagerinta Komisijos prieiga prie duomenų, kad ji galėtų padėti valdyti riziką. Šie pakeitimai būtų atliekami pagal dabartinį skaitmenizacijos modelį ir esamą muitinės valdymo struktūrą, kuri, kaip įvertinta, apribotų jų poveikį.
2. **2 galimybė** būtų papildyta 1 galimybė įsteigiant **ES muitinę, kuri koordinuotų valstybių narių bendradarbiavimą** rizikos valdymo srityje, remtų vienodą taisyklių įgyvendinimą ir administruotų muitinės programas. Šis priemonių rinkinys būtų grindžiamas dabartiniu skaitmenizacijos modeliu.
3. Pagal **3 galimybę** būtų sukurta Komisijos valdoma **ES muitinės duomenų platforma**, kad būtų galima įgyvendinti pagal 1 galimybę nurodytus supaprastintus

muitinės procesus naudojant centralizuotą IT modelį. Sukūrus duomenų platformą būtų lengviau rinkti informaciją iš įvairių subjektų, ją tvarkyti ES muitinės rizikos valdymo tikslais ir ją keisti su kitomis kompetentingomis institucijomis. Kalbant apie valdymą, Komisijos vaidmuo būtų sustiprintas, visų pirma organizuojant rizikos valdymą, tačiau atsižvelgiant į Komisijos pajėgumų ribotumą ir jos organizacinių įgaliojimų visapusiškai išnaudoti naujos duomenų aplinkos potencialą nebuvimą.

4. **4 galimybė** apima supaprastintus muitinės procesus, įgyvendinamus naudojant **ES muitinės duomenų platformą**, kurią valdo **ES muitinė**, atsakinga už (be 2 galimybėje nurodytų pareigų) veiklos rizikos ir duomenų valdymą ir padedanti įgyvendinti supaprastintus procesus.

Taigi tinkamiausia yra 4 galimybė. Trys jos elementai (reformuoti muitinės procesai, įgyvendinami naudojant centrinę ES muitinės duomenų platformą, valdomą ES muitinės) vienas kitą sustiprina, kad būtų pasiekta geresnių rezultatų ir būtų sukurta sinergija visoje ES. Tai veiksmingiausia galimybė, nes investicijomis į centrinės struktūros gerokai sumažinamos valstybių narių ir įmonių išlaidos. Visų pirma ji būtų naudinga, nes³⁷:

- **būtų sustiprinta muitinės priežiūra.** Pagerinus duomenų prieinamumą ir jų apdorojimą naudojant ES muitinės duomenų platformą, ES rizikos valdymas taps veiksmingesnis ir padidės muitinių pajėgumai nustatyti sukčiavimo atvejus, nes bus nustatyti Sąjungos lygmeniu veikiančių riziką keliančių veiklos vykdytojų profiliai. Dėl to Sąjunga ir jos valstybės narės gaus papildomų pajamų. Dėl geresnio duomenų prieinamumo ir geresnio institucijų veiklos koordinavimo padidės muitinių pajėgumas nustatyti Sąjungos reikalavimų neatitinkančias prekes ir sustabdyti jų patekimą į rinką, o tai bus naudinga piliečiams ir vartotojams;
- **būtų sumažinta su teisėta prekyba susijusi administracinė našta.** Peržiūrėti procesai yra paprastesni, o duomenys iš tinkamo šaltinio renkami per vieną ES muitinės duomenų platformos sąsają. Apskaičiuota, kad per metus būtų galima sutaupyti apie 1,2–2,6 mlrd. EUR (įtraukiant didesnius dėl B2C elektroninės prekybos srautui taikomos 150 EUR ribos panaikinimo iš įmonių surenkamus muitus, kurie, remiantis skaičiavimais, kasmet sudarytų apie 1 mlrd. EUR);
- **centralizavus funkcijas (IT, duomenų ir rizikos valdymą)** jas sutelkiant ES muitinėje, būtų **sutaupyta daug valstybių narių muitinių IT išlaidų**. Atlikus vertinimą apskaičiuota, kad ši sutaupyta suma iš pradžių galėtų siekti apie 194 mln. EUR, o per penkiolikos metų laikotarpį padidėtų iki maždaug 2,3 mlrd. EUR per metus. **ES muitinė užtikrina nacionalinių muitinių administracijų ir kitų institucijų veiklos koordinavimą**;
- **būtų sudarytos vienodos sąlygos elektroninei ir tradicinei prekybai.** Peržiūrėjus procesus elektroninės prekybos dalyviams suteikiama galimybė paprasčiau teikti finansinę ir nefinansinę informaciją ir užtikrinama jų atsakomybė už ją. Vartotojams naudingas didesnis kainų ir mokesčių skaidrumas;
- **muitų sąjunga veiktu išvien.** Peržiūrėtus procesus vykdytų centrinė ES muitinė naudodamasi centrine ES muitinės duomenų platforma, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti vienodą įgyvendinimą visose valstybėse narėse ir būtų išvengta skirtumų.

³⁷

Remiantis poveikio vertinime jo rengimo metu nurodytomis prielaidomis ir laikotarpiu.

Kalbant apie **socialinį poveikį ir poveikį aplinkai**, tikimasi, kad ši galimybė bus labai naudinga, nes muitinėms bus sudarytos geresnės sąlygos užtikrinti teisės aktų, kuriais siekiama socialinių ir aplinkosaugos tikslų, vykdymą, bendradarbiaujant su kitomis atitinkamomis institucijomis. Visų pirma:

- pagal tinkamiausią galimybę, derinant ES muitinės veiklos koordinavimo įgaliojimus su ES muitinės duomenų platformos teikiamomis duomenų priemonėmis ir procesais, bus sudarytos geriausios sąlygos užtikrinti struktūrizuotą ES masto muitų ir atitinkamų socialinių ir aplinkos politikos sričių sąveiką, siekiant pagerinti šių politikos sričių rezultatus vykdant muitinių veiksmus pasienyje;
- dėl papildomos informacijos, kurią veiklos vykdytojai teikia muitinei, turėtų dar labiau padidėti muitinių pajėgumai padėti užtikrinti konkrečių teisės aktų, kuriais siekiama socialinių tikslų, pavyzdžiui, teisės aktų, kuriais draudžiamas priverčiamasis darbas, tikslų, arba aplinkosaugos tikslų, vykdymą;
- panaikinus 150 EUR atleidimo nuo maito ribą bus užkirstas kelias praktikai, pagal kurią didelės vertės užsakymai padalijami į kelias mažesnės nei 150 EUR vertės siuntas, kad būtų galima pasinaudoti atleidimu nuo maito, ir dėl to bus daromas teigiamas aplinkosauginis poveikis, susijęs su transporto priemonių išmetamų teršalų kiekiu;
- dėl geresnio importuojamoms prekėms taikomų su gaminiais susijusių reikalavimų vykdymo užtikrinimo gamyba galėtų būti perkelta į Sąjungą.

Iš poveikio vertinime pateiktų naudojimo atvejų taip pat matyti, kaip vykdant reformą bus padedama įgyvendinti atitinkamus dabartinius politikos tikslus, be kita ko, ekologinio projektavimo ir tvarių gaminių, vartotojų išmetamų teršalų, vienkartinį plastikinių gaminių ir patvarių cheminių medžiagų srityse, ir sumažinti nesąžiningą konkurenciją dėl reikalavimų neatitinkančių gaminių importo, darančio poveikį ES pramonei ir darbo vietoms, taip pat apskritai vykdyti rinkos priežiūrą.

Kalbant apie **darnaus vystymosi tikslus**, poveikio vertinime nustatyta, kaip vykdant reformą būtų padedama juos įgyvendinti imantis su tarptautine prekyba prekėmis ir tiekimo grandinėmis susijusių priemonių, kuriomis visų pirma būtų tokie:

- sudaryti dar palankesnes sąlygas teisėtai prekybai – susiję su 8 tikslu;
- gerinti importo ar eksporto, kuriuo nesilaikoma atitinkamų ES taisyklių dėl, pavyzdžiui, atliekų, cheminių medžiagų arba saugaus ir tvaraus gaminių projektavimo, nustatymą ir prevenciją – susiję su 12 tikslu;
- stiprinti teritorinių ekosistemų apsaugą (pvz., nuo gaminių, kurie gaminami naikinant mišką, importavimo) ir biologinės įvairovės apsaugą (padedant nustatyti CITES neatitinkančią prekybą) – susiję su 15 tikslu.

Pasiūlymas visiškai atitinka **reikšmingos žalos nedarymo principą**. Jį įgyvendinant bus gerinamas aplinkos politikos vykdymo užtikrinimas ir bus užtikrinamas racionalumas ir veiksmingumas atitinkamai ekonominės veiklos vykdytojams vykdant tarptautines prekybos operacijas, o valdžios institucijoms jas prižiūrint. Dėl išteklių ir priemonių sutelkimo centrinėje aplinkoje bus visų pirma sumažintas sistemų kūrimo ir administracinės veiklos dubliavimas, todėl sutrumpės bendras muitinės procesams skiriamas laikas ir atitinkamai bus sunaudojama mažiau išteklių.

Pasiūlymas grindžiamas **standartizuotosios skaitmenizacijos ir standartizuotosios privatumo apsaugos** principais. Jis suderinamas su pavyzdinėmis Komisijos iniciatyvomis, pavyzdžiui,

DI aktu, Duomenų valdymo aktu, BDAR ir ESDAR. Jame numatyti į vartotoją orientuoti procesai, kuriuos galima automatizuoti, kad visus operatyvinius mainus su muitine būtų galima vykdyti elektroniniu būdu per vieną daugiafunkcę ES sąsają. Jame pritariama vienkartinio duomenų pateikimo principui, pakartotinio duomenų naudojimo ir jų kiekio mažinimo principams, numatant, kad pateikti duomenys turi būti integruoti į kitus procesus, ir įtvirtinant ES muitinės vieno langelio aplinkos metodą, kurį taikant susiejami muitinės ir ne muitinės formalumai (Reglamentas (ES) 2022/2399); jį įgyvendinant taip pat sudaromos sąlygos vykdyti duomenimis grindžiamą politiką. Jame numatytas paradigmos pokytis – pereinama nuo kelių lygiarangių nacionalinių sistemų prie lankstaus centrinio **paslaugų ir sistemų** rinkinio, kuriuo bus sudaromos sąlygos kurti ir keisti procesus **pigiau, nuosekliau, greičiau ir lanksčiau**. Jį įgyvendinant bus remiamos inovacijos ir skaitmeninės technologijos, sudarant sąlygas muitinės operacijoms naudoti pažangius analizės metodus, taip pat visoje ES bus telkiami ištekliai ir kuriami atvirojo kodo komponentai, kuriuos šiame kontekste gali naudoti visos valstybės narės. Projektas atviras skaitmenizacijai, jame numatyti įgaliojimai ir delegavimas sprendžiant techninius aspektus, pavyzdžiui, susijusius su duomenų elementais ir taisyklėmis.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Tikimasi, kad sumažinus muitinės procesų ir juos supaprastinus, taip pat sukūrus bendrą ES portalą, skirtą ryšiams su muitine palaikyti (ES muitinės duomenų platformą), administracinė našta gerokai sumažės, palyginti su administracine našta, sukuriama šiuo metu galiojančiu Sąjungos muitinės kodeksu.

Poveikio vertinime apskaičiuota, kad pasirinkus tinkamiausią galimybę ekonominės veiklos vykdytojais per penkiolika metų iš viso galėtų sutaupyti 26 mlrd. EUR (įtraukiant didesnius dėl B2C elektroninės prekybos srautui taikomos 150 EUR ribos panaikinimo iš įmonių surenkamus muitus, kurie, remiantis skaičiavimais, kasmet sudarytų apie 1 mlrd. EUR).

- **Pagrindinės teisės**

Muitinės sukaupė daug patirties rinkdamos ir tvarkydamos duomenis, kuriuose yra neskelbtinos verslo informacijos, finansinių ir asmens duomenų. Peržiūrint muitinės kodeksą buvo visapusiškai paisoma pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą. Reforma netgi pagerinama šios teisės apsauga, kaip matyti iš 4 galimybės poveikio vertinimo. Į duomenų platformą būtų integruotos asmens duomenų apsaugos priemonės ir kontrolės priemonės, kad visi duomenų valdytojai galėtų užtikrinti duomenų apsaugos teises. Tai turės teigiamą poveikį ir duomenų subjektams, kurie galės panašiai naudotis savo teisėmis visose valstybėse narėse.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Reforma sustiprinami muitinių pajėgumai spręsti nesumokėtų muitų surinkimo, per mažos vertės nustatymo ir sukčiavimo problemas. Be to, panaikinus prekių, kurių vertė mažesnė nei 150 EUR, atleidimą nuo muto panaikinama spraga ir sukuriama papildomų Sąjungos biudžeto pajamų, kurios, kaip apskaičiuota, dabartinėmis kainomis sudaro 750 mln. EUR per metus.

Palaipsniui muitų rinkimas bus perkeltas iš prekių deklaravimo vietos į vietą, kurioje importuotojas arba eksportuotojas yra įsisteigęs Sąjungoje. Taip palengvinamas muitų auditas ir surinkimas, taip pat supaprastinama importuotojo arba eksportuotojo, visų pirma MVL, su muitu susijusi sąveika. Nors šis pokytis neturi tiesioginio poveikio bendram ES biudžetui ar nacionaliniams įnašams į ES biudžetą, dėl jo gali palaipsniui būti pakeistas muitų dalies, kurią valstybės narės pasilieka kaip surinkimo išlaidas, paskirstymas.

Dėl ES muitinės įsteigimo ir ES muitinės duomenų platformos kūrimo 2021–2027 m. laikotarpiu biudžeto didinti nereikės, nes maždaug 60 mln. EUR išlaidos per pirmuosius dvejus metus bus finansuojamos pagal 2021–2027 m. programą „Muitinė“. Apskaičiuota, kad po 2027 m. bendros reformos išlaidos iš ES biudžeto sudarys apie 1,855 mlrd. EUR. Tai apima šiuo pasiūlymu ES muitinei patikėtų užduočių vykdymo išlaidas, taip pat išlaidas, susijusias su ir ES muitinės duomenų platforma, nedarant poveikio susitarimui dėl DFP po 2027 m. ir programų.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Komisija, vykdydama *Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo* projektą, kasmet renka ir analizuoja valstybių narių pateiktą apibendrintą informaciją apie muitinių veiklą, tendencijas ir veiklos rezultatus ES, kad galėtų politiką pagrįsti įrodymais. Vienas iš pagrindinių analizės rezultatų yra Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo metinė ataskaita, skirta tik valstybėms narėms, kurioje pateikiamos išvados ir rekomendacijos dėl pagrindinių pokyčių muitų sąjungoje, grindžiamos pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, susijusių su ES strateginiais tikslais – užtikrinti apsaugą, konkurencingumą, palankesnes sąlygas, kontrolę ir bendradarbiavimą – analize. Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo rodikliai apima kelias veiklos rūšis: nuo surinktų muitų sumos, supaprastinimų taikymo ir įgaliotųjų AEO vaidmens muitinės procesuose iki muitinio tikrinimo veiksmų ir neteisėtos prekybos atvejų nustatymo.

Šiuo metu Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimui reikalingų duomenų rinkimas yra savanoriškas, todėl kyla klausimų dėl duomenų kokybės, išsamumo ir nuoseklumo, taip pat dėl duomenų nuosavybės ir konfidencialumo. Šia iniciatyva siekiama toliau plėtoti Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimą nustatant teisinį pagrindą struktūrizuotai sistemai, pagal kurią teikiama ir analizuojama atitinkama informacija apie muitinės veiklos rezultatus, kad būtų galima parengti metinę ataskaitą. Be to, Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo teisinis pagrindas galiausiai bus šios iniciatyvos stebėsenos ir vertinimo priemonė, kurią taikant bus tobulinami rizikos analizės rodikliai ir kontrolei skirti duomenys bei jos rezultatai, taip pat apsaugos, rinkimo ir supaprastinimo rezultatai. Taip bus sprendžiama veiksmingų priežiūros priemonių trūkumo problema, su kuria susiduria Komisija, kaip nurodyta SMK vertinime.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Šia reforma stiprinami muitinių pajėgumai prižiūrėti ir kontroliuoti į muitų sąjungą įvežamas ir iš jos išvežamas prekes. Muitinės laikysis naujo strateginio požiūrio, grindžiamo tiekimo grandinės informacijos duomenų analize, kad būtų galima imtis tikslinių ir koordinuotų muitinės veiksmų. Stiprinama muitinių, rinkos priežiūros institucijų, teisėsaugos institucijų ir įstaigų, mokesčių administratorių ir kitų partnerių bendradarbiavimo sistema. Sudarius naują partnerystę su prekybos veiklos vykdytojais, sumažinama administracinė našta ir supaprastinami muitinės procesai. Naujoji ES muitinės duomenų platforma palengvins informacijos mainus ir jos sujungimą vienoje centrinėje aplinkoje. Naujoji ES muitinė centralizuotai atliks rizikos analizę ir padės nacionalinėms administracijoms, todėl muitinių veiksmai bus koordinuojami. Šiomis priemonėmis muitų sąjunga rengiama ateičiai, susijusiai su didėjančia elektroninės prekybos apimtimi ir vis sudėtingesniais draudimais ir apribojimais.

Naujojo Sąjungos muitinės kodekso struktūra yra paprasta ir intuityvi. Apibrėžiamas muitinės, importuotojo, eksportuotojo ir vežėjo vaidmuo bei atsakomybė. Informacija bus renkama naujojoje ES muitinės duomenų platformoje ir bus naudojama atliekant rizikos analizę. Tuo remiantis sukuriamą po vieną antraštinę dalį atitinkamai prekių įvežimui ir

išvežimui. Naujose antraštinėse dalyse nustatomas krizių valdymo mechanizmas, įsteigiama ES muitinė ir įtvirtintas bendras būtiniausias muitų teisės pažeidimų ir nebaudžiamųjų sankcijų suderinimas.

I antraštinėje dalyje nustatomas naujas Sąjungos muitinės kodeksas, grindžiamas daugeliu ankstesnio kodekso elementų. Sustiprinama muitinių misija, kad būtų atsižvelgta į įvairias muitinių funkcijas – nuo muitų rinkimo iki piliečių, aplinkos ir kitų viešųjų interesų apsaugos, kovos su nesąžininga, reikalavimų neatitinkančia ir neteisėta prekyba, taip pat teisėtų prekybos srautų rėmimo. Šioje antraštinėje dalyje pateikiamos atitinkamos su persvarstytais muitinės procesais susijusių terminų apibrėžtys, visų pirma importuotojo ir eksportuotojo, nuotolinės prekybos atveju importuotoju laikomo asmens ir draudimų bei apribojimų apibrėžtys.

Reforma siekiama užtikrinti atsakingų subjektų skaidrumą ir atskaitomybę, o mainais siūloma supaprastinti muitinės procesus. II antraštinėje dalyje nustatyta importuotojo, importuotoju laikomo asmens ir eksportuotojo atsakomybė muitinės atžvilgiu. Kalbant apie **vaidmenis**, dabartinės sistemos trūkumas yra tas, kad šiuo metu muitinei atskaitingiems asmenims, pavyzdžiui, deklarantui ir vežėjui, sunkiau vykdyti savo pareigas, susijusias su finansinių ir nefinansinių reikalavimų laikymusi. Atsižvelgiant į tai, tinkamiausias vaidmenų lygmens pokytis yra atsakomybės už reikalavimų laikymąsi priskyrimas importuotojams ir eksportuotojams. Muitinė reikalauja, kad jie būtų įsisteigę Sąjungos teritorijoje (tai jau buvo taikoma deklarantui pagal ankstesnio Kodekso 170 straipsnio 2 dalį) ir būtų užregistruoti įsisteigimo valstybės narės muitinėje, išskyrus nurodytas išimtis. Internetu prekiaujantys pardavėjai ir elektroninės prekybos platformos iki šiol nedalyvavo vykdant muitinės formalumus importo metu. Veikdami kaip importuotojais laikomi asmenys, jie privalės pateikti muitinėms ne tik duomenis, būtinus tam, kad ES vartotojams parduodamas prekes būtų galima išleisti į laisvą apyvartą, bet ir informaciją, kurią jos turi surinkti PVM tikslais. Patikslinamas vežėjo, įvežančio prekes į muitų teritoriją, vaidmuo ir su juo susijusi reikalaujama informacija. Toliau įgyvendinama įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo schema, kuria užtikrinamas sėkmingas įmonių ir muitinių bendradarbiavimas. Ši partnerystė perkeliama į kitą lygmenį, įvedant naują patikimo ir patikrinto verslininko statusą. Šie patikimi ir veiklą skaidriai vykstantys verslininkai suteikia muitinėms prieigą prie savo elektroninių sistemų, kuriose registruojama jų atitiktis reikalavimams ir jų prekių judėjimas. Mainais jie gauna tam tikrų lengvatų, visų pirma galimybę išleisti prekes į apyvartą vietoj muitinės ir atidėti skolos muitinei sumokėjimą.

III antraštinėje dalyje pateikiama nauja duomenų paradigma, kuria palaipsniui integruojamos ir pakeičiamos dabartinės muitinių IT sistemos, pereinant nuo 27 atskirų IT aplinkų, sudarytų iš daugybės sistemų, kiekvienoje valstybėje narėje, prie centralizuoto sistemų ir paslaugų rinkinio. ES muitinės duomenų platforma yra centralizuotai sukurta aplinka, sudaryta iš sistemų ir paslaugų, kuriomis privaloma naudotis, rinkinio. Joje iš naujo apibrėžiama, kaip renkami muitinės ir kiti duomenys, naudojami muitinės priežiūros tikslais, ir jais dalijamasi su institucijomis partnerėmis. Be to, informacija apdorojama, sujungiama bei saugoma ir ES lygmens rizikos analizė atliekama būtent naudojant šį naują mechanizmą. Abi šios funkcijos suteikia muitinėms galimybę geriau suprasti tiekimo grandinę ir šia informacija remtis atliekant rizikos vertinimą, ir sudaro sąlygas muitinėms imtis tikslingesnių ir strategiškesnių veiksmų. Be to, sudaromos sąlygos horizontaliai, koordinuotai ir nuosekliai taikyti duomenų apsaugos taisykles, prieigos prie informacijos taisykles, IT saugumo ir konfidencialumo užtikrinimo taisykles.

IV antraštinėje dalyje išlaikomos esminės sąvokos, susijusios su muitinės priežiūros taikymo į Sąjungos muitų teritoriją įvežamoms arba iš jos išvežamoms prekėms, kurioms turi būti įforminta galutinio vartojimo procedūra arba vidinio tranzito procedūra, aprėptimi. Joje

patikslinamas kompetentingų muitinės įstaigų identifikavimas, siekiant nustatyti muitinės įstaigų, kurių kompetencijai priklauso importuotojo arba eksportuotojo įsisteigimo vietos priežiūra, vaidmenį. Muitinės priežiūra, tikrinimas ir rizikos mažinimo priemonės bus grindžiami visos tiekimo grandinės rizikos valdymu tikruoju laiku, atsižvelgiant į ES perspektyvą. Reformos pagrindas – geresnis tiek finansinės, tiek nefinansinės rizikos valdymas. IV antraštinėje dalyje aiškiai aprašytas tiek finansinės, tiek nefinansinės rizikos valdymo procesas ir Komisijos, ES muitinės bei muitinių vaidmuo ir atsakomybė šioje srityje. Joje aptariamas ES muitinės duomenų platformos naudojimas remiant muitinių rizikos valdymą ir numatomas visapusiškas keitimasis rizikos valdymui ir tikrinimui svarbia informacija ir jos naudojimas. Nacionalinės muitinės ir toliau vadovauja nacionaliniam rizikos valdymui ir būtinam muitiniam tikrinimui. Remdamasi nauja ES lygmens rizikos analize, ES muitinė pateiks muitinėms ES rekomendacijas dėl tikrinimo. Šios tikrinimo rekomendacijos turės būti įgyvendintos arba turės būti pateiktos priežastys, kodėl jos nebuvo taikomos. Komisija įgyvendinimo aktais nustatys bendrus rizikos kriterijus bei standartus ir bendras prioritетines tikrinimo sritis ir gali nustatyti konkrečias kitų teisės aktų sritis, kurioms atliekant muitinės rizikos valdymą ir tikrinimus turėtų būti teikiama pirmenybė. IV antraštinėje dalyje taip pat numatytas sistemingas rizikos valdymo įgyvendinimo vertinimas siekiant remti nuolatinį tobulėjimą.

V antraštinėje dalyje nustatytos įvairios muitinės procedūros, kurias taikydamas verslininkas gali laikinai sandėliuoti prekes arba išleisti jas į laisvą apyvartą ES bendrojoje rinkoje. Muitinė iš esmės ir toliau yra atsakinga už prekių išleidimą į rinką ir muitinės procedūros įforminimą prekėms. Įgaliojimai patikimi ir patikrinti verslininkai galės išleisti savo prekes į rinką muitinei aktyviai nedalyvaujant, jei informacija bus pateikta iš anksto ir prekės nebus atrinktos tikrinti. Šioje antraštinėje dalyje taip pat pateikiamos aiškos taisyklės dėl proceso ir teisinių pasekmių tais atvejais, kai muitinė, prieš išleisdama prekes, turi konsultuotis su kitomis kompetentingomis institucijomis, įskaitant galimybę reikalauti, kad importuotojai toliau teiktų informaciją apie prekių paskirstymą po to, kai jos išleidžiamos į laisvą apyvartą. Kiekvienu atveju muitinė gali sustabdyti prekių judėjimą, atsisakyti jas išleisti ir galiausiai turi galimybę prekes konfiskuoti. V antraštinėje dalyje taip pat pateikiamos pereinamojo laikotarpio nuostatos, pagal kurias dabartiniai muitinės procesai gali būti tęsiami užtikrinant teisinį tikrumą visą pereinamąjį laikotarpį ir tol, kol pradės veikti naujos duomenų valdymo sistemos.

VI antraštinėje dalyje pristatomas naujas supaprastintas prekių įvežimo į muitų sąjungą procesas, kuriuo gerokai sumažinamas sudėtingumas ir administracinė našta. Muitinė renka rizikos analizei reikalingą informaciją, įskaitant išankstinę informaciją apie krovinį ir išankstinę išvežimo informaciją, ir prireikus imasi veiksmų. Siekdamas nustatyti riziką, muitinės administracijos dėmesį sutelkia ne į atskiras siuntas, o į tiekimo grandinės priežiūrą. Muitinė išlaiko pajėgumą imtis veiksmų dėl kiekvienos atskiros siuntos, remdamasi ES muitinės duomenų platformoje esančia informacija. Priklausomai nuo muitinės procedūrų rūšies, nustatyta būtiniausia informacija, kuri turi būti muitinei pateikta arba kurios prieinamumas jai turi būti užtikrintas. Jeigu muitinė iš anksto gauna atitinkamą informaciją ir nemano, kad esama rizikos ar problemų, kurias reikėtų spręsti, prekės gali būti gabenamos laikantis principo, pagal kurį įvertinama iš anksto ir imamasi veiksmų tik tada ir tik tais atvejais, kai būtina. Po pereinamojo laikotarpio, reikalingo sistemoms sukurti, daugybė muitinės deklaracijų palaipsniui pakeičiamos įmonių pateiktais duomenimis. Informacija gali būti pateikta anksčiau, kad būtų sustiprinta muitinės atliekama tiekimo grandinės priežiūra. Remdamiesi teigiama patirtimi, įgyta įgyvendinant programą „Importo kontrolės sistema 2“ (ICS2), pagal kurią duomenys teikiami daugiau nei vienu duomenų rinkiniu, įvairūs tiekimo grandinės dalyviai gali pateikti atitinkamą su jais susijusios informacijos dalį. Pavyzdžiui,

importuotojas gali pateikti atitinkamą informaciją apie produktą ir sandorį, o vežėjas gali savarankiškai pateikti informaciją apie maršrutą ir atvykimą.

VII antraštinėje dalyje pateiktomis eksporto taisyklėmis atsižvelgiama į įvežimo procesus. Eksportuotojas yra įsisteigęs Sąjungoje ir yra užregistruotas muitinėje. Muitinė renka atitinkamą informaciją ir atlieka rizikos analizę. Palengvinami teisėti prekybos srautai ir kartu stiprinami muitinių pajėgumai prižiūrėti, kad būtų laikomasi taisyklių, ir užtikrinti jų laikymąsi.

VIII antraštinėje dalyje išlaikomos ankstesnio kodekso specialiosios procedūros. Renkama atitinkama su specialiosiomis procedūromis, pavyzdžiui, tranzito, laikinojo įvežimo ir laikinojo išvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo, galutinio vartojimo arba laisvosios muitinės zonos procedūromis, susijusi informacija. Laikantis bendro požiūrio, didinamas atsakingo ekonominės veiklos vykdytojo skaidrumas ir atskaitomybė.

IX antraštinėje dalyje nustatytos išsamios taisyklės, susijusios su trimis elementais, kuriuos reikia nustatyti, kad būtų galima taikyti importo bei eksporto muitus ir kitas prekybai prekėmis taikomas priemones, pavyzdžiui, antidempingo muitus, t. y. klasifikavimu, verte ir kilme. Pasiūlymu šie veiksniai, kurie iš esmės nustatyti tarptautinėmis Pasaulio prekybos organizacijos ir Pasaulio muitinių organizacijos taisyklėmis, taip pat ES dvišaliais prekybos susitarimais, nekeičiami. Vis dėlto, kadangi nustatyta, kad šias taisykles ypač sudėtinga taikyti elektroninės prekybos atveju, šioje antraštinėje dalyje bus numatyti du supaprastinimai, kuriuos importuotojas gali pasirinkti taikyti nustatydamas B2C sandoriams taikomą muitą.

Pirmasis supaprastinimas susijęs su nelengvatinės kilmės įrodymu, kurio galima nepateikti elektroninės prekybos būdu įsigytų prekių atveju, jei importuotojas pasirinko taikyti supaprastintą muitų tarifų režimą. Tai būtina, nes administracinė našta, susijusi su tokių įrodymų surinkimu, paprastai yra neproporcinga, palyginti su prekių verte. Pagal antrąjį supaprastinimą, kuriam taip pat taikoma sąlyga, kad importuotojas turi taikyti supaprastintą muitų tarifų režimą, į muitinę vertę turi būti įtrauktos vežimo iki galutinės prekių paskirties vietos išlaidos. Šiuo požiūriu užtikrinamas visiškas importo muto ir PVM bazės suderinimas, kiek tai susiję su B2C elektroninės prekybos sandoriais, kai vežimo išlaidos paprastai apima vežimo iki galutinio vartotojo išlaidas.

Pagal X antraštinę dalį skola muitinei atsiranda išleidimo į laisvą apyvartą metu. Kadangi muitinių darbas bus sutelktas ne į prekių siuntas, o į tiekimo grandines, juo taip pat bus labiau susitelkiama į įsitvirtinusius importuotojus ir eksportuotojus. Po pereinamojo laikotarpio turi būti laikoma, kad skola muitinei atsiranda importuotojo registracijos vietoje, o ne toje vietoje, kurioje pateikiama muitinės deklaracija. Tai ekonominės veiklos vykdytojams, visų pirma MVI, svarbus supaprastinimas, įgyvendinamas pagal naują partnerystę su prekybos subjektais. Muitinėms tai taip pat naudinga, nes jos gali geriau kontroliuoti ir audituoti įsitvirtinusius importuotojus. Muitai yra tradiciniai ES biudžeto nuosavi ištekliai. Valstybės narės pasilieka dalį muitų kaip surinkimo išlaidas, kurių paskirstymas, priėmus naujas nuostatas, gali palaipsniui keistis. Be to, muitų sumą nustato importuotojas arba eksportuotojas, o atsakinga muitinė ją nustato tik tuo atveju, jei to nepadarė importuotojas. Elektroninės prekybos atveju importuotoju laikomo asmens skola muitinei susidaro jau apmokėjimo už pardavimą momentu, panašiai kaip ir nuostatose dėl PVM. Vis dėlto, kadangi apmokėjimas gali įvykti gerokai prieš fiziškai įvežant prekes į Sąjungą, elektroninės prekybos tarpininkams gali būti leidžiama pranešti apie faktiškai sumokėtą muitą ir atlikti periodinius mokėjimus, kuriuos renka įsisteigimo ir registracijos valstybė narė.

Pastaraisiais metais muitinės administracijos įrodė savo atsparumą ir gebėjimą reaguoti į krizes. Krizinių situacijų atveju reikia konkrečių atsakomųjų veiksmų – jie gali būti griežtesni arba lankstesni, kai leidžiama taikyti išimtis, tačiau jie turi būti taikomi panašiai visoje ES. XI

antraštinė dalimi nuostatos dėl krizės įtraukiamos tiesiogiai į Sąjungos muitinės kodeksą. Atsižvelgdama į įvairius krizės scenarijus, ES muitinė parengs protokolus ir procedūras, pavyzdžiui, susijusius su bendrais rizikos kriterijais, tinkamomis rizikos mažinimo priemonėmis ir bendradarbiavimo sistema, ir užtikrins jų taikymą ir įgyvendinimą, Komisijai įgyvendinimo aktu priėmus sprendimą.

Iki šiol ES trūko aiškos struktūros, kuria remiantis šių dienų iššūkiams pasirengusių muitų sąjungą būtų galima valdyti veiklos požiūriu. Reglamento XII antraštinė dalimi įsteigiama ES muitinė, jos nustatomos jos užduotys, atsakomybė ir valdymas. Komisija gali patikėti ES muitinei sukurti ir valdyti ES muitinės duomenų platformą. Ji vykdys ES lygmens rizikos valdymą ir teiks tikrinimo rekomendacijas nacionalinėms muitinėms. Abi funkcijos yra labai svarbios siekiant padidinti muitinių pajėgumus visoje Sąjungoje ir pakylėti muitų sąjungą į kitą lygmenį. ES muitinė taip pat aktyviai koordinuos muitinių veiksmus visoje ES ir įgyvendins muitų sąjungos veikimo politinius prioritetus. ES muitinė ES lygmeniu bendradarbiaus su kitomis agentūromis, įstaigomis ir tinklais, pavyzdžiui, Europolu, FRONTEX ar ECHA. Ji taip pat palengvins administracijų bendradarbiavimą, įskaitant ekspertų grupių darbą, mokymą ir keitimąsi darbuotojais tarp šalių.

Pagal naujausią Teisingumo Teismo praktiką³⁸ kompetencija nustatyti ES agentūros būstinės vietą priklauso ES teisės aktų leidėjui ir jis šiuo tikslu turi imtis veiksmų pagal šioje srityje reikšmingose Sutarčių nuostatose numatytą įprastą teisėkūros procedūrą. Komisija manė, kad jos pasiūlyme priimančiojo miesto pavadinimo klausimą tikslinga palikti atvirą. Kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti siekiant prisidėti prie sprendimo priėmimo proceso ir kurie grindžiami bendru požiūriu, pateikiami konstatuojamojoje dalyje, kurioje nurodomos atitinkamo straipsnio priežastys. Vietų atranka turėtų būti grindžiama skaidriu paraiškų teikimo procesu ir jis turėtų būti užbaigtas iki teisėkūros procedūros pabaigos. Paraiškas turėtų teikti valstybės narės, atsižvelgdamos į tai, kad ES decentralizuotai agentūrai priimti reikalingas aiškus atitinkamos valstybės narės įsipareigojimas. Komisija yra pasirengusi padėti įvertinti šiuos kriterijus ir aktyviai bendradarbiaus su teisėkūros institucijomis dėl būstinės atrankos, atsižvelgdama į 2022 m. liepos 14 d. ESTT sprendimą ir laikydamosi savo institucinės atsakomybės.

Kad įvykdytų savo misiją, muitinės glaudžiai ir reguliariai bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucijomis, sanitarijos ir fitosanitarijos kontrolės institucijomis, teisėsaugos institucijomis ir įstaigomis, sienų valdymo institucijomis, aplinkos apsaugos įstaigomis, kultūros vertybių ekspertais ir daugeliu kitų institucijų, atsakingų už sektorių politiką. XIII antraštinėje dalyje nustatyta nauja struktūrizuoto muitinių ir tų institucijų bendradarbiavimo sistema, apimanti keturias sritis: taisykles ir teisės aktus, duomenų mainus, strategijos kūrimą ir koordinuotus veiksmus. Taip bendradarbiaujant bus parengtos bendros priežiūros ir tikrinimo strategijos, skirtos konkrečioms problemoms spręsti. Veiksmai, kurių muitinė gali imtis remdama kitas politikos sritis, yra geriau apibrėžti, sudarant sąlygas sektorių teisės aktuose remtis Muitinės kodeksu. Tarptautinis bendradarbiavimas ir diplomatija muitinių srityje tampa svarbesni, taip pat stiprinamas bendradarbiavimas su partneriais ir jis gali apimti muitinės duomenų mainus.

Nacionalinė muitų teisės pažeidimų ir sankcijų taikymo praktika valstybėse narėse labai skiriasi, todėl skiriasi su prekėmis atliekami veiksmai ir iškraipoma prekyba jomis. XIV antraštinėje dalyje reforma nustatomas minimalus bendras veiksmų ar neveikimo, kurie laikomi muitų teisės pažeidimais, rinkinys ir minimalus bendras nebaudžiamųjų sankcijų

³⁸ 2022 m. liepos 14 d. Teismo sprendimas *Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą*, C-743/19, 66 ir 74 punktai.

rinkinys, taip pat bendri principai, nekeičiant valstybių narių procedūrinės teisės tvarkos ir suteikiant joms galimybę nustatyti papildomus muitų teisės pažeidimus ir įtraukti nacionalines sankcijas. Muitų teisės pažeidimų, susijusių su daugiau nei viena valstybe nare, atveju būtinas institucijų bendradarbiavimas. ES muitinės duomenų platforma skaidrumo tikslais rinks visus sprendimus, susijusius su muitų teisės pažeidimais ir už juos taikomomis sankcijomis.

Į baigiamąsias nuostatas XV antraštinėje dalyje įtrauktas dabartinės praktikos, susijusios su muitinės deklaracijomis, tolesnio taikymo nacionalinėse sistemose ir perėjimo prie naujos sistemos tvarkaraštis. ES muitinės duomenų platforma bus kuriama palaipsniui, pradedant nuo naujo požiūrio į elektroninę prekybą. Naudotis ES muitinės duomenų platforma verslininkai gali pradėti nuo 2032 m. sausio mėn., o tai daryti privalės ne vėliau kaip 2037 m., kai ji pradės veikti visu pajėgumu. ES muitinė bus steigama palaipsniui ir savo užduotis vykdyti pradės nuo 2028 m..

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 33, 114 ir 207 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) muitų sąjunga yra Sąjungos ir vidaus rinkos veikimo pagrindas. Atsižvelgiant tiek į ekonominės veiklos vykdytojų, tiek į Sąjungos muitinių interesus, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013², kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Kodeksas), atskiri muitų teisės aktai sujungti į vieną teisės aktą, kuriame išdėstytos bendrosios taisyklės ir procedūros, kuriomis užtikrinamas Sąjungos lygmeniu nustatytų muitų tarifų ir kitų priemonių, taikomų Sąjungos ir Sąjungos muitų teritorijai nepriklausančių šalių ar teritorijų prekybai prekėmis, įgyvendinimas, ir nuostatos, susijusios su importo privalomųjų mokėjimų surinkimu. Valstybių narių muitinės yra atsakingos už tai, kad tų taisyklių būtų laikomasi joms vykdant operatyvines užduotis, pavyzdžiui, atliekant muitinės procedūras, rizikos analizę ir tikrinimą bei taikant sankcijas už muitų teisės pažeidimus;
- (2) įgyvendinant Reglamentą (ES) Nr. 952/2013 nustatyta trūkumų keliose srityse. Šios sritys – tai, be kita ko: nepakankami ir (arba) neefektyvūs veiksmai siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos piliečių apsaugą nuo su prekėmis susijusios nefinansinės rizikos, nustatytos pagal Sąjungos politiką (ne muitų teisės aktus); muitinių pajėgumai veiksmingai susitvarkyti su didėjančiu prekių, importuojamų iš trečiųjų šalių vykdant nuotolinę prekybą (elektroninės prekybos sandorius), kiekiu; Reglamentu (ES) Nr. 952/2013 sukurtos IT sistemų struktūros pajėgumas skaitmenizuoti muitinės procesus, kad nebūtų atsiliekama nuo technologijų pažangos, visų pirma taikant duomenų naudojimu grindžiamas technologijas; veiksmingų muitų sąjungos valdymo struktūrų trūkumas, dėl kurio valstybėse narėse taikoma skirtinga praktika ir nevienodai įgyvendinamos taisyklės. Dėl šių trūkumų atsiranda kliūčių tinkamam

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (nauja redakcija) (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

muitų sąjungos, taigi ir vidaus rinkos, veikimui, susijusių su vidaus ir išorės rizika bei grėsmėmis;

- (3) tikslinga, kad muitų teisės aktuose būtų atsižvelgiama į sparčią pasaulinių prekybos modelių, technologijų, verslo modelių plėtrą ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant piliečius, poreikius. Todėl Reglamente (ES) Nr. 952/2013 reikia padaryti daug pakeitimų. Siekiant aiškumo tas reglamentas turėtų būti panaikintas ir pakeistas nauju;
- (4) siekiant nustatyti veiksmingas priemones muitų sąjungos tikslams pasiekti, reikėtų peržiūrėti ir supaprastinti tam tikras taisykles ir procedūras, kuriomis reglamentuojama, kaip prekės įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją arba iš jos išvežamos. Turėtų būti sukurtas modernus, integruotas sąveikių elektroninių paslaugų, skirtų informacijai, kuri yra svarbi įgyvendinant muitų teisės aktus, rinkti, jai apdoroti ir jos mainams vykdyti, rinkinys (Europos Sąjungos muitinės duomenų platforma arba ES muitinės duomenų platforma). Turėtų būti įsteigta Europos Sąjungos muitinė (toliau – ES muitinė) – centrinė institucija, turinti veiklos pajėgumų koordinuotai valdyti muitų sąjungą konkrečiose srityse;
- (5) nuo tada, kai buvo priimtas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, muitinių vaidmuo kito, kad būtų atsižvelgta į vis didesnio skaičiaus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų, kuriais nustatomi reikalavimai prekėms, kurioms taikoma muitinės priežiūra, visų pirma prekėms taikomi nefinansiniai reikalavimai, kurie yra būtini, kad šios prekės galėtų patekti į vidaus rinką ir joje judėti, taikymą. Tokių nefinansinių užduočių metams bėgant daugėjo eksponentiškai – tai atitiko didėjančius Sąjungos įmonių ir piliečių lūkesčius, susijusius su sauga, saugumu, prieinamumu neįgaliesiems, tvarumu, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikata bei gyvybe, aplinka, žmogaus teisių apsauga ir Sąjungos vertybėmis. Siekiant užtikrinti, kad kiti muitinių taikomi su gaminiiais susiję teisės aktai ir toliau atitiktų šiuos lūkesčius, turi būti diegiamos naujos priemonės, pavyzdžiui, skaitmeninis gaminio pasas. Todėl būtina atsižvelgti į didėjančią nefinansinės rizikos atvejų skaičių ir jos sudėtingumą, tuo tikslu į muitinės misiją įtraukiant konkrečią nuorodą į visų šių viešųjų interesų apsaugą ir, kai taikytina, į nacionalinės teisės aktus, glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis institucijomis;
- (6) atsižvelgiant į muitinių vaidmens ir verslo modelių, pagal kuriuos jos veikia, raidą ir siekiant, kad jos veiktų išvien ir prisidėtų prie sklandaus vidaus rinkos veikimo, būtina tiksliau apibūdinti misiją, kurią muitinė turi atlikti, tiksliau nurodant jų tikslus ir užduotis;
- (7) tam tikros Reglamente (ES) Nr. 952/2013 pateiktos terminų apibrėžtys turėtų būti pritaikytos siekiant atsižvelgti į platesnę šio reglamento taikymo sritį, suderinti jas su kituose Sąjungos aktuose pateiktomis terminų apibrėžtimis ir patikslinti terminus, kurie skirtinguose sektoriuose turi skirtingas reikšmes. Siekiant patikslinti tam tikrų muitinės procesų dalyvių vaidmenis ir atsakomybę, į muitų teisės aktą turėtų būti įtraukta naujų apibrėžčių. Siekiant sustiprinti muitinės priežiūrą, naujomis importuotojo ir eksportuotojo apibrėžtimis turėtų būti nustatyta, kad tie asmenys yra atsakingi už tai, kad prekės atitiktų reikalavimus, be kita ko, susijusius su finansine ir nefinansine rizika. Įvedus naują terminą „importuotoju laikomas asmuo“, naujosiomis apibrėžtimis turėtų būti užtikrinta, kad kai kuriais atvejais, kai pardavimas internetu vykdomas už Sąjungos ribų, importuotoju būtų laikomas ne vartotojas, o ekonominės veiklos vykdytojas ir kad jis prisiimtų atitinkamą atsakomybę. Taip pat reikėtų įtraukti naujų apibrėžčių, susijusių su platesne muitinės priežiūros, rizikos valdymo ir muitinio tikrinimo nuostatų taikymo sritimi;

- (8) be savo tradicinių užduočių – muitų, PVM bei akcizų surinkimo ir muitų teisės aktų taikymo, muitinės taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant kitų su jų veikla susijusių Sąjungos ir, kai taikytina, nacionalinės teisės aktų vykdymą. Reikėtų įtraukti termino „kiti muitinės taikomi teisės aktai“ apibrėžtį, kad būtų sukurta veiksminga šių konkrečių reikalavimų taikymo prekėms ir jų laikymosi priežiūros reguliavimo sistema. Tokie draudimai ir apribojimai gali būti pateisinami, *inter alia*, visuomenės dorove, viešąja tvarka ar visuomenės saugumu, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos ir gyvybės apsauga, aplinkos apsauga, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsauga, pramoninės ar komercinės nuosavybės apsauga ir kitais viešaisiais interesais, įskaitant narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), tam tikras intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančių prekių ir pinigų kontrolę. Terminas „kiti muitinės taikomi teisės aktai“ taip pat turėtų apimti prekybos politikos priemonės, žuvų išteklių išsaugojimo ir valdymo priemonės ir pagal SESV 215 straipsnį priimtas ribojamąsias priemones;
- (9) siekiant didesnio teisinio aiškumo, reikėtų iš dalies pakeisti tam tikras su muitinės sprendimais susijusias taisykles. Pirma, tikslinga paaiškinti, kad muitinė, kompetentinga priimti muitinės sprendimą, yra pareiškėjo įsisteigimo vietoje veikianti muitinė, nes su įsisteigimo vieta susiejamas pagrindinis principas, pagal kurį tam tikri ekonominės veiklos vykdytojai tam tikromis sąlygomis ir iš anksto nustatytu laiku (kurie gali būti peržiūrėti) gali pasinaudoti šiuo reglamentu nustatytais supaprastinimais ir mokėti muitus ten, kur jie yra įsisteigę. Antra, siekiant išsamumo ir teisinio aiškumo, taip pat reikėtų nurodyti ne ilgesnį kaip 30 dienų laikotarpį, per kurį pareiškėjas turi pateikti papildomą informaciją muitinei tais atvejais, kai ji mano, kad prašyme priimti sprendimą pateikta ne visa reikalinga informacija;
- (10) reikėtų paaiškinti, kokios pasekmės galimos tuo atveju, kai muitinė, gavusi prašymą, nepriima sprendimo per nustatytus terminus. Taip pat turėtų būti nustatytas principas, pagal kurį tokiu atveju laikoma, kad dėl prašymo priimtas neigiamas sprendimas ir kad pareiškėjas gali pateikti skundą pagal bendrąją taisyklę dėl muitinės sprendimų;
- (11) kaip pabrėžta Europos Audito Rūmų ataskaitoje³ ir Reglamento (ES) Nr. 952/2013 įgyvendinimo vertinime, taip pat pageidautina spręsti problemą, kad nėra vienodos muitinės sprendimuose nustatytų kriterijų ir pareigų laikymosi stebėsenos, sugriežtinant atitinkamas nuostatas. Viena vertus, sprendimų adresatai turėtų ne tik laikytis atitinkamuose sprendimuose nustatytų pareigų, bet ir nuolat stebėti, kaip jų laikomasi, taip pat nustatyti tokią vidaus organizaciją, pagal kurią tokia (savi)kontrolės veikla gali būti užkertamas kelias bet kokioms galimoms klaidoms jų muitinės procesuose, jos gali būti sumažintos ar ištaisytos. Kita vertus, muitinės turėtų reguliariai stebėti, kaip muitinės sprendimų adresatai įgyvendina tokius sprendimus, visų pirma tais atvejais, kai jie yra įsisteigę mažiau nei prieš trejus metus ir todėl gali kelti didesnę riziką, siekdamos užtikrinti, kad tokie asmenys laikytųsi muitinės sprendimuose nustatytų pareigų. Tai ypač svarbu tais atvejais, kai tokie asmenys naudojami konkrečiu statusu, pavyzdžiui, įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo arba patikimo ir patikrinto verslininko statusu, ir įvairiomis to statuso teikiamomis su muitinės procesais susijusiomis lengvatomis. Be to, siekiant sustiprinti rizikos valdymą Sąjungos lygmeniu, muitinės turėtų pranešti ES muitinei apie visus sprendimus, priimtus gavus prašymą, ir informuoti ją apie stebėsenos veiklą, kad į šią informaciją būtų galima atsižvelgti rizikos valdymo tikslais;

³ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 4/2021 „Muitinis tikrinimas: nepakankamas suderinimas daro žalą ES finansiniams interesams“.

- (12) be sprendimų dėl privalomosios tarifinės informacijos (toliau – PTI sprendimai) arba sprendimų dėl privalomosios kilmės informacijos (toliau – PKI sprendimai), kuriuos muitinė priima gavusi prašymą ir laikydamosi tam tikrų sąlygų, į muitų teisės aktus Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) .../...⁴ taip pat įtraukti sprendimai dėl privalomosios muitinio įvertinimo informacijos (toliau – PMII sprendimai). Atsižvelgiant į muitų teisės aktų naudotojų interesus, tikslinga tame pačiame teisės akte nustatyti taisykles, susijusias su tų trijų rūšių sprendimais dėl privalomosios informacijos;
- (13) asmenų, atsakingų už į Sąjungos muitų teritoriją įvežamas ir iš jos išvežamas prekes, teisės ir pareigos turėtų būti aiškiau apibrėžtos. Pirmoji asmenų, nuolat atliekančių muitinės operacijas, pareiga ir toliau turėtų būti registravimasis muitinėje, kurios kompetencijai priskiriama jų įsisteigimo vietos priežiūra. Viena registracija turėtų galioti visoje muitų sąjungoje, tačiau ji turėtų būti atnaujinama. Todėl ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti įpareigoti informuoti muitinę apie bet kokius jų registracijos duomenų pasikeitimus. Asmenys, atsakingi už į Sąjungos muitų teritoriją įvežamas ir iš jos išvežamas prekes, atsako už bet kokią grėsmę, kurią prekės kelia piliečių saugai ir saugumui, taip pat už bet kokią grėsmę žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatai ir gyvybei, aplinkai ar vartotojams. Turėtų būti apibrėžtos ir importuotojo pareigos, visų pirma pareiga būti įsisteigusiam Sąjungos muitų teritorijoje, ir tos pareigos vykdymo išimtys. Jos turėtų atitikti galiojančias taisykles, taikomas deklarantui, kuris turi būti įsisteigęs Sąjungoje. Taip pat turėtų būti apibrėžtos eksportuotojo pareigos;
- (14) turėtų būti patikslintos ir importuotojais laikomų asmenų pareigos, kurios skiriasi nuo [kitiems] importuotojams taikomų pareigų. Visų pirma turėtų būti nustatyta, kad importuotoju laikomas asmuo turėtų pateikti muitinei ne tik duomenis, būtinus parduotoms prekėms išleisti į laisvą apyvartą, bet ir informaciją, kurią importuotoju laikomas asmuo turi surinkti PVM tikslais. Ši informacija išsamiai nurodyta Tarybos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 282/2011⁵;
- (15) ekonominės veiklos vykdytojams, atitinkantiems tam tikrus kriterijus ir sąlygas, būtinus, kad muitinė galėtų laikyti juos reikalavimus atitinkančiais ir patikimais verslininkais, gali būti suteiktas įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (AEO) statusas ir todėl jie gali naudotis su muitinės procesais susijusiomis lengvatomis. Įgyvendinant AEO sistemą užtikrinama, kad verslininkai, vykdantys didžiąją dalį Sąjungos prekybos, būtų patikimi, tačiau ji turi tam tikrų trūkumų, į kuriuos dėmesys atkreiptas Reglamente (ES) Nr. 952/2013 vertinime ir Europos Audito Rūmų išvadose. Siekiant spręsti šiuos susirūpinimą keliančius klausimus, visų pirma dėl skirtingos nacionalinės praktikos ir sunkumų, susijusių su AEO reikalavimų laikymosi stebėseną, taisyklės turėtų būti iš dalies pakeistos taip, kad muitinėms būtų nustatyta pareiga bent kas trejus metus vykdyti reikalavimų laikymosi stebėseną;

⁴ [Leidinių biuro prašoma tekste įrašyti toliau nurodyto deleguotojo reglamento numerį] 2023 m. ... d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/..., kuriuo dėl sprendimų dėl privalomosios muitinio įvertinimo informacijos ir sprendimų dėl privalomosios kilmės informacijos iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446 [o šioje išnašoje įrašyti to deleguotojo reglamento numerį, datą, pavadinimą ir OL nuorodą].

⁵ 2011 m. kovo 15 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 282/2011, kuriuo nustatomos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos įgyvendinimo priemonės (OL L 077, 2011 3 23, p. 1).

- (16) dėl muitinės procesų ir muitinės veiklos metodų pokyčių reikalinga nauja partnerystė su ekonominės veiklos vykdytojais, t. y. patikimų ir patikrintų verslininkų sistema. Kriterijai ir sąlygos, kurių turi būti laikomasi norint įgyti patikimo ir patikrinto verslininko statusą, turėtų būti grindžiami AEO taikomais kriterijais, tačiau jais taip pat turėtų būti užtikrinta, kad muitinė galėtų verslininką laikyti skaidriai vykdančiu veiklą. Todėl tikslinga reikalauti, kad patikimo ir patikrinto verslininko statusą turintys veiklos vykdytojai suteiktų muitinėms prieigą prie savo elektroninių sistemų, kuriose registruojama jų atitiktis reikalavimams ir jų prekių judėjimas. Skaidrumas turėtų būti siejamas su tam tikromis lengvatomis, visų pirma su galimybe išleisti prekes į apyvartą vietoj muitinės, jai aktyviai nedalyvaujant, išskyrus atvejus, kai pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus reikalaujama gauti patvirtinimą prieš išleidžiant prekes į apyvartą, ir atidėti skolos muitinei sumokėjimą. Kadangi šis veiklos metodas turėtų palaipsniui pakeisti muitinės deklaracijomis grindžiamą metodą, tikslinga muitinei nustatyti pareigą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos iš naujo įvertinti galiojančius įgaliojimų ekonominės veiklos vykdytojų (muitinės formalumų supaprastinimas) leidimus;
- (17) dėl muitinės procesų pokyčių taip pat reikia patikslinti atstovų muitinėje vaidmenį. Tiesioginio ir netiesioginio atstovavimo galimybė turėtų išlikti, tačiau turėtų būti paaiškinta, kad netiesioginis importuotojo arba eksportuotojo atstovas prisiima visas importuotojų ar eksportuotojų pareigas – ne tik pareigą sumokėti skolą muitinei arba garantija užtikrinti jos sumokėjimą, bet ir pareigą laikytis kitų muitinės taikomų teisės aktų. Dėl tos priežasties, siekiant užtikrinti tinkamą su finansiniais ir nefinansiniais aspektais susijusią atskaitomybę, atstovai muitinėje turi būti Sąjungos muitų teritorijos, kurioje jie atstovauja importuotojams arba eksportuotojams, gyventojai. Todėl naudojimas Sąjungoje įsisteigusio netiesioginio atstovo muitinėje paslaugomis yra prieinama ir proporcinga alternatyva importuotojams ir eksportuotojams, kurie neturi komercinio padalinio Sąjungoje. Be to, trečiosiose šalyse įsisteigę atstovai muitinėje gali toliau teikti paslaugas Sąjungoje, jei jie atstovauja asmenims, kurie neprivalo būti įsisteigę Sąjungos muitų teritorijoje;
- (18) siekiant užtikrinti vienodą skaitmenizacijos lygį ir sudaryti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams visose valstybėse narėse, turėtų būti įsteigta ES muitinės duomenų platforma – centralizuotų, saugių ir kibernetiniams incidentams atsparių elektroninių muitinės paslaugų ir sistemų rinkinys. ES muitinės duomenų platforma turėtų užtikrinti joje apdorojamų duomenų kokybę, vientisumą, atsekamumą ir nepaneigiamumą, kad vėliau nei siuntėjas, nei gavėjas negalėtų ginčyti keitimosi duomenimis. ES muitinės duomenų platformoje turėtų būti laikomasi atitinkamų asmens duomenų tvarkymo ir kibernetinio saugumo taisyklių. ES muitinės duomenų platformą Komisija ir valstybės narės turėtų kurti kartu. Komisijai taip pat turėtų būti pavesta ES muitinės duomenų platformą valdyti, įdiegti ir prižiūrėti, – šias užduotis ji galėtų perduoti kitai Sąjungos įstaigai;
- (19) atsižvelgiant į naujausią Europos Teisingumo Teismo praktiką⁶, tikslinga paaiškinti, kad automatiniai ekonominės veiklos vykdytojų ir muitinių informacijos mainai, vykdomi naudojantis ES muitinės duomenų platforma, ir tos platformos vykdomi informacijos mainai nepanaikina tų institucijų arba tų veiklos vykdytojų atsakomybės už atitinkamus muitinės procesus. Net jei muitinių dalyvavimas apima tik elektroninių ryšių palaikymą naudojantis ES muitinės duomenų platforma, turėtų būti laikoma, kad

⁶ Byla T-81/22 (OL C 148, 2022 4 4).

tą priemonę priėmė tos institucijos, tarsi ES muitinės duomenų platforma veiktų minėtų institucijų vardu;

- (20) ES muitinės duomenų platformoje turėtų būti įmanoma vykdyti duomenų mainus su kitomis sistemomis, platformomis ar aplinka, siekiant pagerinti duomenų, kuriuos muitinė naudoja vykdydama savo užduotis, kokybę, taip pat dalytis atitinkamais muitinės duomenimis su kitomis institucijomis, kad būtų galima padidinti tikrinimo veiksmingumą vidaus rinkoje. Laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) .../...⁷ ir Europos sąveikumo sistemoje⁸ nustatyto požiūrio, ES muitinės duomenų platforma turėtų skatinti tarpvalstybinį ir tarpsektorinį sąveikumą Europoje. Joje turėtų būti išnaudotas esamų Sąjungos lygmeniu prieinamų informacijos apie riziką šaltinių, pavyzdžiui, Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemos (RASFF) ir skubių pranešimų apie nesaugius ne maisto produktus sistemos „Saugos vartai“, Rinkos priežiūros informacinės ir ryšių sistemos (ICSMS) ir intelektinės nuosavybės teisių gynimo portalo „IP Enforcement Portal“, potencialas. Ji turėtų padėti plėtoti strateginį ir operatyvinių muitinių ir kitų institucijų, įstaigų bei tarnybų bendradarbiavimą, įskaitant informacijos mainus ir sąveikumą, pagal jų atitinkamą kompetenciją. Be to, ES muitinės duomenų platforma turėtų teikti įvairią pažangią duomenų analizę, be kita ko, atliktą naudojant dirbtinį intelektą. Ta duomenų analizė turėtų padėti atlikti rizikos analizę, ekonominę ir predikcinę analizę, kad būtų galima numatyti galimą riziką, susijusią su į Sąjungą įvežamomis arba iš jos išvežamomis siuntomis. Kad būtų užtikrinta geresnė prekybos srautų priežiūra ir racionalizuotas bendradarbiavimas su kitomis nei muitinės institucijomis, ES muitinės duomenų platforma turėtų galėti pasinaudoti ES muitinės vieno langelio aplinkos bendradarbiavimo sistema, o tais atvejais, kai ta sistema negali būti naudojama, teikti toms institucijoms konkrečią paslaugą, kuria naudodamosi jos galėtų gauti atitinkamus duomenis, teikti informaciją muitinėms ir ja su jomis dalytis bei užtikrinti, kad būtų laikomasi sektorių reikalavimų. Tai būtų būtina tuo atveju, jei kitos institucijos neturėtų elektroninės sistemos, kurią būtų galima susieti su ES muitinės duomenų platforma;
- (21) valstybės narės gali ne tik naudoti ES muitinės duomenų platformą, bet ir kurti savo taikomąsias programas, kuriose galėtų naudoti ES muitinės duomenų platformos duomenis. Tuo tikslu ir siekdamos sutrumpinti pateikimo rinkai laiką, valstybės narės gali ES muitinei patikėti tokiai taikomajai programai kurti reikalingus finansus ir įgaliojimus. Tokiu atveju ES muitinė turėtų sukurti taikomąsias programas, kuriomis galėtų naudotis visos valstybės narės. Tai būtų galima padaryti sukūrus atvirojo kodo taikomąsias programas pagal dalijimosi ir pakartotinio naudojimo sistemą;
- (22) ES muitinės duomenų platformoje turėtų būti sudarytos sąlygos toliau nurodytam duomenų srautui. Ekonominės veiklos vykdytojais turėtų turėti galimybę jai pateikti visus atitinkamus duomenis, kurių reikia, kad būtų laikomasi muitų teisės aktų, arba užtikrinti, kad tie duomenys būtų joje prieinami. Tie duomenys turėtų būti apdorojami Sąjungos lygmeniu ir papildyti Sąjungos masto rizikos analize. Gautaisiais

⁷ [Leidinių biuro prašoma tekste įrašyti Reglamento, išdėstyto dokumente COM(2022) 720 *final*, 2022/0379(COD), numerį, o išnašoje – jo datą, numerį, pavadinimą ir OL nuorodą] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės (Europos sąveikumo aktas) [COM(2022) 720 *final* (2022/0379(COD))] (OL L ..., 2023 ... , p. ...).

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos sąveikumo sistema. Įgyvendinimo strategija“ (COM(2017) 0134 *final*).

duomenimis turėtų galėti pasinaudoti valstybių narių muitinės – jos tuos duomenis naudotų savo pareigoms vykdyti. Galiausiai, tikrinimų, atliktų iš ES muitinės duomenų platformos gavus duomenis, rezultatai turėtų būti pateikti tai duomenų platformai;

- (23) ES muitinės duomenų platformai teikiami duomenys dažniausiai bus ne asmens duomenys, ekonominės veiklos vykdytojų pateikti apie prekes, kuriomis jie prekiauja. Vis dėlto tie duomenys taip pat apims asmens duomenis, visų pirma asmenų, veikiančių ekonominės veiklos vykdytojo arba institucijos vardu, vardus ir pavardes. Siekiant užtikrinti, kad ir asmens duomenys, ir komercinė informacija būtų vienodai apsaugoti, šiuo reglamentu tikslinga nustatyti konkrečias prieigos prie jų taisykles, konfidencialumo taisykles ir naudojimosi ES muitinės duomenų platforma sąlygas. Visų pirma turėtų būti nustatyta, kurie subjektai, be susijusių asmenų, Komisijos, muitinių ir ES muitinės, gali gauti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip prieinamus duomenis arba juos tvarkyti, derinant šių subjektų poreikius ir poreikį užtikrinti, kad muitinės tikslais surinkti asmens ir konfidencialūs duomenys papildomais tikslais būtų naudojami tik tiek, kiek tai būtina;
- (24) siekiant užtikrinti, kad Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) galėtų naudotis savo įgaliojimais atlikti tyrimus, susijusius su Sąjungos interesams kenkiančia nesąžininga veikla, tikslinga, kad ji turėtų prieigą prie ES muitinės duomenų platformos duomenų, kuri būtų labai panaši į Komisijos turimą prieigą. Todėl OLAF turėtų būti suteikta teisė tvarkyti duomenis laikantis atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁹ ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 515/97¹⁰, nustatytų sąlygų, susijusių su duomenų apsauga. Siekiant užtikrinti, kad Europos prokuratūra galėtų atlikti tyrimus su muitine susijusiais klausimais, ji turėtų turėti teisę prašyti prieigos prie ES muitinės duomenų platformoje esančių duomenų. Siekiant išsaugoti valstybių narių nacionalinių IT sistemų funkcijas, valstybių narių mokesčių administratoriams turėtų būti suteikta galimybė duomenis apdoroti tiesiogiai ES muitinės duomenų platformoje arba iš ES muitinės duomenų platformos gauti duomenis ir juos apdoroti naudojant įvairias priemones. Todėl institucijoms, atsakingoms už maisto saugą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625¹¹, ir institucijoms, atsakingoms už rinkos priežiūrą pagal Reglamentą (ES) 2019/1020, ES muitinės duomenų platformoje turėtų būti teikiamos tinkamos paslaugos ir priemonės, kad jos galėtų naudotis

⁹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁰ 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997 3 22, p. 1).

¹¹ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

atitinkamais muitinės duomenimis ir taip prisidėti prie atitinkamų Sąjungos teisės aktų vykdymo užtikrinimo ir kad galėtų bendradarbiauti su muitinėmis, siekdamos kuo labiau sumažinti reikalavimų neatitinkančių gaminių įvežimo į Sąjungą riziką. Tikslinga, kad Europolas, pateikęs prašymą, gautų prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje esančių duomenų, kad galėtų vykdyti savo užduotis, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/794¹². Visos kitos Sąjungos ir nacionalinės įstaigos ir institucijos, įskaitant Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (FRONTEX), turėtų turėti prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje esančių ne asmens duomenų;

- (25) taisyklėmis ir nuostatomis dėl prieigos prie ES muitinės duomenų platformos ir informacijos mainų neturėtų būti daromas poveikis Muitinės informacinei sistemai (MIS), sukurtai Tarybos reglamentu (EB) Nr. 515/97, ir informacijos teikimo pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 24 straipsnį;
- (26) Komisija visų šių institucijų prieigos sąlygas turėtų nustatyti įgyvendinimo taisyklėse, įvertinusi esamas apsaugos priemones, kurias taiko kiekviena institucija arba tam tikros kategorijos institucijos, siekdamos užtikrinti teisingą asmens ir neskelbtinų komercinių duomenų tvarkymą;
- (27) tikslinga, kad ES muitinės duomenų platformoje asmens duomenys būtų saugomi ne ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis yra pagrįstas atsižvelgiant į galimybę muitinėms pranešti apie skolą muitinei ne vėliau kaip per 10 metų nuo tada, kai buvo gauta reikiama informacija apie siuntą, taip pat siekiant užtikrinti, kad Komisija, ES muitinė, OLAF, muitinės ir kitos institucijos galėtų sutikrinti ES muitinės duomenų platformoje esančią informaciją su informacija, kuri saugoma kitose sistemose ir kuria su jomis keičiamasi. Be to, šis laikotarpis turėtų būti suderintas su saugojimo laikotarpiu, kurio reikalaujama pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus, kai tokie teisės aktai yra svarbūs muitiniam tikrinimui. Taip pat tikslinga užtikrinti, kad tais atvejais, kai asmens duomenys reikalingi teismo ir administraciniams procesams, tyrimams ir tikrinimui po prekių išleidimo, saugojimo laikotarpis būtų sustabdytas, kad asmens duomenys nebūtų ištrinti ir juos būtų galima naudoti tais tikslais;
- (28) asmens ir kitų duomenų apsauga ES muitinės duomenų platformoje taip pat turėtų apimti duomenų subjektų teisių apribojimo taisykles. Todėl tikslinga, kad muitinė, Komisija arba ES muitinė galėtų apriboti duomenų subjektų teises, kai tai būtina siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta vykdymo užtikrinimo veiksams, rizikos analizei ir muitiniam tikrinimui. Be to, tokie apribojimai taip pat galėtų būti taikomi, kai tai būtina siekiant apsaugoti po vykdymo užtikrinimo veiksmų vykdomas teismo ar administracines procedūras. Apribojimai turėtų būti deramai pagrįsti, atsižvelgiant į muitinių veiklą ir prerogatyvas, ir turėtų būti taikomi tik tiek laiko, kiek reikia naudojantis tomis prerogatyvomis;
- (29) taikant šį reglamentą visi asmens duomenys turėtų būti tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 nuostatų, atsižvelgiant į jų atitinkamą taikymo sritį;

¹² 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

- (30) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis [...] pateikė nuomonę;
- (31) muitinės rizikos valdymas Sąjungos lygmeniu yra labai svarbus siekiant, kad muitinis tikrinimas valstybėse narėse būtų atliekamas suderintai. Šiuo metu taikoma bendra rizikos valdymo sistema apima galimybę nustatyti bendras prioritetines tikrinimo sritis ir bendrus rizikos kriterijus bei standartus finansinės rizikos srityje, kad būtų galima atlikti muitinį tikrinimą, tačiau ji turi didelių trūkumų. Siekiant spręsti nepakankamo muitinio tikrinimo atlikimo ir rizikos valdymo suderinimo problemą, kuri kenkia Sąjungos ir valstybių narių finansiniams ir nefinansiniams interesams, tikslinga peržiūrėti taisykles, kad būtų nustatytas patikimesnis rizikos valdymo metodas, kuriuo atsižvelgiama tiek į finansinę, tiek į nefinansinę riziką. Tai apima ir Europos Audito Rūmų nustatytų struktūrinių problemų, susijusių su finansinės rizikos valdymu, sprendimą. Visų pirma tikslinga apibūdinti, kokią veiklą apima muitinės rizikos valdymas, laikantis cikliško požiūrio. Taip pat svarbu nustatyti Komisijos, ES muitinės ir valstybių narių muitinių vaidmenis ir atsakomybę. Taip pat labai svarbu numatyti galimybę Komisijai nustatyti bendras prioritetines tikrinimo sritis ir bendrus rizikos kriterijus bei standartus, taip pat konkrečias kitų muitinės taikomų teisės aktų sritis, kurioms turėtų būti teikiama pirmenybė vykdant bendrą rizikos valdymą ir tikrinimą, nepakenkiant saugumui;
- (32) todėl tikslinga nustatyti Sąjungos lygmens rizikos valdymo veiklą ir nuostatas, kuriomis būtų užtikrintas išsamių su rizikos valdymu susijusių duomenų, įskaitant visų tikrinimų rezultatus ir vertinimą, rinkimas Sąjungos lygmeniu. Ta veikla užtikrinama bendra rizikos analizė ir atitinkamų Sąjungos tikrinimo rekomendacijų teikimas muitinėms. Tos tikrinimo rekomendacijos turėtų būti įgyvendinamos arba turėtų būti pateikiamos priežastys, kodėl jos nebuvo taikomos. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė duoti nurodymą, kad į Sąjungą įvežti skirtos prekės negali būti pakraunamos ar gabenamos. Sąjungos lygmens rizikos ir grėsmių analizė turėtų būti grindžiama nuolat atnaujinamais Sąjungos lygmens duomenimis ir ją vykdant turėtų būti nustatytos priemonės ir tikrinimas, taikytini sienos perėjimo punktuose atvykimo ir išvykimo iš Sąjungos teritorijos atvejais. Bendradarbiaujant, visų pirma su teisėsaugos ir saugumo institucijomis, Sąjungos lygmens rizikos valdymu, kai įmanoma, turėtų būti prisidedama prie Sąjungos lygmeniu atliekamų strateginių analizių ir grėsmių vertinimų, įskaitant analizes ir vertinimus, kuriuos atlieka Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX), kad būtų prisidedama prie veiksmingos ir efektyvios nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu;
- (33) reikia persvarstyti muitinės procedūros įforminimo prekėms procesą, kad būtų atsižvelgta į naujus procedūroje dalyvaujančių asmenų vaidmenis ir atsakomybę. Taigi atsakomybę už informacijos teikimą muitinei turi prisiimti už prekes atsakingas asmuo – importuotojas, eksportuotojas arba tranzito procedūros vykdytojas, o ne deklarantas. Jie turėtų pateikti muitinei duomenis arba užtikrinti jų prieinamumą jai, kai tik juos turi ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą muitinės procedūrai atlikti, kad muitinė galėtų atlikti rizikos analizę ir imtis atitinkamų priemonių. Kadangi elektroninės prekybos srityje importuotojais laikomų asmenų vykdomų sandorių apimtis yra didesnė ir jiems tenka pareiga apskaičiuoti skolą muitinei pardavimo, o ne prekių išleidimo metu, tikslinga pritaikyti jų pareigos teikti duomenis vykdymo laiką. Todėl importuotojais laikomi asmenys turėtų pateikti duomenis apie importuotinių prekių pardavimą ne vėliau kaip kitą dieną po mokėjimo priėmimo. Patikimiems ir

patikrintiems verslininkams, priešingai, deramai pagrįstomis aplinkybėmis muitinė turėtų galėti leisti papildyti duomenis apie išleistą prekę vėlesniame etape, nes šie verslininkai nuolat dalijasi duomenimis apie savo sandorius su muitinėmis ir turėtų būti laikomi patikimais. Tokios aplinkybės galėtų būti negalėjimas nustatyti galutinės prekių muitinės vertės išleidimo metu, nes ji yra susijusi su ateities sandoriu, arba būtinybė gauti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus, kurie neturi įtakos skolos muitinei apskaičiavimui;

- (34) siekiant supaprastinti muitinės procesą, susijusį su prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją, kartu užtikrinant, kad už tas prekes būtų atsakingas vienas asmuo, įvairūs tiekimo grandinės dalyviai turėtų pateikti savo dalį atitinkamos informacijos apie atitinkamas prekes ir susieti ją su konkrečia siunta. Prekes turėtų būti galima įvežti tik tuo atveju, jei importuotojas, kuris prisiima atsakomybę už tas prekes, yra įsisteigęs Sąjungoje. Importuotojas turėtų pateikti muitinei informaciją apie prekes ir muitinės procedūrą, kuri joms turėtų būti įforminta, kuomet anksčiau, jei įmanoma, prieš fiziškai atgabenant prekes. Paslaugų teikėjas arba muitinės tarpininkas turėtų turėti galimybę pateikti informaciją importuotojo vardu ir jo interesais, tačiau importuotojas lieka atsakingas už tai, kad būtų užtikrinamas prekėms taikomų reikalavimų, susijusių su finansine ir nefinansine rizika, laikymasis. Vežėjai, faktiškai atvežantys prekes, taip pat turėtų pateikti tam tikrą informaciją apie prekes prieš jas pakraunant ar atvežant (toliau – išankstinė informacija apie krovinį) ir susieti savo informaciją su importuotojo informacija, jei ji jau pateikta, nebūtinai turėdami prieigą prie visų importuotojo pateiktų duomenų. Be to, siekiant atsižvelgti į sudėtingesnes tiekimo grandines ir transporto tinklus, gali būti reikalaujama, kad kiti asmenys užpildytų informaciją apie prekes, kurios turi būti įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją. Importuotojas, vežėjas ar bet kuris kitas muitinei informaciją teikiantis asmuo turėtų būti įpareigotas ją pataisyti sužinojęs, kad informacija nebėra teisinga, bet prieš muitinei nustatant pažeidimus, kuriuos ji norėtų patikrinti;
- (35) muitinė, kurios kompetencijai priklauso pirmosios prekių įvežimo vietos priežiūra, turėtų atlikti turimos informacijos apie tas prekes rizikos analizę ir turėti teisę imtis įvairių rizikos mažinimo priemonių, jei nustato riziką, įskaitant prašymą atlikti tikrinimą prieš pakrovimą arba atvežus prekes į Sąjungos muitų teritoriją, kurį atliktų kita muitinė arba kita valdžios institucija. Vežėjas paprastai geriausiai žino, kada prekės atvežamos, todėl jis turėtų pranešti muitinei apie jų atvykimą. Tačiau, siekiant atsižvelgti į sudėtingesnes tiekimo grandines ir transporto tinklus, gali būti reikalaujama, kad muitinei apie prekių atvežimą praneštų kiti asmenys, kad ji galėtų atlikti rizikos analizę. Siekiant užtikrinti, kad muitinė išankstinę informaciją apie krovinį turėtų visų į Sąjungos muitų teritoriją įvežtų prekių atveju, vežėjui turėtų būti neleidžiama iškrauti prekių, apie kurias nėra pateikta informacijos, išskyrus atvejus, kai muitinė paprašo vežėjo pateikti prekes arba susiklostę nepaprastoji padėtis, dėl kurios prekės turi būti iškrautos. Siekiant, kad prekių, kurių atveju muitinė yra gavusi atitinkamą išankstinę informaciją apie krovinį, įvežimo procesas būtų sklandesnis, priešingai, neturėtų būti reikalaujama, kad vežėjas visais atvejais pateiktų prekes muitinei, – jis jas turėtų pateikti tik tada, kai to muitinė to paprašo arba kai to reikalaujama pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus;
- (36) į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos ne Sąjungos prekės turėtų būti laikomos laikinai saugomomis nuo to momento, kai vežėjas praneša apie jų atvežimą, iki muitinės procedūros joms įforminimo, išskyrus atvejus, kai joms jau buvo įforminta tranzito procedūra. Siekiant užtikrinti tinkamą muitinės priežiūrą, tokia padėtis turėtų būti ribotos trukmės. Ji neturėtų būti ilgesnė kaip 10 dienų, išskyrus išimtiniais atvejais. Jei

importuotojui prekes reikia saugoti ilgiau, jos turėtų būti laikomos muitinės sandėlyje, kuriame prekes galima laikyti neribotą laiką. Todėl esami leidimai turėti laikinojo saugojimo vietas turėtų būti pakeisti leidimais turėti muitinės sandėlius, jei laikomasi atitinkamų reikalavimų;

- (37) būtina palikti galioti taisykles, pagal kurias nustatoma, ar prekės yra Sąjungos, ar ne Sąjungos prekės, ir ar galima daryti prielaidą, kad prekės turi Sąjungos prekių statusą, ar tokį statusą reikia įrodyti, ypač tais atvejais, kai prekės laikinai išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos;
- (38) kai muitinė turi atitinkamai procedūrai, pagrįstai rizikos analize, atlikti būtiną informaciją, ji turėtų nuspręsti, ar atlikti papildomą prekių tikrinimą, jas išleisti, atsisakyti jas išleisti ar sustabdyti jų išleidimą arba palaukti tam tikrą laiką, kad prekės būtų laikomos išleistomis. Prireikus muitinė turėtų tai daryti bendradarbiaudama su kitomis institucijomis. Taigi muitinė turėtų atsisakyti išleisti prekes tuo atveju, jei turi įrodymų, kad prekės neatitinka taikomų teisinių reikalavimų. Jeigu muitinė, siekdama nustatyti, ar prekės atitinka reikalavimus, turi konsultuotis su kitomis institucijomis, ji turėtų sustabdyti prekių išleidimą bent iki tol, kol įvyks konsultacijos. Tokiais atvejais vėlesnis muitinės sprendimas dėl prekių turėtų priklausyti nuo kitos institucijos atsakymo. Kad nebūtų stabdoma tiek verslininkų, tiek muitinių veikla tais atvejais, kai išvadai dėl reikalavimų laikymosi priimti reikia šiek tiek laiko, muitinė turėtų turėti galimybę išleisti prekes su sąlyga, kad verslininkas ir toliau informuos apie prekių buvimo vietą ne ilgiau kaip 15 dienų. Galiausiai, siekiant suteikti teisinio tikrumo verslininkams, kurie informaciją pateikė laiku, neįpareigojus muitinės reaguoti į kiekvieną siuntą, prekės, kurios nebuvo atrinktos tikrinti per pagrįstą laikotarpį, turėtų būti laikomos išleistomis. Komisijai turėtų būti suteikta teisė nustatyti šį laikotarpį deleguotosiose taisyklėse, prireikus pritaikant jį prie transporto arba sienos perėjimo punkto rūšies;
- (39) jeigu patikimi ir patikrinti verslininkai suteikia muitinei visapusišką prieigą prie savo sistemų, registrų ir operacijų ir yra laikomi patikimais, jie turėtų turėti galimybę išleisti savo prekes prižiūrint muitinei, tačiau nelaukdami, kol ši imsis veiksmų. Todėl patikimi ir patikrinti verslininkai turėtų turėti galimybę išleisti prekes bet kuriai įvežimo procedūrai įforminti, kai prekės gaunamos galutinėje jų paskirties vietoje, arba bet kuriai išvežimo procedūrai įforminti prekių pristatymo vietoje. Kadangi patikimi ir patikrinti verslininkai laikomi skaidriais vykdančiais veiklą, atvežimas ir (arba) pristatymas turėtų būti tinkamai registruojami ES muitinės duomenų platformoje. Šie verslininkai turėtų būti įpareigoti informuoti muitinę kilus problemai, kad ji galėtų priimti galutinį sprendimą dėl išleidimo. Kai patikimų ir patikrintų verslininkų vidaus kontrolės sistemos yra pakankamai patikimos, muitinė, bendradarbiaudama su kitomis institucijomis, turėtų turėti galimybę leisti verslininkams patiems atlikti tam tikrus patikrinimus. Tačiau muitinėms turėtų būti palikta galimybė bet kuriuo metu patikrinti prekes;
- (40) tikslinga nustatyti priemones, kuriomis būtų reguliuojamas perėjimas nuo muitinės deklaracijomis grindžiamos sistemos prie sistemos, grindžiamos informacijos teikimu centrinei ES muitinės duomenų platformai. veiklos vykdytojai turėtų turėti galimybę pateikti muitinės deklaracijas, kad galėtų deklaruoti savo ketinimą pereinamuoju laikotarpiu prekėms įforminti muitinės procedūrą. Tačiau, kai tik ES muitinės duomenų platforma įgis pajėgumų, veiklos vykdytojams taip pat turėtų būti suteikta galimybė naudojantis ta platforma muitinėms teikti informaciją arba užtikrinti jos prieinamumą, o muitinės nebeturėtų leisti jokiai veiklos vykdytojai prašyti leidimo pasinaudoti su muitinės deklaracija susijusiais supaprastinimais. Pasibaigus

pereinamajam laikotarpiui visi leidimai turėtų nustoti galioti, nes nebeliks muitinės deklaracijų;

- (41) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 29 straipsnyje reikalaujama, kad iš trečiosios šalies įvežti gaminiai turi būti laikomi esančiais laisvoje apyvartoje, jei atlikti importo formalumai ir sumokėti mokėtini muitai arba lygiavėrio poveikio mokesčiai. Tačiau išleidimas į laisvą apyvartą neturėtų būti suprantamas kaip atitiktis kitiems muitinės taikomiems teisės aktams įrodymas, kai muitinės nustato specialius reikalavimus prekėms, kurios bus parduodamos ar vartojamos vidaus rinkoje;
- (42) prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos procesas turėtų būti racionalizuotas ir supaprastintas atsižvelgiant į įvežimo procesą. Todėl tikslinga reikalauti, kad Sąjungoje įsisteigęs asmuo, t. y. eksportuotojas, būtų atsakingas už prekes. Prieš išveždamas prekes iš Sąjungos eksportuotojas turėtų pateikti muitinei atitinkamą informaciją (arba užtikrinti jos prieinamumą), nurodydamas, ar tai yra eksportuotinos Sąjungos ar ne Sąjungos prekės, ir pritaikydamas teikiamą būtiną informaciją. Siekiant supaprastinti procesą ir išvengti galimų spragų, eksporto sąvoka turėtų apimti ne Sąjungos prekių išvežimą, tokiu būdu įtraukiant ir reeksporto sąvoką, kuri anksčiau buvo reglamentuojama kaip atskira sąvoka;
- (43) siekiant užtikrinti tinkamą su iš Sąjungos muitų teritorijos išvežamomis prekėmis susijusios rizikos valdymą, turėtų būti reikalaujama, kad už eksportą atsakinga muitinės įstaiga prieš išvežant prekes atliktų informaciją apie prekes grindžiamą rizikos analizę ir imtųsi arba prašytų imtis atitinkamų priemonių. Be priemonių, numatytų išleidimo muitinės procedūrai įforminti, kurios taip pat taikomos tais atvejais, kai prekėms turi būti įforminta eksporto procedūra, tos priemonės turėtų apimti reikalavimą, kad tikrinimą atliktų muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso prekių išsiuntimo vietos priežiūra, ir išvežimo muitinės įstaiga, o prireikus ir kitos institucijos;
- (44) siekiant užtikrinti, kad muitų taikymo sustabdymo procedūros taip pat būtų skaidrios, tikslinga racionalizuoti reikalavimus, susijusius su leidimais taikyti specialiąsias procedūras. Visų pirma, siekiant aiškumo ir teisinio tikrumo, sąlygos, pagal kurias nustatoma, ar, norint įvertinti, ar leidimo suteikimas galėtų daryti neigiamą poveikį Sąjungos gamintojų interesams (vadinamasis ekonominių sąlygų tikrinimas), yra būtina Sąjungos lygmens nuomonė, turėtų būti kodifikuotos, o ne reglamentuojamos deleguotosiomis taisyklėmis. Be to, kadangi poveikis Sąjungos gamintojų interesams gali priklausyti nuo prekių, kurioms įforminta specialioji procedūra, kiekio, ES muitinė turėtų turėti teisę pasiūlyti tam tikrą ribą, kurios nepasiekus laikoma, kad neigiamo poveikio Sąjungos gamintojų interesams nėra;
- (45) peržiūrėtos Konvencijos dėl laivybos Reinu 9 straipsnyje daroma nuoroda į priedą (Reino manifestą), kuriuo palengvintas prekių gabenimas Reino upe ir jos intakais, laikant tokį gabenimą muitinės tranzito procedūra kertant penkių valstybių narių nacionalines sienas¹³. Remiantis muitinės administracijų pateikta informacija, Reino manifestas praktiškai nebenaudojamas vykdant muitinės tranzito procedūrą prie Reino upės esančiose valstybėse. Vietoj jo gabenant prekes Reino upe ir jo intakais taikoma

¹³ Procedūra grindžiama 1868 m. spalio 17 d. Manheimo laivybos Reino upe įstatymu ir protokolu, kurį 1963 m. lapkričio 22 d. priėmė Centrinė laivybos Reinu komisija. Manheimo konvencija dėl laivybos Reino upe taikoma Belgijai, Vokietijai, Prancūzijai, Nyderlandams ir Šveicarijai kaip prie Reino upės esančioms šalims, kurios šiame akte laikomos viena teritorija.

Kodekse nustatyta Sąjungos tranzito procedūra, naudojantis Naująja kompiuterizuota tranzito sistema (NCTS). Todėl tikslinga išbraukti nuorodą į Reino manifestą tais atvejais, kai prekių gabenimas laikomas išoriniu tranzitu arba Sąjungos tranzitu;

- (46) siekiant padidinti skaidrumą, susijusį su asmeniu, atsakingu už pareigų, susijusių su Sąjungos tranzito procedūra, vykdymą ir už siuntos turinį bei su ja susijusią riziką, tikslinga reikalauti, kad tranzito procedūros vykdytojas atskleistų bent informaciją apie importuotoją arba eksportuotoją, dėl kurio vykdomas gabenimas, transporto priemonę ir prekių, kurioms įforminta ta procedūra, identifikacinius duomenis. Turėdamos tokią informaciją muitinės galėtų veiksmingiau prižiūrėti atitinkamą Sąjungos tranzito procedūrą ir atlikti rizikos analizę. Sąjungos tranzito procedūra turėtų būti privaloma, išskyrus atvejus, kai prekes įvežus į Sąjungos muitų teritoriją arba iš jos išvežus iš karto taikomas kitas muitų režimas. Tuo atveju, kai importuotojas arba eksportuotojas dar nežinomas, prekių turėtojas turėtų būti laikomas prekių importuotoju arba eksportuotoju ir turėtų būti atsakingas už muitų ir kitų mokesčių bei privalomųjų mokėjimų sumokėjimą. Jei prekes importuoja arba eksportuoja patikimas ir patikrintas verslininkas, Sąjungos tranzito procedūra turėtų būti pakeista muitinės priežiūra;
- (47) 2021 m. birželio 1 d. įsigaliojusių Muitinės konvencijos dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (toliau – TIR konvencija) 6 priedo pakeitimu¹⁴ iš dalies pakeista aiškinamoji pastaba Nr. 0.49, kad tam tikrus reikalavimus atitinkantiems ekonominės veiklos vykdytojams būtų suteikta galimybė tapti įgaliojaisiais siuntėjais ir naudotis lengvatomis, panašiomis į tas, kurios šiuo metu taikomos ekonominės veiklos vykdytojams, pripažintiems įgaliojaisiais gavėjais. Todėl būtina įtraukti naują TIR konvencijoje nustatytą galimybę, kad Sąjungos muitų teisės aktai būtų suderinti su tuo tarptautiniu susitarimu;
- (48) apskaičiuojant elektroninės prekybos sandorių atveju taikytinus muitus pagal standartines muitų apskaičiavimo taisykles, daugeliu atvejų tiek muitinės administracijoms, tiek ekonominės veiklos vykdytojams būtų užkrauta neproporcinga administracinė našta, visų pirma susijusi su pajamų surinkimu. Siekiant sukurti patikimą ir veiksmingą fiskalinį ir muitų režimą prekėms, importuojamoms iš trečiųjų šalių vykdant elektroninės prekybos sandorius (toliau – nuotolinė prekyba importuojamomis prekėmis), Sąjungos teisės aktai turi būti iš dalies pakeisti, kad būtų panaikinta riba, iki kurios nedidelės vertės prekės, kurių vienos siuntos vertė neviršija 150 EUR, yra neapmokestinamos importo muitais pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1186/2009¹⁵, ir kad pagal Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2658/87¹⁶ (Kombinuotoji nomenklatūra) būtų nustatytas supaprastintas tarifų režimas, taikomas nuotolinei prekybai iš trečiųjų šalių importuojamoms prekėms. Atsižvelgiant į šiuos siūlomus pakeitimus, reikėtų iš dalies pakeisti tam tikras Kodekso taisykles dėl tarifinio klasifikavimo, kilmės ir muitinės vertės, nustatant supaprastinimus, kuriuos savanoriškai galėtų taikyti importuotoju laikomas asmuo, nustatydamas muitą, taikomą įmonių sandoriams su vartotojais, kurie PVM tikslais laikomi nuotolinės prekybos sandoriais. Supaprastinimai turėtų apimti galimybę apskaičiuoti mokėtiną

¹⁴ Muitinės konvencijos dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis (1975 m. TIR konvencija) pakeitimai pagal JT depozitaro pranešimą C.N.85.2021.TREATIES-XI.A.16 visoms susitariančiosioms šalims įsigalioja 2021 m. birželio 1 d. (OL L 193/1, 2021 6 1, p. 1).

¹⁵ 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1186/2009, nustatantis Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą (OL L 324, 2009 12 10, p. 23).

¹⁶ 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

muitą taikant vieną iš naujų Kombinuotosios nomenklatūros prekių grupėms nustatytų tarifų paprasčiau apskaičiuotai vertei. Pagal supaprastintas įmonių ir vartotojų elektroninės prekybos sandorių taisyklės grynoji pirkimo kaina be PVM, įskaitant visas vežimo iki galutinės produkto paskirties vietos išlaidas, turėtų būti laikoma muitine verte ir neturėtų būti reikalaujama įrodyti jo kilmės. Tačiau jei importuotoju laikomas asmuo pageidauja pasinaudoti lengvatiniiais muitų tarifais įrodydamas prekių kilmę, tas asmuo gali tai padaryti taikydamas standartines procedūras;

- (49) šiuo metu skolas muitinei susigražina valstybė narė, kurioje pateikiama muitinės deklaracija. Verslininkas pasirenka, ar tai daryti pirmojoje prekių įvežimo šalyje, ar taikyti tranzito procedūrą ir mokėti muitus kitoje valstybėje narėje. 2025 m. ši sistema bus pakeista įdiegus centralizuoto muitinio įforminimo IT sistemą, kuria įgaliotiesiems ekonominės veiklos vykdytojams bus sudarytos sąlygos pateikti muitinės deklaraciją valstybėje narėje, kurioje jie yra įsisteigę. Atsižvelgiant į šiuos pokyčius, tikslinga iš dalies pakeisti taisykles, kuriomis apibrėžiama skolos muitinei atsiradimo vieta, kad importo muitai būtų mokami valstybei narei, kurioje importuotojas yra įsisteigęs, nes tai yra vieta, kurioje muitinė gali turėti išsamiausių žinių apie ekonominės veiklos vykdytojų apskaitos registrus, operacijas ir komercinę elgseną, visų pirma tais atvejais, kai tiems ekonominės veiklos vykdytojams suteikiamas patikimo ir patikrinto verslininko statusas. Tačiau tikslinga, kad veiklos vykdytojų, kurie nėra patikimi ir patikrinti verslininkai, skola muitinei būtų laikoma atsiradusia toje vietoje, kurioje yra fizinio prekių buvimo vieta, bent iki tol, kol bus įvertintas priežiūros modelis;
- (50) elektroninės prekybos sandorių atveju labai svarbu užtikrinti, kad skolą muitinei teisingai sumokėtų interneto tarpininkai, pavyzdžiui, interneto platformos, tvarkantys prekių pardavimą internetu privatiems vartotojams. Todėl tikslinga paaiškinti, kad skola muitinei tenka importuotoju laikomam asmeniui ir ji atsiranda tuo metu, kai pirkėjas sumoka elektroninės prekybos veiklos vykdytojui, o tai dažniausiai yra interneto platforma. Siekiant supaprastinti su tokia pareiga susijusią našta, importuotoju laikomam asmeniui gali būti leidžiama nustatyti mokėtiną importo muitą ir apmokėti savo skolas muitinei periodiškai, o muitinė turėtų turėti galimybę Sąjungos biudžeto tikslais į apskaitą įtraukti vieną įrašą;
- (51) tikslinga sustiprinti mechanizmą, kuriuo siekiama veiksmingiau prižiūrėti, kaip įgyvendinamos prekių srautui taikomos ribojamosios priemonės, kurias pagal SESV 215 straipsnį gali patvirtinti Taryba. Tokiu atveju ES muitinė turėtų padėti Komisijai ir valstybėms narėms užtikrinti, kad tų priemonių nebūtų vengiama. Muitinės turėtų užtikrinti, kad būtų imamasi visų veiksmų, būtinų minėtoms priemonėms įgyvendinti, ir turėtų atitinkamai apie tai informuoti Komisiją ir ES muitinę;
- (52) siekiant įveikti galimas krizes muitų sąjungoje, turėtų būti įdiegtas krizių valdymo mechanizmas. Muitinės veiksmų plane pabrėžta, kad tokio mechanizmo Sąjungos lygmeniu nėra¹⁷. Todėl turėtų būti sukurtas mechanizmas, pagal kurį ES muitinė, kaip pagrindinė veikėja, dalyvautų rengiant praktines priemones ir tvarką, kurias Komisija nusprendžia taikyti kilus krizei, koordinuojant ir stebint jų įgyvendinimą. ES muitinė turėtų užtikrinti pasirengimą reaguoti į krizes per visą krizės laikotarpį;
- (53) esamai muitų sąjungos valdymo sistemai trūksta aiškos veiklos valdymo struktūros ir ji neatspindi muitinių raidos nuo jos sukūrimo 1968 m. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013 už veiklą, susijusią su prekybos srautų rizikos valdymu, pavyzdžiui,

¹⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Muitų sąjungos kėlimo į kitą lygmenį veiksmų planas“, 2020 9 28 (COM(2020) 581 final).

patikrinimų vietoje įgyvendinimą ir sprendimus dėl jų, atsako nacionalinės muitinės. Nepaisant nacionalinių muitinių administracijų bendradarbiavimo, kuris vyksta nuo tada, kai buvo sukurta muitų sąjunga, ir kuri vykstant keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, ekspertinėmis žiniomis ir parengtos bendros gairės, nebuvo suformuotas suderintas požiūris ir veiklos sistema. Šiuo metu valstybėse narėse taikoma skirtinga praktika ir tai silpnina muitų sąjungą. Šiuo metu neturima centralizuotų rizikos analizės pajėgumų, nėra bendros nuomonės dėl rizikos prioritetų, koordinuoti muitinių veiksmai ir tikrinimas yra riboti, taip pat nėra įvairių bendrojoje rinkoje veikiančių institucijų bendradarbiavimo sistemos. Siekiant, kad muitų sąjunga veiktų išvien, minėti trūkumai tokiose srityse, kaip duomenų valdymas, rizikos valdymas ir mokymas, turėtų būti šalinami centralizuotai, operatyviniu Sąjungos lygmeniu kaupiant žinias, išteklius ir kartu priimant sprendimus. Todėl tikslinga įsteigti ES muitinę. Šios naujos institucijos sukūrimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti veiksmingą ir tinkamą muitų sąjungos veikimą, centralizuotai koordinuoti muitinių veiksmus ir remti muitinių veiklą;

- (54) ES muitinės valdymas ir veikla turėtų būti grindžiama 2012 m. liepos 19 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendro pareiškimo ir bendro požiūrio dėl decentralizuotų agentūrų principais¹⁸;
- (55) kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti siekiant prisidėti prie sprendimų priėmimo proceso renkant ES muitinės būstinę, turėtų būti garantija, kad įsigaliojus šiam reglamentui muitinė galės būti fiziškai įsteigta, vietos pasiekiamumas ir tinkamų švietimo įstaigų darbuotojų vaikams buvimas, taip pat tinkamos galimybės darbuotojų vaikams ir sutuoktiniams dalyvauti darbo rinkoje, naudotis socialine apsauga ir medicinine priežiūra. Atsižvelgiant į tai, kad ES muitinės veikla daugiausia grindžiama bendradarbiavimu, visų pirma glaudžiu ryšiu tarp IT sistemų, kurias Komisija užtikrins pereinamuoju laikotarpiu, kol ES muitinė kurs ir valdys ES muitinės duomenų platformą, ji turėtų būti tokioje vietoje, kurioje būtų sudarytos sąlygos tokiam glaudžiam bendradarbiavimui su Komisija, tarptautinei prekybai svarbiausiomis Sąjungos regionų institucijomis ir atitinkamomis Sąjungos ir tarptautinėmis įstaigomis (pavyzdžiui, Pasaulio muitinių organizacija, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos praktinei kryžmaveikiai konkrečiais klausimais). Atsižvelgiant į šiuos kriterijus, ES muitinė turėtų būti įsteigta [...];
- (56) siekiant užtikrinti veiksmingą ES muitinės veikimą, jos valdyboje turėtų būti atstovaujama valstybėms narėms ir Komisijai. Nustatant valdybos sudėtį, be kita ko, renkant pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, turėtų būti paisoma lyčių pusiausvyros, patirties ir kvalifikacijos principų. Atsižvelgiant į išimtinę Sąjungos kompetenciją muitų sąjungos srityje ir glaudų muitų ir kitų politikos sričių ryšį, tikslinga, kad jos pirmininkas būtų renkamas iš tų Komisijos atstovų. Siekiant efektyvaus ir veiksmingo ES muitinės veikimo, valdyba visų pirma turėtų patvirtinti bendrąjį programavimo dokumentą, kurį sudarytų metinės ir daugiametės programos, vykdyti funkcijas, susijusias su ES muitinės biudžetu, priimti ES muitinei taikytinas finansines taisykles, paskirti vykdomąjį direktorių ir nustatyti procedūras, kurių vykdomasis direktorius turėtų laikytis priimdamas sprendimus, susijusius su operatyvinėmis ES muitinės užduotimis. Valdybai turėtų padėti vykdomoji valdyba;
- (57) siekiant užtikrinti veiksmingą ES muitinės veikimą, jai turėtų būti skirtas atskiras biudžetas, kurio pajamas sudarytų įnašas iš Sąjungos bendrojo biudžeto ir savanoriški

¹⁸

[joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf \(europa.eu\)](http://ec.europa.eu/economy_finance/joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf)

valstybių narių finansiniai įnašai. Išskirtinėmis ir deramai pagrįstomis aplinkybėmis ES muitinė taip pat turėtų turėti galimybę gauti papildomų pajamų pagal susitarimus dėl įnašų arba dotacijų susitarimus, taip pat kaip užmokestį už leidinius ir visas kitas ES muitinės teikiamas paslaugas;

- (58) kad įvykdytų savo misiją, muitinės glaudžiai ir reguliariai bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucijomis, sanitarijos ir fitosanitarijos kontrolės institucijomis, teisėsaugos institucijomis, sienų valdymo institucijomis, aplinkos apsaugos įstaigomis, kultūros vertybių ekspertais ir daugeliu kitų institucijų, atsakingų už sektorių politiką. Atsižvelgiant į bendrosios rinkos raidą ir kintantį muitinių vaidmenį, didėjančią draudimų ir apribojimų skaičių bei elektroninės prekybos mastą, šį bendradarbiavimą būtina struktūrizuoti ir stiprinti nacionaliniu, Sąjungos ir tarptautiniu lygmenimis. Bendradarbiavimą, kurį vykdant dėmesys skiriamas atskiroms siuntoms ar konkretiems įvykiams tiekimo grandinėje, reikėtų pakeisti struktūrizuota muitinių ir kitų institucijų, atsakingų už atitinkamas politikos sritis, bendradarbiavimo sistema. Tokia bendradarbiavimo sistema turėtų apimti šiuos aspektus: konkrečios srities teisės aktų rengimą ir politikos poreikių plėtojimą, informacijos mainus ir jos analizę, bendros bendradarbiavimo strategijos kūrimą bendromis priežiūros strategijomis ir galiausiai bendradarbiavimą veiksmų įgyvendinimo, stebėsenos ir tikrinimo srityse. Komisija taip pat turėtų palengvinti dalies kitų muitinės taikomų teisės aktų taikymą sudarydama Sąjungos teisės aktų, kuriais nustatomi reikalavimai prekėms, kurioms taikomas muitinis tikrinimas, sąrašą, kuriuo siekiama apsaugoti viešuosius interesus, pavyzdžiui, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatą ir gyvybę, vartotojus ir aplinką;
- (59) siekiant didesnio aiškumo ir veiksmingesnio muitinių ir kitų institucijų partnerių bendradarbiavimo, muitinių siūlomų paslaugų sąrašė turėtų būti aiškiai apibrėžtas galimas muitinių vaidmuo Sąjungos pasienyje įgyvendinant kitų atitinkamų sričių politiką. Be to, ES muitinė turėtų stebėti, kaip taikoma bendradarbiavimo sistema. ES muitinė turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Komisija, OLAF, kitomis atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, pavyzdžiui, Europolu ir FRONTEX, taip pat su specializuotomis agentūromis ir tinklais atitinkamose politikos srityse, pavyzdžiui, su ES gaminių atitikties tinklu;
- (60) vis labiau susietame pasaulyje diplomatija muitinių srityje ir tarptautinis bendradarbiavimas yra svarbūs viso pasaulio muitinių darbo aspektai. Turėtų būti numatyta galimybė vykdant tarptautinį bendradarbiavimą keistis muitinės duomenimis remiantis tarptautiniais susitarimais arba savarankiškais Sąjungos teisės aktais, naudojant tinkamas ir saugias ryšio priemones, laikantis konfidencialios informacijos ir asmens duomenų apsaugos reikalavimų, pavyzdžiui, ES muitinės duomenų platformą;
- (61) nepaisant to, kad muitų teisės aktai suderinti Kodeksu, Reglamente (ES) Nr. 952/2013 valstybėms narėms nustatyta tik pareiga nustatyti sankcijas už muitų teisės aktų nesilaikymą ir reikalaujama, kad tokios sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Todėl valstybės narės pačios renkasi muitinės sankcijas ir jos įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi ir laikui bėgant kinta. Turėtų būti sukurta bendra sistema, kuria būtų nustatytas minimalus muitų teisės pažeidimų ir nebaudžiamųjų sankcijų rinkinys. Tokia sistema būtina siekiant spręsti problemą, susijusią su nevienodu taikymu ir dideliais sankcijų už muitų teisės aktų pažeidimus taikymo skirtumus valstybėse narėse, dėl kurių gali būti iškraipoma konkurencija, atsirasti spragų ir gali būti vykdoma palankiausių muitinių paieška. Sistemą turėtų sudaryti bendras veiksmų ar neveikimo, kurie visose valstybėse narėse turėtų būti laikomi muitų teisės pažeidimais, sąrašas. Nustatydama taikytiną sankciją, muitinė turėtų

nustatyti, ar šie veiksmai ar neveikimas buvo padaryti tyčia ar dėl akivaizdaus aplaidumo;

- (62) būtina nustatyti bendras nuostatas dėl atsakomybę už muitų teisės pažeidimus švelninančias ar lengvinančias aplinkybes, taip pat ją sunkinančias aplinkybes. Senaties terminas, per kurį turi būti pradėta muitų teisės pažeidimo nagrinėjimo procedūra, turėtų būti nustatytas pagal nacionalinę teisę ir turėtų būti 5–10 metų trukmės, kad būtų nustatyta bendra taisyklė, grindžiama pranešimo apie skolą muitinei terminu. Kompetentinga jurisdikcija turėtų būti ta, kurioje buvo padarytas pažeidimas. Tais atvejais, kai muitų teisės pažeidimas padarytas daugiau nei vienoje valstybėje narėje, būtinas valstybių narių bendradarbiavimas. Tokiais atvejais valstybė narė, kuri pirma pradeda procedūrą, turėtų bendradarbiauti su kitomis muitinėmis, suinteresuotomis to paties muitų teisės pažeidimo nagrinėjimu;
- (63) būtina nustatyti minimalų bendrą muitų teisės pažeidimų rinkinį ir juos apibrėžti, remiantis šiame reglamente nustatytais pareigomis ir identiškais pareigomis, nustatytais kitose muitų teisės aktų dalyse;
- (64) taip pat būtina nustatyti bendrą minimalų nebaudžiamųjų sankcijų rinkinį, kuriame būtų numatytos minimalios piniginės baudos, galimybė atšaukti muitinės leidimus, įskaitant įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų bei patikimų ir patikrintų verslininkų leidimus, sustabdyti jų galiojimą arba juos iš dalies pakeisti, taip pat konfiskuoti prekes. Minimalios piniginės baudos turėtų priklausyti nuo to, ar muitų teisės pažeidimas buvo padarytas tyčia, ir nuo to, ar jis daro poveikį muitų ir kitų privalomųjų mokėjimų sumai, taip pat nuo draudimų ar apribojimų. Šis minimalus bendras nebaudžiamųjų sankcijų rinkinys turėtų būti taikomas nedarant poveikio valstybių narių nacionalinei teisei tvarkai, kurioje gali būti numatytos baudžiamosios sankcijos;
- (65) muitų sąjungos veiklos rezultatai turėtų būti vertinami bent kartą per metus, kad Komisija, padedama valstybių narių, galėtų nustatyti atitinkamas politikos gaires. Iš muitinių renkama informacija turėtų būti formalizuota ir išsamesnė, nes dėl išsamesnių duomenų pagerėtų lyginamoji analizė ir jie galėtų padėti suvienodinti praktiką ir įvertinti muitinės politikos sprendimų poveikį. Todėl tikslinga nustatyti muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo teisinę sistemą. Kad analizė būtų pakankamai išsami, veiklos rezultatai turėtų būti vertinami ne tik nacionaliniu, bet ir sienos perėjimo punktų lygmeniu. ES muitinė turėtų padėti Komisijai vykdyti vertinimo procesą, rinkdama ir analizuodama duomenis ES muitinės duomenų platformoje ir nustatydama, kaip muitinės veikla ir operacijomis padedama siekti muitų sąjungos strateginių tikslų bei prioritetų ir prisidedama prie muitinių misijos. Visų pirma ES muitinė turėtų nustatyti pagrindines tendencijas, stipriąsias ir silpnąsias vietas, spragas bei galimą riziką ir pateikti Komisijai rekomendacijų dėl patobulinimų. Bendradarbiaudama visų pirma su teisės saugos ir saugumo institucijomis, ES muitinė taip pat turėtų operatyviniu atžvilgiu dalyvauti Sąjungos lygmeniu atliekant strategines analizes ir grėsmių vertinimus, įskaitant Europolo ir FRONTEX atliekamas analizes bei vertinimus;
- (66) vadovaujantis proporcingumo principu, būtina ir tikslinga nustatyti taisykles ir procedūras, taikomas į Sąjungos muitų teritoriją įvežamoms ar iš jos išvežamoms prekėms, siekiant pagrindinių tikslų sudaryti sąlygas efektyviam muitų sąjungos veikimui ir bendros prekybos politikos įgyvendinimui. Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalį, šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (67) siekiant papildyti ar iš dalies pakeisti tam tikras neesmines šio reglamento nuostatas, Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl:
- kiek tai susiję su specialiosiomis mokesčių jurisdikcijomis – išsamesnių muitų teisės aktų nuostatų, kuriomis atsižvelgiama į konkrečias aplinkybes, susijusias su prekyba Sąjungos prekėmis tik vienoje valstybėje narėje;
 - kiek tai susiję su muitinės sprendimais – tokių sprendimų, įskaitant sprendimus dėl privalomosios informacijos, taikymo, priėmimo ir valdymo sąlygų, terminų, išimčių, taip pat stebėsenos, jų galiojimo sustabdymo, pripažinimo negaliojančiais ir atšaukimo sąlygų;
 - būtiniausių duomenų reikalavimų ir konkrečių ekonominės veiklos vykdytojų registravimo muitinėje, kurios kompetencijai priklauso jų įsisteigimo vietos priežiūra, atvejų;
 - įgaliojamam ekonominės veiklos vykdytojui taikomos stebėsenos pobūdžio ir dažnumo, supaprastinimų ir lengvatų;
 - patikimam ir patikrintam verslininkui taikomos stebėsenos pobūdžio ir dažnumo;
 - kiek tai susiję su atstovu muitinėje – sąlygų, kuriomis toks asmuo gali teikti paslaugas Sąjungos muitų teritorijoje, atvejų, kai nereikalaujama, kad asmuo būtų įsisteigęs toje teritorijoje, ir atvejų, kai muitinė nereikalauja, kad būtų pateiktas suteiktų įgaliojimų įrodymas;
 - duomenų subjektų kategorijų ir asmens duomenų, kurie gali būti tvarkomi ES muitinės duomenų platformoje, kategorijų;
 - išsamesnių taisyklių, susijusių su prekių muitiniu statusu;
 - duomenų rūšių ir tokių duomenų pateikimo siekiant prekėms įforminti muitinės procedūrą, terminų;
 - pagrįsto laikotarpio, kuriam pasibaigus laikoma, kad muitinė išleido prekes, jei jos nebuvo atrinktos jokiame tikrinime;
 - kiek tai susiję su muitinės deklaracijomis – atvejų, kai muitinės deklaracija gali būti pateikta naudojantis neelektroninėmis duomenų apdorojimo priemonėmis; leidimo pateikti supaprastintas deklaracijas suteikimo sąlygų; papildomų deklaracijų pateikimo terminų ir atvejų, kai atleidžiama nuo pareigos pateikti tokias deklaracijas; atvejų, kai muitinė pripažįsta muitinės deklaraciją negaliojančia; leidimo atlikti centralizuotą muitinį įforminimą ir teikti deklaracijas įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus būdu suteikimo sąlygų;
 - prekių konfiskavimo sąlygų ir procedūrų;
 - kiek tai susiję su išankstine informacija apie krovinį – papildomų pateiktinų duomenų, terminų, atvejų, kai atleidžiama nuo pareigos pateikti tokius duomenis, konkrečių atvejų, kai duomenis gali teikti keli asmenys, sąlygų, kuriomis informaciją teikiantis ar jos prieinamumą užtikrinantis asmuo gali apriboti savo tapatybės duomenų prieinamumą, kad jie būtų prieinami tik vienam ar keliems kitiems duomenis taip pat teikiantiems asmenims;
 - kiek tai susiję su prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją – terminų, per kuriuos turi būti atlikta rizikos analizė ir imtasi būtinų priemonių; konkrečių

atvejų, kai gali būti reikalaujama pranešti faktinei pirmajai įvežimo muitinės įstaigai apie siuntų atvežimą, pakeitus siuntų atvežimo vietą, ir kitų asmenų, iš kurių gali būti reikalaujama apie tai pranešti; prekėms pateikti skirtų vietų, kurios nėra nurodytoji muitinės įstaiga, nustatymo ir pripažinimo priimtinomis sąlygų; kitų vietų, kurios nėra muitinės sandėliai ir kuriose laikinai saugomos prekės, nustatymo arba pripažinimo priimtinomis sąlygų;

- duomenų, kurie turi būti pateikti muitinei arba kurių prieinamumas jai turi būti užtikrintas norint prekėms įforminti išleidimo į laisvą apyvartą procedūrą;
- atvejų, kai prekės laikomos grąžinamomis tokios būklės, kokios jos buvo eksportuotos, ir kai prekės, kurioms buvo taikomos pagal bendrą žemės ūkio politiką nustatytos priemonės, gali būti atleistos nuo importo maito;
- kiek tai susiję su išankstine išvežimo informacija, teikiama išvežant prekes iš Sąjungos muitų teritorijos – būtiniausios išankstinės išvežimo informacijos ir terminų, per kuriuos ji turi būti pateikta arba užtikrintas jos prieinamumas prieš išvežant prekes, konkrečių atvejų, kuriais atleidžiama nuo pareigos pateikti išankstinę išvežimo informaciją arba užtikrinti jos prieinamumą, ir informacijos, kurią reikia pateikti išvežant prekes;
- kiek tai susiję su prekių išvežimu – terminų, per kuriuos turi būti atlikta rizikos analizė, ir imtasi būtinų priemonių; duomenų, kuriuos reikia pateikti muitinei arba kurių prieinamumą jai reikia užtikrinti norint prekėms įforminti eksporto procedūrą;
- kiek tai susiję su specialiosiomis procedūromis – duomenų, kuriuos reikia pateikti muitinei arba kurių prieinamumą jai reikia užtikrinti norint prekėms įforminti tokias procedūras; leidimo taikyti specialiąsias procedūras suteikimo sąlygų išimčių; atvejų, kuriais dėl perdirbimo ekonominio pobūdžio yra pagrįsta, kad muitinė įvertintų, ar leidimo taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą suteikimas gali padaryti neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams, neprašiusi ES muitinės pateikti nuomonę; jautriomis importui laikomų prekių sąrašo; specialiųjų procedūrų pripažinimo įvykdytomis laikotarpio; atvejų ir sąlygų, kuriais importuotojai ir eksportuotojai gali gabenti prekes, kurioms įforminta specialioji procedūra, išskyrus prekes, kurioms įforminta tranzito procedūra, ir laisvojoje zonoje esančias prekes; prekių, kurioms įforminta muitinio sandėliavimo arba perdirbimo procedūra, įprastinių tvarkymo operacijų; išsamesnių taisyklių, susijusių su ekvivalentiškėmis prekėmis;
- kiek tai susiję su tranzitu – konkrečių atvejų, kuriais Sąjungos prekėms įforminama išorinio tranzito procedūra; leidimo suteikimo įgaliotajam siuntėjui ir įgaliotajam gavėjui TIR operacijoms sąlygų; papildomų duomenų, kuriuos turi pateikti Sąjungos tranzito procedūros vykdytojas, reikalavimų;
- kiek tai susiję su sandėliavimu – būtiniausių duomenų, kuriuos turi pateikti muitinės sandėlio turėtojas arba laisvosios zonos veiklos vykdytojas; leidimo turėti muitinės sandėlius suteikimo sąlygų;
- kiek tai susiję su laikinuoju įvežimu – muitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kurių turi būti laikomasi, kai prekės visai arba iš dalies atleidžiamos nuo maito taikant laikinojo įvežimo procedūrą;
- nelengvatinės kilmės nustatymo taisyklių ir lengvatinės kilmės taisyklių;

- leidimo konkrečiais atvejais supaprastinti muitinės vertės nustatymą suteikimo sąlygų;
 - kiek tai susiję su skola muitinei – išsamesnių prekėms, su kuriomis susijusi skola muitinei atsiranda taikant specialiąją procedūrą, taikomos importo ar eksporto muto sumos apskaičiavimo taisyklių; konkretaus termino, per kurį negali būti nustatyta skolos muitinei atsiradimo vieta, jei prekėms buvo įforminta muitinės procedūra, kuri nebuvo pripažinta įvykdyta, arba jeigu laikinasis saugojimas nebuvo tinkamai užbaigtas; išsamesnių taisyklių, susijusių su pranešimu apie skolą muitinei; taisyklių dėl
 - importo ar eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, sumokėjimo termino trukmės skaičiavimo sustabdymo ir to sustabdymo trukmės nustatymo; taisyklių, kurių Komisija turi laikytis priimdama sprendimą dėl skolos muitinei grąžinimo ir atsisakymo ją išieškoti; pažeidimų, kurie neturi didelės įtakos teisingam laikinojo saugojimo arba atitinkamos muitinės procedūros taikymui skolos muitinei išnykimo atveju, sąrašo;
 - kiek tai susiję su garantijomis – konkrečių atvejų, kai nereikalaujama pateikti garantijos dėl prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra, taisyklių, pagal kurias nustatoma garantijos forma, kuri nėra muitinės pripažintas mokėjimo būdas, ir garanto įsipareigojimo; taisyklių dėl teiktinos garantijos formų ir garantui taikomų taisyklių; leidimo pateikti sumažinto dydžio bendrąją garantiją arba naudotis atleidimu nuo pareigos pateikti garantiją suteikimo sąlygų; garantijos atsisakymo terminų;
 - kiek tai susiję su muitinių bendradarbiavimu – bet kokių kitų papildomų priemonių, kurių turi imtis muitinė, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi kitų nei muitų teisės aktų; sąlygų ir procedūrų, kurių laikantis valstybei narei gali būti suteikti įgaliojimai pradėti derybas su trečiosiomis šalimis dėl duomenų mainų vykdymo muitinių bendradarbiavimo tikslais;
 - galimybių išbraukti arba pakeisti nukrypti leidžiančias nuostatas dėl muitinės įstaigos, kurios kompetencijai priklauso muitinės procedūros įforminimo prekėms priežiūra, ir skolos muitinei atsiradimo vietos nustatymo, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytą muitinės priežiūros veiksmingumo vertinimą, kurį turi atlikti Komisija;
- (68) ypač svarbu, kad atlikdama su deleguotųjų aktų priėmimu susijusį parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais¹⁹;
- (69) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai: priimti naudojimosi sprendimu dėl privalomosios informacijos jam nustojus galioti ar jį atšaukus procedūrines taisykles; priimti procedūrines taisykles dėl pranešimo muitinėms, kad tokių sprendimų priėmimas sustabdomas, ir dėl tokio sustabdymo atšaukimo; priimti sprendimus, kuriais valstybių narių reikalaujama atšaukti sprendimus dėl privalomosios informacijos; patvirtinti įgaliojotojo ekonominės veiklos vykdytojo bei patikimo ir patikrinto verslininko statuso suteikimo kriterijų taikymo sąlygas; nustatyti elektronines sistemas, platformas ar aplinką, su kuriomis ES muitinės duomenų platforma turėtų jungtis; nustatyti

¹⁹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

galimybių naudotis konkrečiomis ES muitinės duomenų platformos paslaugomis ir sistemomis taisykles, įskaitant konkrečias asmens duomenų apsaugos, saugos ir saugumo taisykles ir sąlygas, kai tokios galimybės naudotis paslaugomis yra ribotos; nustatyti muitinės priežiūros vykdymo priemonės; priimti procedūrines taisykles, susijusias su bendrų duomenų valdytojų atsakomybe už duomenų tvarkymą naudojantis ES muitinės duomenų platformos paslauga ar sistema; priimti kompetentingų muitinės įstaigų, išskyrus muitinės įstaigas, kurių kompetencijai priklauso vietos, kurioje yra įsisteigęs importuotojas arba eksportuotojas, priežiūra, nustatymo procedūrines taisykles; patvirtinti priemonės, susijusias su informacijos tikrinimu, prekių tikrinimu ir jų ėminių ėmimu, tikrinimo rezultatais ir identifikavimu; patvirtinti priemonės, susijusias su po prekių išleidimo atliekamo tikrinimo taikymu operacijoms, vykdomoms daugiau nei vienoje valstybėje narėje; nustatyti uostus ar oro uostus, kuriuose turi būti atliekamas rankiniam ir registruotam bagažui taikomas muitinis tikrinimas ir formalumai; patvirtinti priemonės, kuriomis užtikrinamas suderintas muitinio tikrinimo ir rizikos valdymo taikymas, įskaitant informacijos mainus, bendrų rizikos kriterijų bei standartų ir bendrų prioritetinių tikrinimo sričių nustatymą ir šių sričių vertinimo veiklą; nustatyti Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymo pateikimo ir tikrinimo procedūrines taisykles; nustatyti muitinės procedūros įforminimo prekėms informacijos taisymo ir pripažinimo negaliojančia procedūrines taisykles; patvirtinti kompetentingų muitinės įstaigų nustatymo ir muitinės deklaracijos pateikimo, kai naudojamos neelektroninės duomenų apdorojimo priemonės, procedūrines taisykles; nustatyti standartinės muitinės deklaracijos pateikimo ir pagrindžiamųjų dokumentų prieinamumo procedūrines taisykles; nustatyti supaprastintos deklaracijos ir papildomos deklaracijos pateikimo procedūrines taisykles; nustatyti muitinės deklaracijos pateikimo prieš pateikiant prekes muitinei, muitinės deklaracijos priėmimo ir muitinės deklaracijos taisymo po prekių išleidimo procedūrines taisykles; nustatyti centralizuoto muitinio įforminimo ir atleidimo nuo pareigos pateikti prekes tokiomis aplinkybėmis procedūrines taisykles; nustatyti įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus procedūrines taisykles; nustatyti disponavimo prekėmis procedūrines taisykles; nustatyti informacijos, kuria patvirtinama, kad įvykdytos grąžintų prekių atleidimo nuo importo maito sąlygos, ir įrodymų, kad įvykdytos jūrų žvejybos produktų ir kitų iš jūros išgautų produktų atleidimo nuo importo maito sąlygos, pateikimo procedūrines taisykles; nustatyti prekių išvežimo procedūrines taisykles; patvirtinti išankstinės išvežimo informacijos pateikimo, taisymo bei pripažinimo negaliojančia ir išvežimo bendrosios deklaracijos pateikimo, taisymo ir pripažinimo negaliojančia procedūrines taisykles; patvirtinti PVM grąžinimo Sąjungoje neįsisteigusiems fiziniams asmenims procedūrines taisykles; nustatyti pranešimo apie jūrų laivo ar orlaivio atvykimą ir prekių pristatymą į atitinkamą vietą procedūrines taisykles; nustatyti laikinojo saugojimo deklaracijos pateikimo, taisymo bei pripažinimo negaliojančia ir laikinai saugomų prekių gabenimo procedūrines taisykles; patvirtinti leidimo taikyti specialiąsias procedūras suteikimo, ekonominių sąlygų tikrinimo ir ES muitinės nuomonės, kurioje įvertinama, ar leidimo taikyti laikinojo įvežimo arba išvežimo perdirbti procedūrą suteikimas gali padaryti neigiamą poveikį esminiems Sąjungos gamintojų interesams, pateikimo procedūrines taisykles; patvirtinti specialiosios procedūros pripažinimo įvykdyta procedūrines taisykles; nustatyti teisių bei pareigų perleidimo ir prekių gabenimo taikant specialiąsias procedūras procedūrines taisykles; nustatyti ekvivalentiškų prekių naudojimo taikant specialiąsias procedūras procedūrines taisykles; nustatyti tarptautinių tranzito srities teisės aktų nuostatų taikymo Sąjungos muitų teritorijoje procedūrines taisykles; nustatyti Sąjungos tranzito procedūros įforminimo prekėms ir tos procedūros pripažinimo įvykdyta, naudojimosi tos procedūros supaprastinimais ir

prekių, taikant išorinio Sąjungos tranzito procedūrą gabenamų per trečiosios šalies teritoriją, muitinės priežiūros procedūrinės taisyklės; nustatyti muitinio sandėliavimo arba laisvosios zonos procedūros įforminimo prekėms ir muitinės sandėlyje esančių prekių perkėlimo procedūrinės taisyklės; patvirtinti tarifinių kvotų ir tarifinių ribų vienodo administravimo ir prekių išleidimo į laisvą apyvartą ar eksporto muitinio stebėjimo vykdymo priemonės; patvirtinti prekių tarifinio klasifikavimo priemonės; nustatyti nelengvatinės kilmės įrodymo pateikimo ir tikrinimo procedūrinės taisyklės; priimti procedūrinės taisyklės, pagal kurias Sąjungoje būtų lengviau nustatyti lengvatinę prekių kilmę; patvirtinti priemonės, kuriomis nustatoma konkrečių prekių kilmė; leisti laikinai nukrypti nuo lengvatinės prekių, kurioms taikomos Sąjungos vienašališkai priimtose lengvatinės priemonės, kilmės taisyklių; nustatyti prekių muitinės vertės nustatymo procedūrinės taisyklės; nustatyti garantijų suteikimo, jų dydžio nustatymo, stebėsenos ir grąžinimo, taip pat garanto įsipareigojimo atšaukimo ir panaikinimo procedūrinės taisyklės; nustatyti procedūrinės taisyklės dėl laikinų draudimų naudoti bendrąsias garantijas; patvirtinti priemonės muitinių tarpusavio pagalbai užtikrinti, kai atsiranda skola muitinei; nustatyti procedūrinės taisyklės dėl importo arba eksporto muto sumos grąžinimo ir atsisakymo ją išieškoti, Komisijai teiktinos informacijos ir sprendimų, kuriuos Komisija turi priimti dėl grąžinimo arba atsisakymo išieškoti, priėmimo; patvirtinti krizės nustatymo ir krizių valdymo mechanizmo aktyvavimo priemonės; priimti leidimo valstybei narei pradėti derybas su trečiaja šalimi siekiant sudaryti dvišalį susitarimą ar susitarimą dėl informacijos mainų suteikimo ir valdymo procedūrinės taisyklės; priimti sprendimus dėl valstybės narės prašymo leisti pradėti derybas su trečiaja šalimi siekiant sudaryti dvišalį susitarimą ar susitarimą dėl informacijos mainų; nustatyti muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo sistemos struktūrą ir informaciją, kurią valstybės narės turėtų teikti ES muitinei veiklos rezultatų vertinimo tikslais; nustatyti valiutos konvertavimo taisyklės. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁰;

- (70) patariamoji procedūra turėtų būti taikoma priimant: įgyvendinimo aktus, kuriais reikalaujama, kad valstybės narės atšauktų sprendimus dėl privalomosios informacijos, nes tie sprendimai daro poveikį tik vienai valstybei narei ir jais siekiama užtikrinti atitiktį muitų teisės aktams; įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi konkretūs duomenys, kurių reikia, kad kitos nei muitinės institucijos turėtų galimybę naudotis konkrečiomis ES muitinės duomenų platformos paslaugomis ir sistemomis; įgyvendinimo aktus dėl valstybės narės prašymo leisti pradėti derybas su trečiaja šalimi siekiant sudaryti dvišalį susitarimą ar susitarimą dėl informacijos mainų, nes jie daro poveikį tik vienai valstybei narei; įgyvendinimo aktus dėl importo arba eksporto muto sumos grąžinimo ar atsisakymo ją išieškoti, nes tie sprendimai daro tiesioginį poveikį prašančiajam grąžinti tą sumą arba atsisakyti ją išieškoti;
- (71) deramai pagrįstais atvejais, jeigu to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus dėl: vienujų muitinio tikrinimo veiksmų užtikrinimo priemonių, įskaitant informacijos apie riziką ir jos analizę mainus, bendrus rizikos kriterijus ir standartus, tikrinimo priemonės ir bendras prioritetines tikrinimo sritis; sprendimų dėl valstybės narės prašymo leisti pradėti derybas su trečiaja šalimi siekiant sudaryti dvišalį susitarimą ar susitarimą dėl

²⁰

2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

informacijos mainų; prekių tarifinio klasifikavimo priemonių; priemonių, kuriomis nustatoma konkrečių prekių kilmė; priemonių, kuriomis nustatomas tinkamas muitinio įvertinimo metodas arba kriterijai, taikytini konkrečiais atvejais nustatant prekių muitinę vertę; priemonių, kuriomis laikinai uždraudžiama naudoti bendrąsias garantijas; krizinės situacijos nustatymo ir tinkamų priemonių jai įveikti arba jos neigiamam poveikiui sušvelninti patvirtinimo; sprendimų, kuriais valstybei narei suteikiami įgaliojimai derėtis su trečiąja šalimi dėl dvišalio susitarimo dėl informacijos mainų ir jį sudaryti;

- (72) Komisija turėtų dėti visas pastangas siekdama užtikrinti, kad deleguotieji ir įgyvendinimo aktai, numatyti šiame reglamente, įsigalioję likus pakankamai laiko iki Kodekso taikymo pradžios datos, kad valstybės narės galėtų juos laiku įgyvendinti;
- (73) nuostatos dėl ES muitinės, išskyrus 238 straipsnį, turėtų būti taikomos nuo 2028 m. sausio 1 d. Iki tos dienos ES muitinė turėtų vykdyti savo užduotis naudodama esamas elektronines muitinės informacijos mainų sistemas, kurias sukūrė Komisija. Nuostatos dėl nuotolinei prekybai taikomo supaprastinto tarifų režimo ir importuotojais laikomų asmenų turėtų būti taikomos nuo 2028 m. sausio 1 d.;
- (74) 2032 m. ekonominės veiklos vykdytojai gali pradėti savanoriškai naudotis ES muitinės duomenų platformos pajėgumais. Iki 2037 m. pabaigos ES muitinės duomenų platforma turėtų būti visapusiškai sukurta ir ja privalės naudotis visi ekonominės veiklos vykdytojai. Patikimų ir patikrintų verslininkų bei importuotojais laikomų asmenų priežiūra bus atliekama jų įsisteigimo valstybėje narėje. Taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, kuri gali būti peržiūrėta, veiklos vykdytojų, kurie nėra nei patikimi ir patikrinti verslininkai, nei importuotojais laikomi asmenys, priežiūrą ir toliau vykdys valstybės narės, kurioje yra fizinio prekių buvimo vieta, muitinė. Iki 2035 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų įvertinti abu priežiūros modelius, įskaitant jų veiksmingumą nustatant sukčiavimo atvejus ir užkertant jiems kelią. Atliekant vertinimą taip pat reikėtų atsižvelgti į netiesioginio apmokestinimo aspektus. Remdamasi šiuo vertinimu, Komisija turėtų turėti teisę deleguotuoju aktu priimti sprendimą, ar toliau turėtų būti taikomi abu modeliai, ar visais atvejais prekes išleisti turėtų muitinė, kurios kompetencijai priklauso verslininko įsisteigimo vietos priežiūra. Skolos muitinei atsiradimo vieta taip pat turėtų būti reglamentuojama atsižvelgiant į atsakingos muitinės sprendimą,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I antraštinė dalis BENDROSIOS NUOSTATOS

1 skyrius

Muitų teisės aktų taikymo sritis ir muitinės misija

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Kodeksas). Jame nustatomos bendrosios taisyklės ir procedūros, taikomos į Sąjungos muitų teritoriją įvežamoms arba iš jos išvežamoms prekėms.

Reglamentu taip pat įsteigiama Europos Sąjungos muitinė (toliau – ES muitinė) ir nustatomos Europos Sąjungos muitinės duomenų platformos (toliau – ES muitinės duomenų platforma) sukūrimo taisyklės, bendri standartai ir valdymo sistema.

2. Kodeksas taikomas vienodai visoje Sąjungos muitų teritorijoje, nedarant poveikio tarptautinei teisei bei konvencijoms ir kitų sričių Sąjungos teisės aktams.
3. Remiantis konkrečias sritis reglamentuojančiais teisės aktais arba tarptautinėmis konvencijomis tam tikros muitų teisės aktų nuostatos gali būti taikomos už Sąjungos muitų teritorijos ribų.
4. Tam tikros muitų teisės aktų nuostatos, įskaitant jų numatytus supaprastinimus, taikomos prekybai Sąjungos prekėmis tarp Sąjungos muitų teritorijos dalių, kurioms taikomos Tarybos direktyvos 2006/112/EB²¹ arba Tarybos direktyvos (ES) 2020/262²² nuostatos, ir tos teritorijos dalių, kuriose tos nuostatos netaikomos, arba prekybai tarp tos teritorijos dalių, kuriose tos nuostatos netaikomos.

2 straipsnis

Muitinės misija

Kad muitinis tikrinimas būtų atliekamas suderintai, muitų sąjunga veiktų išvien ir būtų skatinamas sklandus vidaus rinkos veikimas, muitinė atsako už Sąjungos ir jos valstybių narių finansinių ir ekonominių interesų apsaugą, saugos ir saugumo užtikrinimą ir indėlį į kitų sričių Sąjungos politiką piliečiams ir gyventojams, vartotojams, aplinkai ir visai tiekimo grandinei apsaugoti, Sąjungos apsaugą nuo neteisėtos prekybos, teisėtos verslo veiklos palengvinimą ir Sąjungos tarptautinės prekybos priežiūrą, tuo prisidėdama prie sąžiningos ir atviros prekybos skatinimo ir bendrosios prekybos politikos įgyvendinimo.

Muitinė įgyvendina priemones, kuriomis visų pirma siekiama:

- (a) užtikrinti tinkamą muitų ir kitų privalomųjų mokėjimų surinkimą;
- (b) taikant tinkamas prekių ir tiekimo grandinių tikrinimo priemones užtikrinti, kad į Sąjungos muitų teritoriją nebūtų įvežamos riziką piliečių ir gyventojų saugai ir saugumui keliančios prekės;
- (c) apsaugoti žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatą ir gyvybę, aplinką, vartotojų ir kitus viešuosius interesus, saugomus kitais muitinės taikomais teisės aktais, glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis valdžios institucijomis, užtikrinant, kad į Sąjungos muitų teritoriją nebūtų įvežamos ar iš jos išvežamos tokią riziką keliančios prekės;
- (d) apsaugoti Sąjungą nuo nesąžiningos, reikalavimų neatitinkančios ir neteisėtos prekybos, be kita ko, atidžiai stebint ekonominės veiklos vykdytojus ir tiekimo grandines ir nustatant minimalų muitų teisės aktų pažeidimų ir sankcijų rinkinį;
- (e) remti teisėtą verslo veiklą išlaikant deramą muitinio tikrinimo ir teisėtos prekybos palengvinimo pusiausvyrą ir supaprastinant muitinės procesus ir procedūras.

²¹ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

²² 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka (nauja redakcija) (OL L 58, 2020 2 27, p. 4).

3 straipsnis

Muitų teritorija

1. Sąjungos muitų teritorijai priklauso toliau išvardytos teritorijos, įskaitant jų teritorinius vandenis, vidaus vandenis ir oro erdvę:
 - (a) Belgijos Karalystės teritorija,
 - (b) Bulgarijos Respublikos teritorija,
 - (c) Čekijos Respublikos teritorija,
 - (d) Danijos Karalystės teritorija, išskyrus Farerų Salas ir Grenlandiją,
 - (e) Vokietijos Federacinės Respublikos teritorija, išskyrus Helgolando salą ir Biuzingeno teritoriją (1964 m. lapkričio 23 d. Vokietijos Federacinės Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos sutartis),
 - (f) Estijos Respublikos teritorija,
 - (g) Airijos teritorija,
 - (h) Graikijos Respublikos teritorija,
 - (i) Ispanijos Karalystės teritorija, išskyrus Seutą ir Melilją,
 - (j) Prancūzijos Respublikos teritorija, išskyrus Prancūzijos užjūrio šalis ir teritorijas, kurioms taikomos SESV ketvirtosios dalies nuostatos,
 - (k) Kroatijos Respublikos teritorija,
 - (l) Italijos Respublikos teritorija, išskyrus Livinjo savivaldybę,
 - (m) Kipro Respublikos teritorija pagal 2003 m. Stojimo akto nuostatas,
 - (n) Latvijos Respublikos teritorija,
 - (o) Lietuvos Respublikos teritorija,
 - (p) Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės teritorija,
 - (q) Vengrijos teritorija;
 - (r) Maltos Respublikos teritorija,
 - (s) Nyderlandų Karalystės teritorija Europoje,
 - (t) Austrijos Respublikos teritorija,
 - (u) Lenkijos Respublikos teritorija,
 - (v) Portugalijos Respublikos teritorija,
 - (w) Rumunijos teritorija,
 - (x) Slovėnijos Respublikos teritorija,
 - (y) Slovakijos Respublikos teritorija,
 - (z) Suomijos Respublikos teritorija ir
 - (aa) Švedijos Karalystės teritorija.
2. Toliau išvardytos teritorijos, įskaitant jų teritorinius vandenis, vidaus vandenis ir oro erdvę, esančios už valstybių narių teritorijos ribų, atsižvelgiant į joms taikomas konvencijas ir sutartis, laikomos Sąjungos muitų teritorijos dalimi:

a) PRANCŪZIJA

Monako teritorija, kaip ji apibrėžta 1963 m. gegužės 18 d. Paryžiuje pasirašytoje Muitinės konvencijoje (1963 m. rugsėjo 27 d. *Journal officiel de la République française* (Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys), p. 8679);

b) KIPRAS

Jungtinės Karalystės Akrotirio ir Dekelijos suverenių bazių teritorijų teritorija, kaip ji apibrėžta 1960 m. rugpjūčio 16 d. Nikosijoje pasirašytoje Sutartyje dėl Kipro Respublikos sukūrimo (*United Kingdom Treaty Series* Nr. 4 (1961) *Cmnd.* 1252).

4 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas ir iš dalies keičiamas nustatant prekybai Sąjungos prekėmis, nurodytai 1 straipsnio 4 dalyje, taikomas muitų teisės aktų nuostatas. Tuose aktuose gali būti įvertintos ypatingos aplinkybės, susijusios su prekyba Sąjungos prekėmis tik vienoje valstybėje narėje.

2 skyrius

Terminų apibrėžtys

5 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) muitinė – valstybių narių muitinės administracijos, atsakingos už muitų teisės aktų taikymą, ir visos kitos valdžios institucijos, nacionalinės teisės aktais įgaliosios taikyti tam tikrus muitų teisės aktus;
- (2) muitų teisės aktai – teisės aktų visuma, kurią sudaro visi šie aktai:
 - (a) Kodeksas ir jį papildančios ar įgyvendinančios nuostatos, priimtose Sąjungos arba nacionaliniu lygiu;
 - (b) Bendrasis muitų tarifas;
 - (c) teisės aktai, kuriais nustatoma Sąjungos atleidimo nuo maito sistema;
 - (d) su muitų teise susijusios tarptautinių susitarimų nuostatos, tiek, kiek jos taikomos Sąjungoje;
 - (e) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2399²³ ir jį iš dalies keičiančios, papildančios ar įgyvendinančios nuostatos;
- (3) kiti muitinės taikomi teisės aktai – kiti teisės aktai, kurie nėra muitų teisės aktai ir yra taikomi prekėms, įvežamoms į Sąjungos muitų teritoriją, išvežamoms iš jos,

²³ 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2399, kuriuo sukuriamas Europos Sąjungos muitinės vieno langelio aplinka ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013 (OL L 317, 2022 12 9, p. 1).

vežamoms per ją arba pateikiamoms Sąjungos rinkai, ir kuriuos įgyvendinant dalyvauja muitinė;

- (4) prekybos politikos priemonės – pagal SESV 207 straipsnį priimtose priemonės, kurios yra kitų muitinės taikomų teisės aktų dalis, išskyrus laikinuosius arba galutinius antidempingo muitus, kompensacinius muitus arba apsaugos priemones, kai konkrečioms prekėms nustatomi didesni tarifai, ir įskaitant visų pirma specialias stebėjimo priemones ir apsaugos priemones, kai taikomi importo arba eksporto leidimai;
- (5) asmuo – fizinis asmuo, juridinis asmuo ir bet kuris asmenų susivienijimas, kuris nėra juridinis asmuo, tačiau pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę pripažįstamas galinčiu atlikti teisinius veiksmus;
- (6) ekonominės veiklos vykdytojas – asmuo, kuris užsiimdamas savo verslu vykdo veiklą, kuriai taikomi muitų teisės aktai;
- (7) Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigęs asmuo:
 - (a) fizinio asmens atveju – asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (b) juridinio asmens arba asmenų susivienijimo atveju – asmuo, kurio registruota buveinė, centrinė būstinė arba nuolatinis verslo padalinys yra Sąjungos muitų teritorijoje;
- (8) nuolatinis verslo padalinys – pastovi verslo vieta, kurioje nuolatos laikomi būtini žmogiškieji ir techniniai ištekliai ir per kurią vykdomos visos muitinės prižiūrimos asmens operacijos ar jų dalis;
- (9) muitinės sprendimas – su muitų teisės aktais susijęs muitinės veiksmas, kuriuo duodamas nurodymas konkrečiu atveju, sukeliantis teisinės pasekmės atitinkamam asmeniui arba asmenims;
- (10) muitinės procedūra – bet kuri iš toliau išvardytų procedūrų, kuri gali būti įforminta prekėms vadovaujantis Kodeksu:
 - (a) išleidimas į laisvą apyvartą;
 - (b) specialiosios procedūros;
 - (c) eksportas;
- (11) muitinės formalumai – visos operacijos, kurias asmuo ir muitinė turi atlikti, kad būtų laikomasi muitų teisės aktų;
- (12) importuotojas – asmuo, kuris turi teisę nuspręsti ir nusprendė, kad prekės iš trečiosios šalies turi būti įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją, arba, jeigu nenustatyta kitaip, importuotoju laikomas asmuo;
- (13) importuotoju laikomas asmuo – nuotolinėje prekyboje prekėmis, kurios iš trečiųjų šalių turi būti importuotos į Sąjungos muitų teritoriją, dalyvaujantis asmuo, kuriam leidžiama naudotis specialia schema, nustatyta Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje;
- (14) eksportuotojas – asmuo, kuris turi teisę nuspręsti ir nusprendė, kad prekės turi būti išgabentos iš Sąjungos muitų teritorijos;
- (15) atstovas muitinėje – asmuo, kito asmens įgaliotas atlikti muitų teisės aktais nustatytus veiksmus ir formalumus, privalomus jo santykiuose su muitine;

- (16) duomenys – skaitmeniniai ir neskaitmeniniai aktų, faktų ar informacijos ir tokių aktų, faktų ar informacijos rinkinių perteikiniai, įskaitant dokumentus, garso, vaizdo arba garso ir vaizdo įrašus;
- (17) muitinis stebėjimas – su prekėmis, įvežamomis į Sąjungos muitų teritoriją, išvežamomis iš jos ar vežamomis per ją, susijusios informacijos rinkimas ir analizė, atliekami siekiant stebėti šių prekių judėjimą Sąjungos lygmeniu, užtikrinti vienodą muitinį tikrinimą, muitų teisės aktų ir kitų muitinės taikomų teisės aktų laikymąsi ir padėti vykdyti rizikos analizę ir valdymą;
- (18) rizika – tikėtinas, kad gali įvykti įvykis, susijęs su prekėmis, vežamomis tarp Sąjungos muitų teritorijos ir šiai teritorijai nepriklausančių šalių, ir su ne Sąjungos prekių laikymu Sąjungos muitų teritorijoje, ir to įvykio padariniai, dėl kurių:
- (a) iškiltų pavojus Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams arba ekonominiams interesams;
 - (b) iškiltų grėsmė Sąjungos ir jos piliečių ir gyventojų saugumui bei saugai arba
 - (c) nebūtų įmanoma tinkamai taikyti Sąjungos arba nacionalinių priemonių;
- (19) ekonominė analizė – politikos arba ekonominio reiškinių (kiekybinis) įvertinimas, atliekamas norint suprasti, kaip ekonominiai veiksniai veikia politikos veikimą, kaip jie veikia tam tikroje geografinėje teritorijoje arba tam tikrą asmenų grupę, ir ateityje priimti geresnius sprendimus;
- (20) rizikos valdymas – sistemingas rizikos nustatymas, apimantis rizikingų ekonominės veiklos vykdytojų profilių nustatymą, ir visų rizikos poveikiui riboti būtinų priemonių įgyvendinimas;
- (21) muitinės priežiūra – veiksmai, kurių paprastai imasi muitinė siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi muitų teisės aktų ir, kai tinkama, kitų muitinės taikomų teisės aktų, arba kitaip prisidėti prie rizikos, susijusios su prekėmis ir jų tiekimo grandinėmis, valdymo;
- (22) muitinis tikrinimas – konkretūs veiksmai, kuriuos muitinė atlieka siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi muitų teisės aktų ir kitų muitinės taikomų teisės aktų, arba kitaip prisidėti prie rizikos, susijusios su prekėmis ir jų tiekimo grandinėmis, valdymo;
- (23) atsitiktinės atrankos būdu atliekamas tikrinimas – muitinis tikrinimas, grindžiamas atsitiktinės atrankos iš tiriamosios visumos principu;
- (24) prekių turėtojas – fiziškai prekes turintis asmuo;
- (25) vežėjas:
- (a) įvežimo atveju – asmuo, kuris įveža prekes į Sąjungos muitų teritoriją arba prisiima atsakomybę už prekių vežimą. Tačiau:
 - i) jeigu prekės gabenamos įvairiarūšiu transportu, vežėjas – asmuo, naudosiantis transporto priemonę, kuri, įvežta į Sąjungos muitų teritoriją, toliau vyks pati kaip aktyvioji transporto priemonė;
 - ii) jeigu prekės gabenamos jūrų arba oro transportu pagal bendro laivo ar orlaivio naudojimo arba nuomos sutartį, vežėjas – asmuo, kuris sudarė sutartį ir išrašė konosamentą arba orlaivio važtaraštį faktiniam prekių vežimui į Sąjungos muitų teritoriją vykdyti;

- (b) išvežimo atveju – asmuo, kuris išveža prekes iš Sąjungos muitų teritorijos arba prisiima atsakomybę už prekių vežimą. Tačiau:
- i) jeigu prekės gabenamos įvairiarūšiu transportu, kai iš Sąjungos muitų teritorijos išvykstanti aktyvioji transporto priemonė tik gabena kitą transporto priemonę, kuri, aktyviajai transporto priemonei atvykus į savo paskirties vietą, toliau vyks pati kaip aktyvioji transporto priemonė, vežėjas – asmuo, naudosis transporto priemonę, kuri vyks pati, kai iš Sąjungos muitų teritorijos išvykstanti transporto priemonė atvyks į savo paskirties vietą;
 - ii) jeigu prekės gabenamos jūrų arba oro transportu pagal bendro laivo ar orlaivio naudojimo arba nuomos sutartį, vežėjas – asmuo, kuris sudarė sutartį ir išrašė konosamentą arba orlaivio važtaraštį faktiniam prekių išvežimui iš Sąjungos muitų teritorijos vykdyti;
- (26) rizikos analizė – duomenų, informacijos arba dokumentų, įskaitant asmens duomenis, apdorojimas galimai rizikai nustatyti arba kiekybiškai įvertinti, prireikus naudojant analizės metodus ir dirbtinį intelektą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...²⁴ 3 straipsnio 1 punkte;
- (27) rizikos signalas – galima rizika, nustatyta atlikus rizikos analizei skirtą duomenų, informacijos arba dokumentų automatinį apdorojimą;
- (28) rizikos analizės rezultatas – pagal atlikus automatinį apdorojimą gautą arba vėliau žmogaus įvertintą rizikos signalą nustatytas faktas, kad rizika egzistuoja arba kad ji neegzistuoja;
- (29) tikrinimo rekomendacija – muitinės arba ES muitinės nuomonė, ar reikia atlikti muitinį tikrinimą, ir, jei reikia, kada, kur ir kuri muitinė turi jį atlikti, taip pat ar reikia nustatyti galimus kitus ne muitinio tikrinimo veiksmus;
- (30) sprendimas dėl tikrinimo – atskiras aktas, kuriuo muitinė nusprendžia atlikti tikrinimą arba jo neatlikti;
- (31) tikrinimo rezultatas – preliminarai ir galutinė tikrinimo išvada, kurioje taip pat nurodomi tolesni veiksmai, jei jų reikia imtis, ir su išvada ar veiksmiais, jei jų reikia imtis, susijusi kompetentinga institucija;
- (32) bendra prioritetinė tikrinimo sritis – tam tikros muitinės procedūros, prekių rūšys, jų gabenimo maršrutai, transporto priemonių rūšys ar ekonominės veiklos vykdytojai, atrinkti tam, kad jų atžvilgiu tam tikrą laikotarpį būtų taikomos aukštesnio lygio rizikos analizės bei rizikos mažinimo ir muitinio tikrinimo priemonės, nedarančios poveikio kitam tikrinimui, kurį paprastai atlieka muitinė;
- (33) bendri rizikos kriterijai ir standartai – rizikos sričiai būdingos rizikos analizės parametrai ir susiję praktinio kriterijų taikymo standartai;
- (34) priežiūros strategija – konkrečios rizikos suvaldymo strategija, kuria siekiama proporcingai ir veiksmingai užtikrinti visoje tiekimo grandinėje dedamų muitinės priežiūros pastangų ir taikomų rizikos mažinimo priemonių pusiausvyrą;

²⁴ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 20.../..., kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės (Dirbtinio intelekto aktas) ir iš dalies keičiami tam tikri Sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai [COM(2021)206 *final*] [(2021/0106(COD))].

- (35) siunta – tos pačios rūšies, klasės, taip pačiai apibūdintos arba kartu supakuotos prekės, vieno siuntėjo siunčiamos vienam gavėjui ta pačia transporto priemone (įskaitant ir daugiarašį vežimą), vežamos iš tos pačios teritorijos arba trečiosios šalies pagal tą pačią vežimo sutartį;
- (36) muitinis statusas – Sąjungos prekių arba ne Sąjungos prekių statusas;
- (37) Sąjungos prekės – prekės, priskiriamos kuriai nors iš šių kategorijų:
- (a) tik Sąjungos muitų teritorijoje gautos prekės, kurių sudėtyje nėra iš trečiųjų šalių importuotų prekių;
 - (b) iš trečiųjų šalių į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos ir į laisvą apyvartą išleistos prekės;
 - (c) prekės, gautos arba pagamintos Sąjungos muitų teritorijoje arba vien tik iš b punkte nurodytų prekių, arba iš a ir b punktuose nurodytų prekių;
- (38) ne Sąjungos prekės – 46 punkte nenurodytos prekės arba Sąjungos prekių muitinį statusą praradusios prekės;
- (39) prekių išleidimas – muitinės atliekamas arba vietoj jos kitų asmenų atliekamas veiksmas, kuriuo suteikiama teisė atlikti su prekėmis veiksmus, leidžiamus atliekant joms įformintą muitinės procedūrą;
- (40) įvežimo bendroji deklaracija – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo per konkretų laikotarpį informuoja muitinę apie numatomą prekių įvežimą į Sąjungos muitų teritoriją;
- (41) išvežimo bendroji deklaracija – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo per konkretų laikotarpį informuoja muitinę apie numatomą prekių išvežimą iš Sąjungos muitų teritorijos;
- (42) laikinojo saugojimo deklaracija – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo pareiškia, kad prekės yra laikinai saugomos;
- (43) muitinės deklaracija – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo pareiškia pageidavimą, kad prekėms būtų įforminta tam tikra muitinės procedūra, atitinkamais atvejais nurodydamas ir konkrečius jos taikymo būdus;
- (44) deklarantas – asmuo, pateikiantis muitinės deklaraciją, laikinojo saugojimo deklaraciją, įvežimo bendrąją deklaraciją, išvežimo bendrąją deklaraciją, reeksporto deklaraciją arba pranešimą apie reeksportą savo vardu, arba asmuo, kurio vardu tokia deklaracija arba pranešimas yra pateikiami;
- (45) reeksporto deklaracija – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo pareiškia pageidavimą išvežti ne Sąjungos prekes, išskyrus tas, kurioms taikoma laisvos zonos procedūra arba kurios yra laikinai saugomos, iš Sąjungos muitų teritorijos;
- (46) pranešimas apie reeksportą – nustatytu būdu atliekamas nustatytos formos veiksmas, kuriuo asmuo pareiškia pageidavimą išvežti iš Sąjungos muitų teritorijos ne Sąjungos prekes, kurioms taikoma laisvos zonos procedūra arba kurios yra laikinai saugomos;
- (47) nuotolinė prekyba iš trečiųjų šalių importuojamomis prekėmis – nuotolinė prekyba iš trečiųjų šalių arba trečiųjų teritorijų importuojamomis prekėmis, apibrėžta Direktyvos 2006/112/EB 14 straipsnio 4 dalies 2 punkte;
- (48) gamintojas – tai:

- (a) produkto gamintojas pagal kitus tam produktui taikomus teisės aktus arba
 - (b) žemės ūkio produktų, apibrėžtų SESV 38 straipsnio 1 dalyje, arba žaliavų gamintojas, arba
 - (c) jei nėra a ir b punktuose nurodyto gamintojo, fizinis ar juridinis asmuo arba asmenų susivienijimas, kuris pagamino produktą arba kuriam jis buvo pagamintas ir kuris tą produktą parduoda savo vardu arba su savo prekių ženklu;
- (49) produkto tiekėjas – fizinis ar juridinis asmuo arba asmenų susivienijimas tiekimo grandinėje, kuris kaip gamintojas ar bet kokiomis kitomis aplinkybėmis pagamino visą produktą arba jo dalį;
- (50) laikinasis saugojimas – ne Sąjungos prekių būseną, kai jos laikinai saugomos muitinei prižiūrint laikotarpiu, trunkančiu nuo to momento, kai vežėjas praneša apie jų atvežimą į muitų teritoriją, iki muitinės procedūros įforminimo joms;
- (51) perdirbtieji produktai – prekės, su kuriomis įforminus perdirbimo procedūrą buvo atliktos perdirbimo operacijos;
- (52) perdirbimo operacijos – bet kuri iš šių operacijų:
- (a) prekių apdorojimas, įskaitant jų surinkimą, montажą arba priderinimą prie kitų prekių,
 - (b) prekių perdirbimas,
 - (c) prekių sunaikinimas;
 - (d) prekių remontas, įskaitant jų atnaujinimą ir sutaisymą;
 - (e) prekių, kurių neįmanoma aptikti perdirbtuosiuose produktuose, naudojimas, kai jos būtinos šiems produktams pagaminti arba jų gamybai palengvinti, net ir tais atvejais, kai jos visai arba iš dalies sunaudojamos gamybos procese (gamybos priedai);
- (53) tranzito procedūros vykdytojas – asmuo, kuris pateikia tranzito deklaraciją arba reikalingą informaciją, kad prekėms būtų įforminta tranzito procedūra, arba kurio interesais pateikiama ta deklaracija arba informacija;
- (54) išeiga – perdirbtųjų produktų, gautų perdirbus tam tikrą prekių, kurioms įforminta perdirbimo procedūra, kiekį, absoliutus arba santykinis kiekis;
- (55) trečioji šalis – Sąjungos muitų teritorijai nepriklausanti šalis arba teritorija;
- (56) nuotolinei prekybai taikomas supaprastintas tarifų režimas – nuotolinei prekybai taikomas supaprastintas tarifų režimas, nustatytas Reglamento (EEB) Nr. 2658/87 1 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir I priedo I dalies II skyriaus G dalyje;
- (57) skola muitinei – asmens pareiga sumokėti importo ar eksporto maito, taikomo konkrečioms prekėms pagal galiojančius muitų teisės aktus, sumą;
- (58) skolininkas – asmuo, privalantis sumokėti skolą muitinei;
- (59) importo maitas – už prekių importą mokėtinas maitas;
- (60) eksporto maitas – už prekių eksportą mokėtinas maitas;
- (61) grąžinimas – sumokėtos importo arba eksporto maito sumos grąžinimas;

- (62) atsisakymas išieškoti – atleidimas nuo pareigos sumokėti importo arba eksporto muito sumą, kuri nebuvo sumokėta;
- (63) pirkimo komisiniai – importuotojo mokamas atlygis savo agentui už atstovavimą pirmajam perkant prekes, kurių vertė nustatinėjama;
- (64) krizė – įvykis arba situacija, dėl kurių staiga kyla pavojus piliečių, ekonominės veiklos vykdytojų ir muitinės darbuotojų saugai, saugumui, sveikatai ir gyvybei ir kurie reikalauja imtis skubių priemonių, susijusių su prekių įvežimu, išvežimu arba tranzitu.

3 skyrius

Sprendimai, susiję su muitų teisės aktų taikymu

1 SKIRSNIS

BENDRIEJI PRINCIPAI

6 straipsnis

Gavus prašymą priimami sprendimai

1. Asmuo, prašantis priimti sprendimą, susijusį su muitų teisės aktų taikymu, pateikia kompetentingai muitinei visą jos prašomą informaciją, būtiną, kad ji galėtų priimti tokį sprendimą.

Be to, laikantis muitų teisės aktų nustatytų sąlygų, prašymą priimti sprendimą gali pateikti keli asmenys, ir priimtas sprendimas gali būti taikomas keliems asmenims.

Išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip, kompetentinga muitinė laikoma muitinė, veikianti toje vietoje, kurioje yra įsisteigęs pareiškėjas.
2. Muitinė nedelsdama ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo priimti sprendimą gavimo dienos patikrina, ar įvykdytos to prašymo priėmimo sąlygos.

Kai muitinė nustato, kad prašyme pateikta visa informacija, kurios reikia, kad ji galėtų priimti sprendimą, ji per pirmoje pastraipoje nurodytą laikotarpį praneša pareiškėjui apie prašymo priėmimą.

Kai muitinė nustato, kad prašyme pateikta ne visa reikalinga informacija, ji paprašo pareiškėjo per pagrįstą terminą, kuris yra ne ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų, pateikti reikiamą papildomą informaciją. Net jeigu muitinė paprašė papildomos informacijos iš pareiškėjo, ji per ne daugiau kaip 60 kalendorinių dienų nuo pirmojo prašymo gavimo dienos nusprendžia, ar prašymas yra išsamus ir gali būti priimtas, ar jis yra neišsamus ir turi būti atmestas. Jeigu muitinė per tą laikotarpį aiškiai neinformuoja pareiškėjo, ar jo prašymas buvo priimtas, praėjus 60 kalendorinių dienų laikoma, kad prašymas buvo priimtas.
3. Išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip, kompetentinga muitinė ne vėliau kaip per 120 kalendorinių dienų nuo prašymo priėmimo dienos priima 1 dalyje nurodytą sprendimą ir nedelsdama praneša apie jį pareiškėjui.

Kai muitinė negali priimti sprendimo per nustatytą jo priėmimo terminą, ji iki to termino pabaigos apie tai informuoja pareiškėją, nurodydama priežastis ir kitą laikotarpį, kuris, jos manymu, būtinas sprendimui priimti. Išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip, tas kitas laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų.

Nedarant poveikio antrai pastraipai, muitinė gali pratęsti sprendimo priėmimo terminą, kaip nustatyta muitų teisės aktuose, jeigu pareiškėjas prašo pratęsimo padėčiai pataisyti, siekdamas įvykdyti sprendimui priimti būtinas sąlygas ir atitikti kriterijus. Apie tokį padėties taisymą ir jai pataisyti reikalingą papildomą laikotarpį pranešama muitinei, kuri nusprendžia dėl sprendimo priėmimo laikotarpio pratęsimo.

Kai muitinė nepriima sprendimo per pirmoje, antroje ir trečioje pastraipose nustatytus jo priėmimo terminus, pareiškėjas gali laikyti, kad jo prašymas buvo atmestas, ir gali apskųsti tokį neigiamą sprendimą. Pareiškėjas taip pat gali informuoti ES muitinę, kad muitinė nepriėmė sprendimo per reikiamus terminus.

4. Išskyrus atvejus, kai sprendime arba muitų teisės aktuose nustatyta kitaip, sprendimas įsigalioja nuo tos dienos, kurią pareiškėjas jį gauna arba laikomas gavusiu. Išskyrus 17 straipsnio [2](#) dalyje numatytus atvejus, priimtus sprendimus muitinė vykdo nuo tos dienos.
5. Išskyrus atvejus, kai muitų teisės aktuose nustatyta kitaip, sprendimas galioja neribotą laiką.
6. Prieš priimdama sprendimą, kuris galėtų būti nepalankus pareiškėjui, muitinė praneša pareiškėjui priežastis, kuriomis ji ketina pagrįsti savo sprendimą, ir suteikia jam galimybę per nustatytą laikotarpį, skaičiuojamą nuo tos dienos, kurią jis gauna tokį pranešimą arba laikomas jį gavusiu, pareikšti savo nuomonę (teisė būti išklausytam). Pasibaigus šiam laikotarpiui, pareiškėjui tinkama forma pranešama apie sprendimą.

Pirma pastraipa netaikoma nė vienu iš šių atvejų:

- (a) kai ji susijusi su 13 straipsnio [1](#) dalyje nurodytu sprendimu dėl privalomosios informacijos;
 - (b) kai nesuteikiama galimybė pasinaudoti tarifine kvota, jei konkrečios tarifinės kvotos apimtis jau išnaudota, kaip nurodyta 145 straipsnio 4 dalies [pirmoje](#) pastraipoje;
 - (c) kai tai būtina dėl grėsmės Sąjungos ir jos gyventojų saugumui bei saugai, žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatai, aplinkai arba vartotojams pobūdžio ar lygio;
 - (d) kai sprendimu siekiama užtikrinti kito sprendimo, dėl kurio pareiškėjui buvo suteikta galimybė pareikšti savo nuomonę, įgyvendinimą, nedarant poveikio atitinkamos valstybės narės teisės aktams;
 - (e) kai tai pakenktų kovos su sukčiavimu tikslu pradėtam tyrimui;
 - (f) kitais konkrečiais atvejais.
7. Sprendime, kuris nepalankus pareiškėjui, nurodomos priežastys, kurių pagrindu jis buvo priimtas, ir nurodoma [16](#) straipsnyje numatyta teisė pateikti skundą.
 8. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) šio straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytos kompetentingos muitinės įstaigos paskyrimo išimtis;
 - (b) šio straipsnio 2 dalyje nurodytas prašymo priėmimo sąlygas;
 - (c) atvejus, kai konkretaus sprendimo priėmimo terminas, įskaitant galimą to termino pratęsimą, skiriasi nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodytų terminų;

- (d) šio straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus, kai sprendimas įsigalioja ne nuo tos dienos, kurią pareiškėjas jį gauna arba laikomas jį gavusiu;
 - (e) šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus, kai sprendimas negalioja neribotą laiką;
 - (f) šio straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto laikotarpio trukmę;
 - (g) šios straipsnio 6 dalies antros pastraipos f punkte nurodytus specifinius atvejus.
9. Komisija įgyvendinimo aktais nustato tvarką, kuria reglamentuojamas:
- (a) prašymo priimti sprendimą pateikimas ir priėmimas, nurodytas 1 ir 2 dalyse;
 - (b) šiame straipsnyje nurodytas sprendimo priėmimas, taip pat tam tikrais atvejais teisės būti išklausytam suteikimas ir konsultacijos su kitomis suinteresuotomis valstybėmis narėmis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7 straipsnis

Gavus prašymą priimtų sprendimų valdymas

1. Sprendimo adresatas vykdo tuo sprendimu nustatytas pareigas.
2. Sprendimo adresatas nuolat stebi, ar įvykdytos sąlygos bei tenkinami kriterijai ir ar vykdomos tuo sprendimu nustatytos pareigos, ir, kai taikoma, nustato vidaus kontrolės priemonės, leidžiančias užkirsti kelią neteisėtiems ar netinkamiems sandoriams, juos išaiškinti ir sureguliuoti.
3. Sprendimo adresatas nedelsdamas praneša muitinei apie visus po sprendimo priėmimo atsiradusius veiksnius, kurie gali turėti įtakos tolesniam to sprendimo taikymui arba jo turiniui.
4. Muitinė reguliariai stebi, ar sprendimo adresatas tebeatitinka susijusius kriterijus ir kaip jis vykdo susijusias pareigas, visų pirma, ar sprendimo adresatas yra pajėgus užkirsti kelią klaidoms, į jas reaguoti ir jas ištaisyti, taikydamas tinkamas vidaus kontrolės priemonės. Remdamasi tokia stebėseną, muitinė prireikus įvertina sprendimo adresato rizikos profilį. Jeigu sprendimo adresatas Sąjungos muitų teritorijoje yra įsisteigęs mažiau nei prieš trejus metus, pirmaisiais metais po sprendimo priėmimo muitinė jį stebi atidžiau.
5. Muitinė apie gavus prašymą priimtus sprendimus ir visą pagal 4 dalį vykdomą stebėsenos veiklą informuoja ES muitinę. ES muitinė į šią informaciją atsižvelgia atlikdama rizikos valdymą.
6. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė savo sprendimus registruoja esamose informacijos mainams skirtose elektroninėse sistemose, kurias sukūrė valstybės narės ir Komisija. Valstybės narės ir Komisija turi turėti prieigą prie tose sistemose užregistruotų sprendimų ir pagrindinės informacijos.
7. Nedarant poveikio kitų sričių teisės aktų nuostatoms, nustatančioms atvejus, kai sprendimai negalioja arba tampa niekiniais, sprendimą priėmusi muitinė gali bet kuriuo metu jį pripažinti negaliojančiu, atšaukti arba iš dalies pakeisti, jeigu jis neatitinka muitų teisės aktų. Muitinė apie tokį muitinės sprendimų pripažinimą negaliojančiais, atšaukimą arba dalinį keitimą informuoja ES muitinę.

8. Konkrečiais atvejais muitinė:
- (a) peržiūri sprendimą;
 - (b) sustabdo sprendimo, kuris neturi būti pripažintas negaliojančiu, būti atšauktas arba iš dalies pakeistas, galiojimą.
9. Priimti sprendimą kompetentinga muitinė sustabdo sprendimo galiojimą, užuot pripažinusi jį negaliojančiu, jį atšaukusi arba iš dalies pakeitusi, jeigu:
- (a) ji mano, kad yra pakankamai priežasčių tą sprendimą pripažinti negaliojančiu, atšaukti arba iš dalies pakeisti, tačiau dar neturi visų būtinų elementų, kad galėtų nuspręsti dėl jo pripažinimo negaliojančiu, atšaukimo ar dalinio keitimo;
 - (b) ji mano, kad sprendime nustatytos sąlygos neįvykdytos arba kad sprendimo adresatas nevykdo tuo sprendimu nustatytų pareigų ir yra tikslinga suteikti sprendimo adresatui laiko imtis priemonių, kuriomis užtikrinamas sąlygų įvykdymas arba pareigų vykdymas;
 - (c) sustabdyti sprendimo galiojimą paprašo sprendimo adresatas, nes laikinai negali įvykdyti tame sprendime nustatytų sąlygų arba vykdyti tuo sprendimu nustatytų pareigų.
- 1 dalies b ir c punktuose nurodytais atvejais sprendimo adresatas informuoja priimti sprendimą kompetentingą muitinę apie priemones, kurių jis imsis sąlygų įvykdymui arba pareigų vykdymui užtikrinti, ir apie tai, kiek laiko jam reikės toms priemonėms įgyvendinti.
10. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
- (a) išsamią šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytos sprendimo stebėsenos tvarką;
 - (b) šio straipsnio 8 dalyje nurodytus konkrečius atvejus ir sprendimų peržiūrėjimo tvarką.

8 straipsnis

Sprendimų galiojimas visoje Sąjungoje

Išskyrus atvejus, kai sprendime nustatyta, kad jis galioja tik vienoje ar kelyse valstybėse narėse, sprendimai, susiję su muitų teisės aktų taikymu, galioja visoje Sąjungos muitų teritorijoje.

9 straipsnis

Palankių sprendimų pripažinimas negaliojančiais

1. Muitinė pripažįsta negaliojančiu sprendimą, palankų sprendimo adresatui, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:
 - (a) sprendimas buvo priimtas remiantis neteisinga arba neišsamia informacija;
 - (b) sprendimo adresatas žinojo arba, yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, jog informacija buvo neteisinga arba neišsamiai;
 - (c) jeigu informacija būtų buvusi teisinga ir išsami, sprendimas būtų buvęs kitoks.
2. Sprendimo adresatas informuojamas apie sprendimo pripažinimą negaliojančiu.

3. Jeigu pagal muitų teisės aktus priimtame sprendime nenurodyta kitaip, sprendimo pripažinimas negaliojančiu įsigalioja nuo tos dienos, kurią įsigaliojo pirminis sprendimas.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato palankių sprendimų pripažinimo negaliojančiais taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10 straipsnis

Palankių sprendimų atšaukimas ir dalinis pakeitimas

1. Palankus sprendimas atšaukiamas arba iš dalies pakeičiamas šiais [9](#) straipsnyje nenurodytais atvejais:
 - (a) nebuvo įvykdytos arba nebevykdomos viena arba kelios iš to sprendimo priėmimo sąlygų arba
 - (b) sprendimo adresatui pateikus prašymą.
2. Išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip, palankaus sprendimo, kurio adresatai yra keli asmenys, atšaukimas gali galioti tik tam asmeniui, kuris nevykdo tuo sprendimu nustatytos pareigos.
3. Sprendimo adresatas informuojamas apie sprendimo atšaukimą arba dalinį pakeitimą.
4. Sprendimo atšaukimui arba daliniam pakeitimui taikoma 6 straipsnio [4](#) dalis.

Vis dėlto išimtiniais atvejais, kai tai būtina dėl teisėtų sprendimo adresato interesų, muitinė gali atidėti sprendimo atšaukimo arba dalinio pakeitimo įsigaliojimo datą ne ilgiau kaip vieniems metams. Ta data nurodoma sprendime dėl atšaukimo ar dalinio pakeitimo.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) 2 dalyje nurodytus atvejus, kai palankaus sprendimo, kurio adresatai – keli asmenys, atšaukimas gali galioti ne tik tam asmeniui, kuris nevykdo tuo sprendimu nustatytos pareigos, bet ir kitiems asmenims;
 - (b) išimtiniais atvejais, kai muitinė gali atidėti sprendimo atšaukimo arba dalinio pakeitimo įsigaliojimo datą pagal 4 dalies antrą pastraipą.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato palankių sprendimų atšaukimo ar dalinio pakeitimo procedūrinės taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

11 straipsnis

Negavus išankstinio prašymo priimami sprendimai

Išskyrus atvejus, kai muitinė veikia kaip teisminė institucija, 6 straipsnio [4](#), [5](#), [6](#) bei [7](#) dalys, 7 straipsnio [7](#) dalis ir [8](#), [9](#) bei [10](#) straipsniai taip pat taikomi sprendimams, kuriuos muitinė priima negavusi suinteresuotojo asmens išankstinio prašymo.

12 straipsnis

Sprendimams dėl prekių, kurioms įforminta muitinės procedūra arba kurios yra laikinai saugomos, taikomi apribojimai

Išskyrus atvejus, kai to prašo suinteresuotasis asmuo, jam palankaus sprendimo atšaukimas, dalinis pakeitimas arba galiojimo sustabdymas netaikomas prekėms, kurioms sprendimo atšaukimo, dalinio pakeitimo arba galiojimo sustabdymo įsigaliojimo metu jau buvo įforminta ir dar tebetaikoma, remiantis atšauktuoju ar iš dalies pakeistuoju sprendimu arba sprendimu, kurio galiojimas sustabdytas, muitinės procedūra arba laikinasis saugojimas.

2 SKIRSNIS

PRIVALOMOJI INFORMACIJA

13 straipsnis

Sprendimai dėl privalomosios informacijos

1. Gavusi prašymą, muitinė priima sprendimus dėl privalomosios tarifinės informacijos (toliau – PTI sprendimai), sprendimus dėl privalomosios kilmės informacijos (toliau – PKI sprendimai) ir sprendimus dėl privalomosios muitinio įvertinimo informacijos (toliau – PMĮI sprendimai).

Toks prašymas nepriimamas bet kuriuo iš šių atvejų:

- (a) jei tai pačiai arba kitai muitinės įstaigai pateikiamas ar jau buvo pateiktas sprendimo adresato arba jo interesais veikiančio asmens prašymas:
 - i) PTI sprendimų atveju – susijęs su tokiais pačiais prekėmis;
 - ii) PKI sprendimų atveju – susijęs su tokiais pačiais prekėmis ir su tokiais pačiais aplinkybėmis, nulemiančiomis kilmės įgijimą;
 - iii) PMĮI sprendimų atveju – susijęs su prekėmis, kurių muitinę vertę nulemia tokios pačios aplinkybės;
 - (b) jei prašymas nesusijęs su jokių numatomu sprendimo dėl privalomosios informacijos taikymu arba jokia numatoma taikyti muitinės procedūra.
2. Sprendimai dėl privalomosios informacijos yra privalomi tik atliekant prekių tarifinį klasifikavimą arba nustatant prekių kilmę arba muitinę vertę:
 - (a) muitinei jos santykiuose su sprendimo adresatu, tačiau tik tada, jeigu jie taikytini prekėms, su kuriomis susiję muitinės formalumai užbaigiami po sprendimo įsigaliojimo dienos;
 - (b) sprendimo adresatui jo santykiuose su muitine, tačiau tik nuo tos dienos, kai jis gauna arba laikomas gavusiu pranešimą apie sprendimą.
 3. Sprendimai dėl privalomosios informacijos galioja trejus metus nuo jų įsigaliojimo dienos.
 4. Norėdamas, kad sprendimas dėl privalomosios informacijos būtų taikomas atliekant tam tikrą muitinės procedūrą, sprendimo adresatas įrodo, kad:
 - (a) PTI sprendimo atveju – atitinkamos prekės pagal visus požymius atitinka sprendime aprašytas prekes;
 - (b) PKI sprendimo atveju – atitinkamos prekės ir aplinkybės, nulemiančios kilmės įgijimą, pagal visus požymius atitinka sprendime aprašytas prekes ir aplinkybes;
 - (c) PMĮI sprendimo atveju – aplinkybės, nulemiančios atitinkamų prekių muitinę vertę, pagal visus požymius atitinka sprendime aprašytas aplinkybes.

Sprendimų dėl privalomosios informacijos valdymas

1. PTI sprendimas nustoja galioti nepasibaigus 13 straipsnio [3](#) dalyje nurodytam laikotarpiui, kai jis nebeatitinka teisės aktų, bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) priėmus 145 straipsnio 2 dalies [a](#) ir b punktuose nurodytų nomenklatūrų pakeitimus;
 - (b) priėmus 146 straipsnio [4](#) dalyje nurodytas priemones.Tokiais atvejais PTI sprendimas nebegalioja nuo tokių pakeitimų ar priemonių taikymo pradžios datos.
2. PKI sprendimas nustoja galioti nepasibaigus 13 straipsnio [3](#) dalyje nurodytam laikotarpiui bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) kai, priėmus teisiškai privalomą Sąjungos aktą arba Sąjungai sudarius susitarimą ir pradėjus jį taikyti Sąjungoje, PKI sprendimas nebeatitinka tuo aktu ar susitarimu nustatytų teisės normų, jis nebegalioja nuo to akto ar susitarimo taikymo pradžios datos;
 - (b) kai PKI sprendimas nebeatitinka Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) priimto Susitarimo dėl kilmės taisyklių arba siekiant užtikrinti vienodą to susitarimo aiškinimą ir taikymą priimtų patariamųjų nuomonių, informacijos bei patarimų ir panašių aktų, susijusių su prekių kilmės nustatymu, jis nebegalioja nuo tų dokumentų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.
3. PMII sprendimas nustoja galioti nepasibaigus 13 straipsnio [3](#) dalyje nurodytam laikotarpiui bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) jeigu, priėmus teisiškai privalomą Sąjungos aktą, PMII sprendimas neatitinka to akto, jis nebegalioja nuo to akto taikymo dienos;
 - (b) jeigu PMII sprendimas nebesuderinamas su Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsniu, Sutartimi dėl 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsnio įgyvendinimo (PPO susitarimas dėl muitinio įvertinimo) arba su tai sutarčiai paaiškinti Muitinio įvertinimo komiteto priimtais sprendimais, jis nebegalioja nuo tų dokumentų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.
4. Sprendimai dėl privalomosios informacijos nenustoja galioti atgaline data.
5. Nukrypstant nuo 7 straipsnio [7](#) dalies ir [9](#) straipsnio, muitinė pripažįsta sprendimus dėl privalomosios informacijos negaliojančiais, tik jeigu jie buvo priimti remiantis pareiškėjų pateikta netikslią arba neišsamia informacija.
6. Muitinė sprendimus dėl privalomosios informacijos atšaukia pagal 7 straipsnio [7](#) dalį ir [10](#) straipsnį. Tačiau tokie sprendimai neatšaukiami sprendimo adresato prašymu.
7. Sprendimai dėl privalomosios informacijos negali būti iš dalies keičiami.
8. Muitinė atšaukia PTI sprendimus, kai jie nebeatitinka 145 straipsnio 2 dalies [a](#) ir [b](#) punktuose nurodytų nomenklatūrų aiškinimo remiantis bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) paaiškinimais, nurodytais Reglamento (EEB) Nr. 2658/87 9 straipsnio 1 dalies a punkto antroje įtraukoje, taikomais nuo jų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

- (b) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu, taikomu nuo to sprendimo rezoliucinės dalies paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos;
 - (c) sprendimais dėl klasifikavimo, nuomonėmis dėl klasifikavimo ar Suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos nomenklatūros, kurią patvirtino organizacija, įsteigta pagal 1950 m. gruodžio 15 d. Briuselyje sudarytą Muitinių bendradarbiavimo tarybos steigimo konvenciją, paaiškinimų pakeitimais, taikomais nuo Komisijos komunikato paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje dienos.
9. PKI ir PMII sprendimai atšaukiami, kai jie nebeatitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo, taikomo nuo sprendimo rezoliucinės dalies paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.
10. Jeigu sprendimas dėl privalomosios informacijos nustoja galioti remiantis 1 dalies b punktu arba 2 ar 3 dalimi arba yra atšaukiamas remiantis 6, 8 arba 9 dalimi, tuo sprendimu gali būti toliau naudojamosi vykdant privalomas sutartis, sudarytas remiantis tuo sprendimu prieš jam nustojant galioti ar prieš jį atšaukiant. Tas pratęstas naudojimas sprendimu netaikomas tuo atveju, kai PKI sprendimas priimtas dėl eksportuotinių prekių.
- Pirmoje pastraipoje nurodytas pratęstas naudojimas sprendimu negali trukti ilgiau kaip 6 mėnesius nuo tos dienos, kai sprendimas dėl privalomosios informacijos nustojo galioti ar buvo atšauktas. Vis dėlto 146 straipsnio 4 dalyje, 151 straipsnyje arba 158 straipsnyje nurodytos priemonės gali nenumatyti to pratęsto naudojimosi arba nustatyti trumpesnę jo laikotarpį. Tais atvejais, kai atliekant muitinės formalumus pateikiamas produktams įformintas importo arba eksporto sertifikatas, 6 mėnesių laikotarpis pakeičiamas sertifikato galiojimo laikotarpiu.
- Siekdamas pasinaudoti naudojimosi sprendimu dėl privalomosios informacijos pratęsimu, tokio sprendimo adresatas per 30 dienų nuo tos dienos, kai sprendimas nustojo galioti arba buvo atšauktas, pateikia prašymą sprendimą priėmusiai muitinei, kuriame nurodo prekių kiekį, dėl kurio prašo naudojimosi sprendimu pratęsimu, ir valstybę (-es) narę (-es), kurioje (-se) bus atliekamas prekių muitinis įforminimas per naudojimosi sprendimu pratęsimu laikotarpį. Ta muitinė priima sprendimą dėl naudojimosi sprendimu pratęsimu ir apie tai nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kurią ji gavo visą sprendimui priimti reikalingą informaciją, praneša sprendimo adresatui.
11. Komisija praneša muitinei, kai:
- (a) sustabdomas sprendimų dėl privalomosios informacijos priėmimas dėl prekių, kurių teisingas ir vienodas tarifinis klasifikavimas arba kilmės ar muitinės vertės nustatymas neužtikrinamas, arba
 - (b) atšaukiamas a punkte nurodytas sustabdymas.
12. Komisija gali priimti sprendimus, kuriais valstybių narių reikalaujama atšaukti PTI, PKI arba PMII sprendimą, siekiant užtikrinti teisingą ir vienodą prekių tarifinį klasifikavimą arba kilmės ar muitinės vertės nustatymą. Prieš priimdama tokį sprendimą, Komisija praneša to PTI, PKI arba PMII sprendimo adresatui priežastis, kuriomis ji ketina pagrįsti savo sprendimą, ir suteikia jam galimybę per nustatytą laikotarpį, skaičiuojamą nuo tos dienos, kurią jis gauna tokį pranešimą arba laikomas jį gavusiu, pareikšti savo nuomonę.

13. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 12 dalyje nurodytų sprendimų priėmimo taisykles, visų pirma tvarką, pagal kurią atitinkamiems asmenims pranešama apie priežastis, kuriomis Komisija ketina pagrįsti savo sprendimą, ir laikotarpį, per kurį tie asmenys gali pareikšti savo nuomonę.
14. Komisija įgyvendinimo aktais priima procedūrines taisykles dėl:
- (a) naudojimosi sprendimu dėl privalomosios informacijos pagal 10 dalį, jam nustojus galioti ar jį atšaukus, tvarkos;
 - (b) tvarkos, pagal kurią Komisija informuoja muitinę pagal 11 dalies a ir b punktus.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
15. Komisija įgyvendinimo aktais priima 12 dalyje nurodytus sprendimus, kuriais valstybių narių reikalaujama atšaukti savo sprendimus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3 SKIRSNIS

SKUNDAI

15 straipsnis

Teisminės institucijos priimami sprendimai

[16](#) ir [17](#) straipsniai netaikomi skundams, pateiktiems prašant pripažinti negaliojančiais, atšaukti arba iš dalies pakeisti su muitų teisės aktų taikymu susijusius sprendimus, kuriuos priėmė teisminė institucija arba kaip teisminė institucija veikianti muitinė.

16 straipsnis

Teisė pateikti skundą

1. Bet kuris asmuo turi teisę pateikti skundą dėl bet kurio jam tiesiogiai ir asmeniškai taikomo muitinės sprendimo, susijusio su muitų teisės aktų taikymu.
- Bet kuris asmuo, kuris kreipėsi į muitinę su prašymu priimti sprendimą, taip pat gali pasinaudoti teise pateikti skundą, jeigu atitinkamas sprendimas dėl to prašymo nebuvo priimtas per 6 straipsnio [3](#) dalyje nurodytą terminą.
2. Teise pateikti skundą galima pasinaudoti bent dviem etapais:
- (a) pirmiausia pateikiant skundą muitinei, teisminei institucijai arba kitai valstybės narės valdžios institucijai, paskirtai nagrinėti tokius skundus;
 - (b) vėliau, vadovaujantis valstybės narės galiojančių teisės aktų nuostatomis, kreipiantis į aukštesnę nepriklausomą valdžios instituciją, kuri gali būti teisminė institucija arba jai lygiavertė specializuota valdžios institucija.
3. Skundas pateikiamas toje valstybėje narėje, kurioje buvo priimtas sprendimas arba pateiktas prašymas jį priimti.
4. Valstybės narės užtikrina, kad skundų nagrinėjimo procedūra sudarytų sąlygas greitai patvirtinti muitinės priimtų sprendimų teisingumą arba juos pataisyti.

17 straipsnis

Vykdyto sustabdymas

1. Skundo pateikimas nesustabdo apskųsto sprendimo vykdymo.
2. Vis dėlto muitinė visiškai arba iš dalies sustabdo tokio sprendimo vykdymą, jeigu turi svarų pagrindą manyti, kad apskųstas sprendimas neatitinka muitų teisės aktų arba kad dėl jo atitinkamam asmeniui gali būti padaryta neatitaisoma žala.
3. 2 dalyje nurodytais atvejais, jeigu vykdant apskųstą sprendimą atsirastų pareiga mokėti importo arba eksporto muitą, to sprendimo vykdymas sustabdomas tik pateikus garantiją, išskyrus atvejus, kai remiantis dokumentais pagrįstu įvertinimu nustatoma, kad dėl tokios garantijos skolininkas gali patirti didelių ekonominių sunkumų.

4 SKIRSNIS

RINKLIAVOS IR IŠLAIDOS

18 straipsnis

Draudimas rinkti rinkliavas ir reikalauti atlyginti išlaidas

1. Už muitinį tikrinimą arba bet kuriuos kitus veiksmus, kuriuos oficialiai nustatyto darbo laiku atlieka kompetentingos muitinės įstaigos, taikydamos muitų teisės aktus, muitinė rinkliavų nerenka.
2. Muitinė gali rinkti rinkliavas arba reikalauti išlaidų atlyginimo, kai teikiamos konkrečios paslaugos, visų pirma:
 - (a) pateikus prašymą, muitinės darbuotojai dirba ne oficialiai nustatyto darbo laiku arba ne muitinės patalpose;
 - (b) atliekama prekių analizė arba ekspertizė ir reikia sumokėti už prekių grąžinimą pareiškėjui paštu, ypač kai tai susiję su sprendimais, priimtais vadovaujantis [13](#) straipsniu, arba informacijos teikimu vadovaujantis [39](#) straipsniu;
 - (c) prekės tikrinamos ar jų pavyzdžiai imami patikros tikslais arba prekės naikinamos, jei turima išlaidų, nesusijusių su muitinės darbuotojų darbu;
 - (d) taikomos išimtinės tikrinimo priemonės, kai jos būtinos dėl prekių pobūdžio arba galimos rizikos.

II antraštinė dalis

SU MUITŲ TEISĖS AKTAIS SUSIJUSIOS ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

1 skyrius

Registravimas

19 straipsnis

Registravimas

1. Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigę ekonominės veiklos vykdytojai registruojami muitinėje, kurios kompetencijai priskiriama jų įsisteigimo vietos priežiūra, kad gautų

ekonominės veiklos vykdytojo registracijos ir identifikavimo (EORI) kodą. Kai įmanoma, registravimas taip pat turėtų apimti veiklos vykdytojo elektroninę atpažintį nacionalinėje elektroninėje atpažinties schemoje, nurodytoje Reglamente (ES) Nr. 910/2014.

2. Registruoti ekonominės veiklos vykdytojai informuoja muitinę apie bet kokius savo registracijos duomenų pasikeitimus, visų pirma tuo atveju, jei keitėsi jų įsisteigimo vieta.
3. Konkrečiais atvejais Sąjungos muitų teritorijoje neįsisteigę ekonominės veiklos vykdytojai registruojami muitinėje, kurios kompetencijai priskiriama vietos, kur jie pirmą kartą pateikia deklaraciją arba prašymą priimti sprendimą, priežiūra.
4. Asmenys, kurie nėra ekonominės veiklos vykdytojai, neprivalo būti registruojami muitinėje, išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip.

Jeigu pirmoje pastraipoje nurodyti asmenys privalo būti registruojami, taikomos šios nuostatos:

- (a) jeigu jie yra įsisteigę Sąjungos muitų teritorijoje, jie registruojami muitinėje, kurios kompetencijai priklauso jų įsisteigimo vietos priežiūra;
 - (b) jeigu jie neįsisteigę Sąjungos muitų teritorijoje, jie registruojami muitinėje, kurios kompetencijai priklauso vietos, kur jie pirmą kartą pateikia deklaraciją arba prašymą priimti sprendimą, priežiūra.
5. Konkrečiais atvejais muitinė pripažįsta tokį registravimą negaliojančiu.
 6. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) būtiniausius duomenis, pateikiamus registruojantis pagal 1 dalį;
 - (b) 3 dalyje nurodytus konkrečius atvejus;
 - (c) 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytus atvejus, kai muitinėje privalo būti registruojami asmenys, kurie nėra ekonominės veiklos vykdytojai;
 - (d) 5 dalyje nurodytus konkrečius atvejus, kai muitinė pripažįsta registravimą negaliojančiu;
 - (e) muitinę, atsakingą už registravimą.
 7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinę, atsakingą už 1 dalyje nurodytą registravimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2 skyrius

Importuotojas ir importuotoju laikomas asmuo

20 straipsnis

Importuotojai

1. Importuotojas vykdo šias pareigas:
 - (a) teikia muitinei visą informaciją, susijusią su prekių saugojimu arba muitinės procedūra, kuri turi būti įforminta prekėms pagal [88](#), [118](#), [132](#) ir [135](#) straipsnius, arba būtiną laikinojo išvežimo perdirbti procedūrai pripažinti

- įvykdyta, tvarko tos informacijos registrus ir užtikrina muitinei jos prieinamumą, kai tik ją turi ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą;
- (b) užtikrina teisingą muitų ir kitų taikytinų privalomųjų mokėjimų apskaičiavimą ir sumokėjimą;
 - (c) užtikrina, kad į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos arba iš jos išvežamos prekės atitiktų kitus susijusius muitinės taikomus teisės aktus, ir teikia tinkamus tokios atitikties duomenis, tvarko jų registrus ir užtikrina jų prieinamumą;
 - (d) vykdo kitas pareigas, importuotojams nustatytas muitų teisės aktuose.
2. Importuotojas turi būti įsisteigęs Sąjungos muitų teritorijoje.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, nereikalaujama, kad Sąjungos muitų teritorijoje būtų įsisteigę šie importuotojai ar asmenys:
- (a) importuotojas, prekėms įforminantis tranzito arba laikinojo įvežimo procedūrą;
 - (b) importuotojas, įvežantis prekes, kurios bus laikinai saugomos;
 - (c) asmenys, retkarčiais prekėms įforminantys muitinės procedūras, jeigu muitinė laiko, kad toks įforminimas pagrįstas;
 - (d) asmenys, įsisteigę šalyje, kurios teritorija ribojasi su Sąjungos muitų teritorija, ir pateikiantys prekes greta tos šalies veikiančiai Sąjungos pasienio muitinės įstaigai, su sąlyga, kad šalis, kurioje asmenys įsisteigę, abipusiškumo pagrindais taiko palankias sąlygas asmenims, įsisteigusiems Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (e) importuotoju laikomas asmuo, atstovaujamas netiesioginio atstovo, įsisteigusio Sąjungos muitų teritorijoje.

21 straipsnis

Importuotojais laikomi asmenys

1. Nukrypstant nuo 20 straipsnio 1 dalies [a](#) punkto, importuotojais laikomi asmenys informaciją apie nuotolinę prekybą prekėmis, kurios turi būti importuotos į Sąjungos muitų teritoriją, pateikia arba užtikrina jos prieinamumą ne vėliau kaip kitą dieną po tos dienos, kai buvo gautas mokėjimas, ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą.
2. Nedarant poveikio informacijai, kurios pagal 88 straipsnio [3](#) dalies [a](#) punktą reikalaujama išleidžiant prekes į laisvą apyvartą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija turi atitikti bent Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 282/2011 63c straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.
3. Jeigu prekės, kurias vykdydamas nuotolinę prekybą importavo importuotoju laikomas asmuo, grąžinamos pirminio siuntėjo adresu arba kitu adresu ne Sąjungos muitų teritorijoje, importuotoju laikomas asmuo informaciją apie tų prekių išleidimą į laisvą apyvartą pripažįsta negaliojančia ir pateikia prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos įrodymą arba užtikrina jo prieinamumą.

3 skyrius

Eksportuotojas

22 straipsnis

Eksportuotojai

1. Eksportuotojas vykdo šias pareigas:
 - (a) teikia muitinei visą informaciją, susijusią su muitinės procedūra, kuri įforminama prekėms pagal [99](#) ir [140](#) straipsnius, arba būtiną laikinojo įvežimo procedūrai pripažinti įvykdyta, tvarko tos informacijos registrus ir užtikrina muitinei jos prieinamumą, kai tik ją turi ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą;
 - (b) užtikrina teisingą muitų ir kitų privalomųjų mokesčių, jei jie taikomi, apskaičiavimą ir surinkimą;
 - (c) užtikrina, kad į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos arba iš jos išvežamos prekės atitiktų kitus susijusius muitinės taikomus teisės aktus, ir teikia tinkamus tokios atitikties duomenis, tvarko jų registrus ir užtikrina jų prieinamumą;
 - (d) vykdo kitas pareigas, nustatytas muitų teisės aktuose.
2. Eksportuotojas turi būti įsisteigęs Sąjungos muitų teritorijoje.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, nereikalaujama, kad Sąjungos muitų teritorijoje būtų įsisteigę šie eksportuotojai:
 - (a) eksportuotojas, įforminantis prekėms tranzito procedūrą, pripažįstantis laikinojo įvežimo procedūrą įvykdyta arba eksportuojantis prekes, kurios buvo laikinai saugomos;
 - (b) asmenys, retkarčiais prekėms įforminantys muitinės procedūras, jeigu muitinė laiko, kad tai yra pagrįsta;
 - (c) asmenys, įsisteigę šalyje, kurios teritorija ribojasi su Sąjungos muitų teritorija, ir pateikiantys prekes greta tos šalies veikiančiai Sąjungos pasienio muitinės įstaigai, su sąlyga, kad šalis, kurioje asmenys įsisteigę, abipusiškumo pagrindais taiko palankias sąlygas asmenims, įsisteigusiems Sąjungos muitų teritorijoje.

4 skyrius

Įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas ir patikimas ir patikrintas verslininkas

23 straipsnis

Prašymas suteikti įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą ir leidimas tuo statusu naudotis

1. Sąjungos muitų teritorijoje gyvenantis, įsisteigęs arba registruotas ir [24](#) straipsnyje nustatytus kriterijus atitinkantis asmuo gali prašyti, kad jam būtų suteiktas įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusas.

Muitinė, prireikus pasikonsultavusi su kitomis kompetentingomis valdžios institucijomis, suteikia vieną arba abu šiuos leidimus:

- (a) įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) leidimą, kuris turėtojui suteikia teisę naudotis muitų teisės aktų numatytais supaprastinimais, arba
 - (b) įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (saugumas ir sauga) leidimą, kuris turėtojui suteikia teisę naudotis lengvatomis, susijusiomis su saugumu ir sauga.
- 2. Abiejų 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų tipų leidimus galima turėti tuo pačiu metu.
- 3. 1 dalyje nurodyti asmenys vykdo 7 straipsnio [2](#) ir [3](#) dalyse nustatytas pareigas. Muitinė stebi, ar veiklos vykdytojas nuolat atitinka įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statuso suteikimo kriterijus ir sąlygas, vadovaudamasi 7 straipsnio 4 dalimi.

Muitinė bent kas trejus metus atlieka nuodugnią įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo veiklos ir vidaus registrų stebėseną.
- 4. Visų valstybių narių muitinės pripažįsta įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą, laikydamosi šio straipsnio 5 dalies ir [24](#) straipsnio.
- 5. Remdamasi statuso pripažinimu ir įvertinusi, ar įvykdyti muitų teisės aktų nustatyti reikalavimai, susiję su konkrečios rūšies supaprastinimu, muitinė leidžia įgaliotajam ekonominės veiklos vykdytojui naudotis tuo supaprastinimu. Muitinė iš naujo netikrina tų kriterijų, kurie jau buvo patikrinti suteikiant statusą.
- 6. 1 dalyje nurodytas įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas naudojasi, priklausomai nuo suteikto leidimo, daugiau muitinio tikrinimo lengvatų nei kiti ekonominės veiklos vykdytojai, įskaitant rečiau atliekamą fizinį ir dokumentų tikrinimą. Į įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą palankiai atsižvelgiama atliekant muitinės rizikos valdymą.
- 7. Muitinė leidžia asmenims, įsisteigusiems trečiosiose šalyse, naudotis įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusą įgijusiems asmenims taikomomis lengvatomis, jeigu jie atitinka tų šalių ar teritorijų atitinkamais teisės aktais nustatytas sąlygas ir vykdo jais nustatytas pareigas ir jeigu tas sąlygas ir pareigas Sąjunga pripažįsta lygiavertėmis Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigusiems įgaliotiesiems ekonominės veiklos vykdytojams nustatytoms sąlygoms ir pareigoms. Toks leidimas naudotis lengvatomis grindžiamas abipusiškumo principu, išskyrus atvejus, kai Sąjunga nusprendžia kitaip, ir taikomas remiantis Sąjungos sudarytu tarptautiniu susitarimu arba bendrosios prekybos politikos srities Sąjungos teisės aktais.
- 8. Kad būtų galima reaguoti į prekybos srautų sutrikimus dėl padažnėjusių įspėjimų apie su saugumu susijusį pavojų, sienų uždarymo ir (arba) gaivalinių nelaimių, pavojingų avarijų ar kitokių didelių incidentų, nustatomas bendras veiklos tęstinumo mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad muitinė kiek įmanoma palengvintų ir pagreitintų su įgaliotaisiais ekonominės veiklos vykdytojais susijusių prioritetinių krovinių siuntimą.
- 9. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) 1 dalyje nurodytų asmenų atliekamos ir 3 dalyje nurodytos muitinės atliekamos stebėsenos tipą ir dažnumą;
 - (b) 5 dalyje nurodytus supaprastinimus, kuriais naudojasi įgaliotieji ekonominės veiklos vykdytojai;

- (c) 6 dalyje nurodytas lengvatas.
10. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų konsultacijų dėl įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statuso nustatymo procedūrinės taisyklės, įskaitant atsakymo pateikimo terminus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

24 straipsnis

Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statuso suteikimas

1. Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusas suteikiamas remiantis šiais kriterijais:
 - (a) nepadaryta reikšmingų arba kartotinių muitų teisės aktų ir mokesčių taisyklių pažeidimų, taip pat nėra duomenų apie sunkius nusikaltimus; atsižvelgiama į tuos pažeidimus ir nusikaltimus, kurie susiję su ekonomine arba verslo veikla;
 - (b) pareiškėjo pateikti įrodymai, liudijantys apie aukštą jo veiklos ir prekių srautų valdymo lygį, kurį užtikrinanti prekybos ir, atitinkamais atvejais, transporto registrų tvarkymo sistema sudaro galimybes tinkamai atlikti muitinį tikrinimą, ir įrodymai, kad reikalavimų nesilaikymo atvejai buvo veiksmingai pašalinti; pareiškėjas užtikrina, kad atitinkamiems darbuotojams nurodyta informuoti muitinę, kai nustatoma reikalavimų laikymosi sunkumų, ir nustato muitinės informavimo apie tokius sunkumus tvarką;
 - (c) mokumas, kuris laikomas įrodytu, jeigu pareiškėjo finansinė padėtis yra gera, ir dėl to jis gali vykdyti savo įsipareigojimus, deramai atsižvelgus į atitinkamos verslo veiklos rūšies ypatumus;
 - (d) sprendžiant, ar suteikti 23 straipsnio 1 dalies [a](#) punkte nurodytą leidimą, – tiesiogiai su vykdoma veikla susiję praktiniai kompetencijos arba profesinės kvalifikacijos standartai;
 - (e) sprendžiant, ar suteikti 23 straipsnio 1 dalies [b](#) punkte nurodytą leidimą, – atitinkami saugumo, saugos ir reikalavimų laikymosi standartai, pritaikyti pagal vykdomą veiklą. Standartai laikomi įgyvendintais, jeigu pareiškėjas pateikia įrodymus, kad taiko tinkamas priemones, užtikrinančias tarptautinės tiekimo grandinės saugumą ir saugą, be kita ko, fizinės objektų apsaugos ir pateikimo į juos kontrolės, logistikos procesų ir konkrečių prekių rūšių tvarkymo, personalo valdymo bei jo verslo partnerių tapatybės nustatymo srityse.
2. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina 1 dalyje nurodytų kriterijų taikymo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Patikimo ir patikrinto verslininko statuso suteikimas

1. Importuotojas arba eksportuotojas, gyvenantis arba registruotas Sąjungos muitų teritorijoje, atitinkantis 3 dalyje nustatytus kriterijus ir bent trejus metus nuolat atliekantis muitinės operacijas vykdydamas savo verslo veiklą, gali pateikti valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, muitinei prašymą suteikti jam patikimo ir patikrinto verslininko statusą („Trust and check“ statusą).

2. Muitinė suteikia šį statusą, pasikonsultavusi, jei reikia, su kitomis valdžios institucijomis ir gavusi prieigą prie pareiškėjo paskutinių trejų metų atitinkamų duomenų, kad įvertintų atitiktį 3 dalyje nustatytiems kriterijams.
3. Muitinė suteikia patikimo ir patikrinto verslininko statusą asmeniui, atitinkančiam visus šiuos kriterijus:
 - (a) nepadaryta reikšmingų arba kartotinių muitų teisės aktų ir mokesčių taisyklių pažeidimų, taip pat nėra duomenų apie sunkius nusikaltimus; atsižvelgiama į tuos pažeidimus ir nusikaltimus, kurie susiję su ekonomine arba verslo veikla;
 - (b) pareiškėjo pateikti įrodymai, liudijantys apie aukštą jo veiklos ir prekių srautų valdymo lygį, kurį užtikrinanti prekybos ir transporto registrų tvarkymo sistema sudaro galimybes tinkamai atlikti muitinį tikrinimą, ir įrodymai, kad reikalavimų nesilaikymo atvejai buvo veiksmingai pašalinti; pareiškėjas užtikrina, kad atitinkami darbuotojai informuotų muitinę, kai nustatoma reikalavimų laikymosi sunkumų, ir nustato muitinės informavimo apie tokius sunkumus tvarką;
 - (c) mokumas, kuris laikomas įrodytu, jeigu pareiškėjo finansinė padėtis yra gera, ir dėl to jis gali vykdyti savo įsipareigojimus, deramai atsižvelgus į atitinkamos verslo veiklos rūšies ypatumus. Visų pirma, paskutinius trejus metus iki prašymo pateikimo pareiškėjas vykdė savo finansinius įsipareigojimus, susijusius su muitų, kitų mokesčių, privalomųjų mokėjimų ar rinkliavų, renkamų už prekių importą ar eksportą arba su jais susijusių, taip pat PVM ir akcizų, mokėtinų vykdant operacijas Sąjungoje, sumokėjimu;
 - (d) tiesiogiai su vykdomos veiklos rūšimi ir apimtimi susiję praktiniai kompetencijos arba profesinės kvalifikacijos standartai, įskaitant tai, kad atitinkamiems darbuotojams yra nurodyta, kaip bendrauti su muitine per ES muitinės duomenų platformą;
 - (e) atitinkami saugumo, saugos ir reikalavimų laikymosi standartai, pritaikyti pagal vykdomos veiklos rūšį ir apimtį. Standartai laikomi įgyvendintais, jeigu pareiškėjas pateikia įrodymus, kad taiko tinkamas priemones, užtikrinančias tarptautinės tiekimo grandinės saugumą ir saugą, be kita ko, fizinės objektų apsaugos ir patekimo į juos kontrolės, logistikos procesų ir konkrečių prekių rūšių tvarkymo, personalo valdymo bei jo verslo partnerių tapatybės nustatymo srityse;
 - (f) turima elektroninė sistema, kurią taikant muitinei tikruoju laiku teikiami visi duomenys (arba tikruoju laiku užtikrinamas visų duomenų prieinamumas) apie prekių gabenimą ir apie tai, kaip 1 dalyje nurodytas asmuo laikosi visų toms prekėms taikomų reikalavimų, įskaitant saugos ir saugumo reikalavimus, ir, kai taikoma, ES muitinės duomenų platformoje dalijamasi:
 - i) muitinės prižiūrimos veiklos registrais;
 - ii) apskaitos sistema;
 - iii) prekybos ir transporto registrais;
 - iv) sekimo ir logistikos sistemomis, kuriose atskiriamos Sąjungos ir ne Sąjungos prekės ir, kai tinkama, nurodoma jų buvimo vieta;
 - v) licencijomis ir leidimais, suteiktais pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus;

- vi) visais registrais, kurių reikia norint patikrinti, ar skola muitinei nustatyta teisingai.
4. 1 dalyje nurodyti asmenys vykdo 7 straipsnio [2](#) ir [3](#) dalyse nustatytas pareigas. Muitinė stebi, ar veiklos vykdytojas nuolat atitinka įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statuso suteikimo kriterijus ir sąlygas, vadovaudamasi 7 straipsnio 4 dalimi.
- Muitinė bent kas trejus metus atlieka nuodugnią patikimo ir patikrinto verslininko veiklos ir vidaus registrų stebėseną. Patikimas ir patikrintas verslininkas informuoja muitinę apie bet kokius organizacinės struktūros, nuosavybės, mokumo, prekybos modelių pokyčius arba kitus reikšmingus savo padėties ir veiklos pokyčius. Jei šie pokyčiai turi reikšmingą poveikį patikimo ir patikrinto verslininko statusui, muitinė jo statusą įvertina iš naujo. Muitinė gali sustabdyti jo leidimo galiojimą, kol bus priimtas sprendimas dėl statuso pakartotinio įvertinimo.
5. Jeigu patikimas ir patikrintas verslininkas pakeičia įsisteigimo valstybę narę, priimančioji valstybė narė gali iš naujo įvertinti patikimo ir patikrinto verslininko leidimą, pasikonsultavusi su pirmiau jam statusą suteikusia valstybe narė ir gavusi ankstesnius veiklos vykdytojų registrų įrašus. Pirminį leidimą suteikusios valstybės narės muitinė gali sustabdyti jo galiojimą, kol vyksta pakartotinis vertinimas.
- Patikimas ir patikrintas verslininkas informuoja priimančiosios valstybės narės muitinę apie bet kokius organizacinės struktūros, nuosavybės, mokumo, prekybos modelių pokyčius arba kitus reikšmingus savo padėties ir veiklos pokyčius, jeigu jie turi poveikį patikimo ir patikrinto verslininko statusui.
6. Jeigu įtariama, kad patikimo ir patikrinto verslininko ekonominė arba verslo veikla yra susijusi su nesąžininga veikla, jo statuso galiojimas sustabdomas.
- Jeigu muitinė sustabdė patikimo ir patikrinto verslininko leidimo galiojimą, pripažino jį negaliojančiu arba jį atšaukė pagal [7](#), [9](#) ir [10](#) straipsnius, ji imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų sustabdytas ir šio straipsnio 7 dalyje nurodytų leidimų ir šio straipsnio 8 dalyje nurodytų lengvatų galiojimas, jie būtų pripažinti negaliojančiais arba atšaukti.
7. Muitinė gali leisti patikimiems ir patikrintiems verslininkams:
- (a) dalį duomenų apie savo prekes pateikti po jų išleidimo pagal 59 straipsnio [3](#) dalį;
 - (b) tam tikrus tikrinimus atlikti ir prekes išleisti jas gavus importuotojo, savininko arba gavėjo verslo vietoje ir (arba) išsiuntus iš eksportuotojo, savininko arba siuntėjo verslo vietos pagal [61](#) straipsnį;
 - (c) laikyti, kad deramai užtikrinama, kad operacijos tinkamai atliekamos, kad gautų leidimus taikyti specialiąsias procedūras pagal [102](#), [103](#), [109](#) ir [123](#) straipsnius;
 - (d) skolą muitinei, atitinkančią visą importo arba eksporto muitų, susijusių su to verslininko išleistomis prekėmis, sumą, nustatyti tam tikrais laiko intervalais pagal 181 straipsnio [4](#) dalį;
 - (e) atidėti skolos muitinei mokėjimą pagal [188](#) straipsnį.
8. Patikimas ir patikrintas verslininkas naudojasi, priklausomai nuo suteikto leidimo, daugiau muitinio tikrinimo lengvatų nei kiti ekonominės veiklos vykdytojai, įskaitant

rečiau atliekamą fizinį ir dokumentų tikrinimą. Į patikimo ir patikrinto verslininko statusą palankiai atsižvelgiama atliekant muitinės rizikos valdymą.

9. Nukrypstant nuo 110 straipsnio, jeigu prekes į muitų teritoriją įvežantis ar iš jos išvežantis importuotojas arba eksportuotojas turi patikimo ir patikrinto verslininko statusą, laikoma, kad prekėms taikomas muitų taikymo sustabdymas, jos yra prižiūrimos muitinės iki galutinės paskirties vietos ir nėra privaloma joms įforminti tranzito procedūros. Patikimas ir patikrintas verslininkas muitus, kitus mokesčius ir kitus privalomuosius mokėjimus privalo mokėti įsisteigimo valstybėje narėje ir ten, kur buvo suteiktas leidimas.
10. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 4 dalyje nurodytos stebėsenos tipą ir dažnumą.
11. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina:
 - (a) 2 dalyje nurodytų konsultacijų su kitomis valdžios institucijomis dėl patikimo ir patikrinto verslininko statuso nustatymo taisykles;
 - (b) 3 dalyje nurodytų kriterijų taikymo sąlygas;
 - (c) 5 dalyje nurodytų konsultacijų su kitomis muitinėmis taisykles.Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

26 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų (muitinės formalumų supaprastinimas)

1. Iki 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos muitinė gali įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) statuso suteikimo kriterijus atitinkantiems asmenims leisti naudotis tam tikrais supaprastinimais ir lengvatomis vadovaujantis muitų teisės aktais.
2. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė įvertina galiojančius įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) leidimus ir patikrina, ar jų turėtojams gali būti suteiktas patikimo ir patikrinto verslininko statusas. Jeigu to statuso suteikti negalima, įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) statusas ir 23 straipsnio [5](#) dalyje nurodyti supaprastinimai atšaukiami.
3. Iki kol bus iš naujo įvertintas leidimas arba iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos, priklausomai nuo to, kuri iš šių datų yra ankstesnė, pripažintas įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas) statusas galioja, išskyrus atvejus, kai taikomi [9](#) ir [10](#) straipsniai dėl sprendimų pripažinimo negaliojančiais, atšaukimo ar dalinio pakeitimo.

5 skyrius

Atstovavimas muitinėje

27 straipsnis

Atstovai muitinėje

1. Bet kuris asmuo gali paskirti atstovą muitinėje.
Toks atstovavimas gali būti tiesioginis, kai atstovas muitinėje veikia kito asmens vardu ir to asmens interesais, arba netiesioginis, kai atstovas muitinėje veikia savo vardu, tačiau kito asmens interesais.
Netiesioginis atstovas muitinėje, veikiantis savo vardu, tačiau importuotojo arba eksportuotojo interesais, laikomas importuotoju arba eksportuotoju taikant 20 ir 22 straipsnius.
2. Atstovas muitinėje turi būti įsisteigęs Sąjungos muitų teritorijoje.
Išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip, nuo pareigos vykdyti tą reikalavimą atleidžiama, kai atstovas muitinėje veikia asmenų, kurie neprivalo būti įsisteigę Sąjungos muitų teritorijoje, interesais.
3. Atstovas muitinėje, turintis patikimo ir patikrinto verslininko statusą, pripažįstamas turinčiu tokį statusą, tik kai veikia kaip netiesioginis atstovas. Kai veikia kaip tiesioginis atstovas, atstovas muitinėje gali būti pripažįstamas patikimo ir patikrinto verslininku, jeigu toks statusas suteiktas asmeniui, kurio vardu ir kurio interesais veikia tas atstovas.
4. Pagal Sąjungos teisę Komisija nustato sąlygas, kuriomis atstovas muitinėje gali teikti paslaugas Sąjungos muitų teritorijoje.
5. Valstybės narės Sąjungos muitų teritorijoje neįsisteigusiems atstovams muitinėje taiko sąlygas, nustatytas pagal 4 dalį.
6. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) atvejus, kai netaikomas atleidimas nuo pareigos, nurodytas 2 dalies antroje pastraipoje;
 - (b) 4 dalyje nurodytas sąlygas, kuriomis atstovas muitinėje gali teikti paslaugas Sąjungos muitų teritorijoje.

28 straipsnis

Atstovų įgaliojimas

1. Santykiuose su muitine atstovas muitinėje pareiškia, kad veikia atstovaujamojo asmens interesais, ir nurodo, ar jo atstovavimas yra tiesioginis, ar netiesioginis.
Asmenys, kurie nepareiškia, kad jie veikia kaip atstovai muitinėje, arba kurie pareiškia, kad veikia kaip atstovai muitinėje, neturėdami atitinkamų įgaliojimų, laikomi veikiančiais savo vardu ir savo interesais.
2. Muitinė gali pareikalauti, kad asmenys, kurie pareiškia, kad veikia kaip atstovai muitinėje, pateiktų įrodymą, jog jie turi atstovaujamojo asmens jiems suteiktus įgaliojimus.
Konkrečiais atvejais muitinė nereikalauja, kad būtų pateiktas toks įrodymas.
3. Muitinė nereikalauja, kad kaip atstovas muitinėje veikiantis asmuo, kuris reguliariai atlieka veiksmus ir formalumus, kiekvieną kartą pateiktų įrodymą, kad turi įgaliojimus, su sąlyga, kad toks asmuo muitinei paprašius gali pateikti tokį įrodymą.

4. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant atvejus, kai muitinė nereikalauja, kad būtų pateiktas šio straipsnio 2 dalyje nurodytas suteiktų įgaliojimų įrodymas.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 3 dalyje nurodytos teisės suteikimo ir įrodymo, kad ji suteikta, taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III antraštinė dalis

ES MUITINĖS DUOMENŲ PLATFORMA

29 straipsnis

ES muitinės duomenų platformos funkcijos ir paskirtis

1. ES muitinės duomenų platformoje teikiamos saugios ir kibernetiniams incidentams atsparios elektroninės paslaugos ir sistemos, skirtos muitinei reikalingiems duomenims, įskaitant asmens duomenis, naudoti. Ji atlieka šias funkcijas:
 - (a) suteikia elektroninio muitų teisės aktų įgyvendinimo galimybę;
 - (b) užtikrina joje apdorojamų duomenų, įskaitant tokius duomenis, kurie buvo pataisyti, kokybę, vientisumą, atsekamumą ir nepaneigiamumą;
 - (c) užtikrina Reglamento (ES) 2016/679, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725²⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680²⁶ nuostatų, susijusių asmens duomenų tvarkymu, laikymąsi;
 - (d) sudaro sąlygas atlikti rizikos analizę, ekonominę analizę ir duomenų analizę, be kita ko, naudojant dirbtinio intelekto sistemas pagal [Dirbtinio intelekto aktą, 2021/0106 (COD)]²⁷;
 - (e) užtikrina tų paslaugų ir sistemų sąveikumą su kitomis elektroninėmis sistemomis, platformomis arba aplinkomis, skirtomis bendradarbiavimui pagal XIII antraštinę dalį;
 - (f) integruoja Europos Sąjungos muitinės vieno langelio sertifikatų mainų sistemą, sukurtą Reglamento (ES) 2022/2399 4 straipsniu;
 - (g) sudaro sąlygas vykdyti informacijos mainus su trečiosiomis šalimis;
 - (h) sudaro sąlygas vykdyti muitinį prekių stebėjimą.
2. Veiksmai, kuriuos, naudodamiesi 1 dalyje išvardytomis funkcijomis, atlieka asmenys, Komisija, muitinės, ES muitinė arba kitos valdžios institucijos, ir toliau yra

²⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

²⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

²⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL L..., .../.../..., p.). [Leidinių biuro prašoma tekste įrašyti Reglamento, išdėstyto dokumente COM(2021) 206 *final*, 2021/0106(COD), numerį, o išnašoje – jo datą, numerį, pavadinimą ir OL nuorodą].

tų asmenų, Komisijos, muitinių, ES muitinės arba kitų valdžios institucijų veiksmai, net jei jie automatizuoti.

3. Komisija sukuria, įdiegia ir prižiūri ES muitinės duomenų platformą, taip pat viešai paskelbia technines duomenų tvarkymo toje platformoje specifikacijas ir nustato duomenų kokybės strategiją.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos 1 dalyje nurodytos funkcijos, kad būtų atsižvelgta į šio reglamento 31 straipsnyje nurodytoms institucijoms pagal Sąjungos teisės aktus pavedamas naujas uždutis, arba tos funkcijos būtų pritaikytos prie tų institucijų poreikių, besikeičiančių joms įgyvendinant muitų teisės aktus arba kitus muitinės taikomus teisės aktus.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato:
 - (a) valstybių narių ir Komisijos pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 16 straipsnio 1 dalį sukurtų elektroninių sistemų priežiūros ir naudojimo technines priemones;
 - (b) laipsniško tų sistemų naudojimo nutraukimo darbo programą.Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

30 straipsnis

Nacionalinės taikomosios programos duomenimis iš ES muitinės duomenų platformos naudoti

1. Valstybės narės gali sukurti taikomąsias programas, naudojamas prisijungti prie ES muitinės duomenų platformos, kad būtų galima pateikti duomenis šioje platformoje ir apdoroti iš jos gautus duomenis.
2. Valstybės narės gali prašyti, kad 1 dalyje nurodytas taikomąsias programas sukurtų ES muitinė. Tokiu atveju jų sukūrimą finansuoja tos valstybės narės.
3. Jeigu ES muitinė sukuria taikomąją programą pagal 2 dalį, galimybė ja naudotis užtikrinama visoms valstybėms narėms.

31 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymo ir kitų duomenų apdorojimo ES muitinės duomenų platformoje tikslai

1. Asmuo gali turėti prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje saugomų ar kitaip per ją prieinamų duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, kuriuos pateikė tas asmuo arba kurie buvo pateikti jo interesais, arba kurie yra adresuoti ar skirti tam asmeniui. Tokia prieiga naudojama tik siekiant:
 - (a) įvykdyti tam asmeniui pagal muitų teisės aktus ar kitus muitinės taikomus teisės aktus tenkančias duomenų teikimo pareigas, įskaitant asmenų atsakomybės už muitų, rinkliavų ir mokesčių, kuriuos gali reikėti mokėti Sąjungoje, sumokėjimą nustatymą, ir
 - (b) įrodyti, kad tas asmuo laikosi muitų teisės aktų ir kitų muitinės taikomų teisės aktų.

2. Muitinė gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas siekiant šių tikslų:
- (a) atlikti savo užduotis, susijusias su muitų teisės aktų ar kitų muitinės taikomų teisės aktų įgyvendinimu, įskaitant asmenų atsakomybės už muitų, rinkliavų ir mokesčių, kuriuos gali reikėti mokėti Sąjungoje, sumokėjimą nustatymą ir tikrinimą, kaip laikomasi tų teisės aktų;
 - (b) atlikti savo užduotis, susijusias su tikrinimu ir rizikos valdymu, kaip nustatyta IV antraštinėje dalyje;
 - (c) atlikti užduotis, būtinas bendradarbiavimui vykdyti XIII antraštinėje dalyje nustatytomis sąlygomis.
- Muitinio tikrinimo veiksmingumui užtikrinti visos muitinės gali gauti ir apdoroti atlikus muitinį tikrinimą, per kurį aptikta reikalavimų neatitinkančių prekių, gautus duomenis.
3. ES muitinė gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas siekiant šių tikslų:
- (a) atlikti savo užduotis, susijusias su muitinės rizikos valdymu, kaip nustatyta IV antraštinės dalies 3 skyriuje;
 - (b) atlikti savo užduotis, kaip nustatyta XII antraštinės dalies 2 skyriuje;
 - (c) atlikti užduotis, svarbias XIII antraštinėje dalyje numatytam bendradarbiavimui.
4. Komisija gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas siekiant šių tikslų:
- (a) atlikti savo užduotis, susijusias su rizikos valdymu, kaip nustatyta IV antraštinės dalies 3 skyriuje;
 - (b) atlikti savo užduotis, susijusias su prekių tarifiniu klasifikavimu, jų kilme bei verte ir muitinės priežiūra pagal I ir IX antraštines dalis;
 - (c) atlikti savo užduotis, susijusias su ribojamosiomis priemonėmis ir krizių valdymu pagal XI antraštinę dalį;
 - (d) atlikti savo užduotis, susijusias su ES muitine pagal XII antraštinę dalį;
 - (e) atlikti užduotis, būtinas bendradarbiavimui vykdyti XIII antraštinėje dalyje nustatytomis sąlygomis;
 - (f) atlikti muitų sąjungos veiksmingumo vertinimą pagal XV antraštinės dalies 1 skyrių;
 - (g) stebėti muitų teisės aktų ar kitų muitinės taikomų teisės aktų įgyvendinimą ir užtikrinti vienodą jų taikymą, įskaitant asmenų atsakomybės už muitų, rinkliavų ir mokesčių, kuriuos gali reikėti mokėti Sąjungoje, sumokėjimą nustatymą;
 - (h) rengti statistinius duomenis ir atlikti kitą Sąjungos teisės aktuose numatytą analizę, kuriai reikalingi ES muitinės duomenų platformos duomenys.

5. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas vykdyti su muitine susijusiai jos veiklai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 1 straipsnį ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 515/97, laikantis tuose reglamentuose nustatytų su duomenų apsauga susijusių sąlygų.
6. Europos prokuratūra, pateikusi prašymą, gali gauti prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje saugomų ar kitaip per ją prieinamų duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas vykdyti jos užduotims pagal Tarybos reglamento (ES) 2017/1939²⁸ 4 straipsnį, jei Europos prokuratūros atliekamas tyrimas yra susijęs su muitine ir laikomasi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų.
7. Valstybių narių mokesčių administratoriai gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas asmenų atsakomybei už muitų, rinkliavų ir mokesčių, kuriuos gali reikėti mokėti Sąjungoje už atitinkamas prekes, sumokėjimą nustatyti, ir laikydamiesi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų.
8. Kompetentingos institucijos, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625²⁹ 3 straipsnio 3 punkte, gali gauti prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje saugomų ar kitaip per ją prieinamų duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas Sąjungos teisės aktų, kuriais reglamentuojamas maisto, pašarų ir augalų pateikimas rinkai arba jų sauga, vykdymui užtikrinti ir bendradarbiavimui su muitine vykdyti siekiant kuo labiau sumažinti reikalavimų neatitinkančių produktų įvežimo į Sąjungą riziką, ir laikydamosi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų.
9. Rinkos priežiūros institucijos, valstybių narių paskirtos pagal Reglamento (ES) 2019/1020 10 straipsnį, gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus duomenis, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas Sąjungos teisės aktų, kuriais reglamentuojamas produktų pateikimas rinkai arba jų sauga, vykdymui užtikrinti ir bendradarbiavimui su muitine vykdyti siekiant kuo labiau sumažinti reikalavimų neatitinkančių prekių įvežimo į Sąjungą riziką, ir laikydamosi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų.

²⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

²⁹ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

10. Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol), pateikusi prašymą, gali gauti prieigą prie ES muitinės duomenų platformoje saugomų ar kitaip per ją prieinamų duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, tik tokiu mastu, koks yra būtinas vykdyti jos užduotims pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/794 4 straipsnį, jei tos užduotys yra susijusios su muitinės klausimais ir laikomasi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų.
11. Kitos nacionalinės valdžios institucijos ir Sąjungos įstaigos, įskaitant Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (FRONTEX), gali apdoroti ES muitinės duomenų platformoje saugomus ar kitaip per ją prieinamus ne asmens duomenis, laikydamosi pagal šio straipsnio 14 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų:
 - (a) atlikti savo užduotims, kurios yra svarbios muitinės formalumų atlikimui;
 - (b) atlikti užduotims, kurios joms pavestos Sąjungos teisės aktais;
 - (c) atlikti savo užduotims, kurios yra svarbios Sąjungos lygmens rizikos valdymo veiklos, nurodytos 52 straipsnyje, rezultatams.
12. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos Komisija, OLAF ir ES muitinė, kai ji bus įsteigta, gali tik 4, 5 ir 6 dalyse nurodytais tikslais apdoroti duomenis, įskaitant asmens duomenis, esančius dabartinėse elektroninėse sistemose, kurias Komisija sukūrė pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013 informacijos mainams vykdyti.
13. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos 2–4 dalys siekiant paaiškinti ir papildyti jose nustatytus tikslus atsižvelgiant į besikeičiančius muitų teisės aktų ar kitų teisės aktų įgyvendinimo poreikius.
14. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 6–11 dalyse nurodytų institucijų prieigos prie ES muitinės duomenų platformoje saugomų ar kitaip per ją prieinamų duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, ir jų atliekamo tų duomenų apdorojimo taisykles ir sąlygas. Nustatydama tas taisykles ir sąlygas, Komisija kiekvienos institucijos arba institucijų kategorijos atveju:
 - (a) įvertina apsaugos priemonės, atitinkamos institucijos taikomas užtikrinti tam, kad duomenys būtų apdorojami pagal paskirtį;
 - (b) užtikrina apdorojimo proporcingumą ir būtinumą pagal jo paskirtį;
 - (c) nustato konkrečias duomenų, prie kurių prieigą gali gauti arba kuriuos gali apdoroti atitinkama institucija, kategorijas;
 - (d) atsižvelgia į atitinkamos institucijos poreikį paskirti konkretų kontaktinį punktą, asmenį ar asmenis arba taikyti papildomas apsaugos priemones;
 - (e) įvertina poreikį riboti paskesnę dalijimąsi duomenimis;
 - (f) nustato prieigos prie duomenų, įskaitant asmens duomenis ir neskelbtinus komercinius duomenis, prašymų teikimo sąlygas bei tvarką ir tai, kurie bendri duomenų valdytojai suteiks prieigą prie ES muitinės duomenų platformos.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

32 straipsnis

Asmens duomenys ES muitinės duomenų platformoje

1. ES muitinės duomenų platformoje tik tokiu mastu, koks yra būtinas siekiant 31 straipsnyje nustatytų tikslų, gali būti tvarkomi šių kategorijų duomenų subjektų asmens duomenys:
 - (a) duomenų subjektų, kurie yra registruoti arba prašo juos įregistruoti kaip ekonominės veiklos vykdytojus pagal 19 straipsnį;
 - (b) duomenų subjektų, kurie retkarčiais vykdo veiklą, kuriai taikomi muitų teisės aktai arba kiti muitinės taikomi teisės aktai;
 - (c) duomenų subjektų, kurių asmens duomenų yra 40 straipsnyje nurodytuose pagrindžiamuosiuose dokumentuose arba papildomų įrodymų, būtinų muitų teisės aktais arba kitais muitinės taikomais teisės aktais nustatytoms pareigoms įvykdyti, dokumentuose;
 - (d) duomenų subjektų, kurių asmens duomenų yra tarp duomenų, renkamų rizikai valdyti pagal 50 straipsnio 3 dalies a punktą;
 - (e) muitinės, kitų nei muitinė valdžios institucijų arba kitų atitinkamų institucijų ar įgaliotųjų įstaigų įgaliotųjų darbuotojų, kurių asmens duomenys yra būtini tinkamai prieigos prie informacijos ES muitinės duomenų platformoje kontrolei ir priežiūrai užtikrinti;
 - (f) Komisijos, ES muitinės arba kitų Sąjungos įstaigų darbuotojų arba vietoj šių institucijų veikiančių įgaliotųjų trečiųjų asmenų, turinčių prieigą prie ES muitinės duomenų platformos.
2. ES muitinės duomenų platformoje pagal 31 straipsnį gali būti tvarkomi šių kategorijų asmens duomenys:
 - (a) asmens duomenys, naudojami ES muitinės duomenų modelyje, nurodytame 36 straipsnyje;
 - (b) asmens duomenys, kurių yra tarp duomenų, renkamų rizikai valdyti pagal 50 straipsnio 3 dalies a punktą;
 - (c) asmens duomenys, reikalingi 1 dalies e ir f punktuose nurodytų darbuotojų, įgaliotų tvarkyti duomenis ES muitinės duomenų platformoje, tapatybei tinkamai nustatyti.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos arba papildomos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos duomenų subjektų kategorijos ir asmens duomenų kategorijos siekiant atsižvelgti į informacinių technologijų raidą ir informacinės visuomenės pažangą.

33 straipsnis

Asmens duomenų saugojimo ES muitinės duomenų platformoje laikotarpis

1. Asmens duomenys ES muitinės duomenų platformoje naudojant specialią paslaugą gali būti saugomi ne ilgiau kaip 10 metų nuo tos dienos, kai tie duomenys buvo užregistruoti taikant tą paslaugą. Tų duomenų saugojimo laikotarpis gali būti sustabdytas [48](#) straipsnyje nustatytais atvejais ir OLAF, Europos prokuratūrai arba valstybių narių institucijoms pradėjus tyrimą, Komisijai pradėjus pažeidimo nagrinėjimo procedūrą ir pradėjus administracinį ir teismo procesą, susijusius su asmens duomenimis.

2. Pasibaigus 1 dalyje nustatytam laikotarpiui, asmens duomenys ištrinami arba nuasmeninami, atsižvelgiant į aplinkybes.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato asmens duomenų nuasmeninimo pasibaigus saugojimo laikotarpiui taisykles.

34 straipsnis

Funkcijos ir atsakomybė už ES muitinės duomenų platformoje tvarkomus asmens duomenis

1. Valstybių narių muitinės, Komisija ir ES muitinė yra laikomos bendromis duomenų valdytojomis, kai jos ES muitinės duomenų platformoje tvarko asmens duomenis atlikdamos rizikos valdymą ir vykdydamos bendradarbiavimą, kaip nurodyta 31 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose, 31 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose ir 31 straipsnio 4 dalies a ir e punktuose.
2. Kiekviena atskira muitinė laikoma duomenų valdytoja, kai ji tvarko asmens duomenis 31 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytais tikslais.
3. Komisija laikoma vienintele duomenų valdytoja, kai ji tvarko asmens duomenis 31 straipsnio 4 dalies c, d, ir f–g punktuose nurodytais tikslais.
4. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos Komisija, OLAF, Europos prokuratūra ir ES muitinė laikomos vienintelėmis duomenų valdytojomis, kai jos tvarko duomenis, kaip nurodyta 31 straipsnio 12 dalyje.
5. 1 dalyje nurodytos bendros duomenų valdytojos:
 - (a) bendradarbiauja, kad laiku išnagrinėtų duomenų subjekto (-ų) pateiktą (-us) prašymą (-us) ir kad duomenų subjektams būtų lengviau naudotis savo teisėmis;
 - (b) padeda viena kitai spręsti klausimus, susijusius su bendrai tvarkant duomenis padarytų duomenų saugumo pažeidimų nustatymu ir nagrinėjimu;
 - (c) keičiasi atitinkama informacija, kurią būtina pateikti duomenų subjektams pagal Reglamento (ES) 2016/679 III skyriaus 2 skirsnį, Reglamento (ES) 2018/1725 III skyriaus 2 skirsnį ir, jei taikoma, Direktyvos (ES) 2016/680 III skyrių;
 - (d) pagal Reglamento (ES) 2016/679 32 straipsnį, Reglamento (ES) 2018/1725 33 straipsnį ir, jei taikoma, Direktyvos (ES) 2016/680 25 straipsnį užtikrina bendrai tvarkomų asmens duomenų saugumą, vientisumą, prieinamumą bei konfidencialumą.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato bendrų duomenų valdytojų funkcijas ir santykius duomenų subjektų atžvilgiu, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2016/679 26 straipsniu ir Reglamento (ES) 2018/1725 28 straipsniu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

35 straipsnis

Duomenų subjekto teisių apribojimas

1. Jei duomenų subjekto naudojimasis teise susipažinti su duomenimis ir teise apriboti duomenų tvarkymą, nurodytomis Reglamento (ES) 2016/679 15 ir 18 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2018/1725 17 ir 20 straipsniuose, arba pranešimas apie duomenų

saugumo pažeidimą, nurodytas Reglamento (ES) 2016/679 34 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 35 straipsnio 1 dalyje, pakenktų su fiziniu asmeniu susijusiam maitinės srityje vykdomam tyrimui, maitinio tikrinimo rezultatams arba konkrečios nustatytos maitinės rizikos, susijusios su fiziniu asmeniu, valdymui, maitinės, ES maitinė ir Komisija, remdamosi Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalies c, e, f ir h punktais, o Komisija ir ES maitinė, remdamosi Reglamento (ES) 2018/1725 25 straipsnio 1 dalies a, c, e ir g punktais, gali iš dalies ar visiškai apriboti tas teises, jeigu apribojimas yra būtinas ir proporcingas.

2. Maitinės, Komisija ir ES maitinė įvertina 1 dalyje nurodytų apribojimų būtinumą ir proporcingumą kiekvienu konkrečiu atveju, prieš juos taikydamos, atsižvelgdamos į galimą riziką duomenų subjekto teisėms ir laisvėms.
3. ES maitinė arba Komisija, kaip duomenų valdytoja arba bendra duomenų valdytoja tvarkydama iš kitų organizacijų gautus savo užduotims vykdyti reikalingus asmens duomenis, konsultuojasi su tomis organizacijomis dėl galimų priežasčių taikyti 1 dalyje nurodytus apribojimus ir jų būtinumo ir proporcingumo, prieš juos taikydama.
4. Maitinės, Komisija arba ES maitinė, iš dalies ar visiškai apribodamos 1 dalyje nurodytas teises, atlieka šiuos veiksmus:
 - (a) atsakydamos į prašymą, informuoja atitinkamą duomenų subjektą apie taikomą apribojimą ir pagrindines jo priežastis ir apie galimybę pateikti skundą nacionalinei duomenų apsaugos institucijai arba Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui arba teismine tvarka kreiptis į nacionalinę teisumą arba Europos Sąjungos Teisingumo Teismą ir
 - (b) užfiksuoja apribojimo priežastis, įskaitant apribojimo būtinumo ir proporcingumo vertinimą, ir priežastis, kodėl, suteikus prieigą, būtų pakenkta rizikos valdymui ir maitiniam tikrinimui.

Remiantis Reglamento (ES) 2018/1725 25 straipsnio 8 dalimi, pirmos pastraipos a punkte nurodytos informacijos pateikimas gal būti atidėtas, ji gali būti nepateikiama arba gali būti atsisakyta ją pateikti, jei dėl tos informacijos pateikimo būtų pakenkta apribojimo tikslams.

5. Maitinės, Komisija arba ES maitinė į duomenų apsaugos pranešimus, kuriuos skelbia savo svetainėje ir intranete, įtraukia skirsnį, kuriame duomenų subjektams teikiama bendroji informacija apie galimus duomenų subjektų teisių apribojimus.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato apsaugos priemonės, kuriomis užkertamas kelias piktnaudžiavimui ir neteisėtai prieigai prie asmens duomenų, kuriems taikomi arba galėtų būti taikomi apribojimai, arba tokių duomenų perdavimui perdavimui. Tokios apsaugos priemonės apima funkcijų, atsakomybės ir procedūrinių veiksmų nustatymą, deramą apribojimų stebėseną ir periodinę jų taikymo peržiūrą, atliekamą bent kas 6 mėnesius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

36 straipsnis

ES maitinės duomenų modelis

Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant, kurie duomenys yra būtini 31 straipsnio 1–4 dalyse nurodytiems tikslams įgyvendinti. Tie duomenų reikalavimai sudaro ES maitinės duomenų modelį.

37 straipsnis

Techninės bendradarbiavimo priemonės

1. Komisija, ES muitinė ir muitinės naudoja ES muitinės duomenų platformą, vykdydamos mainus su 31 straipsnio 6–11 dalyse nurodytomis institucijomis ir Sąjungos įstaigomis pagal šį reglamentą.
2. Sąjungos ne muitinės formalumų ir Sąjungos ne muitinės sistemų, išvardytų Reglamento (ES) 2022/2399 priede, atveju ES muitinės duomenų platforma užtikrina sąveikumą per ES muitinės vieno langelio aplinką, nustatytą tuo reglamentu.
3. Jei kitos nei muitinė valdžios institucijos arba Sąjungos įstaigos naudoja elektroninėmis priemonėmis, kurios sukurtos Sąjungos teisės aktais, naudojamos įgyvendinti juose nustatytiems tikslams arba nurodytos juose, bendradarbiavimas gali būti vykdomas užtikrinus tų elektroninių priemonių sąveikumą su ES muitinės duomenų platforma.
4. Jei kitos nei muitinė valdžios institucijos nesinaudoja elektroninėmis sistemomis, kurios sukurtos Sąjungos teisės aktais, naudojamos įgyvendinti juose nustatytiems tikslams arba nurodytos juose, jos gali naudotis ES muitinės duomenų platformos konkrečiomis paslaugomis ir sistemomis pagal 31 straipsnį.
5. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina 3 ir 4 dalyse nurodyto sąveikumo ir prisijungimo techninių sąlygų taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros.

38 straipsnis

Papildomos informacijos mainai tarp muitinės ir ekonominės veiklos vykdytojų

1. Muitinė ir ekonominės veiklos vykdytojai gali keistis bet kuria informacija, kuria keistis pagal muitų teisės aktus konkrečiai nereikalaujama, visų pirma abipusio bendradarbiavimo rizikos nustatymo ir neutralizavimo srityje tikslais. Tokie informacijos mainai gali būti vykdomi pagal rašytinį susitarimą ir apimti muitinės naudojimąsi prieiga prie ekonominės veiklos vykdytojo elektroninių sistemų.
2. Jeigu abi šalys nesusitaria kitaip arba jei pagal galiojančias nuostatas nenumatyta kitaip, visa informacija, kurią, bendradarbiaudamos pagal 1 dalį, viena šalis teikia kitai šaliai, yra konfidenciali.

39 straipsnis

Muitinės teikiama informacija

1. Bet kuris asmuo gali prašyti, kad muitinė pateiktų informaciją apie muitų teisės aktų taikymą. Muitinė gali nepatenkinti tokio prašymo, jeigu jis nėra susijęs su tikrai numatoma vykdyti veikla tarptautinės prekybos prekėmis srityje.
2. Muitinė palaiko nuolatinį dialogą su ekonominės veiklos vykdytojais ir kitomis tarptautinėje prekyboje prekėmis dalyvaujančiomis valdžios institucijomis. Ji skatina skaidrumą, užtikrindama muitų teisės aktų, bendro pobūdžio administracinių nurodymų ir prašymų formų prieinamumą, kai tai įmanoma, netaikant mokesčio, taip pat ir internetu.

Informacija ir pagrindžiamieji dokumentai

1. Pateikdami prekėms įforminti arba norimai įforminti specialiajai muitinės procedūrai atlikti būtinus duomenis ir informaciją arba užtikrindami jų prieinamumą, asmenys turi pateikti tiems duomenims ir informacijai gauti naudotų popieriuje surašytų dokumentų originalų, jei jie egzistuoja, skaitmenines kopijas arba užtikrinti jų prieinamumą.
2. Iki 266 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinės deklaracijos pateikimo metu deklarantas turi turėti ir laikyti muitinės žinioje pagrindžiamuosius dokumentus, būtinus taikant nuostatas, reglamentuojančias muitinės procedūras, kuriai įforminti deklaruojamos prekės, atlikimo tvarką.
3. Laikoma, kad pagrindžiamieji dokumentai, susiję su Reglamento (ES) 2022/2399 priede išvardytais taikytiniais Sąjungos ne muitinės formalumais, buvo pateikti, užtikrintas jų prieinamumas arba deklarantas juos turi, jeigu muitinė, naudodamasi Europos Sąjungos muitinės vieno langelio sertifikatų mainų sistema, reikiamus duomenis gali gauti iš atitinkamų Sąjungos ne muitinės sistemų pagal to reglamento 10 straipsnio 1 dalies a ir c punktus.
4. Pagrindžiamuosius dokumentus asmenys taip pat pateikia, kai jų reikia muitinės rizikos valdymui ir muitiniam tikrinimui atlikti.
5. Nedarant poveikio kitų muitinės taikomų teisės aktų taikymui, muitinė ekonominės veiklos vykdytojams gali leisti surašyti pagrindžiamuosius dokumentus, nurodytus 3 dalyje.
6. Jei dėl konkrečių dokumentų nenurodyta kitaip, suinteresuotasis asmuo, naudodamas muitinei prieinamas ir priimtinas priemones, saugo dokumentus ir informaciją, kad būtų įmanoma atlikti jų muitinį tikrinimą, ne trumpiau kaip trejus metus. Šis laikotarpis skaičiuojamas:
 - (a) nuo metų, kuriais prekės buvo išleistos, pabaigos;
 - (b) prekių išleidimo į laisvą apyvartą atveju, kai dėl prekių galutinio vartojimo joms taikoma nulinė arba sumažinta importo muito norma, – nuo metų, kuriais tos prekės nustojo būti muitinės priežiūros objektu, pabaigos;
 - (c) kitos muitinės procedūros įforminimo prekėms atveju arba prekių laikinojo saugojimo atveju – nuo metų, kuriais atitinkama muitinės procedūra buvo pripažinta įvykdyta arba baigėsi laikinasis saugojimas, pabaigos.
7. Nedarant poveikio 182 straipsnio 4 daliai, jeigu atlikus su skola muitinei susijusį muitinį tikrinimą paaiškėja, kad turi būti ištaisytas tam tikras įrašas apskaitoje, ir apie tai pranešama suinteresuotajam asmeniui, dokumentai ir informacija turi būti saugomi trejus metus po šio straipsnio 6 dalyje nurodyto termino pabaigos.
8. Jeigu pateikiamas skundas arba pradedamas administracinis ar teismo procesas, dokumentai ir informacija saugomi 1 dalyje nustatytą laikotarpį arba iki skundo nagrinėjimo procedūros arba administracinio ar teismo proceso pabaigos, priklausomai nuo to, kuri iš šių datų yra vėliausia.

IV antraštinė dalis

MUITINĖS PRIEŽIŪRA, MUITINIS TIKRINIMAS IR RIZIKOS VALDYMAS

1 skyrius

Muitinės priežiūra

41 straipsnis

Muitinės priežiūra

1. Į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos ar iš jos išvežamos prekės yra muitinės prižiūrimos ir gali būti atliekamas jų muitinis tikrinimas.
2. Į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos prekės taip prižiūrimos tol, kol nustatomas jų muitinis statusas.
3. Ne Sąjungos prekės muitinės prižiūrimos tol, kol pasikeičia jų muitinis statusas arba kol jos išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos arba sunaikinamos.
4. Į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos Sąjungos prekės yra muitinės prižiūrimos tol, kol patvirtinamas jų muitinis statusas, išskyrus atvejus, kai joms įforminama galutinio vartojimo procedūra.
5. Sąjungos prekės, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra, yra muitinės prižiūrimos šiais atvejais:
 - (a) jei prekės yra tinkamos vartoti pakartotinai, jos prižiūrimos ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį, skaičiuojamą nuo tos dienos, kai prekės buvo pirmą kartą pavartotos pagal paskirtį, dėl kurios jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muito norma;
 - (b) prekės prižiūrimos iki tol, kol suvartojamos pagal paskirtį, dėl kurios jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muito norma;
 - (c) prekės prižiūrimos iki tol, kol išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos, sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn;
 - (d) prekės prižiūrimos iki tol, kol suvartojamos ne pagal tą paskirtį, pagal kurią jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muito norma, ir sumokamas prekėms taikytinas importo muitas.
6. Sąjungos prekės, kurios išleistos eksportuoti arba kurioms įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra, yra muitinės prižiūrimos iki jų išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos, perdavimo valstybės nuosavybėn, sunaikinimo arba iki joms įformintos muitinės deklaracijos arba atitinkamų duomenų apie eksportą pripažinimo negaliojančiais.
7. Sąjungos prekės, kurioms įforminta vidinio tranzito procedūra, yra muitinės prižiūrimos iki jų atvežimo į paskirties vietą Sąjungos muitų teritorijoje.
8. Muitinės prižiūrimų prekių turėtojas gali, muitinei leidus, bet kuriuo metu tas prekes patikrinti arba paimti jų pavyzdžius, visų pirma jeigu to reikia jų tarifiniam klasifikavimui, muitinei vertei arba muitiniam statusui nustatyti.

Kompetentingos muitinės įstaigos

1. Jeigu kituose muitinės taikomuose teisės aktuose nenustatyta kitaip, valstybės narės nustato savo muitinės įstaigų išdėstymą ir kompetenciją.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tų įstaigų oficialus darbo laikas, atsižvelgus į prekių gabenimo bei pačių prekių pobūdį ir į muitinės procedūras, kurios toms prekėms turi būti įformintos, būtų pagrįstas ir tinkamas, nekliudantis tarptautinio prekių gabenimo srautui ir jo netrikdantis.
3. Muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso muitinės procedūros įforminimo prekėms priežiūra, yra muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje įsisteigęs importuotojas arba eksportuotojas, priežiūra.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso importuotojų ar eksportuotojų, kurie nėra patikimi ir patikrinti verslininkai, ir importuotojais laikomų asmenų atliekamo muitinės procedūros įforminimo prekėms priežiūra, yra muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso priežiūra vietos, kurioje buvo pateikta arba būtų buvusi pateikta muitinės deklaracija pagal 63 straipsnio 4 dalį, jei nebūtų informacijos teikimo metodo pakeitimo, nustatyto 63 straipsnio 2 dalyje.
4. Muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso patikimo ir patikrinto verslininko arba importuotojo laikomo asmens įsisteigimo vietos priežiūra:
 - (a) prižiūri, kad prekėms būtų įforminta atitinkama muitinės procedūra;
 - (b) atlieka muitinį tikrinimą, susijusį su pateiktos informacijos tikrinimu, ir prirėkus paprašo papildomų pagrindžiamųjų dokumentų;
 - (c) pagrįstais atvejais prašo muitinės įstaigos, kurios kompetencijai priklauso prekių išsiuntimo arba galutinės paskirties vietos priežiūra, atlikti muitinį tikrinimą;
 - (d) jeigu yra rizika, dėl kurios reikia imtis veiksmų iškart, kai prekės įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, arba prieš išvežant jas iš Sąjungos muitų teritorijos, prašo muitinės įstaigos, kurios kompetencijai priklauso prekių įvežimo arba išvežimo vietos priežiūra, atlikti muitinį tikrinimą;
 - (e) atlieka muitinės formalumus, susijusius su importo ar eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, išieškojimu.
5. Muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso prekių išsiuntimo arba galutinės paskirties vietos priežiūra arba, remiantis 4 dalies d punktu, vietos, kurioje prekės įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją arba iš jos išvežamos, priežiūra, nepažeisdama savo teisės tikrinti į Sąjungos muitų teritoriją įvežtas ar iš jos išvežamas prekes, atlieka muitinį tikrinimą, kurį atlikti prašo muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso importuotojo įsisteigimo vietos priežiūra, ir pateikia šio tikrinimo rezultatus tai muitinės įstaigai.
6. Kompetentingos muitinės įstaigos turi turėti prieigą prie tinkamam teisės aktų taikymui užtikrinti būtinos informacijos.
8. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 3 dalyje nenurodytų kompetentingų muitinės įstaigų, įskaitant įvežimo muitinės įstaigas ir išvežimo muitinės įstaigas, nustatymo procedūrines taisykles ir 5 dalyje nurodyto muitinės įstaigų tarpusavio

bendradarbiavimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 skyrius

Muitinis tikrinimas

43 straipsnis

Muitinis tikrinimas

1. Nedarant poveikio šios antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatų taikymui, muitinė gali atlikti bet kokį muitinį tikrinimą, kuris, jos manymu, yra būtinas, įskaitant atsitiktinės atrankos būdu atliekamą tikrinimą.
2. Atliekant muitinį tikrinimą visų pirma gali būti tikrinamos prekės, imami jų pavyzdžiai, tikrinamas bet kurio asmens pateiktų duomenų autentiškumas, vientisumas, tikslumas ir išsamumas, taip pat tai, ar egzistuoja dokumentai ir ar jie autentiški, tikslūs ir galiojantys, tikrinami ekonominės veiklos vykdytojų apskaitos ir prekybos registrai ir duomenų šaltiniai, apžiūros transporto priemonės, tikrinamas bagažas ir kitos prekės, kurias gabena arba su savimi turi asmenys, atliekami tarnybiniai tyrimai ir kiti panašūs veiksmai. Kai reikia, muitinis tikrinimas apima elektroninių duomenų apdorojimą, įskaitant ES muitinės duomenų platformai pateiktų duomenų šaltinį.
3. Jeigu, be muitinio tikrinimo, turi būti atliekamas ir kitas tų pačių prekių tikrinimas, kurį atlieka kitos valdžios institucijos, muitinė, glaudžiai bendradarbiaudama su tomis valdžios institucijomis, deda pastangas, kad visais įmanomais atvejais šis tikrinimas būtų atliekamas tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje kaip muitinis tikrinimas (taikant vieno langelio principą), muitinei atliekant koordinatoriaus vaidmenį.

44 straipsnis

Pateiktų duomenų tikrinimas

1. Muitinė, tikrindama asmenų jai pateiktų duomenų tikslumą, gali:
 - (a) patikrinti duomenis ir pagrindžiamuosius dokumentus, taip pat įvertinti duomenų šaltinius, kuriuos turi ekonominės veiklos vykdytojai arba kuriuos jų interesais saugo paslaugų teikėjai;
 - (b) reikalauti pateikti kitus dokumentus arba duomenis, įskaitant duomenis, kuriuos turi ekonominės veiklos vykdytojai arba kuriuos jų interesais saugo paslaugų teikėjai;
 - (c) reikalauti prieigos prie asmens elektroninių registų;
 - (d) tikrinti prekes;
 - (e) imti prekių pavyzdžius analizei arba detaliam patikrinimui.
2. Muitinė, norėdama patikrinti prekes, paimti jų pavyzdžių arba patikrinti jas vežančias transporto priemones, gali bet kuriuo metu pareikalauti iškrauti ir išpakuoti prekes.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodyto informacijos tikrinimo priemones. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

45 straipsnis

Prekių tikrinimas ir pavyzdžių ėmimas

1. Importuotojas, eksportuotojas ar vežėjas arba, jo atsakomybe, kitas asmuo nuveža prekes į jų tikrinimo ir pavyzdžių ėmimo vietas, taip pat atlieka visas prekių tvarkymo operacijas, reikalingas tokiam tikrinimui arba pavyzdžių ėmimui. Patirtas išlaidas apmoka importuotojas arba eksportuotojas.
2. Importuotojas, eksportuotojas arba vežėjas turi teisę dalyvauti ar būti atstovaujamas tikrinant prekes ir imant jų pavyzdžius. Muitinė, pagrįstai manydama, kad tai būtina, gali reikalauti, kad importuotojas, eksportuotojas ar vežėjas arba jo atstovas dalyvautų tikrinant prekes ar imant jų pavyzdžius arba suteiktų muitinei pagalbą, būtiną tokiam tikrinimui arba pavyzdžių ėmimui palengvinti.
3. Jeigu pavyzdžiai imami laikantis galiojančių nuostatų, muitinė neprivalo mokėti jokios kompensacijos už jų paėmimą, tačiau apmoka pavyzdžių analizės arba tikrinimo išlaidas.
4. Jeigu tikrinama tik dalis prekių arba imami tik dalies prekių pavyzdžiai, dalinio prekių tikrinimo arba pavyzdžių analizės ar tikrinimo rezultatai taikomi visoms toje pačioje siuntoje esančioms prekėms.

Tačiau importuotojas arba eksportuotojas, manydamas, kad dalinio prekių tikrinimo arba paimtų pavyzdžių analizės arba tikrinimo rezultatų negalima taikyti likusiai atitinkamų prekių daliai, gali reikalauti, kad prekės būtų toliau tikrinamos arba imami papildomi pavyzdžiai. Toks reikalavimas patenkinamas, jeigu prekės nebuvo išleistos arba jeigu importuotojas arba eksportuotojas įrodo, kad išleistos prekės niekaip nepakeistos.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto prekių tikrinimo ir pavyzdžių ėmimo priemones. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

46 straipsnis

Tikrinimo rezultatai

1. Importuotojo, eksportuotojo ar vežėjo pateiktų duomenų tikrinimo rezultatais remiamasi taikant nuostatas, reglamentuojančias prekėms įformintos muitinės procedūros atlikimo tvarką.
2. Jeigu pateikti duomenys nebuvo patikrinti, 1 dalis taikoma remiantis importuotojo arba eksportuotojo pateiktais duomenimis.
3. Muitinės atlikto tikrinimo rezultatai visoje Sąjungos muitų teritorijoje turi tokią pačią įrodomąją galią.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto tikrinimo rezultatų vertinimo priemones. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

47 straipsnis

Identifikavimo priemonės

1. Muitinė arba, atitinkamais atvejais, muitinės leidimą gavę ekonominės veiklos vykdytojai imasi priemonių, reikalingų prekėms identifikuoti, jeigu tokio

identifikavimo reikia siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi nuostatų, reglamentuojančių atitinkamos muitinės procedūros, kurią norima įforminti toms prekėms, atlikimo tvarką.

Tos identifikavimo priemonės visoje Sąjungos muitų teritorijoje turi tokią pačią teisinę galią.

2. Teisę nuimti arba sunaikinti ant prekių, jų pakuočių arba transporto priemonių uždėtus identifikavimo ženklus turi tik muitinė arba muitinės leidimą gavę kiti asmenys, išskyrus atvejus, kai juos nuimti arba sunaikinti būtina susiklosčius nenumatytoms aplinkybėms arba dėl *force majeure*, norint išsaugoti prekes arba transporto priemones.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato, kurios priemonės laikytinos šiame straipsnyje nurodytomis identifikavimo priemonėmis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

48 straipsnis

Po prekių išleidimo atliekamas tikrinimas

1. Siekdama muitinio tikrinimo tikslų, muitinė gali po prekių išleidimo:
 - (a) tikrinti pateiktų duomenų tikslumą ir išsamumą, ar egzistuoja ir ar yra autentiški, tikslūs ir galiojantys pagrindžiamieji dokumentai;
 - (b) tikrinti ekonominės veiklos vykdytojo apskaitos ir kitus registrus, susijusius su operacijomis, atliktomis su atitinkamomis prekėmis, arba su ankstesnėmis ar paskesnėmis prekybos šiomis prekėmis operacijomis;
 - (c) tikrinti tokias prekes ir imti jų pavyzdžius, jeigu dar įmanoma tai padaryti;
 - (d) įvertinti veiklos vykdytojo sistemą, kad patikrintų, ar jis vykdo pareigą pateikti duomenis arba užtikrinti jų prieinamumą ES muitinės duomenų platformoje.
2. Toks tikrinimas gali būti atliekamas importuotojo, eksportuotojo arba prekių turėtojo, taip pat bet kurio kito asmens, tiesiogiai arba netiesiogiai per verslą susijusio su minėtomis operacijomis arba dėl verslo turinčio tuos dokumentus ir duomenis, patalpose.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato priemones, taikomas 1 dalyje nurodytam tikrinimui, įskaitant tikrinimą tais atvejais, kai operacijos atliekamos daugiau nei vienoje valstybėje narėje, ir susijusias su audito ir kitų tinkamų metodikų taikymu atliekant tokį tikrinimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 262 straipsnio 4 dalį.

49 straipsnis

Sąjungos vidaus reisai oro ir jūrų transportu

1. Sąjungos vidaus reisais oro ir jūrų transportu vykstančių asmenų rankinio ir registruoto bagažo muitinis tikrinimas arba įforminimas atliekamas tik tais atvejais, kai toks tikrinimas ar įforminimas numatytas muitų teisės aktuose.
2. 1 dalis taikoma nedarant poveikio:
 - (a) su saugumu ir sauga susijusiems tikrinimams;
 - (b) su kitais muitinės taikomais teisės aktais susijusiam tikrinimui.

3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato uostus ir oro uostus, kuriuose atliekamas muitinis tikrinimas ir formalumai taikomi:
- (a) asmenų rankiniam ir registruotam bagažui, kai tie asmenys:
 - i) skrenda orlaiviu, atskridusiu iš ne Sąjungos oro uosto ir po nusileidimo Sąjungos oro uoste toliau skrendančiu į kitą Sąjungos oro uostą;
 - ii) skrenda orlaiviu, kuris prieš toliau skrisdamas į ne Sąjungos oro uostą nusileidžia Sąjungos oro uoste;
 - iii) tuo pačiu laivu vyksta maršrutu, kurį sudaro kelios susijungiančios tiesioginio plaukimo iš vieno jūrų uosto į kitą atkarpos, o išvykimo jūrų uostas, tarpinio sustojimo jūrų uostas arba paskirties jūrų uostas yra ne Sąjungos jūrų uostas;
 - iv) vyksta pramoginiu laivu ir turistiniu arba verslo orlaiviu;
 - (b) rankiniam ir registruotam bagažui, kuris:
 - i) į Sąjungos oro uostą atskraidinamas orlaiviu, atskrendančiu iš ne Sąjungos oro uosto, ir tame Sąjungos oro uoste perkraunamas į kitą orlaivį, skrendantį Sąjungos vidaus reisui;
 - ii) Sąjungos oro uoste pakraunamas į Sąjungos vidaus reisui skrendantį orlaivį, kad kitame Sąjungos oro uoste būtų perkrautas į orlaivį, kurio paskirties oro uostas yra ne Sąjungos oro uostas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 skyrius

Muitinės rizikos valdymas

50 straipsnis

Bendrieji principai

1. Muitinė, remdamasi rizikos valdymu ir visų pirma automatizuota rizikos analize, nusprendžia, ar prekėms, ekonominės veiklos vykdytojams ir tiekimo grandinėms taikytinas muitinis tikrinimas arba kitos rizikos mažinimo priemonės, ir jei taip, kur ir kada bus atliktas tas tikrinimas ir bus taikomos kitos rizikos mažinimo priemonės.
2. Komisija, ES muitinė ir muitinės, vadovaudamosi šio skyriaus nuostatomis, taiko muitinės rizikos valdymą siekdamos diferencijuoti visos rizikos, susijusios su prekėmis, ekonominės veiklos vykdytojais ir tiekimo grandinėmis, lygmenis.
3. Muitinės rizikos valdymas apima bent šią, kai tinkama, cikliškaį vykdomą veiklą:
 - (a) atitinkamų duomenų, prieinamų ES muitinės duomenų platformoje ir gaunamų iš kitų šaltinių, įskaitant atitinkamus duomenis, gaunamus iš kitų nei muitinė valdžios institucijų, rinkimą, apdorojimą, mainus ir analizę;
 - (b) rizikos nustatymą, analizę, įvertinimą ar prognozavimą, be kita ko, taikant statistinius ir predikcinius metodus ir remiantis atsitiktinės atrankos būdu atliekamais tikrinimais;

- (c) reikiamų rizikos valdymo priemonių rengimą, įskaitant bendrų prioritetinių tikrinimo sričių, bendrų rizikos kriterijų bei standartų ir priežiūros strategijų nustatymą;
 - (d) veiksmų parinkimą ir taikymą, įskaitant tinkamų rizikos mažinimo priemonių ir muitinio tikrinimo parinkimą;
 - (e) grįžtamosios informacijos apie rizikos valdymo įgyvendinimą ir tikrinimo veiklą rinkimą;
 - (f) rizikos valdymo ir tikrinimo veiklos stebėseną ir peržiūrą siekiant juos gerinti.
4. Rizikos mažinimo priemonės, be kita ko, gali būti šie veiksmai:
- (a) nurodyti vežėjui arba eksportuotojui nepakrauti ar nevežti prekių;
 - (b) pareikalauti pateikti papildomos informacijos ar imtis veiksmų;
 - (c) nustatyti situacijas, kai veiksmų imtis tikslinga kitai muitinei;
 - (d) rekomenduoti tinkamiausią vietą ir priemonės tikrinimui atlikti;
 - (e) nustatyti prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos maršrutą ir terminą.

51 straipsnis

Funkcijos ir atsakomybė

1. Komisija gali nustatyti bendras prioritetines tikrinimo sritis ir bendrus rizikos kriterijus bei standartus, taikomus bet kurios rūšies rizikai, įskaitant su finansiniais interesais susijusią riziką, tačiau ja neapsiribojant.
2. Nedarant poveikio šio straipsnio 6 dalies f punkto ir 43 straipsnio taikymui, Komisija gali nustatyti konkrečias kitų muitinės taikomų teisės aktų sritis, kuriose muitinės rizikos valdymas ir muitinis tikrinimas būtų atliekami prioritetine tvarka.
3. Komisija gali:
 - (a) ES muitinei pateikti rizikos valdymo projektų ir priežiūros strategijų politikos gaires;
 - (b) prašyti ES muitinės atlikti rizikos valdymo veiklos vykdymo periodinį arba *ad hoc* vertinimą;
 - (c) prašyti ES muitinės parengti priežiūros strategiją bet kurios rūšies rizikai valdyti arba atlikti grėsmių vertinimą.
4. Siekdama 1–3 dalyse nurodytų tikslų, Komisija gali rinkti, apdoroti ir analizuoti duomenis, prieinamus ES muitinės duomenų platformoje ir gaunamus iš kitų šaltinių, įskaitant duomenis, gaunamus iš kitų nei muitinė valdžios institucijų.
5. ES muitinė vykdo Sąjungos lygmens rizikos valdymo veiklą, vadovaudamasi 3 dalies a punkte nurodytomis muitinės politikos gairėmis ir 2 dalyje nurodytais prioritetais. Ji:
 - (a) renka, apdoroja ir analizuoja duomenis, prieinamus ES muitinės duomenų platformoje ir gaunamus iš kitų šaltinių, įskaitant duomenis, gaunamus iš kitų nei muitinė valdžios institucijų;
 - (b) padeda Komisijai nustatyti bendras prioritetines tikrinimo sritis ir bendrus rizikos kriterijus ir standartus, remdamasi rizikos valdymo veiklos žiniomis ir technine patirtimi;

- (c) gavusi prašymą pagal 3 dalį, rengia priežiūros strategijas, kai tinkama – kartu su kitomis nei muitinė valdžios institucijomis, ir atlieka grėsmių vertinimą;
 - (d) siekdama šioje antraštinėje dalyje nustatytų tikslų, pagal [53](#) straipsnį keičiasi atitinkamais duomenimis su muitinėmis ir kitomis valdžios institucijomis, kai įmanoma – per ES muitinės duomenų platformą;
 - (e) rengia ir įgyvendina bendrą rizikos analizę, siekdama muitinėms pateikti rizikos signalus, rizikos analizės rezultatus ir, kai tikslinga, tikrinimo rekomendacijas ir nurodyti kitas rizikos mažinimo priemones, be kita ko, skirtas Komisijos nustatytoms bendroms prioritetinėms tikrinimo sritims ir bendriems rizikos kriterijams ir standartams taikyti ir krizinėms situacijoms valdyti;
 - (f) nustačiusi arba įtarusi sukčiavimo atvejus, informuoja OLAF ir pateikia jai visą su tais atvejais susijusią būtiną informaciją.
6. Muitinė, naudodama duomenis, prieinamus ES muitinės duomenų platformoje ir gaunamus iš kitų šaltinių:
- (a) renka, apdoroja ir analizuoja duomenis, prieinamus ES muitinės duomenų platformoje ir gaunamus iš kitų šaltinių, įskaitant duomenis, gaunamus iš kitų nei muitinė valdžios institucijų;
 - (b) vykdo nacionalinę rizikos valdymo veiklą, įskaitant rizikos analizę, bendradarbiavimą ir informacijos apie rizikos valdymą mainus su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis ir rizikos mažinimo priemonių taikymą;
 - (c) įdiegia nacionalinius procesus, būtinus bendriems rizikos kriterijams ir standartams ir bendroms prioritetinėms tikrinimo sritims taikyti;
 - (d) naudoja ES muitinės pateiktus rizikos signalus, rizikos analizės rezultatus ir tikrinimo rekomendacijas;
 - (e) kitų valstybių narių muitinėms teikia tikrinimo rekomendacijas ir nurodo kitas tinkamas rizikos mažinimo priemones;
 - (f) priima sprendimus dėl tikrinimo;
 - (g) atlieka tikrinimą pagal šios antraštinės dalies 2 skyrių ir taikytinus bendrus rizikos kriterijus ir standartus;
 - (h) tuo atveju, kai nevykdo tikrinimo rekomendacijos, pateikia ES muitinei pagrindimą.
7. ES muitinė kas ketvirtį ir, jei reikia arba jei to prašo Komisija, *ad hoc* informuoja Komisiją apie rizikos valdymo veiklą ir jos rezultatus. Ji pateikia Komisijai visą reikiamą susijusią informaciją.
8. Iki 265 straipsnio 1 dalyje nustatytos datos šiame straipsnyje nurodytas ES muitinės atliekamas rizikos valdymo užduotis gali atlikti Komisija.

52 straipsnis

Bendri rizikos kriterijai ir standartai

1. Bendri rizikos kriterijai ir standartai apima visus šiuos elementus:
- (a) rizikos aprašymą;

- (b) rizikos veiksniai arba rodikliai, naudotinus atrenkant prekes arba ekonominės veiklos vykdytojus muitiniam tikrinimui;
 - (c) muitinio tikrinimo, kurį turi atlikti muitinė, pobūdį;
 - (d) rizikos analizės ir rizikos mažinimo priemonių taikymą tiekimo grandinėje, įskaitant prašymus pateikti informacijos ir nurodymą nepakrauti ar nevežti prekių;
 - (e) c punkte nurodyto muitinio tikrinimo trukmę.
2. Nustatant bendrus rizikos kriterijus ir standartus, atsižvelgiama į visus šiuos elementus:
- (a) proporcingumą rizikai;
 - (b) taikytinų tikrinimo veiksmų skubumą;
 - (c) pagrįstai tikėtiną poveikį prekybos srautams ir atskirų valstybių narių tikrinimo ištekliams.

53 straipsnis

Rizikos valdymui ir muitiniam tikrinimui svarbi informacija

1. Visa informacija apie riziką, rizikos signalai, rizikos analizės rezultatai, tikrinimo rekomendacijos, sprendimai dėl tikrinimo ir tikrinimo rezultatai fiksuojami veiklos procese, su kuriuo yra susiję, ir ES muitinės duomenų platformoje, nepriklausomai nuo to, ar jie yra grindžiami nacionaline arba bendra rizikos analize, ar atsitiktine atranka. Muitinės informacija apie riziką dalijasi tarpusavyje, su ES muitine ir su Komisija.
2. Muitinės, ES muitinė ir Komisija turi teisę apdoroti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus elementus pagal savo funkcijas ir atsakomybę, nurodytas [51](#) ir [54](#) straipsniuose.
3. ES muitinė, kai įmanoma, naudoja ES muitinės duomenų platforma duomenims, dokumentams arba informacijai, kuriuos ES muitinė, Komisija arba muitinės nustatė kaip svarbius rizikos valdymui, rinkti iš kitų šaltinių arba sąveikai su tais šaltiniais vykdyti.
4. Iki 265 straipsnio 1 dalyje nustatytos datos šiame straipsnyje nurodytas ES muitinės užduotis atlieka Komisija.

54 straipsnis

Muitinės rizikos valdymo įvertinimas

1. Komisija, bendradarbiaudama su ES muitine ir muitinėmis, ne rečiau kaip kas dvejus metus įvertina rizikos valdymo įgyvendinimą, kad būtų nuolat didinamas jo operacinis ir strateginis efektyvumas ir veiksmingumas; Komisija taip pat gali atlikti vertinimą tada, kai, jos manymu, tai yra būtina, ir atlikti jį nuolat.
2. Šiuo tikslu ES muitinė renka ir analizuoja atitinkamą informaciją ir atlieka visą būtiną veiklą. ES muitinė gali vienos ar daugiau valstybių narių paprašyti periodiškai teikti susijusias ataskaitas arba pateikti tokią ataskaitą *ad hoc*.
3. Siekdama šio tikslo ir vykdydama savo funkcijas ir pareigas pagal šią antraštinę dalį, Komisija gali apdoroti visą atitinkamą informaciją, prieinamą per ES muitinės

duomenų platformą, ir paprašyti daugiau informacijos iš ES muitinės ir nacionalinių valdžios institucijų.

4. Nustatydamas bendrus rizikos kriterijus ir standartus ir bendras prioritetines tikrinimo sritis, Komisija, kai aktualu, atsižvelgia į vertinimą, atliktą pagal šį straipsnį.

55 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimų suteikimas

1. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina suderinto muitinio tikrinimo ir rizikos valdymo taikymo užtikrinimo priemonės, įskaitant informacijos mainus ir šioje antraštinėje dalyje nurodytų bendrų rizikos kriterijų ir standartų ir bendrų prioritetinių tikrinimo sričių nustatymą. Tomis priemonės nustatomi bent šie elementai:
 - (a) su rizikos valdymu ir tikrinimu susijusi informacija, kuri turi būti fiksuojama ES muitinės duomenų platformoje ir apima informaciją apie riziką, rizikos analizės rezultatus, tikrinimo rekomendacijas, sprendimus dėl tikrinimo ir tikrinimo rezultatus, ir teisės turėti prieigą prie tokios informacijos ir ją apdoroti;
 - (b) procedūrinės priemonės, susijusios su esamų muitinės informacinių sistemų naudojimu ir prieiga prie jų pereinamuoju laikotarpiu ir su ES muitinės duomenų platformos sąveikumu su kitomis sistemomis valdymu;
 - (c) procedūrinės priemonės, susijusios su duomenų teikimo reikalavimų taikymu atliekant tikrinimą po prekių išleidimo ir atsitiktinės atrankos būdu atliekamą tikrinimą;
 - (d) ES muitinės, kitų konkrečių Sąjungos institucijų, įstaigų bei organų ir nacionalinių kompetentingų institucijų tarpusavio bendradarbiavimo, įskaitant informacijos mainus, tvarka;
 - (e) vykdamas konkretų rizikos valdymo procesą, kuris gali būti susijęs su daugiau nei viena valstybe nare, atsakingos muitinės nustatymas;
 - (f) su daugiau nei viena valstybe nare susijusio tikrinimo, įskaitant po prekių išleidimo atliekamą tikrinimą, procedūriniai aspektai ir rezultatų, gautų paėmus prekių pavyzdžius ir atlikus kitus tikrinimo veiksmus, prieinamumas suinteresuotoms muitinėms;
 - (g) muitinių dalijimosi informacija apie riziką tarpusavyje, su ES muitine ir su Komisija tvarka;
 - (h) 51 straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 52 straipsnyje nurodytos bendros prioritetinės tikrinimo sritys ir bendri rizikos kriterijai ir standartai, įskaitant skubaus jų taikymo, kai būtina, sąlygas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jeigu su tokiomis priemonėmis, įskaitant skubaus jų taikymo siekiant veiksmingai reaguoti į krizę arba incidentus, galinčius kelti riziką saugai arba saugumui, sąlygas, susijusiais atvejais to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, deramai pagrįstų būtinybe skubiai atnaujinti bendrą rizikos valdymą ir priderinti informacijos mainus, bendrus rizikos kriterijus ir standartus ir bendras prioritetines tikrinimo sritis prie

rizikos pokyčių, Komisija, laikydamasi 262 straipsnio [5](#) dalyje nurodytos procedūros, priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

V antraštinė dalis

MUITINĖS PROCEDŪROS ĮFORMINIMAS PREKĖMS

1 skyrius

Prekių muitinis statusas

56 straipsnis

Prielaida, kad prekės turi Sąjungos prekių muitinį statusą

1. Laikoma, kad visos Sąjungos muitų teritorijoje esančios prekės turi Sąjungos prekių muitinį statusą, išskyrus atvejus, kai nustatoma, kad jos nėra Sąjungos prekės.
2. Konkrečiais atvejais, kai 1 dalyje išdėstyta prielaida netaikoma, Sąjungos prekių muitinį statusą reikia įrodyti.
3. Konkrečiais atvejais prekės, gautos tik Sąjungos muitų teritorijoje, neturi Sąjungos prekių muitinio statuso, jeigu jos gautos iš laikinai saugomų prekių arba iš prekių, kurioms įforminta išorinio tranzito procedūra, saugojimo procedūra, laikinojo įvežimo procedūra arba laikinojo įvežimo perdirbti procedūra.
4. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) konkrečius atvejus, kai netaikoma 1 dalyje išdėstyta prielaida;
 - (b) palengvinto Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymo patvirtinimo sąlygas;
 - (c) konkrečius atvejus, kai 3 dalyje nurodytos prekės neturi Sąjungos prekių muitinio statuso.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato Sąjungos prekių muitinio statuso įrodymo pateikimo ir tikrinimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

57 straipsnis

Sąjungos prekių muitinio statuso praradimas

Sąjungos prekės tampa ne Sąjungos prekėmis šiais atvejais:

- (a) kai jos išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos, jeigu netaikomos vidinio tranzito taisyklės;
- (b) kai joms įforminama išorinio tranzito procedūra, saugojimo procedūra arba laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, jeigu muitų teisės aktai tai leidžia;
- (c) kai joms įforminama galutinio vartojimo procedūra ir jos vėliau arba perduodamos valstybės nuosavybėn, arba sunaikinamos ir po jų sunaikinimo lieka atliekų;
- (d) kai išleidus prekes jų išleidimo į laisvą apyvartą deklaracija pripažįstama negaliojančia.

Laikiniai iš Sąjungos muitų teritorijos išvežamos Sąjungos prekės

1. 112 straipsnio 2 dalies [b](#), [c](#), [d](#) ir [e](#) punktuose nurodytais atvejais prekės nepraranda jų turimo Sąjungos prekių muitinio statuso tik tuomet, kai tas statusas nustatomas muitų teisės aktuose nustatytu būdu ir laikantis juose nustatytų sąlygų.
2. Konkrečiais atvejais Sąjungos prekės gali būti gabenamos iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą ir laikinai išvežamos iš tos teritorijos neįforminus joms muitinės procedūros ir nesikeičiant jų muitiniam statusui.
3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius atvejus, kai nesikeičia šio straipsnio 2 dalyje nurodytų prekių muitinis statusas.

2 skyrius

Įforminimas ir išleidimas

Muitinės procedūros įforminimas prekėms

1. Importuotojai, eksportuotojai ir procedūros vykdytojai, norintys prekėms įforminti muitinės procedūrą, pateikia atitinkamai procedūrai įforminti būtinus duomenis arba užtikrina jų prieinamumą, kai tik juos turi ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą.
2. Importuotojais laikomi asmenys informaciją apie nuotolinę prekybą prekėmis, kurios turi būti importuotos į Sąjungos muitų teritoriją, pateikia arba jos prieinamumą užtikrina ne vėliau kaip kitą dieną po tos dienos, kai buvo gautas mokėjimas, ir bet kuriuo atveju prieš prekių išleidimą.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies, deramai pagrįstomis aplinkybėmis, susijusiomis su pagrindžiamaisiais dokumentais arba galutinės prekių vertės nustatymu, muitinė gali leisti patikimiems ir patikrintiems verslininkams dalį duomenų, išskyrus išankstinę informaciją apie krovinį, pateikti po prekių išleidimo. Importuotojas arba eksportuotojas nepateiktą informaciją turi pateikti per konkretų terminą.
4. Prekėms muitinės procedūra įforminama jas išleidžiant. Jeigu nenustatyta kitaip, išleidimo data yra ta data, kuri turi būti naudojama taikant nuostatas, reglamentuojančias muitinės procedūros, kuri įforminama prekėms, atlikimo tvarką, ir atliekant visus kitus importo ar eksporto formalumus.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant duomenis bei informaciją, nurodytus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, ir konkrečius duomenis, kuriuos galima pateikti po prekių išleidimo, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, bei tokių duomenų pateikimo terminą.

Prekių išleidimas

1. Muitinė, kurios kompetencijai priklauso muitinės procedūros įforminimas prekėms pagal 42 straipsnio 3 dalį, sprendžia dėl prekių išleidimo, atsižvelgdama į rizikos analizės, atliktos pagal importuotojo arba eksportuotojo pateiktus duomenis, rezultatus ir, kai taikoma, į tikrinimo rezultatus.

2. Prekės išleidžiamos, jei įvykdytos šios sąlygos:
 - (a) importuotojas arba eksportuotojas atsako už prekes;
 - (b) muitinei buvo pateikta visa jos reikalaujama informacija ir būtiniausia informacija, reikalinga atitinkamai procedūrai įforminti, arba užtikrintas tokios informacijos prieinamumas;
 - (c) įvykdytos atitinkamos procedūros įforminimo prekėms sąlygos pagal [88](#), [118](#), [132](#) ir [135](#) straipsnius;
 - (d) prekės nebuvo atrinktos patikrinti.
3. Muitinė neišleidžia prekių nė vienu iš šių atvejų:
 - (a) jei neįvykdytos atitinkamos procedūros įforminimo prekėms sąlygos, įskaitant toms prekėms taikomus Sąjungos ne muitinės formalumus, apibrėžtus Reglamento (ES) 2022/2399 2 straipsnio 11 punkte;
 - (b) jeigu turi įrodymų, kad prekės neatitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimų, išskyrus atvejus, kai tuose teisės aktuose reikalaujama iš anksto pasikonsultuoti su kitomis valdžios institucijomis;
 - (c) jeigu turi įrodymų, kad pateikti duomenys yra netikslūs.
4. Muitinė sustabdo prekių išleidimą bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) jei turi pagrindo manyti, kad prekės neatitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimų arba kelia didelę grėsmę žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatai ir gyvybei, aplinkai arba kitiems viešiesiems interesams, įskaitant finansinius interesus, arba
 - (b) jei to paprašė kitos valdžios institucijos pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus.
5. Kai prekių išleidimas sustabdomas pagal 4 dalį, muitinė pasikonsultuoja su kitomis valdžios institucijomis, jei to reikalaujama kituose susijusiuose muitinės taikomuose teisės aktuose, ir:
 - (a) neišleidžia prekių, jei to paprašo kitos valdžios institucijos pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus, arba
 - (b) išleidžia prekes, jei nėra pagrindo manyti, kad nebuvo įvykdyti kituose muitinės taikomuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai ir formalumai, susiję su prekių išleidimu, ir:
 - i) kitos valdžios institucijos pritaria išleidimui arba
 - ii) kitos valdžios institucijos nepateikia atsakymo per kituose susijusiuose muitinės taikomuose teisės aktuose nustatytą terminą, arba
 - iii) kitos valdžios institucijos informuoja muitinę, kad reikia daugiau laiko įvertinti, ar prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus, su sąlyga, kad jos neprašo pratęsti sustabdymo, o importuotojas arba eksportuotojas muitinei užtikrina galimybę visiškai atsekti tas prekes 15 dienų nuo kitų valdžios institucijų pateikto pranešimo arba iki tol, kol kitos valdžios institucijos atliks savo tikrinimą ir jo rezultatus pateiks importuotojui arba eksportuotojui, priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė. Muitinė galimybę atsekti prekes suteikia kitoms valdžios institucijoms.

6. Nedarant poveikio kitiems susijusiems muitinės taikomiems teisės aktams, laikoma, kad muitinė išleido prekes, jei neatrinko jų tikrinti per pagrįstą laikotarpį po to, kai:
 - (a) importuotojais laikomų asmenų prekės buvo atvežtos į Sąjungos muitų teritoriją arba
 - (b) importuotojų prekės buvo atvežtos į galutinę paskirties vietą, arba
 - (c) eksportuotojas išsiuntė išankstinę išvežimo informaciją.
7. Muitinė, sustabdžiusi prekių išleidimą pagal 4 dalį arba jų neišleidusi pagal 3 dalį arba 5 dalies a punktą, savo sprendimą ir, kai taikoma, kitą informaciją, kurios reikalaujama pagal Sąjungos teisę, užfiksuoja ES muitinės duomenų platformoje. Ši informacija turi būti prieinama kitoms muitinėms.
8. Muitinei neišleidus prekių pagal 3 arba 5 dalį:
 - (a) jeigu kitos valdžios institucijos neprieštarauja, tada prekėms gali būti įforminta kita muitinės procedūra nurodant, kad taikant ankstesnę muitinės procedūrą tos prekės buvo neišleistos;
 - (b) jeigu kitos valdžios institucijos prieštarauja, kad prekėms būtų įforminta viena ar daugiau muitinės procedūrų, muitinė tą informaciją užfiksuoja ES muitinės duomenų platformoje ir imasi atitinkamų veiksmų.
9. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 6 dalyje nurodytus pagrįstus laikotarpius.

61 straipsnis

Prekių išleidimas, vietoje muitinės atliekamas patikimo ir patikrinto verslininko

1. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies, muitinė gali leisti patikimiams ir patikrintiems verslininkams išleisti prekes vietoj muitinės, tas prekes gavus importuotojo, savininko arba gavėjo verslo vietoje arba išsiuntus iš eksportuotojo, savininko arba siuntėjo verslo vietos, jeigu muitinei pateikiami atitinkamai procedūrai būtini duomenys ir tikralaikė informacija apie prekių atvežimą arba išsiuntimą arba užtikrinamas tų duomenų ir informacijos prieinamumas.
2. Nedarant poveikio 43 straipsnio taikymui, muitinė gali leisti patikimiams ir patikrintiems verslininkams atlikti tam tikrą muitinės prižiūrimų prekių tikrinimą. Tais atvejais, kai prekėms taikomi kiti muitinės taikomi teisės aktai, muitinė, prieš suteikdama tokį leidimą, konsultuojasi su kitomis valdžios institucijomis ir gali su jomis suderinti tikrinimo planą.
3. Kai 2 dalyje nurodytas patikimas ir patikrintas verslininkas turi pagrindo manyti, kad prekės neatitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimų, jis nedelsdamas informuoja muitinę ir, kai taikoma, kitas valdžios institucijas. Tokiu atveju dėl prekių išleidimo sprendžia muitinė.
4. Muitinė gali bet kada pareikalauti, kad patikimas ir patikrintas verslininkas pateiktų prekes patikrinti muitinės įstaigoje arba toje vietoje, kur prekes ketinta išleisti.
5. Jeigu muitinė nustatė, kad kilo nauja didelė finansinė rizika arba susidarė kita konkreti situacija, susijusi su leidimu prekes išleisti vietoj muitinės, ji gali konkrečiam laikotarpiui suspenduoti įgaliojimus išleisti prekes vietoj muitinės ir

informuoja apie tai patikimą ir patikrintą verslininką. Tokiais atvejais dėl prekių išleidimo sprendžia muitinė.

62 straipsnis

Muitinės procedūros įforminimo prekėms informacijos keitimas ir pripažinimas negaliojančia

1. Importuotojas ir eksportuotojas pataiso vieną ar daugiau prekėms įforminant muitinės procedūrą jau pateiktų duomenų elementų, jei sužino, kad pasikeitė atitinkama informacija jų registruose, arba kai jiems tai padaryti nurodo muitinė arba juos informuoja apie duomenų tikslumo, išsamumo ar kokybės problemą, išskyrus atvejus, kai muitinė pranešė ketinanti patikrinti prekes, nustatė, kad pateikti duomenys yra neteisingi, arba prekės jau pateiktos muitinei.
2. Importuotojas ir eksportuotojas pripažįsta prekėms įforminant muitinės procedūrą pateiktus duomenis negaliojančiais, kai tik sužino, kad prekės nebus įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją arba nebus iš jos išvežtos. Muitinė pripažįsta prekėms įforminant muitinės procedūrą pateiktus duomenis negaliojančiais, jeigu praėjus 200 dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo pateikta arba buvo užtikrintas jos prieinamumas, prekės nebuvo įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją arba nebuvo iš jos išvežtos.
3. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto informacijos taisymo ir pripažinimo negaliojančia procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 skyrius

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

63 straipsnis

Prekių muitinės deklaracija

1. Iki 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos visos prekės, kurioms norima įforminti muitinės procedūrą, nurodomos muitinės deklaracijoje, pateiktoje atitinkamai procedūrai įforminti.
2. Nuo 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos importuotojai, eksportuotojai ir tranzito procedūros vykdytojai, norėdami prekėms įforminti muitinės procedūrą, gali pateikti muitinės deklaraciją arba gali susijusią atitinkamai procedūrai įforminti būtiną informaciją pateikti ar jos prieinamumą užtikrinti, naudodamiesi ES muitinės duomenų platforma. Nuo 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos importuotojai, eksportuotojai ir tranzito procedūros vykdytojai, norėdami prekėms įforminti muitinės procedūrą, atitinkamai procedūrai įforminti būtiną informaciją pateikia ar jos prieinamumą užtikrina, naudodamiesi ES muitinės duomenų platforma.
3. Konkrečiais atvejais muitinės deklaracija gali būti pateikta naudojantis neelektroninėmis duomenų apdorojimo priemonėmis.
4. Muitinės deklaracija pateikiama vienai iš šių muitinės įstaigų, atsižvelgiant į aplinkybes:

- (a) muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso vietos Sąjungos muitų teritorijoje, į kurią prekės atvežamos pirmiausia, priežiūra, arba
 - (b) muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso jūrų ar oro transportu atvežamų prekių iškrovimo vietos priežiūra;
 - (c) paskirties muitinės įstaigai pagal tranzito procedūrą, jeigu prekės į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos įforminus tranzito procedūrą;
 - (d) muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje yra prekės, kurioms norima įforminti tranzito procedūrą, priežiūra;
 - (e) muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo (muitinės formalumų supaprastinimas), turinčio leidimą taikyti centralizuotą muitinį įforminimą, įsisteigimo vietos priežiūra;
 - (f) muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje yra prekės, kurias ketinama išvežti iš Sąjungos muitų teritorijos, priežiūra.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius atvejus, kai pagal šio straipsnio 2 dalį muitinės deklaracija gali būti pateikta naudojantis neelektroninėmis duomenų apdorojimo priemonėmis.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato:
- (a) muitinės deklaracijos pateikimo 3 dalyje nurodytais atvejais tvarką;
 - (b) 4 dalyje nenurodytų kompetentingų muitinės įstaigų, įskaitant įvežimo muitinės įstaigas ir išvežimo muitinės įstaigas, nustatymo taisykles.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

64 straipsnis

Standartinė muitinės deklaracija

1. Standartinėse muitinės deklaracijose pateikiami visi duomenys, būtini taikant nuostatas, reglamentuojančias muitinės procedūras, kuriai įforminti deklaruojamos prekės, atlikimo tvarką.
2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 straipsnyje nurodytos standartinės muitinės deklaracijos pateikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

65 straipsnis

Supaprastinta deklaracija

1. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė gali sutikti, kad asmuo prekėms taikytinai muitinės procedūrai įforminti naudotą supaprastintą deklaraciją, galėdamas joje nepateikti tam tikrų duomenų arba neturėdamas tam tikrų [40](#) straipsnyje nurodytų pagrindžiamųjų dokumentų.
2. Iki 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos muitinė gali leisti reguliariai naudoti supaprastintą deklaraciją.

3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodyto leidimo suteikimo sąlygas.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato supaprastintos deklaracijos pateikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

66 straipsnis

Papildoma deklaracija

1. Supaprastintos deklaracijos pateikimo pagal [65](#) straipsnį arba įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus pagal [73](#) straipsnį atveju deklarantas kompetentingai muitinės įstaigai per konkretų laikotarpį pateikia papildomą deklaraciją, kurioje nurodo duomenis, reikalingus atitinkamai muitinės procedūrai įforminti.

Supaprastintos deklaracijos pateikimo pagal [65](#) straipsnį atveju deklarantas per konkretų laikotarpį turi turėti ir laikyti muitinės žinioje būtinus tą deklaraciją pagrindžiančius dokumentus.

Papildoma deklaracija gali būti apibendrinta, periodinė arba suvestinė.
2. Nuo pareigos pateikti papildomą deklaraciją atleidžiama šiais atvejais:
 - (a) kai prekėms įforminta muitinio sandėliavimo procedūra;
 - (b) kitais konkrečiais atvejais.
3. Muitinė gali nereikalauti, kad papildoma deklaracija būtų pateikiama esant tokioms sąlygoms:
 - (a) supaprastinta deklaracija pateikta deklaruojant prekes, kurių vertė ir kiekis mažesni už statistinę ribą;
 - (b) supaprastintoje deklaracijoje jau yra pateikta visa informacija, būtina atitinkamai muitinės procedūrai įforminti;
 - (c) supaprastinta deklaracija pateikta ne įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus būdu.
4. [65](#) straipsnyje nurodyta supaprastinta deklaracija arba [73](#) straipsnyje nurodytas įtraukimas į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus ir papildoma deklaracija laikomi vienu nedalomu dokumentu, kuris įsigalioja atitinkamai tą dieną, kai pagal [69](#) straipsnį priimama supaprastinta deklaracija, ir tą dieną, kai prekės įtraukiamos į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus.
5. Taikant [169](#) straipsnį, vieta, kurioje turi būti pateikta papildoma deklaracija, laikoma muitinės deklaracijos pateikimo vieta.
6. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
 - (a) konkretų 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą laikotarpį, per kurį turi būti pateikta papildoma deklaracija;
 - (b) konkretų 1 dalies antroje pastraipoje nurodytą laikotarpį, per kurį deklarantas turi turėti ir laikyti muitinės žinioje pagrindžiamuosius dokumentus;

- (c) konkrečius atvejus, kai pagal 2 dalies b punktą atleidžiama nuo pareigos pateikti papildomą deklaraciją.
7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato papildomos deklaracijos pateikimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

67 straipsnis

Muitinės deklaracijos pateikimas

1. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos, nedarant poveikio 66 straipsnio 1 daliai, muitinės deklaraciją gali pateikti bet kuris asmuo, kuris gali pateikti visą informaciją, reikalingą taikant nuostatas, reglamentuojančias muitinės procedūros, kuriai įforminti deklaruotos prekės, atlikimo tvarką. Šis asmuo taip pat turi galėti pateikti atitinkamas prekes muitinei arba užtikrinti, kad tos prekės jai būtų pateiktos.
Tačiau, jeigu dėl muitinės deklaracijos priėmimo konkrečiam asmeniui atsiranda tam tikrų pareigų, tą deklaraciją turi pateikti pats asmuo arba jo atstovas.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos pastraipos, prekių, kurios į Sąjungos muitų teritoriją importuojamos taikant Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje nustatytą specialią schemą, skirtą nuotolinei prekybai prekėmis, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją pateikia importuotoju laikomas asmuo arba ji pateikiama jo interesais.
3. Deklarantas turi būti įsisteigęs Sąjungos muitų teritorijoje.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies, nereikalaujama, kad Sąjungos muitų teritorijoje būtų įsisteigę šie deklarantai:
 - (a) asmenys, pateikiantys tranzito ar laikinojo įvežimo muitinės deklaraciją;
 - (b) asmenys, retkarčiais pateikiantys muitinės deklaraciją, taip pat ir galutinio vartojimo arba laikinojo įvežimo perdirbti procedūrai įforminti, jeigu muitinė laiko, kad tai yra pagrįsta;
 - (c) asmenys, įsisteigę šalyje, kurios teritorija ribojasi su Sąjungos muitų teritorija, ir pateikiantys prekes, nurodytas muitinės deklaracijoje, greta tos šalies veikiančiai Sąjungos pasienio muitinės įstaigai, su sąlyga, kad šalis, kurioje asmenys įsisteigę, abipusiškumo pagrindais taiko palankias sąlygas asmenims, įsisteigusiems Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (d) importuotojais laikomi asmenys, dalyvaujantys nuotolinėje prekyboje į Sąjungos muitų teritoriją importuojamomis prekėmis, vykdomoje taikant Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje nustatytą specialią schemą, su sąlyga, kad jie paskiria netiesioginį atstovą.
5. Muitinės deklaracijų autentiškumas turi būti patvirtintas.

68 straipsnis

Muitinės deklaracijos pateikimas prieš pateikiant prekes

1. Muitinės deklaracija gali būti pateikta prieš numatomą prekių pateikimą muitinei. Jeigu prekės nepateikiamos per 30 dienų nuo muitinės deklaracijos pateikimo dienos, muitinės deklaracija laikoma nepateikta.

2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodyto muitinės deklaracijos pateikimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

69 straipsnis

Muitinės deklaracijos priėmimas

1. Muitinė iš karto priima muitinės deklaracijas, kurios atitinka šiame skyriuje ir 40 straipsnyje nustatytas sąlygas, jeigu jose nurodytos prekės pateiktos muitinei.
2. Jeigu nenustatyta kitaip, muitinės deklaracijos priėmimo muitinėje data yra ta data, kuri turi būti naudojama taikant nuostatas, reglamentuojančias muitinės procedūras, kuriai įforminti deklaruojamos prekės, atlikimo tvarką, ir atliekant visus kitus importo ar eksporto formalumus.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės deklaracijos priėmimo procedūrinės taisyklės, įskaitant tų taisyklių taikymą [72](#) straipsnyje nurodytais atvejais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

70 straipsnis

Muitinės deklaracijos taisymas

1. Deklaranto prašymu jam gali būti leista pataisyti vieną arba daugiau muitinės jau priimtą muitinės deklaracijos duomenų elementų. Šiuo taisymu muitinės deklaracija negali būti pakeista tiek, kad ji galėtų būti taikoma ne toms prekėms, kurios iš pradžių buvo joje nurodytos.
2. Taisyti neleidžiama, jeigu prašymas pateikiamas po to, kai:
 - (a) muitinė pranešė deklarantui, kad ketina patikrinti prekes, arba
 - (b) muitinė nustatė, kad muitinės deklaracijos duomenys yra neteisingi, arba
 - (c) muitinė išleido prekes.
3. Per trejus metus nuo muitinės deklaracijos priėmimo dienos deklarantui pateikus prašymą, gali būti leista pataisyti muitinės deklaraciją ir po prekių išleidimo, kad deklarantas galėtų įvykdyti savo pareigas, susijusias su atitinkamos muitinės procedūros įforminimu prekėms.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės deklaracijos taisymo po prekių išleidimo pagal 3 dalį tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

71 straipsnis

Muitinės deklaracijos pripažinimas negaliojančia

1. Deklaranto prašymu jau priimtą muitinės deklaraciją muitinė pripažįsta negaliojančia, jeigu jai pakanka įrodymų, bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) prekės turi būti nedelsiant pateiktos muitinės procedūrai įforminti;
 - (b) susiklosčius ypatingoms aplinkybėms nebetikslinga prekėms įforminti muitinės procedūrą, kuriai įforminti jos buvo deklaruotos.

Tačiau jeigu muitinė yra pranešusi deklarantui apie savo ketinimą patikrinti prekes, prašymas pripažinti muitinės deklaraciją negaliojančia nepriimamas, kol šis tikrinimas neatliktas.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, konkrečiais atvejais muitinė gali pripažinti muitinės deklaraciją negaliojančia, negavusi deklaranto išankstinio prašymo.
3. Jeigu nenustatyta kitaip, muitinės deklaracija negali būti pripažinta negaliojančia išleidus prekes.
4. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius atvejus, kai muitinė pripažįsta muitinės deklaraciją negaliojančia, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, ir išleidus prekes, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės deklaracijos pripažinimo negaliojančia po prekių išleidimo pagal 3 dalį tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

72 straipsnis

Centralizuotas muitinis įforminimas

1. Iki 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos muitinė, gavusi prašymą, gali leisti asmeniui pateikti muitinės deklaraciją muitinės įstaigai, kurios kompetencijai priklauso tokio asmens įsisteigimo vietos priežiūra, kai deklaruojamos prekės pateikiamos muitinei kitoje muitinės įstaigoje.

Reikalavimas turėti pirmoje pastraipoje nurodytą leidimą gali būti netaikomas, jei muitinės deklaracija ir prekės pateikiamos muitinės įstaigoms, pavaldžioms vienai muitinei.
2. Asmuo, prašantis suteikti 1 dalyje nurodytą leidimą, turi būti įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas (muitinės formalumų supaprastinimas), nurodytas 23 straipsnio 1 dalies [a](#) punkte.
3. Muitinės įstaiga, kuriai pateikta muitinės deklaracija:
 - (a) prižiūri, kad prekėms būtų įforminta atitinkama muitinės procedūra;
 - (b) atlieka muitinį tikrinimą, susijusį su muitinės deklaracijos tikrinimu;
 - (c) pagrįstais atvejais prašo muitinės įstaigos, kuriai pateiktos prekės, atlikti muitinį tikrinimą, susijusį su muitinės deklaracijos tikrinimu, ir
 - (d) atlieka muitinės formalumus, susijusius su importo ar eksporto maito sumos, atitinkančios skolą muitinei, išieškojimu.
4. Muitinės įstaiga, kuriai pateikta muitinės deklaracija, ir muitinės įstaiga, kuriai pateiktos prekės, keičiasi informacija, būtina muitinės deklaracijos tikrinimui ir prekių išleidimui.
5. Muitinės įstaiga, kuriai pateiktos prekės, nepažeisdama savo teisės tikrinti į Sąjungos muitų teritoriją įvežtas ar iš jos išvežamas prekes, atlieka 3 dalies c punkte nurodytą muitinį tikrinimą ir pateikia šio tikrinimo rezultatus muitinės įstaigai, kuriai pateikta muitinės deklaracija.
6. Muitinės įstaiga, kuriai pateikta muitinės deklaracija, išleidžia prekes, atsižvelgdama į:

- (a) savo atlikto muitinės deklaracijos tikrinimo rezultatus;
 - (b) muitinės įstaigos, kuriai pateiktos prekės, atlikto muitinės deklaracijos tikrinimo ir įvežtų į Sąjungos muitų teritoriją ar iš jos išvežamų prekių tikrinimo rezultatus.
7. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto leidimo suteikimo sąlygas.
8. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto centralizuoto muitinio įforminimo tvarką, įskaitant su tuo susijusių muitinės formalumų atlikimo ir tikrinimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

73 straipsnis

Įtraukimas į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus

1. Iki 265 straipsnio 4 dalyje nustatytos datos muitinė, gavusi prašymą, gali leisti asmeniui pateikti muitinės deklaraciją, įskaitant supaprastintą deklaraciją, įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus būdu, jeigu tuo metu, kai muitinės deklaracija pateikiama įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus būdu, tos deklaracijos duomenys saugomi muitinės žinioje deklaranto elektroninėje sistemoje.
2. Deklaracija laikoma priimta tuo momentu, kai prekės įtraukiamos į apskaitos registrus.
3. Muitinė, gavusi prašymą, gali atleisti nuo pareigos pateikti prekes. Tokiu atveju laikoma, kad prekės yra išleistos jų įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus momentu.

Nuo tos pareigos gali būti atleidžiama, jei įvykdytos visos šios sąlygos:

- (a) deklarantas yra įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas (muitinės formalumų supaprastinimas), nurodytas 23 straipsnio 1 dalies [a](#) punkte;
- (b) tai leistina dėl atitinkamų prekių pobūdžio ir srauto, kurie muitinei žinomi;
- (c) prižiūrinčioji muitinės įstaiga turi prieigą prie visos informacijos, kurios, jos nuomone, jai reikia, kad prireikus galėtų pasinaudoti teise patikrinti prekes;
- (d) įtraukimo į apskaitos registrus metu prekėms nebetaikomi kiti muitinės taikomi teisės aktai, išskyrus atvejus, kai leidime nurodyta kitaip.

Vis dėlto prižiūrinčioji muitinės įstaiga gali pareikalauti, kad susidarius tam tikroms situacijoms prekės būtų jai pateiktos.

4. Leidime nurodomos sąlygos, kurioms esant galimas prekių išleidimas.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodyto leidimo suteikimo sąlygas.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus procedūrines taisykles, įskaitant su tuo susijusių muitinės formalumų atlikimo ir tikrinimo tvarką, ir 3 dalyje nurodyto atleidimo nuo pareigos pateikti prekes tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

74 straipsnis

Galiojimo nutraukimas

Leidimai teikti supaprastintas deklaracijas, atlikti centralizuotą muitinį įforminimą ir deklaracijas teikti įtraukimo į deklaranto tvarkomus apskaitos registrus būdu baigia galioti 265 straipsnio 3 dalyje nustatytą dieną.

4 skyrius

Disponavimas prekėmis

75 straipsnis

Disponavimas prekėmis

Jeigu dėl kokių nors priežasčių prekės negali būti toliau laikinai saugomos, muitinė nedelsdama imasi visų būtinų disponavimo prekėmis priemonių pagal 76, 77 ir 78 straipsnius.

76 straipsnis

Prekių sunaikinimas

1. Turėdama pagrįstų priežasčių, muitinė gali reikalauti, kad jai pateiktos prekės būtų sunaikintos, ir apie tai atitinkamai informuoja importuotoją, eksportuotoją ir prekių turėtoją. Su sunaikinimu susijusias išlaidas apmoka importuotojas arba eksportuotojas.
2. Jeigu prekės sunaikinamos sprendimo dėl intelektinės nuosavybės teisės adresato, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 608/2013³⁰ 2 straipsnio 13 punkte, atsakomybe, prekes sunaikina muitinė arba jos sunaikinamos muitinei prižiūrint.
3. Jei mano, kad tai būtina ir proporcinga, muitinė gali sulaikyti ir sunaikinti arba kitaip padaryti nenaudojamus produktus, kurie nebuvo pateikti muitinei ir kelia riziką galutinių vartotojų sveikatai ir saugai. Su tokia priemone susijusias išlaidas apmoka importuotojas arba eksportuotojas.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prekių sunaikinimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

77 straipsnis

Priemonės, kurių turi imtis muitinė

1. Muitinė imasi visų būtinų disponavimo prekėmis priemonių, įskaitant konfiskavimą, pardavimą, dovanojimą humanitarinei pagalbai teikti ar sunaikinimą, šiais atvejais:
 - (a) jei nebuvo įvykdyta bent viena iš muitų teisės aktuose nustatytų pareigų, susijusių su ne Sąjungos prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją, arba prekės buvo nuslėptos nuo muitinės priežiūros;
 - (b) jei prekės negali būti išleistos dėl kurios nors iš šių priežasčių:

³⁰ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 608/2013 dėl muitinės atliekamo intelektinės nuosavybės teisių vykdymo užtikrinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1383/2003 (OL L 181, 2013 6 29, p. 15–34).

- i) dėl nuo veiklos vykdytojo priklausančių priežasčių per muitinės nustatytą laiką nebuvo įmanoma pradėti arba tęsti prekių tikrinimo;
 - ii) nebuvo pateikti dokumentai, kuriuos privaloma pateikti prieš įforminant prekėms pageidaujamą muitinės procedūrą arba prieš išleidžiant jas tai procedūrai atlikti;
 - iii) per nustatytą laiką nebuvo sumokėtas atitinkamai importo arba eksporto muitas arba nepateikta garantija, nors tai turėjo būti padaryta;
 - iv) prekės neatitinka 60 straipsnyje nustatytų išleidimo sąlygų;
 - (c) jei išleistos prekės nepaimamos per pagrįstai tam reikalingą laiką;
 - (d) jei po prekių išleidimo nustatoma, kad jų išleidimo reikalavimai nebuvo įvykdyti, arba
 - (e) jei prekės perduodamos valstybės nuosavybėn pagal 78 straipsnį.
2. Kai ne Sąjungos prekės yra perduodamos valstybės nuosavybėn, sulaikomos arba konfiskuojamos, laikoma, kad joms įforminta muitinio sandėliavimo procedūra. Jos įtraukiamos į muitinės sandėlio turėtojo tvarkomus apskaitos registrus, o jei prekes saugo muitinė, – į muitinės tvarkomus apskaitos registrus.
- Jeigu muitinė jau gavo duomenis apie prekes, kurias ketinama sunaikinti, perduoti valstybės nuosavybėn, sulaikyti arba konfiskuoti, apskaitos registruose pateikiama nuoroda į tuos duomenis.
3. Su 1 dalyje nurodytomis priemonėmis susijusias išlaidas apmoka:
- (a) 1 dalies a punkte nurodytu atveju – vežėjas, importuotojas, tranzito procedūros vykdytojas arba asmuo, kuris nuslėpė prekes nuo muitinės priežiūros;
 - (b) 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytais atvejais – importuotojas, eksportuotojas arba tranzito procedūros vykdytojas;
 - (c) 1 dalies e punkte nurodytu atveju – asmuo, perduodantis prekes valstybės nuosavybėn.
4. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant prekių konfiskavimo sąlygas ir tvarką.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodyto muitinės atliekamo prekių pardavimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

78 straipsnis

Prekių perdavimas valstybės nuosavybėn

1. Gavęs išankstinį muitinės sutikimą, muitinės procedūros vykdytojas arba, atitinkamais atvejais, prekių turėtojas gali perduoti valstybės nuosavybėn ne Sąjungos prekes ir prekes, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra.
2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prekių perdavimo valstybės nuosavybėn tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VI antraštinė dalis

Į SAJUNGOS MUITŲ TERITORIJĄ ĮVEŽTOS PREKĖS

1 skyrius

Išankstinė informaciją apie krovinį

79 straipsnis

Prekių įvežimas

Prekės gali būti įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją, tik jeigu vežėjas arba kiti asmenys kompetentingai muitinei pateikė [80](#) straipsnyje nurodytą išankstinę informaciją apie krovinį arba užtikrino jos prieinamumą.

80 straipsnis

Išankstinė informaciją apie krovinį

1. Prekes į Sąjungos muitų teritoriją įvežantys vežėjai numatyta pirmajai įvežimo muitinės įstaigai per nustatytą terminą pateikia su kiekviena siunta susijusią išankstinę informaciją apie krovinį arba užtikrina jos prieinamumą.
2. Išankstinę informaciją apie krovinį sudaro bent ši informacija: už prekes atsakingas importuotojas, unikalūs siuntos registracijos numeris, siuntėjas, gavėjas, prekių aprašymas, tarifinis klasifikavimas, vertė, maršruto duomenys, prekes vežančios transporto priemonės rūšis ir identifikavimo duomenys, vežimo išlaidos. Išankstinę informaciją apie krovinį pateikiama prieš atvežant prekes į Sąjungos muitų teritoriją.
3. Dalį išankstinės informacijos apie krovinį per vadovaujantis 1 dalimi nustatytą terminą gali pateikti importuotojas. Jeigu importuotojas jau pateikė dalį reikalaujamos išankstinės informacijos apie krovinį arba užtikrino jos prieinamumą, vežėjas savo turimą papildomą informaciją susieja su importuotojo informacija.
4. Importuotojui pranešama, kai su jo anksčiau pateikta informacija vežėjas susieja savo informaciją apie siuntą.
5. Konkrečiais atvejais, kai visos išankstinės informacijos apie krovinį, nurodytos 1 ir 2 dalyse, neįmanoma gauti iš vežėjo arba importuotojo, gali būti reikalaujama, kad ją pateiktų kiti asmenys, kurie turi tą informaciją ir atitinkamas teises ją pateikti.
6. 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma:
 - (a) kai transporto priemonės vyksta tik per Sąjungos muitų teritorijai priklausančius teritorinius vandenis arba oro erdvę be sustojimo toje teritorijoje ir kai prekės vežamos tokiomis transporto priemonėmis;
 - (b) kai prekės įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją po to, kai jos buvo laikinai išvežtos iš tos teritorijos jūra ar oru ir vežamos tiesioginiu maršrutu be sustojimo už Sąjungos muitų teritorijos ribų, ir
 - (c) kitais atvejais, kai tai yra deramai pagrįsta prekių ar transporto rūšimi arba tarptautinių susitarimų reikalavimais.
7. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:

- (a) 1 dalyje nurodytą numatytą pirmąją įvežimo muitinės įstaigą;
 - (b) papildomus duomenis, kurie turi būti pateikiami kaip išankstinė informacija apie krovinį, nurodyta 2 dalyje;
 - (c) 1 ir 3 dalyse nurodytus terminus;
 - (d) konkrečius atvejus ir kitus asmenis, iš kurių gali būti reikalaujama pateikti išankstinę informaciją apie krovinį, kaip nurodyta 5 dalyje;
 - (e) atvejus, kai pareiga pateikti išankstinę informaciją apie krovinį arba užtikrinti jos prieinamumą netaikoma, kai tai yra deramai pagrįsta prekių ar transporto rūšimi, kaip nurodyta 6 dalies c punkte;
 - (f) sąlygas, kuriomis informaciją pateikiantis arba jos prieinamumą užtikrinantis asmuo gali pasirinkti, kad jo identifikavimo duomenis matytų tik vienas ar daugiau kitų asmenų, taip pat teikiančių duomenis, nedarant poveikio galimybei naudoti visus duomenis muitinės priežiūrai vykdyti.
8. Komisija įgyvendinimo aktais nustato tvarką, kuria reglamentuojamas išankstinės informacijos apie krovinį teikimas ir gavimas pagal 1–5 dalis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
9. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos išankstine informacija apie krovinį laikoma įvežimo bendroji deklaracija.

81 straipsnis

Rizikos analizė pagal išankstinę informaciją apie krovinį

1. Nedarant poveikio ES muitinės veiklai, nustatyta [XII](#) antraštinėje dalyje, pirmoji įvežimo muitinės įstaiga per konkretų laikotarpį užtikrina, kad remiantis išankstine informacija apie krovinį ir kita informacija, pateikta arba prieinama per ES muitinės duomenų platformą, būtų atlikta rizikos analizė, visų pirma saugumo ir saugos užtikrinimo tikslais ir, kai įmanoma, kitais tikslais, ir remdamasi tos rizikos analizės rezultatais imasi būtinų priemonių.
2. Pirmoji įvežimo muitinės įstaiga gali imtis tinkamų rizikos mažinimo priemonių, be kita ko:
- (a) nurodyti vežėjui nepakrauti ar nevežti prekių;
 - (b) pareikalauti pateikti papildomos informacijos ar imtis veiksmų;
 - (c) nustatyti situacijas, kai veiksmų imtis tikslinga kitai muitinei;
 - (d) rekomenduoti tinkamiausią vietą ir priemones tikrinimui atlikti.
3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant laikotarpius, per kuriuos turi būti atlikta rizikos analizė ir imtasi būtinų priemonių, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytas rizikos mažinimo priemones.
4. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos rizikos analizė atliekama remiantis įvežimo bendrąja deklaracija.

82 straipsnis

Išankstinės informacijos apie krovinį keitimas ir pripažinimas negaliojančia

1. Vežėjas informuoja atitinkamą muitinę apie išankstinėje informacijoje apie krovinį nurodyto maršruto, kuriuo vežamas kroviny, pasikeitimus.
2. Importuotojas ir vežėjas pataiso vieną ar daugiau išankstinės informacijos apie krovinį duomenų elementų, jei sužino, kad pasikeitė atitinkama informacija jų registruose, arba kai tai padaryti paprašo arba nurodo muitinė dėl duomenų tikslumo, išsamumo ar kokybės problemos, išskyrus atvejus, kai muitinė pranešė vežėjui ketinanti patikrinti prekes, nustatė, kad išankstinė informacija apie krovinį yra neteisinga, arba prekės jau pateiktos muitinei.
3. Vežėjas išankstinę informaciją apie krovinį, pateiktą dėl prekių, kurios neįvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, pripažįsta negaliojančia kuo greičiau. Muitinė išankstinę informaciją apie krovinį, pateiktą dėl tokių prekių, pripažįsta negaliojančia praėjus 200 dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo pateikta arba buvo užtikrintas jos prieinamumas.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 2 dalyje nurodyto išankstinės informacijos apie krovinį taisymo ir 3 dalyje nurodyto išankstinės informacijos apie krovinį pripažinimo negaliojančia tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

83 straipsnis

Pranešimas apie atvykimą

1. Vežėjas apie transporto priemonės atvykimą ir ja vežamos siuntos atvežimą į Sąjungos muitų teritoriją praneša faktinei pirmajai įvežimo muitinės įstaigai.
2. Konkrečiais atvejais, kai ne visus duomenis apie siuntas galima gauti iš vežėjo, gali būti reikalaujama, kad faktinei pirmajai įvežimo muitinės įstaigai apie siuntų atvežimą praneštų paskesnis vežėjas arba kiti asmenys, kurie turi tuos duomenis ir atitinkamas teises juos pateikti.
3. Muitinei informacija apie transporto priemonės atvykimą ir siuntos atvežimą gali būti pateikiama arba jos prieinamumas gali būti užtikrinamas naudojantis kitomis priemonėmis, o ne ES muitinės duomenų platforma. Tokiais atvejais tomis kitomis priemonėmis pateikta arba prieinama informacija perduodama ES muitinės duomenų platformai.
4. Kai transporto priemonės atvykimui ir ja vežamos siuntos atvežimui netaikomas 1 dalyje nurodytas pranešimas, vežėjas praneša apie prekių, kurios į Sąjungos muitų teritoriją įvežamos jūrų ar oro transportu, atvežimą į tą uostą ar oro uostą, kuriame jos iškraunamos ar perkraunamos.
5. Nukrypstant nuo 4 dalies, vežėjas neturi pranešti apie į Sąjungos muitų teritoriją įvežtas prekes, kurios iškraunamos ir vėl pakraunamos į tą pačią toliau jas vešiančią transporto priemonę tam, kad būtų įmanoma iškrauti ar pakrauti kitas prekes tame pačiame uoste ar oro uoste.
6. Vežėjas negali Sąjungos muitų teritorijoje iškrauti prekių, dėl kurių muitinei nebuvo pateikta būtiniausia išankstinė informacija apie krovinį arba nebuvo užtikrintas tokios informacijos prieinamumas, išskyrus atvejus, kai muitinė paprašo vežėjo pateikti prekes pagal 85 straipsnį.
7. Nukrypstant nuo 6 dalies, neišvengiamo pavojaus atveju, kai būtina nedelsiant iškrauti visas prekes arba jų dalį, muitinė gali leisti vežėjui iškrauti prekes.

8. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 2 dalyje nurodytus konkrečius atvejus ir kitus asmenis, iš kurių gali būti reikalaujama pranešti faktinei pirmajai įvežimo muitinės įstaigai apie siuntų atvežimą.
9. Komisija įgyvendinimo aktais nustato tvarką, kuria reglamentuojamas šiame straipsnyje nurodytas pranešimas apie atvykimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

84 straipsnis

Pristatymas į tinkamą vietą

1. Vežėjas, įvežantis prekes į Sąjungos muitų teritoriją, nedelsdamas jas pristato į muitinės nurodytą muitinės įstaigą arba į kitą muitinės nustatytą arba jai priimtą vietą, vykdamas muitinės nurodytu maršrutu ir laikydamasis muitinės nurodymų, jeigu muitinė jų duoda.
2. Jeigu dėl nenumatytų aplinkybių arba *force majeure* vežėjai negali įvykdyti 1 dalyje nustatytos pareigos, jie nedelsdami informuoja muitinę apie susidariusią padėtį ir tikslią prekių buvimo vietą.
3. Muitinė nustato priemones, kurių reikia imtis siekiant suteikti galimybę vykdyti 1 dalyje nurodytų prekių arba, susiklosčius 2 dalyje nurodytoms aplinkybėms, laivo ar orlaivio bei juose esančių prekių muitinės priežiūrą ir siekiant prireikus užtikrinti, kad šios prekės būtų vėliau pristatytos į muitinės įstaigą arba į kitą muitinės nustatytą arba jai priimtą vietą, arba į laisvąją zoną.
4. Į laisvąją zoną pristatomos prekės į tą laisvąją zoną vežamos tiesiogiai jūrų arba oro transportu arba, jei vežama sausuma, nevežant jų per kitą Sąjungos muitų teritorijos dalį, jeigu laisvoji zona ribojasi su valstybės narės ir trečiosios šalies sausumos siena.
5. Muitinė gali atlikti dar neįvežtų į Sąjungos muitų teritoriją prekių muitinį tikrinimą pagal susitarimą, sudarytą su atitinkama trečiąja šalimi. Muitinė taiko toms prekėms tą pačią tvarką, kaip ir į Sąjungos muitų teritoriją įvežtomis prekėms.
6. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, specialios taisyklės taikomos pasienio zonose arba vamzdynais ir laidais gabenamoms prekėms bei prekėms, kurių gabenimas ekonomiškai nereikšmingas, pvz., laiškams, atvirukams ir spaudiniams bei jų elektroniniams atitikmenims, laikomiems kitose laikmenose, arba keleivių vežamoms prekėms, jeigu tai neigiamai nepaveikia muitinės priežiūros ir muitinio tikrinimo galimybių.
7. 1 dalis netaikoma transporto priemonėms, vykstančioms tik per Sąjungos muitų teritorijai priklausančius teritorinius vandenis arba oro erdvę be sustojimo toje teritorijoje, bei tokiais transporto priemonėmis vežamoms prekėms.
8. [83](#) ir [85](#) straipsniai netaikomi tais atvejais, kai Sąjungos prekės, kurias gabenant jų turimas muitinis statusas nesikeičia pagal 58 straipsnio [2](#) dalį, įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją po to, kai jos buvo laikinai išvežtos iš tos teritorijos jūra ar oru ir vežamos tiesioginiu maršrutu be sustojimo už Sąjungos muitų teritorijos ribų.

85 straipsnis

Prekių pateikimas muitinei

1. Jeigu muitinė to reikalauja arba to reikalaujama kitais muitinės taikomais teisės aktais, vežėjas į Sąjungos muitų teritoriją įvežtas prekes muitinei pateikia atveždamas jas į nurodytą muitinės įstaigą arba kitą muitinės nustatytą ar jai priimtina vietą, arba į laisvąją zoną.
2. Muitinė reikalauja, kad vežėjas pateiktų prekes ir [80](#) straipsnyje nurodytą išankstinę informaciją apie krovinį, jei ta informacija nebuvo pateikta anksčiau.
3. Muitinei pateiktos prekės negali būti paimos iš jų pateikimo vietos be muitinės leidimo.
3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 1 dalyje nurodytų kitų nei nurodyta muitinės įstaiga vietų nustatymo ir pripažinimo priimtinomis sąlygas.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto prekių pateikimo muitinei tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

86 straipsnis

Prekių laikinasis saugojimas

1. Ne Sąjungos prekės yra laikinai saugomos nuo to momento, kai vežėjas praneša apie jų atvežimą į Sąjungos muitų teritoriją, iki tol, kol joms įforminama muitinės procedūra arba muitinė sureguliuoja su tomis prekėmis susijusią situaciją pagal 6 dalį.
2. Prekės, į muitų teritoriją atvežamos tranzitu, yra laikinai saugomos po to, kai jos pateikiamos paskirties muitinės įstaigai Sąjungos muitų teritorijoje pagal VIII antraštinės dalies 2 skyriuje nustatytas tranzito procedūros taisyklės, iki tol, kol joms įforminama kita muitinės procedūra arba muitinė sureguliuoja su tomis prekėmis susijusią situaciją pagal 6 dalį.
3. Laikinai saugomos prekės saugomos tik muitinės sandėliuose arba, kai tai pagrįsta, kitose muitinės nustatytose arba jai priimtinosiose vietose.
4. Laikinojo saugojimo sandėlio arba muitinės sandėlio turėtojas saugo laikinai saugomas prekes, tačiau jų nekeičia ir nepakeičia jų išvaizdos ar techninių charakteristikų.
5. Laikinai saugomoms ne Sąjungos prekėms ne vėliau kaip per tris dienas po pranešimo apie jų atvežimą arba ne vėliau kaip per šešias dienas po pranešimo apie jų atvežimą, kai prekes gauna įgaliotasis gavėjas, kaip nurodyta 116 straipsnio 4 dalies [b](#) punkte, įforminama muitinės procedūra, išskyrus atvejus, kai muitinė pareikalauja pateikti prekes. Išimtiniais atvejais tas terminas gali būti pratęstas.
6. Jeigu dėl pagrįstų priežasčių prekės negali būti toliau laikinai saugomos, muitinė nedelsdama imasi visų būtinų disponavimo prekėmis priemonių pagal šios antraštinės dalies 4 skyrių.
7. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 3 dalyje nurodytų vietų nustatymo ar pripažinimo priimtinomis sąlygas ir atvejus, kai gali būti pratęstas šio straipsnio 5 dalyje nurodytas terminas.

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl leidimų turėti laikinojo saugojimo sandėlius

Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė iš naujo įvertina leidimus turėti laikinojo saugojimo sandėlius ir patikrina, ar jų turėtojams gali būti suteiktas leidimas taikyti muitinio sandėliavimo procedūrą. Jeigu tokio leidimo suteikti negalima, leidimai turėti laikinojo saugojimo sandėlius atšaukiami.

2 skyrius Išleidimas į laisvą apyvartą

Taikymo sritis ir poveikis

1. Norint, kad ne Sąjungos prekės būtų pateiktos Sąjungos rinkai ar galėtų būti naudojamos arba vartojamos Sąjungos muitų teritorijoje asmeninėms reikmėms, toms prekėms įforminama išleidimo į laisvą apyvartą procedūra.
2. Išleidimas į laisvą apyvartą nelaikomas atitiktis kitiems teisės aktams, kuriuos muitinė taiko toms prekėms, įrodymu.
3. Išleidimo į laisvą apyvartą procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
 - (a) muitinei buvo pateikti reikalaujami duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas importuotojas, pardavėjas, pirkėjas, gamintojas, produkto tiekėjas, jeigu nesutampa su gamintoju, ekonominės veiklos vykdytojas Sąjungoje, atsakingas pagal Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/XXXX³¹ 16 straipsnį, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas ir aprašymas, unikalūs siuntos registracijos numeris ir jos buvimo vieta, kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų sąrašas;
 - (b) sumokami arba garantuojama, kad bus sumokėti importo maitas ir kiti privalomieji mokėjimai, įskaitant antidempingo maitus, kompensacinius maitus arba taikant apsaugos priemones mokėtinas sumas, išskyrus atvejus, kai dėl prekių pateiktas prašymas pasinaudoti tarifine kvota arba importuotojas yra patikimas ir patikrintas verslininkas;
 - (c) prekės buvo atvežtos į Sąjungos muitų teritoriją ir
 - (d) prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas ir iš dalies keičiamas nustatant duomenis, kurie pateikiami muitinei arba kurių prieinamumas užtikrinamas muitinei, norint prekėms įforminti išleidimo į laisvą apyvartą procedūrą, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalies a punkte.

³¹ 2023 m. ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/... dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei panaikinamos Tarybos direktyva 87/357/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB (OL L...).

Prekybos politikos priemonių taikymas laikinajam įvežimui perdirbti ir laikinajam išvežimui perdirbti

1. Jei perdirbtieji produktai, gauti taikant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, išleidžiami į laisvą apyvartą, o importo muto suma apskaičiuojama pagal 168 straipsnio [3](#) dalį, taikomos tos prekybos politikos priemonės, kurios taikytinos išleidžiant į laisvą apyvartą prekes, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra.
2. 1 dalis netaikoma atliekoms ir laužui.
3. Jei perdirbtieji produktai, gauti taikant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, išleidžiami į laisvą apyvartą, o importo muto suma apskaičiuojama pagal 167 straipsnio [1](#) dalį, toms prekėms taikytinos prekybos politikos priemonės taikomos tik tuo atveju, jei tos priemonės taikomos ir prekėms, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra.
4. Prekybos politikos priemonės netaikomos perdirbtiesiems produktams, išleidžiamiems į laisvą apyvartą po laikinojo išvežimo perdirbti procedūros, jei:
 - (a) perdirbtieji produktai tebėra Sąjungos kilmės prekės pagal [148](#) straipsnį;
 - (b) laikinai išvežtos perdirbti prekės buvo remontuojamos, be kita ko, taikant 143 straipsnyje nurodytą standartinio prekių pakeitimo sistemą, arba
 - (c) prekės laikinai išvežamos perdirbti po kitų perdirbimo operacijų pagal [139](#) straipsnį.

3 skyrius

Atleidimas nuo importo muto

Taikymo sritis ir poveikis

1. Ne Sąjungos prekės, pirma eksportuotos iš Sąjungos muitų teritorijos kaip Sąjungos prekės, o po to per trejus metus grąžintos atgal į šią teritoriją bei deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, suinteresuotojo asmens prašymu atleidžiamos nuo importo muto.

Pirma pastraipa taikoma ir tais atvejais, kai grąžintos prekės sudaro tik dalį anksčiau iš Sąjungos muitų teritorijos eksportuotų prekių.
2. Susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, 1 dalyje nurodytas trejų metų laikotarpis gali būti pratęstas.
3. Jeigu grąžintos prekės, prieš jas eksportuojant iš Sąjungos muitų teritorijos, dėl jų galutinio vartojimo pagal ypatingą paskirtį buvo išleistos į laisvą apyvartą be muto arba pritaikius sumažintą importo muto normą, 1 dalyje nustatytas atleidimas nuo muto joms taikomas tik tuo atveju, jeigu jos išleidžiamos į laisvą apyvartą tam pačiam galutiniam vartojimui.

Jeigu atitinkamos prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą nebe tam pačiam galutiniam vartojimui, iš importo muto sumos, mokėtinos už šias prekes, atimama muto suma, surinkta už tas prekes pirmą kartą jas išleidžiant į laisvą apyvartą. Jeigu pastaroji

suma yra didesnė už maito sumą, mokėtiną už išleidžiamas į laisvą apyvartą grąžintas prekes, perviršis negrąžinamas.

4. Jeigu į laisvą apyvartą išleidžiamos prekės, kurios prarado turėtą Sąjungos prekių maitinį statusą pagal [57](#) straipsnį, taikomos šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys.
5. Atleidimas nuo importo maito taikomas tik tuo atveju, jei prekės grąžinamos tokio paties pavidalo, kokio buvo eksportuotos.
6. Atleidimui nuo importo maito pagrįsti pateikiama informacija, įrodanti, kad įvykdytos tokio atleidimo sąlygos.
7. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 5 dalyje nurodytus atvejus, kai prekės laikomos grąžintomis tokio paties pavidalo, kokio buvo eksportuotos.
8. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šio straipsnio 6 dalyje nurodyto informacijos pateikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

91 straipsnis

Prekės, kurioms buvo pritaikytos bendrosios žemės ūkio politikos priemonės

1. Jeigu konkrečiais atvejais nenustatyta kitaip, [90](#) straipsnyje numatytas atleidimas nuo importo maito netaikomas prekėms, kurias eksportuojant iš Sąjungos maitų teritorijos buvo pritaikytos bendrosios žemės ūkio politikos priemonės.
2. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus konkrečius atvejus.

92 straipsnis

Prekės, kurioms anksčiau buvo įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra

1. [90](#) straipsnis taikomas ir perdirbtiesiems produktams, kurie pirma buvo reeksportuoti iš Sąjungos maitų teritorijos atlikus laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą.
2. Importuotojui pateikus prašymą ir būtiną informaciją, importo maito suma, mokėtina už prekes, kurioms taikoma 1 dalis, apskaičiuojama vadovaujantis 168 straipsnio [3](#) dalimi. Jų išleidimo į laisvą apyvartą data laikoma reeksporto data.
3. [90](#) straipsnyje numatytas atleidimas nuo importo maito netaikomas perdirbtiesiems produktams, eksportuotiems pagal 109 straipsnio 2 dalies [c](#) punktą, išskyrus atvejus, kai užtikrinama, jog jokios prekės nebus pateiktos laikinojo įvežimo perdirbti procedūrai įforminti.

93 straipsnis

Jūrų žvejybos produktai ir kiti iš jūros išgauti produktai

1. Nedarant poveikio 148 straipsnio [1](#) daliai, išleidžiant į laisvą apyvartą nuo importo maito atleidžiami:

- (a) jūrų žvejybos produktai ir kiti produktai, kuriuos trečiosios šalies teritorinėje jūroje sužvejojo arba iš tos jūros išgavo laivai, registruoti tik valstybėje narėje ir plaukiojantys su tos valstybės vėliava;
 - (b) produktai, gauti iš a punkte nurodytų produktų pramoniniuose laivuose, atitinkančiuose tame punkte nustatytas sąlygas.
- 2. 1 dalyje nurodytam atleidimui nuo importo maito pagrįsti pateikiami įrodymai, kad įvykdytos toje dalyje nustatytos sąlygos.
 - 3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 2 dalyje nurodyto įrodymų pateikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VII antraštinė dalis

PREKIŲ IŠVEŽIMAS IŠ SĄJUNGOS MUITŲ TERITORIJOS

1 skyrius

Prekių išvežimas ir eksporto procedūra

94 straipsnis

Prekių išvežimas

- 1. Prekės gali būti išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos, tik jeigu eksportuotojas arba kiti asmenys kompetentingai muitinei pateikė 95 straipsnyje nurodytą išankstinę išvežimo informaciją arba užtikrino jos prieinamumą.
- 2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prieš prekių išvežimą ir išvežant prekes atliekamų formalumų taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

95 straipsnis

Išankstinė išvežimo informacija

- 1. Eksportuotojai, norintys išvežti prekes iš Sąjungos muitų teritorijos, per konkretų terminą iki prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos pateikia būtiniausią išankstinę išvežimo informaciją.
- 2. 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) kai transporto priemonės vyksta tik per Sąjungos muitų teritorijai priklausančius teritorinius vandenius arba oro erdvę be sustojimo toje teritorijoje ir kai prekės vežamos tokiomis transporto priemonėmis;
 - (b) konkrečiais atvejais, deramai pagrįstais prekių ar transporto rūšimi arba tarptautinių susitarimų reikalavimais;
 - (c) kai prekės laikinai išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos pagal 58 straipsnį.
- 3. Pateikiant 1 dalyje nurodytą būtiniausią išankstinę išvežimo informaciją nurodoma, ar prekės yra:
 - (a) Sąjungos prekės, kurioms turi būti įforminta eksporto procedūra;

- (b) Sąjungos prekės, kurioms turi būti įforminta laikinojo išvežimo perdirtbi procedūra;
 - (c) Sąjungos prekės, kurios turi būti išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos po to, kai joms buvo įforminta galutinio vartojimo procedūra;
 - (d) Sąjungos prekės, kurios turi būti tiekiamos kaip PVM ar akcizais neapmokestinamos orlaivių ar laivų atsargos, nepaisant orlaivio ar laivo paskirties vietos, kai reikia tokio tiekimo įrodymo;
 - (e) Sąjungos prekės, kurioms turi būti įforminta vidinio tranzito procedūra, arba
 - (f) Sąjungos prekės, kurios turi būti eksportuotos po to, kai buvo laikinai saugomos arba joms buvo įforminta muitinės procedūra.
4. Vežėjas Sąjungos muitų teritorijoje gali pakrauti tik tas prekes, dėl kurių išvežimo muitinės įstaigai buvo pateikta būtiniausia išankstinė išvežimo informacija arba buvo užtikrintas tokios informacijos prieinamumas.
5. Vežėjas prekes iš Sąjungos muitų teritorijos išveža tokios pat būklės, kokios jos buvo tuo metu, kai buvo pateikta išankstinė išvežimo informacija arba buvo užtikrintas tokios informacijos prieinamumas.
6. Jeigu eksportuotojas nepateikė išankstinės išvežimo informacijos arba pateikta išankstinė išvežimo informacija neatitinka atitinkamų prekių, tą informaciją išvežimo muitinės įstaigai per konkretų terminą iki prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos pateikia vežėjas.
7. Būtinai išankstinės išvežimo informacijos elementai nedelsiant pateikiami išvežimo muitinės įstaigai arba jai užtikrinamas jų prieinamumas.
9. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas arba iš dalies keičiamas nustatant:
- (a) būtiniausią išankstinę išvežimo informaciją, pateiktiną atsižvelgiant į procedūrą, kuri turi būti įforminta prekėms, ir į tai, ar prekės yra Sąjungos prekės, ar ne Sąjungos prekės;
 - (b) 1 ir 6 dalyse nurodytą konkretų terminą iki prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos, per kurį turi būti pateikta išankstinė išvežimo informacija arba užtikrintas tokios informacijos prieinamumas, atsižvelgiant į transporto rūšį ir transporto priemonę;
 - (c) konkrečius atvejus, kai pareiga pateikti išankstinę išvežimo informaciją arba užtikrinti jos prieinamumą netaikoma, kaip nurodyta 2 dalies b punkte;
 - (d) 8 dalyje nurodytą informaciją, pateiktiną išvežant prekes.
10. Komisija įgyvendinimo aktais nustato tvarką, kuria reglamentuojamas išankstinės išvežimo informacijos teikimas bei gavimas ir išvežimo patvirtinimas pagal šį straipsnį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
11. Iki 265 straipsnio [3](#) dalyje nustatytos datos išankstinė išvežimo informacija laikoma išvežimo bendroji deklaracija, eksporto deklaracija, reeksporto deklaracija ir pranešimas apie reeksportą.

Išankstinės išvežimo informacijos taisymas ir pripažinimas negaliojančia

1. Eksportuotojas arba vežėjas gali pataisyti vieną ar daugiau jau pateiktos arba jau prieinamos išankstinės išvežimo informacijos duomenų elementų.
Taisyti neleidžiama po to, kai:
 - (a) muitinė pranešė, kad ketina patikrinti prekes;
 - (b) muitinė nustatė, kad vienas ar daugiau pateiktos informacijos duomenų elementų yra netikslūs ar neišsamūs;
 - (c) muitinė jau išleido prekes išvežti.
2. Eksportuotojas arba vežėjas išankstinę išvežimo informaciją, pateiktą dėl prekių, kurios neišvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos, pripažįsta negaliojančia kuo greičiau. Muitinė išankstinę išvežimo informaciją, pateiktą dėl tokių prekių, pripažįsta negaliojančia praėjus 150 dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo pateikta arba buvo užtikrintas jos prieinamumas.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto išankstinės išvežimo informacijos taisymo ir 2 dalyje nurodyto išankstinės išvežimo informacijos pripažinimo negaliojančia tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Rizikos analizė pagal išankstinę išvežimo informaciją

1. Nedarant poveikio ES muitinės veiklai, nustatytai IV antraštinėje dalyje, eksporto muitinės įstaiga per konkretų laikotarpį užtikrina, kad remiantis išankstine išvežimo informacija ir kita informacija, pateikta arba prieinama per ES muitinės duomenų platformą, būtų atlikta rizikos analizė, visų pirma saugumo ir saugos užtikrinimo tikslais ir, kai įmanoma, kitais tikslais, ir remdamasi tos rizikos analizės rezultatais imasi būtinų priemonių.
2. Muitinės įstaiga, kurios kompetencijai priklauso eksportuotojo įsisteigimo vietos priežiūra, gali imtis tinkamų rizikos mažinimo priemonių, be kita ko:
 - (a) nurodyti eksportuotojui arba vežėjui nepakrauti ar nevežti prekių;
 - (b) pareikalauti pateikti papildomos informacijos ar imtis veiksmų;
 - (c) nustatyti situacijas, kai veiksmų imtis tikslinga kitai valdžios institucijai;
 - (d) rekomenduoti tinkamiausią vietą ir priemones tikrinimui atlikti;
 - (e) nustatyti prekių išvežimo iš Sąjungos muitų teritorijos maršrutą ir terminą.
3. Išvežimo muitinės įstaiga taip pat atlieka rizikos analizę, kai informaciją apie prekes pagal 95 straipsnio 6 dalį pateikia vežėjas.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant laikotarpius, per kuriuos turi būti atlikta rizikos analizė ir remiantis jos rezultatais imtasi būtinų priemonių, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytas rizikos mažinimo priemones.

98 straipsnis

Prekių pateikimas ir išvežimo patvirtinimas

1. Jeigu išankstinė išvežimo informacija nebuvo pateikta per nustatytą terminą arba jeigu to reikalauja muitinė arba to reikalaujama kitais muitinės taikomais teisės aktais, vežėjas iš Sąjungos muitų teritorijos išvežamas prekes pateikia išvežimo muitinės įstaigai.
2. Vežėjas patvirtina muitinei, kad prekės buvo išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos.

99 straipsnis

Eksporto procedūra

1. Iš Sąjungos muitų teritorijos išvežamoms Sąjungos ir ne Sąjungos prekėms įforminama eksporto procedūra.
2. Eksporto procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
 - (a) muitinei buvo pateikta būtiniausia informacija (arba užtikrintas jos prieinamumas), kurią sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas eksportuotojas, pardavėjas, pirkėjas, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas, aprašymas ir buvimo vieta;
 - (b) sumokami arba garantuojama, kad bus sumokėti eksporto maitas ir kiti privalomieji mokėjimai, ir
 - (c) prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
3. Išvežant prekes iš Sąjungos muitų teritorijos atitinkamais atvejais:
 - (a) grąžinamas importo maitas arba atsisakoma jį išieškoti;
 - (b) mokamos eksporto grąžinamosios išmokos;
 - (c) atliekami formalumai, privalomi pagal galiojančias nuostatas dėl kitų privalomųjų mokėjimų.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas ir iš dalies keičiamas nustatant duomenis, kurie pateikiami muitinei arba kurių prieinamumas užtikrinamas muitinei, norint prekėms įforminti eksporto procedūrą, kaip nurodyta 2 dalies a punkte.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato tvarką, kuria reglamentuojamas 3 dalies b punkte nurodytas PVM grąžinimas fiziniams asmenims, neįsisteigusiems Sąjungoje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

100 straipsnis

Sąjungos prekių, kurios buvo laikinai eksportuotos, atleidimas nuo eksporto maito

Nedarant poveikio 140 straipsnio taikymui, Sąjungos prekės, kurios laikinai eksportuojamos iš Sąjungos muitų teritorijos, atleidžiamos nuo eksporto maito, jei jos bus reimportuotos.

VIII antraštinė dalis SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS

1 skyrius Bendrosios nuostatos

101 straipsnis

Taikymo sritis

1. Prekėms gali būti įformintos specialiosios procedūros, priskirtinos kuriai nors iš šių kategorijų:
 - (a) tranzito, kuriai priskiriamos išorinio ir vidinio tranzito procedūros;
 - (b) saugojimo, kuriai priskiriamos muitinio sandėliavimo ir laisvosios zonos procedūros;
 - (c) tikslinio naudojimo, kuriai priskiriamos laikinojo įvežimo ir galutinio vartojimo procedūros;
 - (d) perdirbimo, kuriai priskiriamos laikinojo įvežimo perdirbti ir laikinojo išvežimo perdirbti procedūros.
2. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas ir iš dalies keičiamas nustatant duomenis, kurie pateikiami muitinei arba kurių prieinamumas jai užtikrinamas norint prekėms įforminti specialiąją procedūrą.

102 straipsnis

Leidimas

1. Importuotojai arba eksportuotojai, ketinantys įforminti prekėms specialiąją muitinės procedūrą, turi turėti muitinės leidimą:
 - (a) taikyti laikinojo įvežimo perdirbti ar laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, laikinojo įvežimo ar galutinio vartojimo procedūrą;
 - (b) naudoti sandėlius prekių muitiniam sandėliavimui, išskyrus atvejus, kai sandėlio turėtojas yra pati muitinė.

Leidime nurodomos sąlygos, kuriomis leidžiama naudotis tomis procedūromis arba turėti tuos sandėlius.
2. Jei nenustatyta kitaip, 1 dalyje nurodytą leidimą muitinė suteikia tik tuo atveju, jei įvykdytos šios sąlygos:
 - (a) leidimo turėtojas yra įsisteigęs Sąjungos muitų teritorijoje, išskyrus atvejus, kai laikinojo įvežimo arba išimtiniais atvejais galutinio vartojimo ar laikinojo įvežimo perdirbti procedūroms nustatytas kitoks reikalavimas;
 - (b) leidimo turėtojas deramai užtikrina, kad operacijos bus tinkamai atliekamos. Patikimas ir patikrintas verslininkas laikomas įvykdžiusiu šią sąlygą, jei [25](#) straipsnyje nurodytame leidime atsižvelgta į jo veiklą, susijusią su atitinkama specialiąja procedūra;

- (c) pateikta garantija, kuria užtikrinamas prekėms įforminus specialiąją procedūrą galinčios atsirasti skolos muitinei arba kitų privalomųjų mokėjimų sumokėjimas, jei muitinė mano, kad garantija yra būtina, kai leidimo turėtojas nėra patikimas ir patikrintas verslininkas;
 - (d) muitinė gali vykdyti muitinės priežiūrą nenaudodama administracinių priemonių, kurios yra neproporcingos siekiamai gauti ekonominei naudai;
 - (e) jei leidimas suteikiamas laikinojo įvežimo procedūrai taikyti, leidimo turėtojas naudoja prekes arba pasirūpina, kad jos būtų naudojamos;
 - (f) jei leidimas suteikiamas perdirbimo procedūrai taikyti, leidimo turėtojas atlieka prekių perdirbimo operacijas arba pasirūpina, kad jos būtų atliktos;
 - (g) leidimas taikyti perdirbimo procedūrą nedarys neigiamo poveikio esminiams Sąjungos gamintojų interesams (ekonominių sąlygų tikrinimas).
3. Išskyrus atvejus, kai dėl perdirbimo ekonominio pobūdžio yra pagrįsta nesilaikyti šio reikalavimo, norėdama įvertinti, ar leidimas taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą gali padaryti neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams, leidimą suteikianti muitinė, prieš priimdama sprendimą dėl leidimo, paprašo ES muitinės pateikti nuomonę, jei:
- (a) importo muitas, taikomas išleidžiant į laisvą apyvartą perdirbtuosius produktus, apskaičiuojamas pagal 168 straipsnio 3 ir 4 dalis remiantis prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, tarifiniu klasifikavimu, muitine verte, kiekiu, pobūdžiu ir kilmė;
 - (b) yra įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos gamintojų interesams. Laikoma, kad tokių įrodymų yra, jei prekėms, kurioms turi būti įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, būtų taikoma žemės ūkio politikos priemonė, laikinasis arba galutinis antidempingo muitas, kompensacinis muitas, apsaugos priemonė arba papildomas muitas dėl nuolaidų taikymo sustabdymo, jei jos būtų išleistos į laisvą apyvartą.
4. Jei yra įrodymų, kad gali būti padarytas neigiamas poveikis esminiams Sąjungos prekių, kurios laikomos jautriomis importui, gamintojų interesams, ir jei prekės nėra skirtos taisyti, muitinė, norėdama įvertinti, ar leidimas taikyti laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą gali padaryti neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams, prieš priimdama sprendimą dėl leidimo, paprašo ES muitinės pateikti nuomonę.
5. Gavusi prašymą pagal 3 ir 4 dalis, ES muitinė gali pateikti vieną iš šių nuomonių:
- (a) leidimo suteikimas nedaro neigiamo poveikio esminiams Sąjungos gamintojų interesams;
 - (b) leidimo suteikimas daro neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams;
 - (c) leidimo taikyti procedūrą deramai pagrįstam ir stebimam nuomoneje nustatytam prekių kiekiui suteikimas nedaro neigiamo poveikio esminiams Sąjungos gamintojų interesams.

Leidimą suteikianti muitinė ir bet kuri kita panašius leidimus tvarkanti muitinė atsižvelgia į ES muitinės nuomonę. Leidimą suteikianti muitinė gali neatsižvelgti į ES muitinės nuomonę, jeigu ji nurodo savo atitinkamo sprendimo priežastis.

6. Leidimą suteikianti muitinė leidimą pateikia arba jo prieinamumą užtikrina ES muitinės duomenų platformoje. Kai leidimuose taikyti specialiąsias procedūras yra neskelbtinos komercinės informacijos, prieiga prie juose pateiktų duomenų apribojama.
7. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas iš dalies keičiamas nustatant:
 - (a) 2 dalyje nurodytų sąlygų taikymo išimtis;
 - (b) 3 dalyje nurodytus atvejus, kuriais dėl perdirbimo ekonominio pobūdžio yra pagrįsta, kad muitinė įvertintų, ar leidimo taikyti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą suteikimas gali padaryti neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams, nepaprašiusi ES muitinės pateikti nuomonę;
 - (c) 4 dalyje nurodytų jautriomis importui laikomų prekių sąrašą.
8. Komisija įgyvendinimo aktais nustato:
 - (a) leidimo taikyti 1 dalyje nurodytas procedūras suteikimo procedūrinės taisyklės,
 - (b) procedūrinės taisyklės, kurių laikydamasi ES muitinė turi pateikti savo nuomonę, ir
 - (c) 5 dalyje nurodytą kiekį ir ribinės vertės laikymosi stebėsenos taisyklės.Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
9. Iki 265 straipsnio [1](#) dalyje nustatytos datos 2 dalies f punkte nurodytą ekonominių sąlygų tikrinimą Sąjungos mastu atlieka Komisija. Iki tos datos nuoroda į šiame skyriuje nurodytą ES muitinės nuomonę laikoma nuoroda į tikrinimą Sąjungos mastu, kaip nustatyta šio straipsnio 5 dalyje.

103 straipsnis

Atgaline data taikomi leidimai

1. Muitinė suteikia leidimą, taikomą atgaline data, kai įvykdytos visos šios sąlygos:
 - (a) yra pagrįstas ekonominis poreikis;
 - (b) prašymas nėra susijęs su bandymu apgauti;
 - (c) pareiškėjas remdamasis ataskaitomis ar apskaitos registrais įrodė, kad:
 - i) visi procedūros reikalavimai yra įvykdyti;
 - ii) atitinkamais atvejais prekes įmanoma identifikuoti atitinkamą laikotarpį;
 - iii) tokios ataskaitos ar apskaitos registrai sudaro sąlygas kontroliuoti, kaip atliekama procedūra;
 - (d) gali būti atlikti visi formalumai, būtini su atitinkamomis prekėmis susijusiai situacijai sureguliuoti, įskaitant atitinkamų ankstesnių apskaitos registrų pripažinimą negaliojančiais, jeigu to reikia;
 - (e) per trejus metus iki prašymo priėmimo dienos pareiškėjui nebuvo suteiktas joks leidimas, taikomas atgaline data;
 - (f) ES muitinės nuomonė nėra būtina norint įvertinti, ar leidimo suteikimas gali padaryti neigiamą poveikį esminiams Sąjungos gamintojų interesams, išskyrus

atvejus, kai prašymas susijęs su leidimo atlikti tos pačios rūšies operacijas su tokiomis pačiomis prekėmis atnaujinimu;

- (g) prašymas nėra susijęs su sandėlių naudojimu prekių muitiniam sandėliavimui;
 - (h) jei prašymas susijęs su leidimo atlikti tos pačios rūšies operacijas su tokiomis pačiomis prekėmis atnaujinimu, prašymas pateikiamas per trejus metus nuo pirminio leidimo galiojimo pabaigos.
2. Muitinė gali suteikti leidimą, taikomą atgaline data, ir tuo atveju, jei prekių, kurioms buvo įforminta muitinės procedūra, jau nebėra prašymo suteikti tokį leidimą priėmimo metu.

104 straipsnis

Apskaitos registrai

1. Leidimo turėtojas, importuotojas arba eksportuotojas ir visi asmenys, besiverčiantys veikla, susijusia su prekių saugojimu, apdorojimu arba perdirbimu, arba prekių pardavimu ar pirkimu laisvosiose zonose, tvarko atitinkamus muitinei priimtinos formos apskaitos registrus ir pateikia juos arba užtikrina jų prieinamumą ES muitinės duomenų platformoje.
- Apskaitos registrai turi būti tvarkomi taip, kad naudodamasi juose registruojama informacija ir duomenimis muitinė galėtų prižiūrėti, kaip atliekama atitinkama procedūra ir visų pirma identifikuoti prekes, kurioms ta procedūra įforminta, jų muitinį statusą ir gabenimo operacijas.
2. Patikimas ir patikrintas verslininkas laikomas įvykdžiusiu 1 dalyje nustatytą pareigą.

105 straipsnis

Specialiosios procedūros pripažinimas įvykdyta

1. Išskyrus tranzito procedūros taikymo atvejus ir nedarant poveikio su [135](#) straipsnyje nurodyta galutinio vartojimo procedūra susijusiai muitinės priežiūrai, specialioji procedūra pripažįstama įvykdyta, kai prekėms, kurioms buvo įforminta ta procedūra, arba perdirbtiesiems produktams įforminama kita muitinės procedūra, tos prekės ar produktai išvežami iš Sąjungos muitų teritorijos arba sunaikinami nepaliekant jokių atliekų, arba perduodami valstybės nuosavybėn pagal [78](#) straipsnį.
2. Muitinė pripažįsta tranzito procedūrą įvykdyta, kai, palyginusi duomenis, kurie buvo pateikti išvykimo muitinės įstaigai arba kurių prieinamumas jai buvo užtikrintas, su duomenimis, kurie buvo pateikti paskirties muitinės įstaigai arba kurių prieinamumas jai buvo užtikrintas, gali nustatyti, kad procedūra užbaigta teisingai.
3. Muitinė imasi visų priemonių, būtinų su prekėmis susijusiai situacijai sureguliuoti, jeigu joms įforminta procedūra nepripažįstama įvykdyta nustatyta tvarka.
4. Jeigu nenustatyta kitaip, procedūra pripažįstama įvykdyta per tam tikrą terminą.
5. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 4 dalyje nurodytą terminą.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodytos specialiosios procedūros pripažinimo įvykdyta procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

106 straipsnis

Teisių ir pareigų perleidimas

1. Muitinė gali leisti leidimo taikyti specialiąją procedūrą, išskyrus tranzitą, turėtojai visas savo teises ir pareigas, susijusias su prekėmis, kurioms buvo įforminta ta specialioji procedūra, arba jų dalį perleisti importuotojui arba eksportuotojui, kuris taip pat atitinka tai procedūrai nustatytas sąlygas.
2. Savo teises ir pareigas perleidžiantis leidimo turėtojas informuoja muitinę apie perleidimą ir procedūros pripažinimą įvykdyta, išskyrus atvejus, kai muitinė leidimą yra suteikusi ir importuotojui arba eksportuotojui, kuriam tos teisės ir pareigos perleidžiamos.
3. Kai teisių ir pareigų perleidimas susijęs su daugiau nei viena valstybe nare, jas perleisti leidžianti muitinė konsultuojasi su kitomis atitinkamomis valstybėmis narėmis.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato leidimo turėtojo teisių ir pareigų, susijusių su prekėmis, kurioms įforminta specialioji procedūra, išskyrus tranzitą, perleidimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

107 straipsnis

Prekių gabenimas

1. Konkrečiais atvejais importuotojai ir eksportuotojai prekes, kurioms įforminta specialioji procedūra, išskyrus prekes, kurioms įforminta tranzito procedūra, ir laisvojoje zonoje esančias prekes, gali gabenti į įvairias Sąjungos muitų teritorijos vietas.
2. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant atvejus ir sąlygas, kuriais importuotojai ir eksportuotojai gali gabenti prekes, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prekių, kurioms įforminta specialioji procedūra, išskyrus prekes, kurioms įforminta tranzito procedūra, ir laisvojoje zonoje esančias prekes, gabenimo, nurodyto 1 dalyje, procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

108 straipsnis

Įprastinės prekių tvarkymo operacijos

1. Su prekėmis, kurioms įforminta muitinio sandėliavimo arba perdirbimo procedūra, arba su laisvojoje zonoje esančiomis prekėmis gali būti atliekamos įprastinės prekių tvarkymo operacijos, skirtos nepakitusiai prekių būklei išsaugoti, jų išvaizdai ar prekinei kokybei pagerinti arba joms paruošti paskirstyti ar perparduoti.
2. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas įprastines prekių tvarkymo operacijas.

Ekvivalentiškos prekės

1. Ekvivalentiškos prekės yra Sąjungos prekės, kurios yra saugomos, naudojamos arba perdirbamos vietoj prekių, kurioms įforminta specialioji procedūra.

Taikant laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, ekvivalentiškos prekės yra ne Sąjungos prekės, kurios yra perdirbamos vietoj Sąjungos prekių, kurioms įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra.

Jei nenustatyta kitaip, ekvivalentiškų prekių aštuonženklis Kombinuotosios nomenklatūros kodas, prekinė kokybė ir techninės charakteristikos turi būti tokie pat kaip ir prekių, kurios jomis pakeičiamos.

2. Jeigu užtikrinama, kad procedūra būtų tinkamai atliekama, visų pirma muitinės priežiūros atžvilgiu, muitinė, gavusi prašymą, leidžia atlikti toliau nurodytus veiksmus:
 - (a) naudoti ekvivalentiškas prekes taikant muitinio sandėliavimo, laisvosios zonos, galutinio vartojimo ir perdirbimo procedūrą;
 - (b) konkrečiais atvejais naudoti ekvivalentiškas prekes taikant laikinojo įvežimo procedūrą;
 - (c) laikinojo įvežimo perdirbti procedūros taikymo atveju – eksportuoti perdirbtuosius produktus, gautus iš ekvivalentiškų prekių, anksčiau nei importuojamos jomis pakeičiamos prekės;
 - (d) laikinojo išvežimo perdirbti procedūros taikymo atveju – importuoti perdirbtuosius produktus, gautus iš ekvivalentiškų prekių, anksčiau nei eksportuojamos jomis pakeičiamos prekės.

Patikimas ir patikrintas verslininkas laikomas įvykdžiusiu užtikrinimo, kad procedūra būtų tinkamai atliekama, sąlygą, jeigu [25](#) straipsnyje nurodytame leidime atsižvelgta į veiklą, susijusią su ekvivalentiškų prekių naudojimu atliekant atitinkamą procedūrą.

3. Naudoti ekvivalentiškų prekių neleidžiama nė vienu iš šių atvejų:
 - (a) kai įforminus laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą atliekamos tik [108](#) straipsnyje apibrėžtos įprastinės prekių tvarkymo operacijos;
 - (b) jeigu Sąjungos ir tam tikrų trečiųjų šalių arba tokių šalių grupių lengvatiniame susitarime uždrausta taikyti sąlyginį apmokestinimą arba neapmokestinimą importo muitu kilmės statuso neturinčioms prekėms, įforminus laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą naudojamoms gaminant produktus, kurių kilmės įrodymas išduodamas arba surašomas vadovaujantis minėtais susitarimais;
 - (c) jeigu tai sudarytų sąlygas nepagrįstai pasinaudoti palankesnėmis apmokestinimo importo muitu sąlygomis arba jeigu tai numatyta Sąjungos teisės aktuose.
4. 2 dalies c punkte nurodytu atveju ir tada, kai perdirbtieji produktai būtų apmokestinami eksporto muitu, jeigu nebūtų eksportuojami įforminus laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, leidimo turėtojas pateikia garantiją, užtikrinančią pareigos sumokėti eksporto muitą įvykdymą, jeigu ne Sąjungos prekės nebūtų importuotos per [138](#) straipsnio [3](#) dalyje nurodytą laikotarpį.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:

- (a) 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytas išimtis;
 - (b) ekvivalentiškų prekių naudojimo pagal 2 dalį sąlygas;
 - (c) konkrečius ekvivalentiškų prekių naudojimo taikant laikinojo įvežimo procedūrą atvejus, nurodytus 2 dalies b punkte;
 - (d) atvejus, kai pagal 3 dalies c punktą neleidžiama naudoti ekvivalentiškų prekių.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato pagal 2 dalį leidžiamo ekvivalentiškų prekių naudojimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 skyrius

Tranzitas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS TAISYKLĖS

110 straipsnis

Taikymo sritis

1. Tranzito procedūra prekėms įforminama įvežant jas į muitų teritoriją, išskyrus atvejus, kai joms jau buvo įforminta 111 ir 112 straipsniuose nurodyta tranzito procedūra arba per 86 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą įforminama kita muitinės procedūra.
2. Prekių turėtojas laikomas prekių importuotoju arba eksportuotoju ir privalo mokėti muitus, kitus mokesčius ir privalomuosius mokėjimus, išskyrus atvejus, kai muitinė turi duomenų apie kitą importuotoją arba eksportuotoją.
3. Prekėms, kurioms įforminta Sąjungos tranzito procedūra, ta procedūra ir toliau taikoma tol, kol joms įforminama kita muitinės procedūra.

111 straipsnis

Išorinis tranzitas

1. Įforminus išorinio tranzito procedūrą ne Sąjungos prekės gali būti gabenamos iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą joms netaikant:
 - (a) importo maito ar kitų privalomųjų mokėjimų, įskaitant antidempingo muitus, kompensacinius muitus arba taikant apsaugos priemonės mokėtinas sumas;
 - (b) prekybos politikos priemonių, jeigu jomis nedraudžiama įvežti prekių į Sąjungos muitų teritoriją arba išvežti iš tos teritorijos.
2. Konkrečiais atvejais Sąjungos prekėms įforminama išorinio tranzito procedūra.
3. 1 dalyje nurodytas gabenimas atliekamas vienu iš šių būdų:
 - (a) taikant išorinio Sąjungos tranzito procedūrą;
 - (b) pagal TIR konvenciją, jei toks gabenimas:
 - i) pradėtas arba numatomas baigti ne Sąjungos muitų teritorijoje;

- ii) vykdomas vykstant iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą per trečiosios šalies teritoriją;
 - (c) pagal ATA konvenciją arba Stambulo konvenciją, kai gabenama tranzitu;
 - (d) su 302-ąja forma, nustatyta 1951 m. birželio 19 d. Londone pasirašytame Šiaurės Atlanto sutarties šalių susitarime dėl jų karinių pajėgų statuso, ir ES 302-ąja forma;
 - (e) pagal pašto sistemą, laikantis Pasaulinės pašto sąjungos aktų, kai prekės vežamos tuose aktuose numatytų teisių ir pareigų subjektų arba jų vardu.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant konkrečius atvejus, kuriais Sąjungos prekėms turi būti įforminama išorinio tranzito procedūra.
 5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 3 dalies b–e punktų taikymo Sąjungos muitų teritorijoje atsižvelgiant į Sąjungos poreikius procedūrines taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

112 straipsnis

Vidinis tranzitas

1. Įforminus vidinio tranzito procedūrą ir laikantis 2 dalyje nustatytų sąlygų Sąjungos prekės gali būti gabenamos iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą vykstant per trečiąją šalį, ir jų muitinis statusas nepasikeičia.
2. 1 dalyje nurodytas gabenimas atliekamas vienu iš šių būdų:
 - (a) taikant vidinio Sąjungos tranzito procedūrą, jeigu tokia galimybė numatyta tarptautinėje sutartyje;
 - (b) pagal TIR konvenciją;
 - (c) pagal ATA konvenciją arba Stambulo konvenciją, kai gabenama tranzitu;
 - (d) su 302-ąja forma, nustatyta 1951 m. birželio 19 d. Londone pasirašytame Šiaurės Atlanto sutarties šalių susitarime dėl jų karinių pajėgų statuso, ir ES 302-ąja forma;
 - (e) pagal pašto sistemą, laikantis Pasaulinės pašto sąjungos aktų, kai prekės vežamos tuose aktuose numatytų teisių ir pareigų subjektų arba jų vardu.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 2 dalies b–e punktų taikymo Sąjungos muitų teritorijoje atsižvelgiant į Sąjungos poreikius procedūrines taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

113 straipsnis

Viena teritorija tranzito tikslais

Jei prekės gabenamos iš vienos Sąjungos muitų teritorijos vietos į kitą pagal TIR konvenciją, ATA konvenciją arba Stambulo konvenciją, su 302-ąja forma, ES 302-ąja forma arba pagal pašto sistemą, Sąjungos muitų teritorija tokio vežimo tikslais laikoma viena teritorija.

114 straipsnis

Asmenų teisės vykdyti TIR operacijas atėmimas

1. Jei valstybės narės muitinė nusprendžia iš tam tikro asmens atimti teisę vykdyti TIR operacijas pagal TIR konvencijos 38 straipsnį, tas sprendimas taikomas visoje Sąjungos muitų teritorijoje, o to asmens pateiktų TIR knygelių nepriima jokia muitinės įstaiga.
2. Valstybė narė praneša apie savo sprendimą, nurodytą 1 dalyje, ir jo taikymo datą kitoms valstybėms narėms, Komisijai ir ES muitinei.

115 straipsnis

Įgaliotasis siuntėjas ir įgaliotasis gavėjas TIR operacijoms

1. Muitinė, gavusi prašymą, gali leisti asmeniui (toliau – įgaliotasis gavėjas) gauti prekes, gabenamas pagal TIR konvenciją, leidime nurodytoje vietoje, užbaigiant procedūrą pagal TIR konvencijos 1 straipsnio d punktą.
2. Muitinė, gavusi prašymą, gali leisti asmeniui (toliau – įgaliotasis siuntėjas) siųsti prekes, kurios turi būti gabenamos pagal TIR konvenciją, į leidime nurodytą vietą, pradedant procedūrą pagal TIR konvencijos 1 straipsnio c punktą.
Taikant pirmą pastraipą, įgaliotajam siuntėjui leidžiama naudoti specialias plombas pagal 116 straipsnio 4 dalies [c](#) punktą.
3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 1 ir 2 dalyse nurodytų leidimų suteikimo sąlygas.

3 SKIRSNIS

SĄJUNGOS TRANZITAS

116 straipsnis

Sąjungos tranzito procedūros vykdytojo ir įforminus Sąjungos tranzito procedūrą gabenamų prekių vežėjo bei gavėjo pareigos

1. Sąjungos tranzito procedūros vykdytojas atsako už visų šių pareigų įvykdymą:
 - (a) už duomenų, kuriais remdamasi muitinė gali prižiūrėti prekes ir kuriuos sudaro bent šie duomenys: prekių, kurioms įforminta ta procedūra, identifikavimo duomenys, transporto priemonė, importuotojas arba eksportuotojas, muitinis statusas ir gabenimo operacijos, teikimą;
 - (b) už nepakeisto pavidalo prekių ir būtinų duomenų pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių;
 - (c) už muitų teisės aktų nuostatų, susijusių su šia procedūra, laikymąsi;
 - (d) jeigu muitų teisės aktuose nenustatyta kitaip, už tai, kad būtų pateikta garantija, užtikrinanti galinčios atsirasti pareigos sumokėti importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią skolą muitinei, arba kitus privalomuosius mokėjimus, susijusius su prekėmis, įvykdymą.

2. Procedūros vykdytojo pareiga įvykdoma ir tranzito procedūra baigiama, kai prekės, kurioms ši procedūra įforminta, ir būtina informacija yra prieinamos paskirties muitinės įstaigai pagal muitų teisės aktus.
3. Prekių vežėjas arba gavėjas, kuris priima prekes žinodamas, kad jos gabenamos taikant Sąjungos tranzito procedūrą, taip pat atsako už nepakeisto pavidalo prekių pateikimą paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą ir nepažeidus muitinės taikomų prekių identifikavimo užtikrinimo priemonių.
4. Gavusi prašymą, muitinė gali leisti naudotis bet kuriuo iš šių supaprastinimų, taikomų įforminant prekėms Sąjungos tranzito procedūrą arba tą procedūrą pripažįstant įvykdyta:
 - (a) įgaliotojo siuntėjo statusu, kurį įgijusiam leidimo turėtoji leidžiama įforminti prekėms Sąjungos tranzito procedūrą nepateikiant jų muitinei;
 - (b) įgaliotojo gavėjo statusu, kurį įgijusiam leidimo turėtoji leidžiama gauti prekes, gabenamas taikant Sąjungos tranzito procedūrą, leidime nurodytoje vietoje, procedūrą pripažįstant įvykdyta pagal 2 dalį;
 - (c) naudoti specialias plombas, kai prekių, kurioms įforminta Sąjungos tranzito procedūra, identifikavimui užtikrinti jas reikalaujama plombuoti;
 - (d) naudoti elektroninį transporto dokumentą Sąjungos tranzito procedūrai prekėms įforminti, jei jame pateikta būtina informacija ir jei jis prieinamas muitinei išvykimo ir paskirties vietose, kad būtų įmanoma vykdyti prekių muitinės priežiūrą ir pripažinti procedūrą įvykdyta.
5. Muitinė bent kas trejus metus atlieka nuodugnią įgaliotųjų siuntėjų ir gavėjų veiklos stebėseną, kad įvertintų, ar jie atitinka leidimo suteikimo reikalavimus.
6. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas patikslinant 1 dalies a ir b punktuose nustatytus duomenų reikalavimus ir 4 dalyje nurodytų leidimų suteikimo sąlygas.
7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato procedūrines taisykles, kuriomis reglamentuojama:
 - (a) Sąjungos tranzito procedūros įforminimo prekėms ir tos procedūros pripažinimo įvykdyta tvarka;
 - (b) naudojimosi 4 dalyje nurodytais supaprastinimais tvarka;Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

117 straipsnis

Prekės, kurios įforminus išorinio Sąjungos tranzito procedūrą gabenamos per trečiosios šalies teritoriją

1. Išorinio Sąjungos tranzito procedūra taikoma prekėms, gabenamoms per trečiąją šalį, jeigu įvykdoma viena iš šių sąlygų:
 - (a) tai numatyta pagal tarptautinį susitarimą;
 - (b) prekės per tą trečiąją šalį vežamos su vienu transporto dokumentu, surašytu Sąjungos muitų teritorijoje.

2. 1 dalies b punkte nurodytu atveju išorinio Sąjungos tranzito procedūros taikymas sustabdomas, kol prekės yra ne Sąjungos muitų teritorijoje.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prekių, gabenamų per trečiosios šalies teritoriją taikant išorinio Sąjungos tranzito procedūrą, muitinės priežiūros procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 skyrius

Saugojimas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

118 straipsnis

Taikymo sritis

1. Įforminus saugojimo procedūrą ne Sąjungos prekės gali būti saugomos Sąjungos muitų teritorijoje joms netaikant:
 - (a) importo muto;
 - (b) kitų privalomųjų mokėjimų, numatytų kitose atitinkamose galiojančių teisės aktų nuostatose;
 - (c) prekybos politikos priemonių, jeigu jomis nedraudžiama įvežti prekių į Sąjungos muitų teritoriją arba išvežti iš tos teritorijos.
2. Saugojimo procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
 - (a) muitinei pateikti būtiniausi duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas importuotojas, gamintojas, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas bei aprašymas ir kitų susijusių teisės aktų, kuriuos muitinė taiko toms prekėms, sąrašas, jei nenustatyta kitaip, ir
 - (b) prekės atitinka kitų muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
3. Muitinio sandėliavimo arba laisvosios zonos procedūra taip pat gali būti įforminta Sąjungos prekėms vadovaujantis kitais muitinių taikomais teisės aktais arba norint, kad būtų priimtas sprendimas grąžinti importo muitą arba atsisakyti jį išieškoti. Sąjungos prekės gali būti įvežtos į muitinės sandėlį arba laisvąją zoną, juose saugomos, perkeliamos, naudojamos, perdirbamos arba suvartojamos. Tokiais atvejais nelaikoma, kad prekėms įforminta saugojimo procedūra.
4. Importuotojas ne Sąjungos prekėms, įvežtoms į muitinės sandėlį arba laisvąją zoną, įformina atitinkamą saugojimo procedūrą.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinio sandėliavimo ar laisvosios zonos procedūros įforminimo Sąjungos prekėms, kaip nurodyta 2 dalyje, tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

119 straipsnis

Informacija apie saugojimą

1. Muitinės sandėlio turėtojas arba laisvosios zonos veiklos vykdytojas pateikia muitinei būtiniausius duomenis (arba užtikrina jų prieinamumą), kurių reikia, kad būtų galima taikyti nuostatas, kuriomis reglamentuojamas muitinės sandėlyje arba laisvojoje zonoje esančių prekių saugojimas, visų pirma 118 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytus duomenis ir duomenis apie prekių, kurioms įforminta saugojimo procedūra, muitinį statusą ir tolesnį tų prekių gabenimą.
2. Jeigu importuotojas arba vežėjas jau pateikė visą 1 dalyje nurodytą informaciją ar jos dalį arba užtikrina jos prieinamumą, muitinės sandėlio turėtojas arba laisvosios zonos veiklos vykdytojas savo turimą papildomą informaciją susieja su importuotojo arba vežėjo pateikta informacija.
3. Sandėlio turėtojas arba veiklos vykdytojas negali priimti prekių, apie kurias muitinei nebuvo pateikta būtiniausia informacija arba nebuvo užtikrintas jos prieinamumas.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją.

120 straipsnis

Informacijos apie saugojimą taisymas ir pripažinimas negaliojančia

1. Muitinės sandėlio turėtojas arba laisvosios zonos veiklos vykdytojas, pateikęs informaciją apie jo sandėlyje esančias prekes arba užtikrinęs jos prieinamumą, vėliau gali pataisyti vieną ar daugiau tos informacijos duomenų elementų, išskyrus atvejus, kai muitinė jam praneša, kad ketina patikrinti prekes arba kad nustatė, jog informacija apie prekes yra neteisinga.
2. Importuotojas, vežėjas, sandėlio turėtojas arba laisvosios zonos veiklos vykdytojas informaciją apie prekes, kurios neįvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, pripažįsta negaliojančia kuo greičiau. Muitinė informaciją apie tas prekes pripažįsta negaliojančia praėjus 30 dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo pateikta arba buvo užtikrintas jos prieinamumas.

121 straipsnis

Saugojimo procedūros trukmė

1. Saugojimo procedūros taikymo prekėms laikas neribojamas.
2. Susiklosčius ypatingoms aplinkybėms muitinė gali nustatyti terminą, iki kurio saugojimo procedūra turi būti pripažinta įvykdyta, visų pirma, kai ilgalaikio prekių saugojimo atveju dėl jų rūšies ir pobūdžio gali kilti pavojus žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatai ar gyvybei arba aplinkai.

2 SKIRSNIS

MUITINIS SANDĖLIAVIMAS

122 straipsnis

Saugojimas muitinės sandėliuose

1. Įforminus muitinio sandėliavimo procedūrą, ne Sąjungos prekės gali būti muitinei prižiūrint saugomos patalpose ar kitose vietose, kurias muitinė leido naudoti prekėms saugoti taikant tą procedūrą (toliau – muitinės sandėliai).

2. Muitinės sandėliai gali būti tokie, kuriuos prekių muitiniam sandėliavimui gali naudoti bet kuris importuotojas (atvirieji muitinės sandėliai), arba tokie, kuriuos importuotų prekių saugojimui gali naudoti tik leidimo taikyti muitinio sandėliavimo procedūrą turėtojas (uždarieji muitinės sandėliai).

123 straipsnis

Leidimas turėti muitinės sandėlius

1. Muitinės sandėliui turėti reikalingas muitinės leidimas, išskyrus atvejus, kai muitinės sandėlio turėtojas yra pati muitinė. Leidime nustatomos sąlygos, kuriomis leidžiama turėti muitinės sandėlį.
2. 1 dalyje nurodytas leidimas suteikiamas tik asmenims, atitinkantiems šias sąlygas:
 - (a) įsisteigusiems Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (b) deramai užtikrinusiems, kad operacijos būtų tinkamai atliekamos;
 - (c) patikimas ir patikrintas verslininkas laikomas įvykdžiusiu šią sąlygą, jei [25](#) straipsnyje nurodytame leidime atsižvelgta į muitinės sandėlio turėjimą;
 - (d) pateikusiems garantiją dėl galinčios atsirasti skolos muitinei.
3. 1 dalyje nurodytas leidimas suteikiamas tik tais atvejais, kai muitinė gali vykdyti muitinės priežiūrą nenaudodama administracinių priemonių, kurios būtų neproporcingos siekiamai gauti ekonominei naudai.
4. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodyto leidimo suteikimo sąlygas.

124 straipsnis

Prekių perkėlimas muitinės sandėlyje

1. Muitinė gali leisti muitinės sandėlio turėtojui perkelti prekes šiomis sąlygomis:
 - (a) jei galimybė perkelti prekes numatyta leidime turėti muitinės sandėlį;
 - (b) jei muitinės sandėlio turėtojas yra įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas arba patikimas ir patikrintas verslininkas;
 - (c) jei informacija apie perkėlimo operacijas registruojama sandėlio turėtojo apskaitos registruose ir pateikiama su prekėmis susijusioms išvykimo ir atvykimo muitinėms arba joms užtikrinamas tos informacijos prieinamumas.
2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodyto prekių perkėlimo muitinės sandėlyje tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

125 straipsnis

Perdirbimas muitinės sandėlyje

Jeigu yra ekonominis poreikis ir jeigu tai neturi neigiamos įtakos muitinės priežiūrai, muitinė gali leisti, kad prekėms, kurioms įforminta muitinio sandėliavimo procedūra, vėliau būtų įforminta laikinojo įvežimo perdirbti arba galutinio vartojimo procedūra, kad jas būtų galima perdirbti muitinės sandėlyje, laikantis nustatytų tų procedūrų taikymo sąlygų.

126 straipsnis

Muitinės priežiūra

Leidimo turėtojas atsako už tai, kad prekės, kurioms įforminta muitinio sandėliavimo procedūra, nebūtų paimtos iš muitinės priežiūros.

3 SKIRSNIS

LAISVOSIOS ZONOS

127 straipsnis

Laisvųjų zonų statuso suteikimas

1. Valstybės narės gali suteikti Sąjungos muitų teritorijos dalims laisvųjų zonų statusą. Valstybė narė nustato kiekvienos laisvosios zonos teritoriją ir prekių įvežimo bei išvežimo vietas.
2. Valstybės narės Komisijai praneša informaciją apie veikiančias laisvasias zonas.
3. Laisvosios zonos turi būti aptvertos. Muitinė prižiūri laisvųjų zonų teritorijos išorines ribas bei prekių įvežimo ir išvežimo vietas.
4. Gali būti atliekamas į laisvasias zonas atvykstančių ir iš jų išvykstančių asmenų, įvežamų ir išvežamų prekių bei transporto priemonių muitinis tikrinimas.

128 straipsnis

Statiniai ir veikla laisvosiose zonose

1. Bet kokio statinio statybai laisvojoje zonoje būtina iš anksto gauti muitinės sutikimą.
2. Laikantis muitų teisės aktų, laisvojoje zonoje leidžiama vykdyti bet kokią pramoninę, prekybos arba paslaugų teikimo veiklą. Apie tokios veiklos vykdymą iš anksto pranešama muitinei.
3. Muitinė, atsižvelgdama į atitinkamų prekių pobūdį arba muitinės priežiūros reikalavimus, arba saugumo ir saugos reikalavimus, gali uždrausti arba apriboti 2 dalyje nurodytą veiklą.
4. Asmenims, kurie deramai neužtikrina, kad būtų laikomasi muitų teisės aktų nuostatų, muitinė gali uždrausti vykdyti veiklą laisvojoje zonoje.

129 straipsnis

Laisvosiose zonose esančios ne Sąjungos prekės

1. Laisvojoje zonoje esančios ne Sąjungos prekės gali būti išleistos į laisvą apyvartą arba joms gali būti įforminta laikinojo įvežimo perdirbti, laikinojo įvežimo arba galutinio vartojimo procedūra, laikantis šioms procedūroms nustatytų reikalavimų. Tokiais atvejais nelaikoma, kad prekėms įforminta laisvosios zonos procedūra.
2. Nedarant poveikio nuostatomis, taikytinoms atsargų tiekimui arba maisto produktų saugojimui, jeigu taip nustatyta pagal atitinkamos procedūros atlikimo tvarką, 1 dalies nuostatos nekliudo naudoti arba vartoti prekių, kurių išleidimo į laisvą apyvartą arba laikinojo įvežimo atvejais netaikomas importo muitas, priemonės,

nustatytos įgyvendinant bendrąją žemės ūkio arba prekybos politiką, arba priemonės, kuriomis draudžiama tas prekes naudoti Sąjungoje.

Norint naudoti ar vartoti tokias prekes reikia pateikti muitinei atitinkamą informaciją arba užtikrinti jos prieinamumą.

130 straipsnis

Prekių išvežimas iš laisvosios zonos

Prekes iš laisvosios zonos galima išvežti tik joms įforminus kitą muitinės procedūrą.

131 straipsnis

Muitinis statusas

1. Suinteresuotojo asmens prašymu muitinė patvirtina, kad toliau nurodytos prekės turi Sąjungos prekių muitinį statusą:
 - (a) į laisvąją zoną įvežamos Sąjungos prekės;
 - (b) Sąjungos prekės, su kuriomis laisvojoje zonoje buvo atliktos perdirbimo operacijos;
 - (c) laisvojoje zonoje į laisvą apyvartą išleistos prekės.
2. Kai prekės išvežamos iš laisvosios zonos į kitą Sąjungos muitų teritorijos dalį arba kai joms įforminama muitinės procedūra, jos laikomos ne Sąjungos prekėmis, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad jos turi Sąjungos prekių muitinį statusą.
3. Tačiau taikant eksporto muitą ir eksporto licencijas ar eksporto kontrolės priemones, nustatytas įgyvendinant bendrąją žemės ūkio ar prekybos politiką, tokios prekės laikomos Sąjungos prekėmis, jei nėra nustatyta, kad jos neturi Sąjungos prekių muitinio statuso.

4 skyrius

Tikslinis naudojimas

1 SKIRSNIS

LAIKINASIS ĮVEŽIMAS

132 straipsnis

Taikymo sritis

1. Įforminus laikinojo įvežimo procedūrą, ne Sąjungos prekės, kurias ketinama eksportuoti, gali būti naudojamos pagal tikslinę paskirtį Sąjungos muitų teritorijoje, visai arba iš dalies jas atleidžiant nuo importo muto ir netaikant joms nė vienos iš šių priemonių:
 - (a) kitų privalomųjų mokėjimų, numatytų kitose atitinkamose galiojančių teisės aktų nuostatose;
 - (b) prekybos politikos priemonių, jeigu jomis nedraudžiama įvežti prekių į Sąjungos muitų teritoriją arba išvežti iš tos teritorijos.
2. Laikinojo įvežimo procedūra gali būti naudojama tik jeigu laikomasi šių sąlygų:

- (a) prekių neketinama niekaip keisti, išskyrus normalų nusidėvėjimą dėl jų naudojimo;
 - (b) įmanoma užtikrinti, kad prekes, kurioms įforminta procedūra, bus įmanoma identifikuoti, išskyrus atvejus, kai dėl prekių pobūdžio arba numatomo naudojimo identifikavimo priemonių nenaudojimas nesudarytų sąlygų piktnaudžiauti šia procedūra arba kai 109 straipsnyje nurodytais atvejais galima patikrinti, ar laikomasi nustatytų ekvivalentiškų prekių naudojimo sąlygų;
 - (c) jei reikalaujama, pagal 102 straipsnį buvo suteiktas leidimas ir prieš išleidžiant prekes muitinei buvo pateikti būtiniausi duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas importuotojas, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas, aprašymas ir numatoma paskirtis;
 - (d) laikomasi muitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų, taikomų, kai prekės visai arba iš dalies atleidžiamos nuo maito;
 - (e) prekės buvo atvežtos į Sąjungos muitų teritoriją;
 - (f) prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
- (a) šio straipsnio 1 dalyje nurodytą tikslinę paskirtį;
 - (b) šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyto visiško atleidimo nuo importo maito reikalavimus.

133 straipsnis

Laikinojo įvežimo procedūros taikymo prekėms terminas

1. Maitinė nustato terminą, per kurį prekėms, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra, turi būti įforminta kita maitinės procedūra. Toks terminas turi būti pakankamas leidžiamo prekių naudojimo tikslui pasiekti.
2. Ilgiausias terminas, per kurį, siekiant to paties tikslo ir atsakomybę prisiėmus tam pačiam leidimo turėtojų, prekėms gali būti taikoma laikinojo įvežimo procedūra, yra 24 mėnesiai ir jis negali būti viršytas net ir tuo atveju, kai ši procedūra pripažįstama įvykdyta prekėms įforminus kitą specialiąją procedūrą, o po to vėl įforminama laikinojo įvežimo procedūra.
3. Jeigu susiklosčius ypatingoms aplinkybėms leidžiamo prekių naudojimo tikslo neįmanoma pasiekti per 1 ir 2 dalyse nurodytą terminą, maitinė gali, gavusi deramai pagrįstą importuotojo prašymą, pagrįstai reikalingam laikui tą terminą pratęsti.
4. Bendras laikotarpis, per kurį prekėms gali būti taikoma laikinojo įvežimo procedūra, negali viršyti dešimties metų, išskyrus atvejus, kai įvyksta nenumatytų įvykių.

134 straipsnis

Importo maito suma laikinojo įvežimo atveju, kai iš dalies atleidžiama nuo importo maito

1. Prekėms įforminus laikinojo įvežimo procedūrą, atliekamą iš dalies jas atleidžiant nuo importo maito, mokama importo maito suma sudaro 3 proc. prekėms nustatytos

importo muto sumos, kuri turėtų būti sumokėta, jeigu tos prekės būtų išleistos į laisvą apyvartą tą dieną, kai joms buvo įforminta laikinojo įvežimo procedūra.

Ši suma mokama už kiekvieną mėnesį arba mėnesio dalį, kai prekėms buvo taikoma laikinojo įvežimo procedūra iš dalies atleidžiant jas nuo importo muto.

2. Importo muto suma negali būti didesnė už sumą, kurią būtų reikėję sumokėti, jeigu atitinkamos prekės būtų išleistos į laisvą apyvartą tą dieną, kai joms buvo įforminta laikinojo įvežimo procedūra.

2 SKIRSNIS

GALUTINIS VARTOJIMAS

135 straipsnis

Galutinio vartojimo procedūra

1. Įforminus galutinio vartojimo procedūrą, prekės gali būti išleistos į laisvą apyvartą neapmokestinant muto arba taikant sumažintą muto normą, kaip nustatyta Sąjungos teisės aktuose, jeigu importuotojas nurodo, kad prekės bus naudojamos pagal tikslinę paskirtį.
2. Galutinio vartojimo procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
 - (a) jei reikalaujama, pagal [102](#) straipsnį buvo suteiktas leidimas;
 - (b) muitinei buvo pateikti būtiniausi duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas importuotojas, pardavėjas, pirkėjas, gamintojas, produkto tiekėjas, jeigu nesutampa su gamintoju, ekonominės veiklos vykdytojas Sąjungoje, atsakingas pagal Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnį ir Reglamento (ES) 2023/XXXX³² 16 straipsnį, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas ir aprašymas, unikalūs siuntos registracijos numeris bei jos buvimo vieta ir kitų susijusių teisės aktų, kuriuos muitinė taiko toms prekėms, sąrašas;
 - (c) sumokami arba garantuojama, kad bus sumokėti importo muto ir kiti privalomieji mokėjimai, įskaitant antidempingo muto, kompensacinius muto arba taikant apsaugos priemones mokėtinas sumas, išskyrus atvejus, kai dėl prekių pateiktas prašymas pasinaudoti tarifine kvota;
 - (d) prekės buvo atvežtos į Sąjungos muto teritoriją;
 - (e) prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
3. Kai prekių gamybos etapas yra toks, kuriame gali būti pasiektas tik ekonomiškai naudingas numatytas galutinis vartojimas, muitinė leidime gali nustatyti sąlygas, kuriomis būtų laikoma, kad prekės suvartotos pagal paskirtį, nustatytą Sąjungos teisės aktuose, dėl kurios jos neapmokestinamos muto arba joms taikoma sumažinta muto norma.
4. Jei prekės yra tinkamos vartoti pakartotinai ir muitinė laiko, kad jų tolimesnė muitinės priežiūra yra reikalinga siekiant išvengti piktnaudžiavimo, ji tęsiama ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį, skaičiuojamą nuo tos dienos, kai prekės buvo

³²

[Leidinių biuro prašoma tekste įrašyti galutinę nuorodą – žr. 19 išnašą].

pirmą kartą pavartotos pagal paskirtį, nustatytą Sąjungos teisės aktuose, dėl kurios jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muto norma.

5. Taikant galutinio vartojimo procedūrą, muitinės priežiūra baigiama bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) kai prekės suvartojamos pagal paskirtį, nustatytą Sąjungos teisės aktuose, dėl kurios jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muto norma;
 - (b) kai prekės išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos, sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn;
 - (c) kai prekės suvartojamos ne pagal tą paskirtį, kuri nustatyta Sąjungos teisės aktuose ir dėl kurios jos neapmokestinamos muitu arba joms taikoma sumažinta muto norma, ir sumokamas prekėms taikytinas importo muitas.
6. Jei privaloma nustatyti išėigą, galutinio vartojimo procedūrai taikomas [136](#) straipsnis.
7. Atliekos ir laužas, susidarantys apdorojant arba perdirbant prekes pagal nustatytą jų galutinio vartojimo paskirtį, ir dėl natūralaus mažėjimo patirti nuostoliai laikomi prekėmis, kurioms įformintas galutinis vartojimas pagal nustatytą paskirtį.
8. Laikoma, kad atliekoms ir laužui, susidariusiems sunaikinus prekes, kurioms įforminta galutinio vartojimo procedūra, įforminta muitinio sandėliavimo procedūra.

5 skyrius

Perdirbimas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

136 straipsnis

Išėiga

Išskyrus atvejus, kai išėiga yra nustatyta konkrečias sritis reglamentuojančiuose Sąjungos teisės aktuose, muitinė nustato perdirbimo operacijos išėigą arba vidutinę išėigą, arba atitinkamais atvejais tokios išėigos nustatymo būdą.

Išėiga arba vidutinė išėiga nustatoma įvertinus faktines aplinkybes, kuriomis atliekamos arba turi būti atliekamos perdirbimo operacijos. Ta išėiga prireikus gali būti tikslinama pagal [10](#) straipsnį.

2 SKIRSNIS

LAIKINASIS ĮVEŽIMAS PERDIRBTI

137 straipsnis

Taikymo sritis

1. Nedarant poveikio [109](#) straipsniui, ne Sąjungos prekės, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, gali būti naudojamos Sąjungos muitų teritorijoje atliekant vieną arba daugiau perdirbimo operacijų ir tokioms prekėms netaikant:

- (a) importo maito ar kitų privalomųjų mokėjimų, įskaitant antidempingo maitus, kompensacinius maitus arba taikant apsaugos priemonės mokėtinas sumas;
 - (b) prekybos politikos priemonių, jeigu jomis nedraudžiama įvežti prekių į Sąjungos maitų teritoriją arba išvežti iš tos teritorijos.
2. Laikinojo įvežimo perdirbti procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
- (a) jei reikalaujama, pagal [102](#) straipsnį buvo suteiktas leidimas atlikti vieną iš šio straipsnio 3 dalyje nurodytų veiksmų;
 - (b) maitinei buvo pateikti būtiniausi duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas importuotojas, pirkėjas, pardavėjas, gamintojas, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas, aprašymas, buvimo vieta ir kitų susijusių maitinės taikomų teisės aktų sąrašas;
 - (c) prekės buvo atvežtos į Sąjungos maitų teritoriją.
3. Importuotojai gali naudoti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą bet kuriam iš šių veiksmų atlikti:
- (a) prekėms, kurioms ketinama įforminti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, remontuoti;
 - (b) prekėms, kurioms ketinama įforminti laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, sunaikinti;
 - (c) perdirbtiesiems produktams, kuriuose galima identifikuoti prekes, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, gaminti nekliudant naudoti gamybos priedų;
 - (d) operacijoms su prekėmis, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, kuriomis siekiama užtikrinti jų atitiktį išleidimo į laisvą apyvartą techniniams reikalavimams, atlikti;
 - (e) prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, įprastinėms tvarkymo operacijoms atlikti pagal 108 straipsnį;
 - (f) perdirbtiesiems produktams gaminti naudojant prekes, ekvivalentiškas prekėms, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, pagal 109 straipsnį.

138 straipsnis

Procedūros pripažinimo įvykdyta laikotarpis

1. Maitinė nustato laikotarpį, per kurį laikinojo įvežimo perdirbti procedūra turi būti pripažinta įvykdyta pagal [105](#) straipsnį.
- Šis laikotarpis skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią ne Sąjungos prekėms įforminama procedūra, ir nustatomas įvertinus laiką, kurio reikia perdirbimo operacijoms atlikti ir procedūrai pripažinti įvykdyta.
2. Maitinė gali, gavusi deramai pagrįstą leidimo turėtojo prašymą, pratęsti laikotarpį, nustatytą pagal 1 dalį, iki pagrįstai reikalingos trukmės.
- Leidime gali būti nurodyta, kad atitinkamą mėnesį, ketvirtį arba pusmetį prasidėjęs laikotarpis baigiasi atitinkamai kito mėnesio, ketvirčio arba pusmečio paskutine dieną.

3. Ankstesnio eksporto pagal 109 straipsnio 2 dalies [c](#) punktą atveju leidime nustatomas laikotarpis, per kurį ne Sąjungos prekės turi būti deklaruotos laikinojo įvežimo perdirbti procedūrai įforminti, įvertinus laiką, kurio reikia joms įsigyti ir atvežti į Sąjungos muitų teritoriją.

Pirmoje pastraipoje nurodytas laikotarpis nustatomas mėnesiais ir negali viršyti šešių mėnesių. Jis skaičiuojamas nuo eksporto deklaracijos, pateiktos deklaruojant perdirbtuosius produktus, gautus iš atitinkamų ekvivalentiškų prekių, priėmimo dienos.

4. Leidimo turėtojo prašymu 3 dalyje nurodytas šešių mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas ir jam pasibaigus, su sąlyga, kad bendras laikotarpis neviršytų dvylikos mėnesių.

139 straipsnis

Laikinasis eksportas tolesniam perdirbimui

Muitinė, gavusi prašymą, gali leisti kai kurias arba visas prekes, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, arba perdirbtuosius produktus laikinai eksportuoti tolesniam perdirbimui ne Sąjungos muitų teritorijoje laikantis laikinojo išvežimo perdirbti procedūrai nustatytų sąlygų.

3 SKIRSNIS

LAIKINASIS IŠVEŽIMAS PERDIRBTI

140 straipsnis

Taikymo sritis

1. Įforminus laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, Sąjungos prekės gali būti laikinai eksportuojamos iš Sąjungos muitų teritorijos perdirbimo operacijoms atlikti. Iš šių prekių gauti perdirbtieji produktai gali būti išleisti į laisvą apyvartą visai arba iš dalies juos atleidžiant nuo importo maito gavus leidimo turėtojo ar bet kurio kito Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigusio asmens prašymą, jei tas asmuo yra gavęs leidimo turėtojo sutikimą ir įvykdytos leidime nustatytos sąlygos.
2. Laikinojo išvežimo perdirbti procedūros įforminimo prekėms sąlygos:
 - (a) jei reikalaujama, pagal [102](#) straipsnį ir šį straipsnį buvo suteiktas leidimas;
 - (b) muitinei buvo pateikti būtiniausi duomenys (arba užtikrintas jų prieinamumas), kuriuos sudaro bent šie duomenys: už prekes atsakingas eksportuotojas, pardavėjas, pirkėjas, prekių vertė, kilmė, tarifinis klasifikavimas ir aprašymas;
 - (c) sumokami arba garantuojama, kad bus sumokėti eksporto maitas ir kiti privalomieji mokėjimai,
 - (d) prekės atitinka kitų susijusių muitinės taikomų teisės aktų reikalavimus.
3. Muitinė nesuteikia leidimo taikyti laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą nė vienoms iš šių Sąjungos prekių:
 - (a) prekėms, kurias eksportavus grąžinamas importo maitas arba atsisakoma jį išieškoti;
 - (b) prekėms, kurios prieš jų eksportą dėl jų galutinio vartojimo buvo išleistos į laisvą apyvartą jų neapmokestinus maitu arba pritaikius sumažintą maito

normą, tačiau jų galutinio vartojimo tikslai nebuvo pasiekti, išskyrus atvejus, kai reikia atlikti šių prekių remonto operacijas;

- (c) prekėms, kurias eksportavus mokamos eksporto grąžinamosios išmokos;
 - (d) prekėms, kurias eksportavus įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką gaunama kitokia finansinė nauda, išskyrus c punkte nurodytas eksporto grąžinamąsias išmokas.
4. Muitinė nustato laikotarpį, per kurį perdirbtųjų produktų pavidalą įgijusios laikinai eksportuotos prekės turi būti reimportuotos į Sąjungos muitų teritoriją ir per kurį jos turi būti išleistos į laisvą apyvartą tam, kad būtų galima jas visai arba iš dalies atleisti nuo importo maito. Gavusi deramai pagrįstą leidimo turėtojo prašymą, muitinė gali tą laikotarpį pratęsti iki pagrįstai reikalingos trukmės.

141 straipsnis

Nemokamai remontuojamos arba kitomis prekėmis pakeičiamos prekės

1. Jeigu pateikiami muitinei priimtini įrodymai, kad prekės buvo remontuojamos arba pakeistos kitomis prekėmis nemokamai vykdant sutartyje arba teisės akte nustatytą pareigą, susijusią su duota garantija, arba dėl gamybos ar panaudotos medžiagos defekto, arba dėl to, kad neatitiko specifikacijų, kurių pirkėjas prašė prekių gamintojo, jos visiškai atleidžiamos nuo importo maito.
2. 1 dalis netaikoma, jeigu į gamybos ar panaudotos medžiagos defektą buvo atsižvelgta pirmą kartą išleidžiant atitinkamas prekes į laisvą apyvartą.

142 straipsnis

Pagal tarptautinius susitarimus remontuojamos arba pakeistos prekės

1. Perdirbtieji produktai, gauti iš prekių, kurioms buvo įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra, visiškai atleidžiami nuo importo maito, jeigu pateikiami muitinei priimtini įrodymai, kad:
 - (a) tos prekės buvo remontuojamos arba pakeistos trečiojoje šalyje, su kuria Sąjunga yra sudariusi tarptautinį susitarimą, kuriame numatytas toks atleidimas, ir
 - (b) vykdomos a punkte nurodytame susitarime nustatytos atleidimo nuo importo maito sąlygos.
2. 1 dalis netaikoma perdirbtiesiems produktams, gautiems iš [109](#) straipsnyje nurodytų ekvivalentiškų prekių, ir pakaitos produktams, nurodytiems [143](#) ir [144](#) straipsniuose.

143 straipsnis

Standartinio prekių pakeitimo sistema

1. Taikant standartinio prekių pakeitimo sistemą, importuoti produktai (pakaitos produktai) gali, laikantis 2–5 dalių, pakeisti perdirbtuosius produktus.
2. Muitinė, gavusi prašymą, leidžia taikyti standartinio prekių pakeitimo sistemą, jeigu perdirbimo operaciją sudaro defektų turinčių Sąjungos prekių remontas ir jeigu toms prekėms netaikomos įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką nustatytos priemonės arba speciali tvarka, kuri taikoma tam tikroms prekėms, gaunamoms perdirbant žemės ūkio produktus.

3. Pakaitos produktų aštuonženklis Kombinuotosios nomenklatūros kodas, prekinė kokybė ir techninės charakteristikos turi būti tokie pat kaip ir defektų turinčių prekių, jeigu šios prekės būtų suremontuotos.
4. Jeigu defektų turinčios prekės prieš jas eksportuojant buvo naudotos, pakaitos produktai taip pat turi būti naudoti.
Tačiau muitinė netaiko pirmoje pastraipoje nustatyto reikalavimo, jeigu pakaitos produktai buvo pateikti nemokamai vykdant sutartyje arba teisės akte nustatytą pareigą, susijusią su duota garantija, arba dėl panaudotos medžiagos ar gamybos defekto.
5. Nuostatos, taikytinos perdirbtiesiems produktams, taikomos ir pakaitos produktams.

144 straipsnis

Ankstesnis pakaitos produktų importas

1. Muitinė leidžia, kad, laikantis jos nustatytų sąlygų ir gavus suinteresuotojo asmens prašymą, pakaitos produktai būtų importuoti anksčiau nei eksportuojamos defektų turinčios prekės.
Pakaitos produktų ankstesnio importo atveju pateikiama garantija, užtikrinanti, kad bus įvykdyta pareiga sumokėti importo muitą, kurį reikėtų sumokėti, jeigu defektų turinčios prekės nebūtų eksportuotos pagal 2 dalį.
2. Defektų turinčios prekės eksportuojamos per 2 mėnesius nuo deklaracijos pakaitos produktų išleidimui į laisvą apyvartą įforminti priėmimo muitinėje dienos.
3. Jeigu, susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, defektų turinčios prekės negali būti eksportuotos per 2 dalyje nurodytą laikotarpį, muitinė gali, leidimo turėtojai pateikus deramai pagrįstą prašymą, pratęsti tą laikotarpį iki pagrįstai reikalingos trukmės.

IX antraštinė dalis

PREKIŲ TARIFINIS KLASIFIKAVIMAS, KILMĖ IR VERTĖ

1 skyrius

Bendrasis muitų tarifas ir prekių tarifinis klasifikavimas

145 straipsnis

Bendrasis muitų tarifas ir muitinis stebėjimas

1. Mokėtinas importo ir eksporto muitas nustatomas remiantis Bendruoju muitų tarifu.
Kitos priemonės, taikytinos vadovaujantis konkrečias su prekyba prekėmis susijusias sritis reglamentuojančiomis Sąjungos nuostatomis, atitinkamais atvejais turi būti taikomos atsižvelgiant į tokių prekių tarifinį klasifikavimą.
2. Bendrąjį muitų tarifą sudaro visi šie elementai:
 - (a) Kombinuotoji prekių nomenklatūra, nustatyta Reglamente (EEB) Nr. 2658/87;
 - (b) bet kuri kita nomenklatūra, visa arba iš dalies sudaryta remiantis Kombinuotąja nomenklatūra arba ją papildanti subpozicijų dalimis ir nustatyta konkrečias sritis reglamentuojančiomis Sąjungos nuostatomis, siekiant taikyti su prekyba prekėmis susijusias tarifinio reguliavimo priemones;

- (c) konvencinis arba įprastinis autonominis muitas, taikomas į Kombinuotąją nomenklatūrą įtrauktoms prekėms;
 - (d) lengvatinių muitų tarifų priemonės, nustatytos susitarimuose, kuriuos Sąjunga sudarė su tam tikromis trečiosiomis šalimis arba trečiųjų šalių grupėmis;
 - (e) lengvatinių muitų tarifų priemonės, kurias Sąjunga vienašališkai nustatė tam tikroms trečiosioms šalims arba trečiųjų šalių grupėms;
 - (f) autonominės priemonės, kuriomis sumažinamas tam tikroms prekėms nustatytas muitas arba nuo jo atleidžiama;
 - (g) palankus muitų tarifų režimas, nustatytas tam tikroms prekėms dėl jų pobūdžio arba galutinio vartojimo taikant c–f arba h punktuose nurodytas priemones;
 - (h) kitos prekių tarifiniu klasifikavimu grindžiamos priemonės, nustatytos žemės ūkio, prekybos arba kitais Sąjungos teisės aktais, visų pirma laikinieji arba galutiniai antidempingo muitai, kompensaciniai muitai arba apsaugos priemonės.
3. Jeigu atitinkamos prekės atitinka sąlygas, įtrauktas į 2 dalies d–g punktuose nustatytas priemones, tos priemonės gali būti taikomos vietoj tos dalies c punkte nurodytų priemonių. Tokios priemonės gali būti taikomos atgaline data, jeigu laikomasi atitinkama priemone arba šiuo reglamentu nustatytų terminų bei sąlygų ir:
- (a) jei tai d ir e punktuose nustatytos priemonės, numatytas jų taikymas atgaline data;
 - (b) jei tai d punkte nustatytos priemonės, jas atgaline data taikyti leidžia ir trečioji šalis arba trečiųjų šalių grupė.
4. Jeigu 2 dalies d–g punktuose nurodytos priemonės taikomos arba tos dalies h punkte nurodytos priemonės netaikomos tik tam tikram importuojamų arba eksportuojamų prekių kiekiui ir nustatomos tarifinės arba kitos kvotos, minėtos priemonės taikomos arba netaikomos tol, kol pasiekiamas nustatytas importuojamų arba eksportuojamų prekių kiekis.
- Tarifinių ribų taikymo atveju toks taikymas nutraukiamas priėmus Sąjungos teisės aktą.
5. Muitinė nesutinka, kad nuotolinei prekybai būtų taikomas supaprastintas tarifų režimas, jei, remdamasi atitinkamais objektyviais duomenimis, nustato, kad vykdant nuotolinę prekybą iš trečiųjų šalių importuojamos prekės skirtos kitiems asmenims nei nurodytieji PVM direktyvos 14 straipsnio 2 dalies a punkte.
6. Komisija gali nustatyti, kad 31 straipsnio 4 dalyje nurodytais tikslais turi būti vykdomas prekių išleidimo į laisvą apyvartą, eksporto ir tam tikrų specialiųjų procedūrų įforminimo prekėms muitinis stebėjimas.
7. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina vienodo 4 dalyje nurodytų tarifinių bei kitų kvotų ir tarifinių bei kitų ribų administravimo ir 6 dalyje nurodyto muitinio stebėjimo vykdymo priemones. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

146 straipsnis

Prekių tarifinis klasifikavimas

1. Taikant Bendrąjį muitų tarifą prekių tarifinis klasifikavimas reiškia Kombinuotosios nomenklatūros subpozicijos ar subpozicijos dalies, kuriai priskiriamos atitinkamos prekės, nustatymą.
2. Taikant netarifinio reguliavimo priemonės prekių tarifinis klasifikavimas reiškia Kombinuotosios nomenklatūros arba kurios nors kitos Sąjungos nuostatomis nustatytos nomenklatūros, kuri visa arba iš dalies sudaryta remiantis Kombinuotąja nomenklatūra arba ją papildo subpozicijų dalimis, subpozicijos arba subpozicijos dalies, kuriai priskiriamos atitinkamos prekės, nustatymą.
3. Pagal 1 ir 2 dalis nustatyta subpozicija arba subpozicijos dalis naudojama taikant tą subpoziciją atitinkančias priemones.
4. Komisija gali įgyvendinimo aktais patvirtinti priemones, kuriomis pagal 1 ir 2 dalis nustatomas prekių tarifinis klasifikavimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jeigu to reikia dėl deramai pagrįstų neišvengiamų skubos priežasčių, susijusių su būtinybe skubiai užtikrinti tinkamą ir vienodą Kombinuotosios nomenklatūros taikymą, Komisija 262 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

2 skyrius

Prekių kilmė

147 straipsnis

Nelengvatinė kilmė

[148](#) ir [149](#) straipsniuose nustatytos nelengvatinės prekių kilmės nustatymo taisyklės naudojamos taikant:

- (a) Bendrąjį muitų tarifą, išskyrus 145 straipsnio 2 dalies [d](#) ir [e](#) punktuose nurodytas priemones,
- (b) priemones, nustatytas konkrečias su prekyba prekėmis susijusias sritis reglamentuojančiomis Sąjungos nuostatomis, išskyrus tarifinio reguliavimo priemones, ir
- (c) kitas su prekių kilme susijusias Sąjungos priemones.

148 straipsnis

Kilmės įgijimas

1. Tik vienoje šalyje ar teritorijoje gautos prekės laikomos tos šalies ar teritorijos kilmės prekėmis.
2. Laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles, pagal kurias prekės, kurių nelengvatinę kilmę reikia nustatyti taikant [147](#) straipsnyje nurodytas Sąjungos

priemonės, vadovaujantis šio straipsnio 1 ir 2 dalimis laikomos prekėmis, gautomis tik vienoje šalyje ar teritorijoje, arba prekėmis, kurių paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas, buvo atliktas tam tikroje šalyje ar teritorijoje.

149 straipsnis

Nelengvatinės prekių kilmės įrodymas

1. Jeigu importuotojas pagal muitų teisės aktus nurodė prekių kilmę, muitinė gali reikalauti pateikti prekių kilmės įrodymą.
2. Jeigu prekių kilmės įrodymas pateikiamas pagal muitų teisės aktus arba pagal kitus konkrečias sritis reglamentuojančius Sąjungos teisės aktus, muitinė gali, kilus pagrįstų abejonių, reikalauti bet kokių papildomų įrodymų, kuriais patvirtinama, kad prekių kilmė nurodyta pagal atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytas taisykles.
3. Jei to reikia dėl su prekyba susijusių aplinkybių, Sąjungoje gali būti išduotas kilmę įrodantis dokumentas, kuris išduodamas laikantis paskirties šalyje ar teritorijoje galiojančių kilmės taisyklių arba bet kurio kito metodo, pagal kurį nustatoma šalis, kurioje prekės buvo pagamintos arba kurioje buvo atliktas paskutinis esminis jų pakeitimas.
4. Jeigu importuotojas pasirinko galimybę nuotolinei prekybai taikyti supaprastintą tarifų režimą, kaip nurodyta 156 straipsnio 2 dalyje, muitinė nereikalauja, kad importuotojas įrodytų prekių kilmę.
5. Komisija įgyvendinimo aktais priima procedūrines taisykles, reglamentuojančias kilmės įrodymo pateikimo ir tikrinimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

150 straipsnis

Lengvatinė prekių kilmė

1. Kad prekėms būtų galima taikyti 145 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose nurodytas priemonės arba lengvatines netarifinio reguliavimo priemonės, jos turi atitikti šio straipsnio 2–5 dalyse nurodytas lengvatinės kilmės taisykles.
2. Prekių, kurioms taikomos lengvatinės priemonės, nustatytos susitarimuose, kuriuos Sąjunga sudarė su tam tikromis trečiosiomis šalimis arba tokių šalių grupėmis, lengvatinės kilmės taisyklės nustatomos tuose susitarimuose.
3. Komisija pagal 261 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 5 dalyje nenurodytų prekių, kurioms taikomos lengvatinės priemonės, kurias Sąjunga vienašališkai nustatė tam tikroms trečiosioms šalims arba tokių šalių grupėms, lengvatinės kilmės taisykles. Tos taisyklės grindžiamos prekių gavimo tik vienoje šalyje ar teritorijoje kriterijumi arba prekių pagaminimo atlikus pakankamą perdirbimą ar apdorojimą kriterijumi.
4. Prekių, kurioms taikomos lengvatinės prekybos tarp Sąjungos muitų teritorijos ir Seutos ir Meliljos priemonės, nustatytos 1985 m. Stojimo akto 2 protokole, lengvatinės kilmės taisyklės patvirtinamos pagal minėto protokolo 9 straipsnį.

5. Prekių, kurioms taikomos lengvatinės priemonės, nustatytos lengvatiniuose susitarimuose, taikomuose su Sąjunga asocijuotoms užjūrio šalims ir teritorijoms, lengvatinės kilmės taisyklės nustatomos pagal SESV 203 straipsnį.
6. Komisija savo iniciatyva arba lengvatomis besinaudojančios šalies ar teritorijos prašymu gali leisti tai šaliai ar teritorijai laikinai nukrypti nuo 3 dalyje nurodytų lengvatinės kilmės taisyklių, taikomų tam tikroms prekėms.
Laikinai nukrypti leidžianti nuostata grindžiama viena iš šių priežasčių:
 - (a) dėl vidaus ar išorės veiksnių lengvatomis besinaudojanti šalis ar teritorija kuri laiką negali laikytis lengvatinės kilmės taisyklių;
 - (b) lengvatomis besinaudojančiai šaliai ar teritorijai reikia laiko, kad ji galėtų pasirengti laikytis tų taisyklių.
7. Atitinkama lengvatomis besinaudojanti šalis ar teritorija pateikia Komisijai prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Prašyme nurodomos antroje pastraipoje paminėtos priežastys, kodėl reikia nukrypti leidžiančios nuostatos, ir pateikiami atitinkami pagrindžiamieji dokumentai.
8. Laikinai nukrypti leidžianti nuostata taikoma ribotą laiką: kol veikia vidaus ar išorės veiksniai, dėl kurių ji buvo priimta, arba kiek trunka laikotarpis, kurio reikia, kad lengvatomis besinaudojanti šalis ar teritorija būtų pasirengusi laikytis taisyklių.
9. Jeigu leidžiama taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, atitinkama lengvatomis besinaudojanti šalis ar teritorija laikosi nustatytų reikalavimų dėl Komisijai pateiktinos informacijos, susijusios su tos nuostatos taikymu ir su prekių kiekių, kuriems leista ją taikyti, administravimu.
10. Jeigu importuotojas pasirinko galimybę nuotolinei prekybai taikyti supaprastintą tarifų režimą, jis negali naudotis 145 straipsnio 2 dalies [d](#) ir [e](#) punktuose nurodytomis priemonėmis arba lengvatinėmis netarifinio reguliavimo priemonėmis.
11. Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina:
 - (a) prekių lengvatinės kilmės procedūrinės taisyklės, taikomas įgyvendinant 1 dalyje nurodytas priemones;
 - (b) priemonę, kuria lengvatomis besinaudojančiai šaliai ar teritorijai leidžiama taikyti 6 dalyje nurodytą laikinai nukrypti leidžiančią nuostatą.Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

151 straipsnis

Konkrečių prekių kilmės nustatymas

Komisija gali įgyvendinimo aktais patvirtinti priemones, kuriomis nustatoma konkrečių prekių kilmė pagal toms prekėms taikomas kilmės taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jeigu to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, susijusių su tokiomis priemonėmis ir deramai pagrįstų būtinybe skubiai užtikrinti tinkamą ir vienodą prekių kilmės taisyklių taikymą, Komisija 262 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

3 skyrius

Prekių muitinė vertė

152 straipsnis

Taikymo sritis

Taikant Bendrąjį muitų tarifą ir netarifinio reguliavimo priemones, nustatytas konkrečias su prekyba prekėmis susijusias sritis reglamentuojančiomis Sąjungos nuostatomis, prekių muitinė vertė nustatoma laikantis [153](#) ir [157](#) straipsnių.

153 straipsnis

Sandorio vertės muitinio įvertinimo metodas

1. Prekių muitinės vertės pagrindas visų pirma yra sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Sąjungos muitų teritoriją, patikslinama pagal 154 ir 155 straipsnius.
2. Faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina – visa pirkėjo pardavėjui arba pardavėjo naudai pirkėjo trečiajai šaliai sumokėta arba mokėtina pinigų suma už importuojamas prekes, įskaitant visus įvykdytus arba vykdytinus mokėjimus, kurie yra importuojamų prekių pardavimo sąlyga.
3. Sandorio vertė taikoma, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) pirkėjui netaikomi disponavimo prekėmis arba jų naudojimo apribojimai, išskyrus šiuos:
 - i) įstatymo arba Sąjungos valdžios institucijų nustatytus arba reikalaujamus nustatyti apribojimus;
 - ii) geografinės teritorijos, kurioje prekės gali būti perparduotos, apribojimus;
 - iii) prekių muitinei vertei didelės įtakos neturinčius apribojimus;
 - (b) prekių pardavimui arba jų kainai neturi įtakos jokios sąlygos arba aplinkybės, kurių poveikio vertinamoms prekėms neįmanoma įvertinti;
 - (c) jokia pajamų, gautų pirkėjui toliau perparduodant prekes, disponuojant jomis ar jas naudojant, dalis tiesiogiai ar netiesiogiai neatitenka pardavėjui, išskyrus atvejus, kai galima padaryti atitinkamus patikslinimus;
 - (d) pirkėjas ir pardavėjas nėra susiję arba jų ryšys neturėjo įtakos kainai.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės vertės nustatymo pagal 1 ir 2 dalis procedūrines taisykles, taip pat faktiškai sumokėtos arba mokėtinės kainos tikslinimo ir 3 dalyje nurodytų sąlygų taikymo taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

154 straipsnis

Sandorio vertės elementai

1. Nustatant muitinę vertę pagal [153](#) straipsnį, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinės už importuojamas prekes kainos pridedama:

- (a) toliau nurodytos pinigų sumos, kurias sumoka pirkėjas ir kurios nėra įskaitytos į už prekes faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą:
 - i) komisiniai ir apmokėjimas tarpininkams, išskyrus pirkimo komisinius,
 - ii) išlaidos talpykloms, kurias muitinė laiko neatskiriama atitinkamų prekių dalimi, ir
 - iii) pakavimo išlaidos, susijusios ir su darbu, ir su medžiagomis,
 - (b) atitinkamai paskirstyta toliau išvardytų pirkėjo tiesiogiai arba netiesiogiai, nemokamai arba sumažintomis kainomis tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų, susijusių su importuojamų prekių gamyba ir pardavimu eksportui, vertė, jeigu ši vertė nebuvo įskaityta į faktiškai sumokėtą arba mokėtiną kainą:
 - i) medžiagų, komponentų, dalių ir panašių daiktų, įeinančių į importuojamų prekių sudėtį,
 - ii) įrankių, šampų, formų ir panašių daiktų, naudotų importuojamoms prekėms gaminti,
 - iii) medžiagų, sunaudotų gaminant importuojamas prekes, ir
 - iv) inžinerinių, projektavimo, meninio apipavidalinimo, dizaino darbų, eskizų ir brėžinių parengimo, atliktų ne Sąjungoje ir būtinų importuojamų prekių gamybai, išlaidos,
 - (c) mokesčiai už patentus ir licencijas, susiję su vertinamomis prekėmis, kuriuos pirkėjas privalo tiesiogiai ar netiesiogiai sumokėti, vykdydamas vertinamų prekių pardavimo sąlygas, jeigu tokie mokesčiai už patentus ir licencijas nėra įskaityti į faktiškai sumokėtą ar mokėtiną kainą,
 - (d) tiesiogiai arba netiesiogiai pardavėjui tenkančios dalies pajamų, gautų toliau perparduodant importuotas prekes, jomis disponuojant arba jas naudojant, vertė ir
 - (e) toliau nurodytos išlaidos, patirtos prekes gabenant iki jų įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją vietos:
 - i) importuojamų prekių vežimo bei draudimo išlaidos ir
 - ii) su importuojamų prekių vežimu susijusios krovimo ir tvarkymo išlaidos.
2. Papildomos pinigų sumos prie faktiškai sumokėtos ar mokėtinės kainos pridedamos vadovaujantis 1 dalimi ir remiantis tik objektyviais ir kiekybiškai įvertinamais duomenimis.
3. Nustatant muitinę vertę, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinės kainos nepridedamos jokios pinigų sumos, išskyrus numatytąsias šiame straipsnyje
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės vertės nustatymo pagal šį straipsnį procedūrinės taisyklės, taip pat faktiškai sumokėtos arba mokėtinės kainos tikslinimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

155 straipsnis

Į muitinę vertę neįskaitytini elementai

1. Nustatant muitinę vertę pagal [153](#) straipsnį, į ją neįskaitoma nė viena iš toliau nurodytų pinigų sumų:
 - (a) importuojamų prekių vežimo išlaidos, patirtos įvežus prekes į Sąjungos muitų teritoriją;
 - (b) statybos, montavimo, surinkimo, priežiūros ar techninės pagalbos išlaidos, patirtos importuojamas prekes, pavyzdžiui, pramoninę įrangą, mašinas ar įrenginius, įvežus į Sąjungos muitų teritoriją;
 - (c) palūkanos, sumokėtos pagal pirkėjo sudarytą finansavimo susitarimą, susijusį su importuojamų prekių pirkimu, neatsižvelgiant į tai, ar finansavimą skiria pardavėjas ar kitas asmuo, jeigu finansavimo susitarimas buvo sudarytas raštu ir pirkėjas pareikalavus gali įrodyti, kad įvykdytos šios sąlygos:
 - i) tos prekės iš tikrųjų parduodamos už tokią kainą, kuri deklaruota kaip faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina;
 - ii) nurodyta palūkanų norma neviršija įprastinio tokiems sandoriams dydžio šalyje, kurioje skirtas finansavimas, tuo metu, kai jis buvo skirtas;
 - (d) mokėjimai už teisę reprodukuoti (platinti) importuojamas prekes Sąjungoje; pirkimo komisiniai;
 - (e) importo muitai ar kiti privalomieji mokėjimai, mokėtini Sąjungoje, kai prekės importuojamos ar parduodamos;
 - (f) nepaisant 154 straipsnio 1 dalies c punkto, pirkėjo mokėjimai už teisę platinti ar perparduoti importuojamas prekes, jeigu tokie mokėjimai nėra prekių pardavimo eksportui į Sąjungą sąlyga.
2. Komisija įgyvendinimo aktais nustato muitinės vertės nustatymo pagal šį straipsnį procedūrinės taisyklės, taip pat faktiškai sumokėtos arba mokėtinės kainos tikslinimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

156 straipsnis

Supaprastinimai

1. Gavusi prašymą, muitinė gali leisti, kad tada, kai muitinės deklaracijos priėmimo dieną sumų neįmanoma kiekybiškai įvertinti, remiantis konkrečiais kriterijais būtų nustatytos šios sumos:
 - (a) sumos, įskaitytinos į muitinę vertę pagal 153 straipsnio 2 dalį, ir
 - (b) 154 ir 155 straipsniuose nurodytos sumos.
2. Jeigu importuotojas pasirinko galimybę nuotolinei prekybai taikyti supaprastintą tarifų režimą, 155 straipsnio 1 dalies [a](#) punktas netaikomas ir į muitinę vertę įskaitomos importuojamų prekių vežimo iki jų įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją vietos išlaidos ir vežimo išlaidos, patirtos jas įvežus į tą teritoriją.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 1 dalyje nurodyto leidimo suteikimo sąlygas.

Antriniai muitinio įvertinimo metodai

1. Jeigu prekių muitinės vertės neįmanoma nustatyti pagal [153](#) straipsnį, ji nustatoma iš eilės taikant kiekvieną iš 2 dalies a–d punktų, kol pasiekiamas tas punktas, pagal kurį prekių muitinę vertę įmanoma nustatyti.
 Importuotojo, eksportuotojo arba, kai taikytina, deklaranto prašymu 2 dalies c ir d punktai jų taikymo eilėje sukeičiami vietomis.
2. Taikant 1 dalį, muitinė vertė – tai:
 - (a) tapačių prekių, parduotų eksportui į Sąjungos muitų teritoriją ir eksportuotų tuo pačiu arba maždaug tuo pačiu metu kaip ir vertinamos prekės, sandorio vertė,
 - (b) panašių prekių, parduotų eksportui į Sąjungos muitų teritoriją ir eksportuotų tuo pačiu arba maždaug tuo pačiu metu kaip ir vertinamos prekės, sandorio vertė,
 - (c) vertė, nustatyta pagal prekių vieneto kainą, už kurią Sąjungos muitų teritorijoje su pardavėjais nesusijusiems asmenimis parduotas didžiausias bendras importuotų prekių arba tapačių ar panašių importuotų prekių kiekis, arba
 - (d) apskaičiuotoji vertė, kurią sudaro šių elementų suma:
 - i) išlaidos medžiagoms ir gamybai arba kitokiam perdirbimui, atliktam gaminant importuojamas prekes, arba jų vertė;
 - ii) pelno ir bendrųjų išlaidų, kurių dydis lygus pelnui ir bendrosioms išlaidoms, paprastai nurodomoms šalies eksportuotojos gamintojams parduodant eksportui į Sąjungą prekes, kurios yra tos pačios klasės ar rūšies kaip ir vertinamos prekės, suma;
 - iii) 154 straipsnio 1 dalies [e](#) punkte nurodytų elementų išlaidos arba vertė.
3. Jeigu muitinės vertės neįmanoma nustatyti pagal 1 dalį, ji nustatoma remiantis duomenimis, kuriuos galima gauti Sąjungos muitų teritorijoje, naudojantis tinkamomis priemonėmis, atitinkančiomis principus ir bendrąsias nuostatas, kurie išdėstyti visuose šiuose aktuose:
 - (a) Susitarime dėl Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsnio įgyvendinimo;
 - (b) Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsnyje;
 - (c) šiame skyriuje.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto muitinės vertės nustatymo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Prekių vertės nustatymas konkrečiais atvejais

Komisija gali įgyvendinimo aktais patvirtinti priemones, kuriomis nustatomas tinkamas muitinio įvertinimo metodas arba kriterijai, taikytini konkrečiais atvejais nustatant prekių muitinę vertę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jeigu to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, susijusių su tokiomis priemonėmis ir deramai pagrįstų būtinybe skubiai užtikrinti tinkamą ir vienodą prekių muitinės vertės nustatymo taisyklių taikymą, Komisija 262 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

X antraštinė dalis

SKOLOS MUITINEI IR GARANTIJOS

1 skyrius

Skolos muitinei atsiradimas

1 SKIRSNIS

IMPORTO SKOLA MUITINEI

159 straipsnis

Išleidimas į laisvą apyvartą ir laikinasis įvežimas

1. Importuotojo skola muitinei atsiranda tuo metu, kai prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą, joms įforminama galutinio vartojimo procedūra arba laikinojo įvežimo procedūra iš dalies jas atleidžiant nuo importo muto.
2. Skolininku laikomas importuotojas. Netiesioginio atstovavimo atveju skolininkais laikomi importuotojas ir asmuo, kurio interesais importuotojas veikia, ir jie abu solidariai atsako už skolos muitinei sumokėjimą.

Jeigu dėl informacijos, kuri pateikta arba kurios prieinamumas užtikrintas 1 dalyje nurodytoms procedūroms įforminti, nebūtų surinkta visa importo muto suma arba jos dalis, asmuo, kuris pateikė tą informaciją ir kuris žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, jog tokia informacija yra klaidinga, taip pat laikomas skolininku.

3. Kai nuotolinei prekybai prekėmis, kurios importuotos iš trečiųjų šalių ar teritorijų ir yra skirtos jas įsigyjančiam asmeniui Sąjungos muitų teritorijoje, taikomas Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnis, importuotoju laikomo asmens skola muitinei atsiranda gavus mokėjimą už nuotolinės prekybos prekes ir tas asmuo laikomas skolininku.

160 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl kilmės statuso neturinčių prekių

1. Eksportuotojo skola muitinei atsiranda tuo metu, kai produktai išleidžiami eksportuoti, jeigu:
 - (a) lengvatiniame Sąjungos ir tam tikrų trečiųjų šalių ar tokių šalių grupių susitarime nustatyta, kad, taikant lengvatinį tarifų režimą Sąjungos kilmės produktams, už jiems pagaminti naudojamas kilmės statuso neturinčias prekes reikia mokėti importo muitus, ir
 - (b) buvo išduotas arba surašytas tų produktų kilmės įrodymas.

2. Eksportuotojas apskaičiuoja skolą atitinkančią importo muitų sumą, kuri būtų mokėtina tuo atveju, jei kilmės statuso neturinčios prekės, kurios buvo naudojamos eksportuojamiems produktams gaminti, būtų išleistos į laisvą apyvartą tą pačią dieną.
3. Netiesioginio atstovavimo atveju skolininkais laikomi eksportuotojas ir asmuo, kurio interesais eksportuotojas veikia, ir jie abu solidariai atsako už skolos muitinei sumokėjimą.

161 straipsnis

Skolos muitinei atsiradimas dėl reikalavimų nesilaikymo

1. Importo skola muitinei, susijusi su prekėmis, apmokestinamomis importo muitu, atsiranda, jei neįvykdoma:
 - (a) bent viena iš muitų teisės aktuose nustatytų pareigų, susijusių su ne Sąjungos prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją, jų paėmimu iš muitinės priežiūros arba su tokių prekių gabenimu, perdirbimu, saugojimu, laikinuoju saugojimu, laikinuoju įvežimu arba disponavimu jomis toje teritorijoje;
 - (b) bent viena iš muitų teisės aktuose nustatytų pareigų, susijusių su prekių galutiniu vartojimu Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (c) kuri nors sąlyga, kurią privaloma įvykdyti informant ne Sąjungos prekėms muitinės procedūrą arba taikant su prekių galutiniu vartojimu susijusį neapmokestinimą muitu ar apmokestinimą pritaikius sumažintą importo muto normą.
2. Skolos muitinei atsiradimo laiku laikomas vienas iš šių momentų:
 - (a) kai neįvykdoma arba nustojama vykdyti pareiga, kurios nevykdymas nulemia skolos muitinei atsiradimą;
 - (b) kai prekėms informinama muitinės procedūra, jeigu po to nustatoma, kad iš tikrųjų nebuvo įvykdyta sąlyga, kurią privaloma įvykdyti informant prekėms tokią procedūrą arba taikant su prekių galutiniu vartojimu susijusį neapmokestinimą muitu arba apmokestinimą pritaikius sumažintą importo muto normą.
3. 1 dalies a ir b punktuose nurodytais atvejais skolininku laikomas bet kuris iš šių asmenų:
 - (a) asmuo, kuris privalėjo įvykdyti atitinkamas pareigas;
 - (b) asmuo, kuris žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad muitų teisės aktais nustatyta pareiga nebuvo įvykdyta, ir kuris veikė asmens, privalėjusio įvykdyti tą pareigą, interesais arba kuris dalyvavo atliekant veiksmus, dėl kurių ta pareiga nebuvo įvykdyta;
 - (c) asmuo, kuris įsigijo arba laikė atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad muitų teisės aktais nustatyta pareiga nebuvo įvykdyta.
4. 1 dalies c punkte nurodytais atvejais skolininku laikomas asmuo, turintis įvykdyti sąlygas, kurias privaloma įvykdyti informant prekėms muitinės procedūrą arba taikant su prekių galutiniu vartojimu susijusį prekių neapmokestinimą muitu arba apmokestinimą pritaikius sumažintą importo muto normą.

Jeigu muitinei pateikiama informacija, kurią privaloma pateikti pagal muitų teisės aktus vykdant muitinės procedūros įforminimo prekėms reikalavimus, ir dėl jos gali būti nesurinkti visi importo muitai arba jų dalis, asmuo, kuris pateikė tą informaciją ir žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad tokia informacija yra klaidinga, taip pat laikomas skolininku.

162 straipsnis

Jau sumokėto importo muto sumos atėmimas

1. Jeigu pagal 161 straipsnio 1 dalį atsiranda skola muitinei, susijusi su prekėmis, išleistomis į laisvą apyvartą taikant su jų galutiniu vartojimu susijusią sumažintą importo muto normą, iš skolą muitinei atitinkančios importo muto sumos atimama importo muto suma, sumokėta išleidžiant prekes į laisvą apyvartą.
Pirma pastraipa taikoma ir tada, kai atsiradusi skola muitinei yra susijusi su laužu ir atliekomis, likusiais sunaikinus tokias prekes.
2. Jeigu pagal 159 straipsnio 1 dalį arba 161 straipsnio 1 dalį atsiranda skola muitinei, susijusi su prekėmis, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra iš dalies jas atleidžiant nuo importo muto, pagal dalinio atleidimo tvarką sumokėta importo muto suma atimama iš skolą muitinei atitinkančios importo muto sumos.

2 SKIRSNIS

EKSPORTO SKOLA MUITINEI

163 straipsnis

Eksportas ir laikinasis išvežimas perdirbti

1. Eksportuotojo skola muitinei atsiranda tuo metu, kai eksporto muto apmokestinamos prekės išleidžiamos įforminus eksporto procedūrą arba laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą.
2. Skolininku laikomas eksportuotojas. Netiesioginio atstovavimo atveju skolininkais laikomi eksportuotojas ir asmuo, kurio interesais eksportuotojas veikia, ir jie abu solidariai atsako už skolos muitinei sumokėjimą.
3. Jeigu dėl informacijos, pateiktos įforminant prekėms eksporto procedūrą, nesurenkama visa eksporto muto suma arba jos dalis, asmuo, kuris pateikė tą informaciją ir kuris žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad tokia informacija yra klaidinga, taip pat laikomas skolininku.

164 straipsnis

Skolos muitinei atsiradimas dėl reikalavimų nesilaikymo

1. Eksporto skola muitinei, susijusi su prekėmis, apmokestinamomis eksporto muto, atsiranda, jei neįvykdoma:
 - (a) bent viena iš muitų teisės aktuose nustatytų pareigų, susijusių su prekių išvežimu;
 - (b) kuri nors sąlyga, kurią privaloma įvykdyti, kad prekes būtų leista išvežti iš Sąjungos muitų teritorijos visai arba iš dalies jas atleidžiant nuo eksporto muto.

2. Skolos muitinei atsiradimo laiku laikomas vienas iš šių momentų:
 - (a) kai prekės faktiškai išvežamos iš Sąjungos muitų teritorijos nepateikus muitinei informacijos apie tokį eksportą;
 - (b) kai prekės pristatomos ne į tą paskirties vietą, į kurią jas buvo leista išvežti iš Sąjungos muitų teritorijos visai arba iš dalies jas atleidžiant nuo eksporto maito;
 - (c) jeigu muitinė neturi galimybių nustatyti b punkte nurodyto laiko, – kai baigiasi terminas, per kurį turi būti pateikti įrodymai, kad buvo įvykdytos sąlygos, kurias privaloma įvykdyti tokiais prekių atleidimo nuo maito atvejais.
3. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais skolininku laikomas bet kuris iš šių asmenų:
 - (a) asmuo, kuris privalėjo įvykdyti atitinkamą pareigą;
 - (b) asmuo, kuris žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad atitinkama pareiga nebuvo įvykdyta, ir kuris veikė asmens, privalėjusio įvykdyti tą pareigą, interesais;
 - (c) asmuo, kuris dalyvavo atliekant veiksmus, dėl kurių nebuvo įvykdyta ta pareiga, ir kuris žinojo arba yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, kad nebuvo pateikta reikiama informacija arba, kai taikytina, muitinės deklaracija, nors ji ir turėjo būti pateikta.
4. 1 dalies b punkte nurodytais atvejais skolininku laikomas asmuo, turintis įvykdyti sąlygas, kurias privaloma įvykdyti, kad prekes būtų leista išvežti iš Sąjungos muitų teritorijos visai arba iš dalies jas atleidžiant nuo eksporto maito.

3 SKIRSNIS

NUOSTATOS, BENDROS IMPORTO IR EKSPORTO SKOLAI MUITINEI

165 straipsnis

Skola muitinei draudimų ir apribojimų atveju

1. Importo arba eksporto skola muitinei atsiranda net ir tuo atveju, kai ji susijusi su prekėmis, kurioms taikomi kiti teisės aktai, kuriuos muitinė taiko bet kokios rūšies importui arba eksportui.
2. Tačiau skola muitinei neatsiranda šiais atvejais:
 - (a) neteisėtai įvežus į Sąjungos muitų teritoriją padirbtos valiutos;
 - (b) įvežus į Sąjungos muitų teritoriją narkotinių ar psichotropinių medžiagų, kurios nėra griežtai prižiūrimos kompetentingų valdžios institucijų siekiant jas naudoti medicinos ir mokslo tikslais.
3. Tačiau taikant sankcijas už muitų teisės aktų pažeidimus, skola muitinei laikoma atsiradusia, jeigu pagal šį reglamentą arba valstybės narės teisės aktus nustatant sankcijas remiamasi importo ar eksporto maitu arba skolos muitinei atsiradimu.

166 straipsnis

Keli skolininkai

Jeigu importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią vieną skolą muitinei, privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tos sumos sumokėjimą.

Bendrosios importo arba eksporto muto sumos apskaičiavimo taisyklės

1. Importo arba eksporto muto suma nustatoma remiantis prekių tarifiniu klasifikavimu, muitine verte, kiekiu, pobūdžiu ir kilme. Muto apskaičiavimo taisyklės yra taisyklės, taikomos atitinkamoms prekėms su jomis susijusios skolos muitinei atsiradimo metu.
2. Jeigu tikslaus skolos muitinei atsiradimo laiko nustatyti neįmanoma, skola muitinei laikoma atsiradusia tada, kai muitinė pripažįsta, kad dėl situacijos, kurioje yra atitinkamos prekės, atsirado skola muitinei.

Tačiau jeigu muitinės turima informacija leidžia nustatyti, kad skola muitinei jau buvo atsiradusi, kai muitinė padarė tokią išvadą, skola muitinei laikoma atsiradusia tuo metu, kai jau buvo įmanoma nustatyti, kad susidarė tokia situacija.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šiame straipsnyje nurodytas importo ar eksporto muto sumos, taikomos prekėms, su kuriomis susijusi skola muitinei atsirado taikant specialią procedūrą, apskaičiavimo taisykles.

Specialiosios importo muto sumos apskaičiavimo taisyklės

1. Jeigu Sąjungos muitų teritorijoje patiriama prekių saugojimo arba įprastinių tvarkymo operacijų išlaidų, susijusių su prekėmis, kurioms buvo įforminta muitinės procedūra arba kurios yra laikinai saugomos, apskaičiuojant importo muto sumą į šias išlaidas arba vertės padidėjimą neatsižvelgiama, jeigu importuotojas ar eksportuotojas arba, kai taikytina, deklarantas pateikia priimtina šių išlaidų įrodymą.

Tačiau apskaičiuojant importo muto sumą atsižvelgiama į atliekant operacijas naudotų ne Sąjungos prekių muitinę vertę, kiekį, pobūdį ir kilmę.
2. Jeigu Sąjungos muitų teritorijoje atlikus įprastines prekių, kurioms įforminta muitinės procedūra, tvarkymo operacijas pasikeičia tų prekių tarifinis klasifikavimas, importuotojo arba, kai taikytina, deklaranto prašymu taikomas pirminis prekių, kurioms įforminta procedūra, tarifinis klasifikavimas.
3. Jeigu atsiranda skola muitinei, susijusi su perdirbtaisiais produktais, gautais taikant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, importo muto suma, atitinkanti tokią skolą, importuotojo prašymu apskaičiuojama remiantis prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, tarifiniu klasifikavimu, muitine verte, kiekiu, pobūdžiu ir kilme.
4. Jeigu perdirbtieji produktai gaunami atlikus vėlesnes laikinojo įvežimo perdirbti procedūras, importuotojas gali prašyti skolą nustatyti tik remiantis prekių, kurioms įforminta pirmoji laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, tarifiniu klasifikavimu, muitine verte, kiekiu, pobūdžiu ir kilme.
5. Konkrečiais atvejais importo muto suma apskaičiuojama vadovaujantis šio straipsnio 2, 3 bei 4 dalimis ir negavus importuotojo ar eksportuotojo arba, kai taikytina, deklaranto prašymo, siekiant, kad nebūtų apeinamos 145 straipsnio 2 dalies [h](#) punkte nurodytos tarifinio reguliavimo priemonės.
6. Jeigu atsiranda skola muitinei, susijusi su perdirbtaisiais produktais, gautais taikant laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, arba su pakaitos produktais, nurodytais 143

straipsnio [1](#) dalyje, importo maito suma apskaičiuojama remiantis ne Sąjungos maitų teritorijoje atliktos perdirbimo operacijos išlaidomis.

7. Jeigu skola maitinei atsiranda pagal šio reglamento [161](#) arba [164](#) straipsnį ir reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio atsirado skola maitinei, nelaikomas bandymu apgauti, prekėms taip pat taikomas:
 - (a) palankus maitų tarifų režimas pagal maitų teisės aktus arba
 - (b) visiškas ar dalinis neapmokestinimas importo arba eksporto maitu pagal 145 straipsnio 2 dalies d, e, f ir g punktus arba 90, 91, 92 ir 93 straipsnius arba 140, 141, 142, 143 ir 144 straipsnius, arba
 - (c) atleidimas nuo maito pagal Reglamentą (EB) Nr. 1186/2009.
8. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šiame straipsnyje nurodytas importo ar eksporto maito, taikytino prekėms, su kuriomis susijusi skola maitinei atsiranda taikant specialią procedūrą, sumos apskaičiavimo taisykles ir 5 dalyje nurodytus konkrečius atvejus.

169 straipsnis

Skolos maitinei atsiradimo vieta

1. Skola maitinei atsiranda toje vietoje, kurioje yra įsisteigęs importuotojas arba eksportuotojas.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, importuotojų ir eksportuotojų, kurie nėra patikimi ir patikrinti verslininkai, ir importuotojais laikomų asmenų skola maitinei atsiranda toje vietoje, kurioje buvo pateikta arba būtų buvusi pateikta maitinės deklaracija pagal 63 straipsnio 4 dalį, jei nebūtų informacijos teikimo metodo pakeitimo, nustatyto 63 straipsnio 2 dalyje.

Visais kitais atvejais skola maitinei atsiranda toje vietoje, kurioje įvykdomi jos atsiradimą lemiantys veiksmai.

Jeigu tos vietos nustatyti neįmanoma, skola maitinei atsiranda toje vietoje, kurioje maitinė pripažįsta, kad dėl situacijos, kurioje yra atitinkamos prekės, atsirado skola maitinei.
2. Jeigu nebuvo pripažinta, kad prekėms įforminta maitinės procedūra buvo įvykdyta, arba jeigu laikinasis saugojimas nebuvo tinkamai užbaigtas, o vietos, kurioje atsirado skola maitinei pagal 1 dalies antrą arba trečią pastraipą neįmanoma nustatyti per konkretų terminą, skola maitinei atsiranda toje vietoje, kurioje prekėms buvo įforminta atitinkama procedūra arba kurioje jos buvo įvežtos į Sąjungos maitų teritoriją taikant tą procedūrą, arba kurioje jos buvo laikinai saugomos.
3. Jeigu pagal maitinės turimą informaciją įmanoma nustatyti, kad skola maitinei galėjo atsirasti keliose vietose, skola maitinei laikoma atsiradusia toje vietoje, kurioje ji atsirado pirmiausia.
4. Jeigu maitinė nustato, kad skola maitinei pagal [161](#) ar [164](#) straipsnį atsirado kitoje valstybėje narėje ir kad importo ar eksporto maito suma, atitinkanti tą skolą, yra mažesnė nei 10 000 EUR, laikoma, kad skola maitinei atsirado jos atsiradimą nustačiusioje valstybėje narėje.

5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 2 dalyje nurodytus terminus.

2 skyrius

Garantija, pateikiama dėl galinčios atsirasti arba atsiradusios skolos muitinei

170 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Jei nenurodyta kitaip, šis skyrius taikomas garantijoms, teikiamoms dėl atsiradusių skolų muitinei, kurių mokėjimas atidedamas (toliau – atsiradusi skola muitinei), ir garantijoms, kurių reikalaujama tuo atveju, kai gali atsirasti skola muitinei (toliau – galinti atsirasti skola muitinei).
2. Jeigu muitinė reikalauja pateikti garantiją dėl galinčios atsirasti arba atsiradusios skolos, ta garantija turi užtikrinti importo ar eksporto muto sumos ir kitų privalomųjų mokėjimų, mokėtinų importuojant ar eksportuojant prekes, sumokėjimą, kai:
 - (a) garantija naudojama prekėms įforminant Sąjungos tranzito procedūrą arba
 - (b) garantija gali būti naudojama daugiau nei vienoje valstybėje narėje.Muitinės priimta arba leista pateikti garantija galioja visoje Sąjungos muitų teritorijoje, jeigu ji naudojama pagal savo paskirtį.
3. Garantiją pateikia skolininkas arba asmuo, galintis tapti skolininku, arba, muitinei leidus, bet kuris kitas asmuo.
4. Nedarant poveikio [178](#) straipsniui, muitinė reikalauja pateikti tik vieną garantiją, susijusią su konkrečiomis prekėmis.

Pateikta garantija, susijusi su konkrečiomis prekėmis, taikoma importo ar eksporto muto sumai, atitinkančiai skolą muitinei, ir kitiems privalomiesiems mokėjimams, susijusiems su tomis prekėmis, nepriklausomai nuo to, ar informacija apie prekes, kuri buvo pateikta arba kurios prieinamumas užtikrintas, yra teisinga.

Jeigu garantijos nebuvo atsisakyta, ji, neviršijant garantija užtikrinamos sumos, taip pat gali būti naudojama importo ir eksporto muto ir kitų privalomųjų mokėjimų sumoms, mokėtinoms atlikus tikrinimą po atitinkamų prekių išleidimo, išieškoti.
5. 3 dalyje nurodyto asmens prašymu muitinė, laikydamasi 176 straipsnio [1](#) ir [2](#) dalių, gali leisti pateikti bendrąją garantiją, užtikrinančią importo ar eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, susijusią su dviem arba daugiau operacijų arba muitinės procedūrų, sumokėjimą.
6. Muitinė atlieka garantijos stebėseną.
7. Garantijos pateikti nereikalaujama nė vienu iš šių atvejų:
 - (a) iš valstybės, regioninės ir vietos valdžios institucijų arba kitų institucijų, kurių veiklą reglamentuoja viešojo teisė, kai jos vykdo savo veiklą kaip valdžios institucijos;
 - (b) vežant prekes Reinu, Reino vandens keliais, taip pat Dunojumi ir Dunojaus vandens keliais;

- (c) transportuojant prekes stacionariais transportavimo įrenginiais;
 - (d) konkrečiais atvejais, kuriais prekėms įforminama laikinojo įvežimo procedūra;
 - (e) vežant prekes jūrų arba oro transportu tarp Sąjungos uostų arba Sąjungos oro uostų.
8. Muitinė gali nereikalauti, kad būtų pateikta garantija, jeigu importo ar eksporto maito suma, kurios sumokėjimą ji užtikrintų, neviršija 1 000 EUR statistinės vertės ribos.
9. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 7 dalies d punkte nurodytus konkrečius atvejus, kai nereikalaujama pateikti garantijos dėl prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo procedūra.
10. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodytos garantijos pateikimo ir stebėsenos procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

171 straipsnis

Privalomosios garantijos referencinis dydis

1. Jeigu muitinė privalo reikalauti pateikti garantiją ir gali nustatyti tikslią importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią skolą muitinei, ir kitų privalomųjų mokėjimų sumą tuo metu, kai reikalaujama pateikti garantiją, garantija turi užtikrinti tos tikslios sumos sumokėjimą.
- Jeigu tikslios sumos nustatyti negalima, garantijos dydis nustatomas atsižvelgiant į didžiausią muitinės nustatytą importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią skolą muitinei, ir kitų privalomųjų mokėjimų, kurie atsirado arba gali atsirasti, sumą.
2. Nedarant poveikio [176](#) straipsniui, jeigu bendroji garantija pateikiama užtikrinant importo ar eksporto maito sumos, atitinkančios skolas muitinei, ir kitų privalomųjų mokėjimų, kurių suma laikui bėgant kinta, sumokėjimą, nustatomas toks šios garantijos dydis, kad jo visuomet pakaktų importo ar eksporto maito sumos, atitinkančios skolas muitinei, ar kitų privalomųjų mokėjimų sumokėjimui užtikrinti.

172 straipsnis

Preveninės garantijos referencinis dydis

Jeigu garantijos pateikti neprivaloma, tačiau muitinė nėra įsitikinusi, kad importo ar eksporto maito suma, atitinkanti skolą muitinei, ir kiti privalomieji mokėjimai bus sumokėti per nustatytą laikotarpį, ji reikalauja pateikti garantiją sumos, kuri negali viršyti 171 straipsnyje nurodyto dydžio, sumokėjimui užtikrinti.

173 straipsnis

Garantijos pateikimas

1. Garantija gali būti pateikiama viena iš šių formų:
- (a) kaip bet kuris muitinės pripažįstamu būdu atliekamas mokėjimas euraiš arba valstybės narės, kurioje reikalaujama garantijos, valiuta;
 - (b) kaip garanto įsipareigojimas;

- (c) kaip kitos formos garantija, suteikianti lygiavertį užtikrinimą, kad bus sumokėta importo ar eksporto maito suma, atitinkanti skolą maitinei, ir kiti privalomieji mokėjimai.
2. Piniginio užstato arba piniginiam užstatui lygiaverčio kito mokėjimo būdo formos garantija pateikiama vadovaujantis valstybėje narėje, kurioje reikalaujama garantijos, galiojančiomis nuostatomis.
- Kai garantija pateikiama maitinės pripažįstamu mokėjimo būdu, maitinė už ją palūkanų nemoka.
3. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 1 dalies c punkte nurodytą garantijos formą.

174 straipsnis

Garantijos pasirinkimas

Asmuo, iš kurio reikalaujama pateikti garantiją, gali pasirinkti vieną iš 173 straipsnio [1](#) dalyje nurodytų garantijos formų.

Tačiau maitinė gali nepriimti pasirinktos formos garantijos, jeigu ji nesuderinama su atitinkamos maitinės procedūros tinkamo atlikimo reikalavimais.

Maitinė gali reikalauti, kad konkretų laikotarpį pasirinkta garantijos forma nebūtų keičiama.

175 straipsnis

Garantas

1. 173 straipsnio 1 dalies [b](#) punkte nurodytas garantas turi būti Sąjungos maitų teritorijoje įsisteigęs trečiasis asmuo. Garantas turi būti pripažintas garantiją pateikti reikalaujančios maitinės, išskyrus atvejus, kai garantas yra kredito, finansų įstaiga ar draudimo bendrovė, kuriai pagal galiojančias Sąjungos nuostatas leista veikti Sąjungoje.
2. Garantas raštu įsipareigoja sumokėti garantija užtikrinamą importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią skolą maitinei, ir kitus privalomuosius mokėjimus.
3. Maitinė gali atsisakyti pripažinti garantą arba siūlomos garantijos rūšį, jeigu ji nėra įsitikinusi, kad toks garantas ar garantijos rūšis užtikrina, jog importo ar eksporto maito suma, atitinkanti skolą maitinei, ir kiti privalomieji mokėjimai bus sumokėti per nustatytą laikotarpį.
4. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles dėl teiktinos garantijos formų ir šiame straipsnyje nurodytam garantui taikytinas taisykles.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto garanto prisiimto įsipareigojimo atšaukimo ir panaikinimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

176 straipsnis

Bendroji garantija

1. Muitinė 170 straipsnio [5](#) dalyje nurodytą leidimą gali suteikti tik asmenims, atitinkantiems šias sąlygas:
 - (a) įsisteigusiems Sąjungos muitų teritorijoje;
 - (b) atitinkantiems 24 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus kriterijus;
 - (c) nuolat taikantiems atitinkamas muitinės procedūras arba turintiems laikinojo saugojimo sandėlius, arba atitinkantiems 24 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytus kriterijus.
2. Muitinė gali leisti ekonominės veiklos vykdytojai, atitinkančiam 24 straipsnio 1 dalies [b](#) ir [c](#) punktuose nustatytus kriterijus, ir patikimiems ir patikrintiems verslininkams pateikti sumažinto dydžio bendrąją garantiją dėl galinčių atsirasti skolų muitinei ir kitų privalomųjų mokėjimų arba naudotis atleidimu nuo pareigos pateikti garantiją.
3. Muitinė gali leisti prašymą pateikusiam įgaliotajam ekonominės veiklos vykdytojai (muitinės formalumų supaprastinimas) ir patikimam ir patikrintam verslininkui pateikti sumažinto dydžio bendrąją garantiją dėl atsiradusių skolų muitinei ir kitų privalomųjų mokėjimų.
4. Naudojimasis 3 dalyje nurodyta sumažinto dydžio bendrąja garantija yra lygiavertis garantijos pateikimui.
5. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 2 dalyje nurodyto leidimo naudotis sumažinto dydžio bendrąją garantiją arba atleidimu nuo pareigos pateikti garantiją suteikimo sąlygas.
6. Komisija įgyvendinimo aktais nustato garantijos dydžio, įskaitant 2 dalyje nurodytą sumažintą dydį, nustatymo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

177 straipsnis

Laikinieji draudimai, susiję su naudojimusi bendrosiomis garantijomis

1. Komisija gali laikinai uždrausti taikant specialiąsias procedūras arba laikinąjį saugojimą naudotis bet kuriuo iš šių dalykų:
 - (a) 176 straipsnio [2](#) dalyje nurodyta sumažinto dydžio bendrąja garantija arba atleidimu nuo pareigos pateikti garantiją;
 - (b) 176 straipsnyje nurodyta bendrąja garantija, teikiama dėl prekių, kurios, kaip nustatyta, tapo plataus masto sukčiavimo objektu.
2. Taikant 1 dalies a arba b punktą, gali būti leidžiama naudotis sumažinto dydžio bendrąja garantija, atleidimu nuo pareigos pateikti garantiją arba [176](#) straipsnyje nurodyta bendrąja garantija, kai atitinkamas asmuo įvykdo vieną iš šių sąlygų:
 - (a) tas asmuo gali įrodyti, kad per dvejus metus iki 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimo nebuvo atsiradusi skola muitinei tam asmeniui vykdant operacijas su atitinkamomis prekėmis;
 - (b) jeigu per dvejus metus iki 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimo dienos buvo atsiradę skolų muitinei, atitinkamas asmuo gali įrodyti, kad per nustatytą terminą visas tas skolas sumokėjo skolininkas (-ai) arba garantas.

Asmuo, norintis gauti leidimą naudotis bendrąja garantija, kai ja naudotis laikinai uždrausta, taip pat privalo atitikti 24 straipsnio 1 dalies [b](#) ir [c](#) punktuose nustatytus kriterijus.

3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 1 dalyje nurodyto laikino draudimo naudotis bendrąja garantija taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jeigu to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, susijusių su tokiais priemonėmis ir deramai pagrįstų būtinybe skubiai sustiprinti Sąjungos ir valstybių narių finansinių interesų apsaugą, Komisija 262 straipsnio [5](#) dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

178 straipsnis

Papildoma arba pakaitinė garantija

Nustačiusi, kad pateikta garantija neužtikrina arba kad jos patikimumo arba dydžio nebepakanka užtikrinti, jog importo ar eksporto muito suma, atitinkanti skolą muitinei, ir kiti privalomieji mokėjimai bus sumokėti per nustatytą laikotarpį, muitinė reikalauja, kad bet kuris iš 170 straipsnio [3](#) dalyje nurodytų asmenų savo nuožiūra pateiktų papildomą garantiją arba pakeistų anksčiau pateiktąją garantiją nauja.

179 straipsnis

Garantijos atsisakymas

1. Muitinė nedelsdama atsisako garantijos, kai sumokama skola muitinei ar įvykdoma pareiga, susijusi su kitais privalomaisiais mokėjimais, arba kai paaiškėja, kad tokia skola ar pareiga nebegali atsirasti.
2. Kai sumokama dalis skolos muitinei ar iš dalies įvykdoma pareiga, susijusi su kitais privalomaisiais mokėjimais, arba kai paaiškėja, kad galinti atsirasti skola arba pareiga sudarytų tik dalį pinigų sumos, dėl kurios pateikta garantija, suinteresuotojo asmens prašymu atsisakoma atitinkamos garantijos dalies, išskyrus atvejus, kai tokią priemonę taikyti netikslinga dėl pinigų sumos nereikšmingumo.
3. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant garantijos atsisakymo terminus.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šiame straipsnyje nurodyto garantijos atsisakymo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 skyrius

Importo arba eksporto muto sumos išieškojimas, mokėjimas, grąžinimas ir atsisakymas ją išieškoti

1 SKIRSNIS

IMPORTO ARBA EKSPORTO MUTO SUMOS APSKAIČIAVIMAS, PRANEŠIMAS APIE SKOLĄ MUITINEI IR ĮTRAUKIMAS Į APSKAITĄ

180 straipsnis

Importo arba eksporto muto sumos apskaičiavimas

1. Mokėtiną importo arba eksporto muto sumą apskaičiuoja importuotojas ir eksportuotojas. Nedarant poveikio tikrinimui po prekių išleidimo, išleidžiant prekes laikoma, kad muitinė sutinka su mokėtina importo arba eksporto muto suma, kurią apskaičiavo importuotojas ir eksportuotojas. Jeigu tas asmuo sumos neapskaičiuoja arba muitinė nesutinka su to asmens apskaičiuota suma, mokėtiną importo ar eksporto muto sumą, kai tik turi reikiamą informaciją, nustato muitinė, kurios kompetencijai priklauso vietos, kurioje pagal [169](#) straipsnį atsirado arba laikoma atsiradusia skola muitinei, priežiūra.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies ir nedarant poveikio tikrinimui po prekių išleidimo, iki 265 straipsnio [3](#) dalyje nustatytos datos muitinė tuo atveju, kai pateikiama muitinės deklaracija, gali sutikti su joje nustatyta mokėtina importo ar eksporto muto suma. Jeigu muitinė su ta suma nesutinka, ji mokėtiną importo ar eksporto muto sumą nustato, kai tik turi reikiamą informaciją.
3. Kai mokėtina importo ar eksporto suma nėra sveikas skaičius, ji gali būti suapvalinta. Jeigu pirmoje pastraipoje nurodyta suma išreikšta eurai, ją apvalinti galima tik iki artimiausio mažesnio ar didesnio sveiko skaičiaus.
Valstybėje narėje, kurios valiuta nėra *euro*, įsisteigę importuotojai ir eksportuotojai gali *mutatis mutandis* taikyti antros pastraipos nuostatas arba nukrypti nuo tos pastraipos su sąlyga, kad taikytinų apvalinimo taisyklių finansinis poveikis nebus didesnis už antros pastraipos taisyklės taikymo poveikį.

181 straipsnis

Pranešimas apie skolą muitinei

1. Išleidžiant prekes laikoma, kad muitinė pranešė importuotojui arba eksportuotojui apie skolą muitinei.
2. Kai muitinė nustato mokėtiną importo ar eksporto muto sumą, ji skolininkui apie tą sumą praneša vietoje, kurioje pagal [169](#) straipsnį atsirado arba laikoma atsiradusia skola muitinei, nustatyta tvarka.
Pirmoje pastraipoje nurodytas pranešimas nepateikiamas nė vienu iš šių atvejų:
 - (a) kai taikomas laikinasis antidempingo maitas, laikinasis kompensacinis maitas arba laikinoji apsaugos priemonė, kol galutinė importo ar eksporto muto suma dar neapskaičiuota;

- (b) kai mokėtina importo ar eksporto maito suma yra didesnė nei ta, kuri buvo apskaičiuota pagal sprendimą, priimtą pagal 13 straipsnį;
 - (c) kai pirminis sprendimas nepranešti apie skolą muitinei arba pranešti apie mažesnę nei mokėtina importo ar eksporto maito sumą buvo priimtas laikantis bendrųjų nuostatų, kurios vėliau teismo sprendimu buvo pripažintos negaliojančiomis;
 - (d) kai pagal muitų teisės aktus muitinė neprivalo pranešti apie skolą muitinei.
3. Jeigu muitinė privalo pranešti apie mokėtiną importo ar eksporto maito sumą pagal 2 dalį, ji skolininkui apie skolą muitinei praneša tada, kai gali nustatyti tą sumą ir dėl jos priimti sprendimą.
- Tačiau tuo atveju, kai pranešimu apie skolą muitinei būtų pakenkta nusikalstamos veikos tyrimui, muitinė gali atidėti tokio pranešimo pateikimą iki to laiko, kai juo nebebūtų pakenkta nusikaltimo tyrimui.
4. Muitinė gali leisti patikimam ir patikrintam verslininkui apskaičiuoti skolą muitinei, atitinkančią visą importo ar eksporto maito, susijusio su visomis prekėmis, kurias šis veiklos vykdytojas vietoj muitinės išleido per ne ilgesnį kaip 31 kalendorinės dienos laikotarpį, sumą, ir apie ją pranešti muitinei, atskirai nurodant su kiekviena konkrečia prekių siunta susijusias sumas. Jeigu muitinė su apskaičiuota ir pranešta suma nesutinka, ji nustato mokėtiną importo arba eksporto maito sumą.
5. Nukrypstant nuo 1 dalies, kai nuotolinei prekybai prekėmis, kurios importuotos iš trečiųjų šalių ir yra skirtos jas įsigyjančiam asmeniui Sąjungos muitų teritorijoje, taikomas Direktyvos 2006/112/EB XII antraštinės dalies 6 skyriaus 4 skirsnis, muitinė gali leisti importuotoju laikomam asmeniui apskaičiuoti skolą muitinei, atitinkančią visą importo maito, susijusio su visomis per vieną mėnesį išleistomis importuotoju laikomam asmeniui skirtomis prekėmis, sumą, ir apie ją pranešti iki kito mėnesio pabaigos, atskirai nurodant su kiekviena konkrečia prekių siunta susijusias sumas. Šiuo pranešimu gali būti pataisyta arba negaliojančia pripažinta informacija, kurią importuotojas pateikė pagal 59 straipsnio 2 dalį. Jeigu muitinė su apskaičiuota ir pranešta suma nesutinka, ji nustato mokėtiną importo arba eksporto maito sumą. Jeigu verslininkui pateikus pranešimą muitinė per pagrįstą laikotarpį nepareiškia nesutinkanti su pranešta informacija, laikoma, kad ji pranešė apie skolą muitinei.
6. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė tuo atveju, jeigu buvo pateikta muitinės deklaracija ir skolos sumokėjimą užtikrinanti garantija, gali leisti apie skolą muitinei, atitinkančią visą importo arba eksporto maito, susijusio su visomis tam pačiam asmeniui skirtomis ir per nustatytą laikotarpį išleistomis prekėmis, sumą, pranešti to laikotarpio pabaigoje. Muitinės nustatyto laikotarpio trukmė negali viršyti 31 dienos.
7. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant:
- (a) 2 dalies antros pastraipos d punkte nurodytus atvejus, kuriais muitinė neprivalo pranešti apie skolą muitinei;
 - (b) 5 dalyje nurodytą pagrįstą laikotarpį, per kurį negavus pranešimo laikoma, kad nebuvo pareikštas nesutikimas;
 - (c) informaciją, kuri turi būti pateikta importuotoju laikomo asmens pagal 5 dalį teikiamame pranešime.

182 straipsnis

Skolos muitinei senaties terminas

1. Muitinė skolininkui apie skolą muitinei nebepraneša praėjus trejiems metams nuo tos dienos, kai atsirado skola muitinei.
2. Jeigu skolos muitinei atsiradimo priežastis buvo veiksmas, dėl kurio tada, kai jis buvo įvykdytas, galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, 1 dalyje nustatytas trejų metų laikotarpis pagal nacionalinę teisę pratęsimas mažiausiai iki penkerių, o daugiausia iki dešimties metų.
3. 1 ir 2 dalyse nurodytų laikotarpių trukmės skaičiavimas sustabdomas, jeigu:
 - (a) pateikiamas skundas pagal [16](#) straipsnį,
 - (b) toks sustabdymas taikomas nuo skundo pateikimo dienos iki tol, kol trunka skundo nagrinėjimo procesas, arba
 - (c) laikydamosi 6 straipsnio 6 dalies, muitinė praneša skolininkui apie priežastis, kuriomis remdamasi ji ketina pranešti apie skolą muitinei; toks sustabdymas taikomas nuo to pranešimo pateikimo dienos iki laikotarpio, per kurį skolininkui suteikiama galimybė pareikšti savo nuomonę, pabaigos.
4. Jeigu pagal 193 straipsnio [7](#) dalį vėl atsiranda skolos muitinei sumokėjimo pareiga, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų laikotarpių trukmės skaičiavimas laikomas sustabdytu nuo tos dienos, kai vadovaujantis [198](#) straipsniu buvo pateiktas prašymas grąžinti maito sumą arba atsisakyti ją išieškoti, iki sprendimo dėl maito sumos grąžinimo ar atsisakymo ją išieškoti priėmimo dienos.

183 straipsnis

Muito sumos įtraukimas į apskaitą

1. [180](#) straipsnyje nurodyta muitinė, vadovaudamasi nacionaliniais teisės aktais, įtraukia į savo tvarkomą apskaitą mokėtiną importo ar eksporto maito sumą, apie kurią pranešta pagal [181](#) straipsnį.

Pirmoje pastraipoje nurodyta muitinės pareiga netaikoma [181](#) straipsnio 2 dalies [antroje](#) pastraipoje nurodytais atvejais.
2. Muitinė neprivalo įtraukti į apskaitą importo ar eksporto maito sumų, kurios pagal [182](#) straipsnį atitinka skolą muitinei, apie kurią skolininkui nebepali būti pranešta.
3. Valstybės narės nustato praktines importo ar eksporto maito sumų įtraukimo į apskaitą procedūras. Tos procedūros gali skirtis priklausomai nuo to, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad tos pinigų sumos bus sumokėtos.

184 straipsnis

Muito sumos įtraukimo į apskaitą laikas

1. Mokėtiną importo arba eksporto maito sumą muitinė įtraukia į apskaitą per 14 dienų nuo prekių išleidimo, išskyrus atvejus, kai prekėms įforminama laikinojo įvežimo procedūra jas iš dalies atleidžiant nuo importo maito.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, muitinė visą importo ar eksporto maito, susijusio su visomis prekėmis, skirtomis patikimam ir patikrintam verslininkui ir išleistomis per

nustatytą laikotarpį, sumą pagal 181 straipsnio 4 dalį gali į apskaitą įtraukti vienu įrašu to laikotarpio pabaigoje.

Toks įtraukimas į apskaitą atliekamas per 14 dienų nuo atitinkamo laikotarpio pabaigos.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, visa importo muito, susijusio su visomis prekėmis, skirtomis importuotoju laikomam asmeniui ir išleistomis per vieną mėnesį, suma pagal 181 straipsnio 5 dalį gali būti įtraukta į apskaitą iki kito mėnesio pabaigos vienu įrašu, kuriame atskirai nurodomos su kiekviena konkrečia prekių siunta susijusios sumos.
4. Iki 265 straipsnio 3 dalyje nustatytos datos muitinė tuo atveju, jeigu buvo pateikta muitinės deklaracija ir skolos sumokėjimą užtikrinanti garantija, gali leisti apie skolą muitinei, atitinkančią visą importo arba eksporto muito, susijusio su visomis tam pačiam asmeniui skirtomis ir per nustatytą laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip 31 diena, išleistomis prekėmis, sumą, pranešti to laikotarpio pabaigoje.
Toks įtraukimas į apskaitą atliekamas per 14 dienų nuo atitinkamo laikotarpio pabaigos.
5. Jeigu prekės gali būti išleistos tik laikantis tam tikrų reikalavimų, reglamentuojančių mokėtinos importo ar eksporto muito sumos apskaičiavimo arba jos surinkimo tvarką, įtraukimas į apskaitą atliekamas per 14 dienų nuo mokėtinos importo ar eksporto muito sumos apskaičiavimo arba pareigos sumokėti tą muitą įregistravimo dienos.
Tačiau kai skola muitinei yra susijusi su laikinojo antidempingo muito, laikinojo kompensacinio muito arba laikinosios apsaugos priemonės taikymu, mokėtina importo ar eksporto muito suma įtraukiama į apskaitą per du mėnesius nuo reglamento, kuriuo nustatomas galutinis muitytas, paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.
6. Jeigu skola muitinei atsiranda susiklosčius 1 dalyje nenurodytoms aplinkybėms, mokėtina importo ar eksporto muito suma įtraukiama į apskaitą per 14 dienų nuo tos dienos, kai muitinė galėjo apskaičiuoti atitinkamą importo ar eksporto muito sumą ir priimti sprendimą.
7. 6 dalis taikoma išieškotinai importo ar eksporto muito sumai arba dar neišieškotai jos daliai, jeigu mokėtina importo ar eksporto muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą vadovaujantis 1–6 dalimis arba jeigu buvo apskaičiuota ir įtraukta į apskaitą už mokėtiną pinigų sumą mažesnę muito suma.
8. 1–6 dalyse nustatyti muito sumų įtraukimo į apskaitą terminai netaikomi susiklosčius nenumatytioms aplinkybėms arba *force majeure* atvejais.
9. Įtraukimas į apskaitą gali būti atidėtas 181 straipsnio 3 dalies [antroje](#) pastraipoje nurodytu atveju iki to laiko, kai pranešimu apie skolą muitinei nebebūtų pakenkta nusikalstamos veikos tyrimui.

185 straipsnis

Igyvendinimo įgaliojimų suteikimas

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina priemones muitinių tarpusavio pagalbai užtikrinti, kai atsiranda skola muitinei.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 SKIRSNIS IMPORTO ARBA EKSPORTO MUITO SUMOS MOKĖJIMAS

186 straipsnis

Bendrieji mokėjimo terminai ir mokėjimo termino trukmės skaičiavimo sustabdymas

1. Skolininkas sumoka importo ar eksporto muto sumas, atitinkančias skolą muitinei, apie kurią jam buvo pranešta pagal 181 straipsnį, per muitinės nustatytą laikotarpį.
Nedarant poveikio 17 straipsnio 2 daliai, tas laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip 10 dienų nuo pranešimo skolininkui apie skolą muitinei dienos.
Skolininko prašymu muitinė gali tą laikotarpį pratęsti, jeigu mokėtina importo ar eksporto muto suma buvo apskaičiuota atlikus tikrinimą po prekių išleidimo, nurodytą 48 straipsnyje. Nedarant poveikio 190 straipsnio 2 daliai, taip pratęsto laikotarpio trukmė neturi būti ilgesnė nei būtina tam, kad skolininkas galėtų imtis reikiamų priemonių savo pareigai įvykdyti.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, importo muto sumą, atitinkančią skolą muitinei, apie kurią pranešta pagal 181 straipsnio 5 dalį, skolininkas sumoka ne vėliau kaip iki termino, iki kurio turi būti pranešta apie skolą muitinei, pabaigos.
3. Jeigu skolininkui suteikiama teisė pasinaudoti kuria nors iš 188–190 straipsniuose nustatytų mokėjimo lengvatų, jis turi įvykdyti mokėjimo pareigą per laikotarpį arba laikotarpius, nustatytus apibrėžiant šias lengvatas.
4. Importo ar eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, sumokėjimo termino trukmės skaičiavimas sustabdomas bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) kai pagal 198 straipsnį pateikiamas prašymas atsisakyti išieškoti muitą;
 - (b) kai prekės turi būti konfiskuotos, sunaikintos arba perduotos valstybės nuosavybėn;
 - (c) kai skola muitinei atsirado pagal 161 straipsnį ir kai yra daugiau kaip vienas skolininkas.
5. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant importo arba eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, sumokėjimo termino trukmės skaičiavimo sustabdymo pagal 3 dalį taisykles ir to sustabdymo laikotarpį.

187 straipsnis

Mokėjimas

1. Mokama vadovaujantis nacionalinės teisės aktais atliekant piniginį mokėjimą arba naudojant bet kurias kitas panašias galimybes įvykdyti mokėjimo pareigą suteikiančias priemones, įskaitant kredito likučio patikslinimą.
2. Už skolininką gali mokėti ir trečiasis asmuo.
3. Skolininkas visuomet turi teisę sumokėti visą importo ar eksporto muto sumą arba jos dalį nelaukdamas jam suteikto mokėjimo laikotarpio pabaigos.

188 straipsnis

Mokėjimo atidėjimas

Muitinė leidžia prašymą ir garantiją pateikusiam suinteresuotajam asmeniui atidėti mokėtino muto mokėjimą naudojantis kuriuo nors iš šių būdų:

- (a) atskirai pagal kiekvieną importo ar eksporto muto sumą, įtrauktą į apskaitą pagal 184 straipsnio [1](#) dalį arba 184 straipsnio [7](#) dalį;
- (b) bendrai pagal visas importo ar eksporto muto sumas, įtrauktas į apskaitą pagal 184 straipsnio 1 dalį per muitinės nustatytą laikotarpį, kurio trukmė neviršija 31 dienos;
- (c) bendrai pagal visas importo ar eksporto muto sumas, įtrauktas į apskaitą vienu įrašu pagal 184 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis.

189 straipsnis

Mokėjimo atidėjimo laikotarpiai

1. Laikotarpis, kuriam pagal [188](#) straipsnį atidedamas mokėjimas, yra 30 dienų.
2. Jeigu mokėjimas atidedamas pagal 188 straipsnio [a](#) punktą, laikotarpio trukmė pradedama skaičiuoti kitą dieną po to, kai skolininkui pranešama apie skolą muitinei.
3. Jeigu mokėjimas atidedamas pagal 188 straipsnio [b](#) punktą, laikotarpio trukmė pradedama skaičiuoti kitą dieną po to, kai baigiasi bendros muto sumos kaupimo laikotarpis. Šis laikotarpis sutrumpinamas tokiu dienų skaičiumi, kuris lygus pusei bendros muto sumos kaupimo laikotarpio dienų skaičiaus.
4. Jeigu mokėjimas atidedamas pagal 188 straipsnio [c](#) punktą, laikotarpio trukmė pradedama skaičiuoti kitą dieną po to, kai pasibaigia nustatytas atitinkamų prekių išleidimo laikotarpis. Šis laikotarpis sutrumpinamas tokiu dienų skaičiumi, kuris lygus pusei atitinkamo laikotarpio dienų skaičiaus.
5. Jeigu 3 ir 4 dalyse nurodyti laikotarpiai trunka nelyginį dienų skaičių, vadovaujantis tomis dalimis iš 30 dienų laikotarpio atimamas dienų skaičius yra lygus pusei artimiausio už nurodytąjį skaičių mažesnio lyginio skaičiaus.
6. Jeigu 3 ir 4 dalyse nurodyti laikotarpiai nustatyti savaitėmis, valstybės narės gali nustatyti, kad importo ar eksporto muto suma, kurios mokėjimas buvo atidėtas, turi būti sumokėta ne vėliau kaip ketvirtosios savaitės, einančios po atitinkamos savaitės, penktadienį.

Jeigu minėti laikotarpiai nustatyti mėnesiais, valstybės narės gali nustatyti, kad importo ar eksporto muto suma, kurios mokėjimas buvo atidėtas, turi būti sumokėta iki mėnesio, einančio po atitinkamo mėnesio, šešioliktos dienos. Šie laikotarpiai negali būti pratęsti, net jei baigiasi švenčių dieną.

190 straipsnis

Kitos mokėjimo lengvatės

1. Skolininkui pateikus garantiją muitinė gali suteikti jam teisę naudotis ne tik mokėjimo atidėjimu, bet ir kitomis mokėjimo lengvatomis.
2. Jeigu vadovaujantis 1 dalimi suteikiama teisė naudotis lengvatomis, prie importo ar eksporto muto sumos pridedamos kredito palūkanos.

Valstybėje narėje, kurios valiuta yra euro, kredito palūkanų norma turi būti lygi *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje paskelbtai palūkanų normai, kurią paskutinės mokėjimo dienos mėnesio pirmą dieną Europos Centrinis Bankas taikė savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintai vienu procentiniu punktu.

Valstybėje narėje, kurios valiuta nėra euro, kredito palūkanų norma turi būti lygi palūkanų normai, kurią pirmą atitinkamo mėnesio dieną nacionalinis centrinis bankas taikė savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintai vienu procentiniu punktu, o valstybėje narėje, kurioje nacionalinio centrinio banko taikyta palūkanų norma pasiremti neįmanoma, – ją geriausiai atitinkančiai palūkanų normai, kuri buvo taikoma atitinkamo mėnesio pirmą dieną tos valstybės narės pinigų rinkoje, padidintai vienu procentiniu punktu.

3. Muitinė gali nereikalauti, kad būtų pateikiama garantija ar mokamos kredito palūkanos, kai remiantis dokumentais pagrįstu skolininko būklės įvertinimu pripažįstama, kad tai jam sukeltų rimtų ekonominių arba socialinių sunkumų.
4. Muitinė nereikalauja, kad būtų mokamos kredito palūkanos, jeigu su kiekvienu išieškojimo veiksmu susijusi pinigų suma yra mažesnė nei 10 EUR.

191 straipsnis

Mokėjimo įvykdymo užtikrinimas

Jeigu mokėtina importo ar eksporto maito suma nesumokama per nustatytą laikotarpį, muitinė tos sumos sumokėjimą užtikrina pasinaudodama visomis priemonėmis, kuriomis pasinaudoti ji gali pagal atitinkamos valstybės narės teisę.

192 straipsnis

Delspinigiai

1. Pasibaigus nustatytam importo ar eksporto maito sumos sumokėjimo laikotarpiui prie šios sumos pridedami delspinigiai, kurie skaičiuojami už laiką nuo minėto laikotarpio pabaigos iki maito sumokėjimo dienos.

Valstybėje narėje, kurios valiuta yra euro, delspinigių norma turi būti lygi *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje paskelbtai palūkanų normai, kurią paskutinės mokėjimo dienos mėnesio pirmą dieną Europos Centrinis Bankas taikė savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintai dviem procentiniais punktais.

Valstybėje narėje, kurios valiuta nėra euro, delspinigių norma turi būti lygi palūkanų normai, kurią pirmą atitinkamo mėnesio dieną nacionalinis centrinis bankas taikė savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintai dviem procentiniais punktais, o valstybėje narėje, kurioje nacionalinio centrinio banko taikyta palūkanų norma pasiremti neįmanoma, – ją geriausiai atitinkančiai palūkanų normai, kuri buvo taikoma atitinkamo mėnesio pirmą dieną tos valstybės narės pinigų rinkoje, padidintai dviem procentiniais punktais.

2. Kai skola muitinei atsiranda pagal [161](#) ar [164](#) straipsnį arba kai apie skolą muitinei pranešama atlikus tikrinimą po prekių išleidimo, delspinigiai už importo ar eksporto maito sumą skaičiuojami nuo tos dienos, kai atsirado skola muitinei, iki pranešimo apie ją dienos.

Delspinigių norma nustatoma pagal 1 dalį.

3. Muitinė gali nereikalauti, kad būtų mokami delspinigiai, kai remiantis dokumentais pagrįstu skolininko būklės įvertinimu pripažįstama, kad delspinigių sumokėjimas jam sukeltų rimtų ekonominių arba socialinių sunkumų.
4. Muitinė nereikalauja, kad būtų mokami delspinigiai, jeigu su kiekvienu išieškojimo veiksmu susijusi pinigų suma yra mažesnė nei 10 EUR.

3 SKIRSNIS

GRAŽINIMAS IR ATSISAKYMAS IŠIEŠKOTI

193 straipsnis

Gražinimas ir atsisakymas išieškoti

1. Laikantis šiame skirsnyje nustatytų sąlygų, muitinė importo arba eksporto muto sumas gražina arba atsisako išieškoti dėl bet kurios iš šių priežasčių:
 - (a) esant importo ar eksporto muto sumų permokoms;
 - (b) prekėms turint defektų arba neatitinkant sutarties sąlygų;
 - (c) kompetentingoms valdžios institucijoms padarius klaidą;
 - (d) siekiant teisingumo;
 - (e) duomenis, kuriais remiantis buvo nustatyta skola muitinei už atitinkamas prekes, arba, kai taikytina, atitinkamą muitinės deklaraciją pripažinus negaliojančiais.
2. Muitinė gražina arba atsisako išieškoti 1 dalyje nurodytą importo arba eksporto muto sumą, kai ji nėra mažesnė nei 10 EUR, išskyrus atvejus, kai atitinkamas asmuo prašo, kad būtų gražinta arba atsisakyta išieškoti mažesnę sumą.
3. Jeigu muitinė laiko, kad muitas turėtų būti gražintas arba atsisakytas išieškoti pagal [196](#) ir [197](#) straipsnius, atitinkama valstybė narė perduoda bylą Komisijai, kad ši priimtų sprendimą, šiais atvejais:
 - (a) kai muitinė laiko, kad ypatingos aplinkybės susiklostė dėl to, kad Komisija neįvykdė savo pareigų;
 - (b) kai muitinė laiko, kad Komisija padarė klaidą, kaip apibrėžta 196 straipsnyje;
 - (c) kai atvejo aplinkybės yra susijusios su Sąjungos tyrimo, atlikto pagal Reglamentą (EB) Nr. 515/97 arba pagal bet kurį kitą Sąjungos teisės aktą ar susitarimą, kurį Sąjunga sudarė su šalimi arba šalių grupe ir kuriame numatyta tokių Sąjungos tyrimų atlikimo galimybė, išvados;
 - (d) kai pinigų suma, susijusi su viena ar daugiau importo ar eksporto operacijų, kurią atitinkamas asmuo gali būti įpareigotas sumokėti dėl klaidos ar ypatingų aplinkybių, yra lygi 500 000 EUR arba ją viršija.

Nepaisant pirmos pastraipos, medžiaga neperduodama susidarius kuriai nors iš šių situacijų:

- (a) jei Komisija jau yra priėmusi sprendimą dėl nagrinėtų faktų ir teisės normų požiūriu panašaus atvejo;
 - (b) jei Komisija jau nagrinėja faktų ir teisės normų požiūriu panašų atvejį.
4. Laikydamosi kompetenciją priimti sprendimus nustatančių taisyklių, muitinė, per 198 straipsnio [1](#) dalyje nurodytus laikotarpius pati nustačiusi, kad importo arba eksporto

muito suma grąžintina arba atsisakytina išieškoti pagal [194](#), [196](#) ir [197](#) straipsnius, tą sumą grąžina arba atsisako ją išieškoti savo iniciatyva.

5. Muito sumos negrąžinamos arba neatsisakoma jų išieškoti, jeigu situacija, dėl kurios buvo pranešta apie skolą muitinei, susidarė dėl skolininko įvykdytos apgaulės.
6. Kai muito suma grąžinama, atitinkama muitinė nemoka palūkanų, išskyrus 1 dalies a ir c punktuose nurodytus atvejus.

Vis dėlto tais atvejais atitinkama muitinė nemoka palūkanų, jei ji po to, kai nustatoma, kad importo ar eksporto muito suma turi būti grąžinta, nepagrįstai nedelsdama ją grąžina. Jeigu muitinė tos sumos negrąžina nepagrįstai nedelsdama ir skolininkas pradeda procedūrą dėl grąžinimo, palūkanos mokamos už laikotarpį nuo tų muitų sumokėjimo dienos iki jų grąžinimo dienos.

Be to, palūkanos mokamos, jeigu sprendimas dėl muito grąžinimo neįgyvendinamas per tris mėnesius nuo jo priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai šio termino nesilaikyta dėl nuo muitinės nepriklausančių priežasčių.

Tais atvejais palūkanos mokamos nuo tos dienos, kurią baigėsi trijų mėnesių laikotarpis, iki muito grąžinimo dienos. Palūkanų norma nustatoma pagal [190](#) straipsnį.

7. Muitinei per klaidą priėmus sprendimą grąžinti muitą arba atsisakyti jį išieškoti, pirminė skola muitinei atsiranda iš naujo, jeigu nesuėjęs [182](#) straipsnyje nustatytas jos senaties terminas.

Tokiais atvejais pagal 6 dalies antrą pastraipą sumokėtos palūkanos grąžinamos.

8. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles, kurių ji turi laikytis priimdama 3 dalyje nurodytą sprendimą ir kuriomis visų pirma nustatoma:

- (a) bylos priėmimo sąlygos;
- (b) sprendimo priėmimo terminas ir to termino trukmės skaičiavimo sustabdymo tvarka;
- (c) kokia tvarka prieš priimant sprendimą, kuris būtų nepalankus atitinkamam asmeniui, jam pranešama apie priežastis, kuriomis Komisija ketina grįsti savo sprendimą;
- (d) pranešimo apie sprendimą tvarka;
- (e) sprendimo nepriėmimo arba nepranešimo apie tokį sprendimą pasekmės.

9. Komisija įgyvendinimo aktais nustato grąžinimo bei atsisakymo išieškoti ir 3 dalyje nurodyto sprendimo priėmimo procedūrinės taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [2](#) dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Jei 262 straipsnio [1](#) dalyje nurodyto komiteto nuomonė turi būti pateikta taikant rašytinę procedūrą, taikoma 262 straipsnio [6](#) dalis.

194 straipsnis

Permokėtos ar su perviršiu apskaičiuotos importo ar eksporto muito sumos

1. Importo arba eksporto muito suma grąžinama arba atsisakoma ją išieškoti, kai pranešus apie pirminę skolą muitinei paaiškėja, kad ją atitinkanti muito suma viršija

mokėtiną sumą, arba kai apie skolą muitinei skolininkui buvo pranešta nesilaikant 181 straipsnio 1 dalies [c](#) ir [d](#) punktų.

2. Kai prašymas dėl grąžinimo arba atsisakymo išieškoti pateikiamas remiantis tuo, kad prekių išleidimo į laisvą apyvartą metu joms galėjo būti pritaikyta sumažinta arba nulinė importo maito norma pagal tarifinę kvotą, tarifinę ribą arba kitas lengvatinių muitų tarifų priemonės, maitas grąžinamas arba atsisakoma jį išieškoti, jeigu kartu su prašymu buvo pateikti reikalingi dokumentai ir yra įvykdyta viena iš šių sąlygų:
 - (a) tarifinės kvotos atveju – jos apimtis nebuvo išnaudota;
 - (b) kitais atvejais – nebuvo sugrąžinta įprastinė maito norma.

195 straipsnis

Defektų turinčios arba sutarties sąlygų neatitinkančios prekės

1. Maitinė grąžina importo maito sumą arba atsisako ją išieškoti, jei įvykdytos šios sąlygos:
 - (a) pranešimas apie skolą muitinei yra susijęs su prekėmis, kurių importuotojas atsisakė dėl to, kad išleidimo metu jos turėjo defektų arba neatitiko sutarties, pagal kurią buvo importuotos, sąlygų;
 - (b) prekės nebuvo naudojamos, išskyrus pirminį jų naudojimo etapą, būtiną prekių defektams arba neatitiktčiai sutarties sąlygoms nustatyti;
 - (c) prekės išvežamos iš Sąjungos maitų teritorijos arba suinteresuotojo asmens prašymu maitinė leidžia įforminti jų laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, įskaitant atvejus, kai to reikia prekėms sunaikinti, arba išorinio tranzito, maitinio sandėliavimo ar laisvosios zonos procedūrą.
2. Maitinė negrąžina arba neatsisako išieškoti importo maito sumos nė vienu iš šių atvejų:
 - (a) jei prekėms prieš išleidžiant į laisvą apyvartą buvo įforminta specialioji procedūra, siekiant jas išbandyti, išskyrus atvejus, kai nustatoma, kad atliekant tokius bandymus praktiškai nebuvo įmanoma aptikti prekių defektų ar konstatuoti jų neatitikties sutarties sąlygoms fakto;
 - (b) jei nustatant sutarties sąlygas, o ypač kainą, buvo atsižvelgta į prekių defektus, turėtus prieš joms įforminant maitinės procedūrą, susijusią su skolos maitinei atsiradimu;
 - (c) jei pareiškėjas pardavė prekes po to, kai buvo nustatyta, kad jos turi defektų arba neatitinka sutarties sąlygų.
3. Defektų turinčiomis prekėmis taip pat laikomos prekės, kurios buvo sugadintos iki jų išleidimo.

196 straipsnis

Maitinės klaida

1. 193 straipsnio 1 dalies [e](#) punkte ir [194](#), [195](#) bei [197](#) straipsniuose nenurodytais atvejais maitinė importo ar eksporto maito sumą grąžina arba atsisako ją išieškoti, jeigu dėl jos klaidos pranešta maito suma yra mažesnė už mokėtiną sumą ir jeigu įvykdytos šios sąlygos:

- (a) skolininkas pagrįstai negalėjo pastebėti tos klaidos;
 - (b) skolininkas veikė sąžiningai.
2. Tais atvejais, kai neįvykdomos 194 straipsnio [2](#) dalyje nustatytos sąlygos, muitinė muitą grąžina arba atsisako jį išieškoti, jeigu sumažinta arba nulinė importo maito norma nebuvo pritaikyta dėl muitinės klaidos, o duomenyse, kuriais remiantis prekės buvo išleistos, arba, kai taikytina, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijoje buvo pateikta visa informacija ir kartu su ja buvo pateikti visi dokumentai, reikalingi sumažintai arba nulinei maito normai pritaikyti.
3. Jeigu lengvatinis režimas prekėms taikomas pagal administracinio bendradarbiavimo sistemą, kurioje dalyvauja trečiosios šalies valdžios institucija, šiai institucijai išdavus neteisingą sertifikatą, toks išdavimas laikomas klaida, kurios, kaip nurodyta 1 dalies a punkte, pagrįstai nebuvo galima pastebėti.

Tačiau neteisingo sertifikato išdavimas nelaikomas klaida, jeigu sertifikatas buvo išduotas remiantis neteisingais eksportuotojo pateiktais faktais, išskyrus tuos atvejus, kai yra aišku, kad sertifikatą išdavusi valdžios institucija žinojo arba turėjo žinoti, kad prekės neatitiko lengvatinio režimo taikymo reikalavimų.

Laikoma, kad skolininkas veikė sąžiningai, jeigu jis gali įrodyti, jog per visą laikotarpį, kai buvo vykdomos atitinkamos prekybos operacijos, jis deramai stengėsi užtikrinti visų lengvatinio režimo taikymo reikalavimų laikymąsi.

Skolininkas negali remtis sąžiningo veikimo argumentu, jeigu Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* yra paskelbusi pranešimą, kuriame nurodyta, jog yra pagrindo abejoti tinkamu lengvatinių susitarimų taikymu atitinkamoje lengvatomis besinaudojančioje šalyje ar teritorijoje.

197 straipsnis

Teisingumas

1. 193 straipsnio 1 dalies [e](#) punkte ir [194](#), [195](#) bei [196](#) straipsniuose nenurodytais atvejais muitinė importo ar eksporto maito sumą grąžina arba atsisako ją išieškoti siekdama teisingumo, jei skola muitinei yra atsiradusi susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, kurias vertinant skolininko veiksmuose nepastebėta apgaulės arba akivaizdaus aplaidumo požymių.
2. Tai, kad susiklostė 1 dalyje nurodytos ypatingos aplinkybės, nustatoma tuomet, kai įvertinus atvejo aplinkybes paaiškėja, kad situacija, į kurią pateko skolininkas, yra išskirtinė palyginti su kitų tuo pačiu verslu užsiimančių veiklos vykdytojų situacija ir kad tokioms aplinkybėms nesuklosčius jis nebūtų nukentėjęs dėl importo arba eksporto maito sumos surinkimo.

198 straipsnis

Gražinimo arba atsisakymo išieškoti tvarka

1. Prašymai grąžinti muitą ar atsisakyti jį išieškoti pagal [193](#) straipsnį pateikiami muitinei per šiuos laikotarpius:
- (a) permokėtų arba su perviršiu apskaičiuotų importo ar eksporto maito sumų, kompetentingos valdžios institucijos klaidos atveju arba siekiant teisingumo – per trejus metus nuo pranešimo apie skolą muitinei dienos;

- (b) defektų turinčių arba sutarties sąlygų neatitinkančių prekių atveju – per vienus metus nuo pranešimo apie skolą muitinei dienos;
- (c) jeigu duomenys arba, kai taikytina, muitinės deklaracija, kuriais remiantis prekės buvo išleistos, pripažįstami negaliojančiais, – per vienus metus nuo tų duomenų arba tos muitinės deklaracijos pripažinimo negaliojančiais dienos, išskyrus atvejus, kai pripažinimo negaliojančiais taisyklėse nurodyta kitaip.

Pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyti laikotarpiai pratęsiami, jei pareiškėjas pateikia įrodymų, kad per nustatytą laikotarpį jis negalėjo pateikti prašymo dėl nenumatytų aplinkybių arba *force majeure*.

2. Kai muitinė, įvertinusi nurodytas priežastis, negali grąžinti importo ar eksporto muto sumos arba atsisakyti ją išieškoti, ji turi įvertinti, ar tas prašymas nėra tenkintinas dėl kitų grąžinimo ar atsisakymo išieškoti priežasčių, nurodytų [193](#) straipsnyje.
3. Jeigu pranešimas apie skolą muitinei apskundžiamas pagal [16](#) straipsnį, 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto atitinkamo laikotarpio trukmės skaičiavimas, grąžinimo bei atsisakymo išieškoti prašymų nagrinėjimas ir susijusių laikotarpių trukmės skaičiavimas sustabdomas nuo skundo pateikimo iki jo išnagrinėjimo dienos.
4. Kai muitinė priima sprendimą grąžinti muitą arba atsisakyti jį išieškoti pagal [196](#) ir [197](#) straipsnius, atitinkama valstybė narė apie tai praneša Komisijai.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato jos informavimo pagal 4 dalį procedūrinės taisyklės ir pateiktiną informaciją. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio [4](#) dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4 skyrius

Skolos muitinei išnykimas

199 straipsnis

Skolos muitinei išnykimas

1. Nedarant poveikio galiojančioms nuostatoms, susijusioms su importo ar eksporto muto sumos, atitinkančios skolą muitinei, neišieškojimu teismine tvarka pripažinus skolininką nemokiu, importo arba eksporto skola muitinei išnyksta kiekvienu iš šių atvejų:
 - (a) kai nebeįmanoma skolininkui pranešti apie skolą muitinei pagal [181](#) straipsnį;
 - (b) kai sumokama importo arba eksporto muto suma;
 - (c) kai, atsižvelgiant į 5 dalį, atsisakoma išieškoti importo ar eksporto muto sumą;
 - (d) kai duomenys, kuriais remiantis prekės buvo išleistos į formus muitinės procedūrą, dėl kurios taikymo atsiranda pareiga sumokėti importo ar eksporto muitą, arba tų prekių muitinės deklaracija pripažįstami negaliojančiais;
 - (e) kai importo arba eksporto muto apmokestinamos prekės konfiskuojamos arba kai jos sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos;
 - (f) kai importo ar eksporto muto apmokestinamos prekės muitinei prižiūrint sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn;
 - (g) kai prekių dingimo arba muitų teisės aktais nustatytų pareigų neįvykdymo priežastis yra visiškas minėtų prekių sunaikinimas arba negrąžinamas praradimas, nulemtas faktinio prekių pobūdžio, nenumatytų aplinkybių, *force*

majeure arba muitinės duotų nurodymų; taikant šį punktą, prekės laikomos negražinamai prarastomis tada, kai jų negali panaudoti joks asmuo;

- (h) kai skola muitinei yra atsiradusi pagal 161 arba 164 straipsnį ir yra įvykdytos šios sąlygos:
 - i) reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio atsirado skola muitinei, neturėjo didelės įtakos teisingam laikinojo saugojimo arba atitinkamos muitinės procedūros taikymui ir jo nėra pagrindo laikyti bandymu apgauti;
 - ii) vėliau atliekami visi formalumai, būtini su atitinkamomis prekėmis susijusiai situacijai sureguliuoti;
 - (i) kai muitinei leidus eksportuojamos prekės, kurios buvo išleistos į laisvą apyvartą dėl jų galutinio vartojimo neapmokestinus muitu ar pritaikius sumažintą importo maito normą;
 - (j) kai ji yra atsiradusi pagal 160 straipsnį ir negaliojančiais pripažįstami formalumai, atlikti siekiant taikyti tame straipsnyje nurodytą palankų tarifų režimą;
 - (k) kai, atsižvelgiant į 6 dalį, skola muitinei yra atsiradusi pagal 161 straipsnį ir muitinei pateikiami jai priimtini įrodymai, kad prekės nebuvo naudojamos arba suvartotos ir buvo išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos.
2. Tačiau 1 dalies e punkte nurodytais atvejais sankcijų už muitų teisės aktų pažeidimus taikymo tikslais skola muitinei laikoma neišnykusia, jeigu pagal šį reglamentą ir valstybės narės teisės aktus importo arba eksporto maitas ar skola muitinei laikomi pagrindu sankcijoms taikyti.
 3. Jeigu pagal 1 dalies g punktą išnyksta skola muitinei, susijusi su prekėmis, kurios buvo išleistos į laisvą apyvartą dėl jų galutinio vartojimo neapmokestinus muitu arba pritaikius sumažintą importo maito normą, lauzas arba atliekos, likę po tokių prekių sunaikinimo, laikomi ne Sąjungos prekėmis.
 4. Galiojančios nuostatos, susijusios su standartinėmis negražinamo prekių praradimo dėl jų pobūdžio normomis, taikomos tais atvejais, kai suinteresuotasis asmuo neįrodo, kad tikrieji nuostoliai viršija apskaičiuotuosius taikant standartines atitinkamų prekių praradimo normas.
 5. Jeigu importo ar eksporto maito sumą, atitinkančią skolą muitinei, privalo sumokėti keli asmenys ir tą maitą atsisakoma išieškoti, išnyksta tik to asmens ar asmenų skola muitinei, iš kurių maitą atsisakyta išieškoti.
 6. 1 dalies k punkte nurodytu atveju neišnyksta bandžiusio apgauti asmens ar asmenų skola muitinei.
 7. Jeigu skola muitinei yra atsiradusi pagal [161](#) straipsnį, išnyksta to asmens skola muitinei, kurio veiksmuose nepastebėta jokių bandymo apgauti požymių ir kuris padėjo kovoti su sukčiavimu.
 8. Komisijai pagal [261](#) straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant pažeidimų, neturinčių didelės įtakos teisingam laikinojo saugojimo arba atitinkamos muitinės procedūros taikymui, kaip nurodyta 1 dalies h punkto i papunktyje, sąrašą.

200 straipsnis

Sankcijų taikymas

Skolos muitinei išnykimas pagal 199 straipsnio 1 dalies [h](#) punktą valstybėms narėms neužkerta kelio taikyti sankcijas už muitų teisės aktų nesilaikymą.

XI antraštinė dalis

RIBOJAMOSIOS PRIEMONĖS IR KRIZIŲ VALDYMO MECHANIZMAS

1 skyrius

Ribojamosios priemonės

201 straipsnis

ES muitinės ir muitinių vaidmuo

1. ES muitinė prisideda prie tinkamo ribojamųjų priemonių, priimtų pagal SESV 215 straipsnį, taikymo – stebi, kaip tos priemonės įgyvendinamos jos kompetencijai priklausančiose srityse, ir, Komisijai atlikus peržiūrą ir suteikus leidimą, teikia atitinkamas gaires muitinėms.
2. Muitinės, atsižvelgdamos į ES muitinės pateiktas gaires, imasi visų būtinų veiksmų, kad būtų laikomasi ribojamųjų priemonių.

202 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. ES muitinė reguliariai ir prireikus teikia Komisijai ataskaitas dėl to, kaip muitinės įgyvendina ribojamąsias priemones, ir praneša apie bet koki jų pažeidimą.
2. Muitinės informuoja ES muitinę, Komisiją ir valstybių narių nacionalines valdžios institucijas, kurių kompetencijai priklauso sankcijų įgyvendinimas, apie visus su ribojamosiomis priemonėmis susijusius įtarimus bei tų priemonių apėjimo atvejus ir apie jų taikomas poveikio švelninimo priemones.

2 skyrius

Krizių valdymo mechanizmas

203 straipsnis

Protokolų ir procedūrų rengimas

1. ES muitinė parengia procedūras ir protokolus, kuriuos pagal 204 straipsnio 1 dalį galima taikyti šiais atvejais:
 - (a) kilus poveikį muitinės procesams darančiai krizei vienos ar daugiau valstybių narių pasienyje;
 - (b) kilus krizei kitame sektoriuje, dėl kurios muitinė turi imtis veiksmų bendradarbiaudama su atitinkamomis valdžios institucijomis,

- (c) siekiant užtikrinti greitą, veiksmingą ir proporcingą atsaką reaguojant į atitinkamą situaciją.
- 2. Protokoliai ir procedūros visų pirma gali apimti:
 - (a) bendrų rizikos kriterijų, bendrų prioritetinių tikrinimo sričių ir rizikos profilių, tinkamų rizikos mažinimo priemonių ir muitinio tikrinimo taikymą;
 - (b) bendradarbiavimo sistemą, kuria sudaromos sąlygos vienai valstybei narei laikinai pasitelkti kitos valstybės narės muitinės pareigūnus ir naudotis jos muitinio tikrinimo įranga.

204 straipsnis

Krizių valdymo mechanizmo aktyvavimas

1. Komisija savo iniciatyva arba vienos ar kelių valstybių narių arba ES muitinės prašymu gali, laikydamasi šio reglamento 262 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytos nagrinėjimo procedūros ir atsižvelgdama į 203 straipsnyje nurodytus protokolus ir procedūras, priimti įgyvendinimo aktą ir tinkamas bei būtinas priemones ir tvarką, kurios turėtų būti taikomos krizinei situacijai suvaldyti arba jos neigiamam poveikiui sušvelninti.
2. ES muitinė koordinuoja ir prižiūri, kaip muitinės taiko ir įgyvendina atitinkamas priemones ir tvarką, ir jų įgyvendinimo rezultatus praneša Komisijai.
3. ES muitinė suformuoja reagavimo į krizes padalinį, kuris nuolat veikia per visą krizės laikotarpį.
4. Muitinės įgyvendina ir taiko pagal šį straipsnį priimtas priemones ir tvarką ir apie jų įgyvendinimą bei taikymą praneša ES muitinei.

XII antraštinė dalis

EUROPOS SĄJUNGOS MUITINĖ

1 skyrius

Principai

205 straipsnis

Teisinis statusas

1. ES muitinė yra juridinio asmens statusą turinti Sąjungos įstaiga.
2. Kiekvienoje valstybėje narėje ES muitinė naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal tos valstybės narės teisę. Visų pirma, ji gali įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą arba disponuoti juo ir būti šalimi teismo procese.
3. ES muitinei atstovauja jos vykdomasis direktorius.

206 straipsnis

Būstinė

ES muitinės būstinė yra [...].

ES muitinės misija ir tikslai

1. ES muitinė padeda įgyvendinti [2](#) straipsnyje nustatytą muitinės misiją.
2. Nedarant poveikio atitinkamoms Komisijos, OLAF ir valstybių narių pareigoms, ES muitinė siekia šių tikslų:
 - (a) prisidėti prie muitų sąjungos veiklos valdymo, koordinuoti bei prižiūrėti operatyvinį muitinių tarpusavio bendradarbiavimą ir telkti bei teikti technines ekspertines žinias, kad būtų padidintas veiksmingumas ir pasiekti rezultatai;
 - (b) kurti, naudoti ir prižiūrėti informacines technologijas šiame reglamente nustatytoms procedūroms įgyvendinti ir prisidėti prie optimalaus turimų duomenų naudojimo muitinės priežiūros, tikrinimo ir rizikos valdymo tikslais;
 - (c) padėti muitinėms užtikrinti vienodą muitų teisės aktų įgyvendinimą, visų pirma siekiant užtikrinti, kad muitinis tikrinimas ir rizikos valdymas būtų vykdomi suderintai;
 - (d) prisidėti prie kitų muitinės taikomų Sąjungos teisės aktų vykdymo užtikrinimo.

2 skyrius

Užduotys

Pagrindinės užduotys

1. ES muitinė vykdo rizikos valdymo užduotis pagal IV antraštinės dalies [3](#) skyrių.
2. ES muitinė vykdo su ribojamosiomis priemonėmis ir krizių valdymo mechanizmu susijusias užduotis pagal XI antraštinę dalį.
3. ES muitinė vykdo pajėgumų stiprinimo veiklą, teikia muitinėms operacinę paramą ir koordinuoja jų veiklą. Visų pirma ji:
 - (a) atlieka sienos perėjimo punktų ir kitų tikrinimo vietų diagnostiką ir stebėseną, rengia bendrus standartus ir teikia geriausios praktikos rekomendacijas;
 - (b) atlieka muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimą ir padeda Komisijai įvertinti muitų sąjungos veiklos rezultatus pagal XV antraštinės dalies 1 skyrių;
 - (c) rengia minimalų bendrą Sąjungos muitinės pareigūnų mokymo turinį ir stebi, kaip muitinės juo naudojasi;
 - (d) prisideda prie universitetų ir kitų mokyklų, siūlančių mokymo ir švietimo programas muitinės srityje, pripažinimo visoje Sąjungoje sistemos kūrimo;
 - (e) koordinuoja ir remia valstybių narių vykdomą atitinkamose muitinės srityse specializuotų ES masto kompetencijos centrų, visų pirma mokymo ir muitinės laboratorijų, steigimą;
 - (f) palengvina ir koordinuoja mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą muitinės srityje;
 - (g) rengia ir platina muitinės procesų ir darbo metodų praktinio taikymo vadovus ir rengia bendrus šių sričių standartus;

- (h) pagal 102 straipsnio 3, 4 ir 5 dalis pateikia nuomonę dėl to, ar leidimo taikyti specialiąsias procedūras suteikimas neigiamai paveiktų Sąjungos gamintojų interesus;
 - (i) pagal 240 straipsnio 9 dalį bendradarbiauja su kitomis nei muitinė Sąjungos įstaigomis ir nacionalinėmis institucijomis;
 - (j) pagal XIII antraštinę dalį koordinuoja ir remia operatyvinį muitinių tarpusavio bendradarbiavimą ir muitinių bei kitų valdžios institucijų bendradarbiavimą nacionaliniu lygmeniu;
 - (k) organizuoja ir koordinuoja 241 straipsnyje nurodytus bendrus tikrinimus;
 - (l) teikia paramą ir ekspertines žinias Komisijai sprendžiant sudėtingus klasifikavimo, muitinio įvertinimo ir kilmės nustatymo atvejus, vykdamas sprendimų stebėseną ir jų taikymą.
4. ES muitinė vykdo duomenų valdymo ir tvarkymo veiklą, būtiną jos užduotims atlikti ir šio reglamento 30 straipsnyje nurodytoms nacionalinėms taikomosioms programoms kurti.

209 straipsnis

Kitos užduotys

Komisija gali pavesti ES muitinei šias su muitine susijusių finansavimo programų įgyvendinimo užduotis:

- (a) vykdyti veiklą, susijusią su muitų sąjungai įgyvendinti naudojamų informacinių technologijų sistemų, pvz., ES muitinės duomenų platformos, nustatytos [III](#) antraštinėje dalyje, kūrimu, veikimu ir priežiūra;
- (b) teikti paramą Komisijai rengiant ir įgyvendinant veiklos strategiją, skirtą veiklai, susijusiai su tikrinimo įrangos paskirstymu, finansavimu ir pirkimu, įskaitant poreikių vertinimą, bendrus viešuosius pirkimus ir dalijimąsi įranga.

210 straipsnis

Papildomos užduotys

ES muitinei gali būti pavestos papildomos užduotys laisvo judėjimo, trečiųjų šalių prekių importo ir eksporto srityje, jei tai numatyta atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose. Kai tokios užduotys pavedamos ES muitinei, joms įgyvendinti turi būti užtikrinti tinkami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

3 skyrius

ES muitinės veiklos organizavimas

211 straipsnis

Administravimo ir valdymo struktūra

ES muitinės administracinę ir valdymo struktūrą sudaro:

- (a) valdyba, kuri vykdo [215](#) straipsnyje nustatytas funkcijas;
- (b) vykdomoji valdyba, kuri vykdo 217 straipsnyje nustatytas funkcijas;
- (c) vykdomasis direktorius, kuris vykdo 219 straipsnyje nustatytas pareigas;

- (d) vykdomojo direktoriaus pavaduotojas, kuris vykdo 221 straipsnyje nustatytas pareigas, jei valdyba nusprendžia sukurti tokią pareigybę.

1 SKIRSNIS VALDYBA

212 straipsnis

Valdybos sudėtis

1. Valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą ir du Komisijos atstovai; jie visi turi balsavimo teisę.
2. Į valdybą taip pat įtraukiamas vienas Europos Parlamento paskirtas narys, neturintis balsavimo teisės.
3. Kiekvienas valdybos narys turi pakaitinį narį. Tikrajam nariui nedalyvaujant, jam atstovauja pakaitinis narys.
4. Valdybos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami remiantis jų žiniomis muitinės srityje ir atsižvelgiant į atitinkamus valdybos, administravimo ir biudžeto valdymo gebėjimus. Siekdamos užtikrinti valdybos darbo tęstinumą, visos joje atstovaujamos šalys deda pastangas, kad jų atstovai keistųsi kuo rečiau. Visos šalys siekia, kad valdyboje būtų užtikrinta tinkama lyčių pusiausvyra.
5. Nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami ketverių metų kadencijai. Ši kadencija gali būti pratęsta.

213 straipsnis

Valdybos pirmininkas

1. Valdyba iš Komisijos atstovų renka pirmininką, o pirmininko pavaduotoją – iš kitų savo narių, turinčių balsavimo teisę.
2. Jei pirmininkas negali eiti savo pareigų, jį automatiškai pakeičia pirmininko pavaduotojas.
3. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas renkami ketverių metų kadencijai. Jų kadencija gali būti pratęsta vieną kartą. Tačiau jei kadencijos metu jie netenka valdybos nario statuso, tą pačią dieną automatiškai baigiasi ir jų kadencija.

214 straipsnis

Valdybos posėdžiai

1. Valdybos posėdžius šaukia pirmininkas.
2. Vykdomasis direktorius dalyvauja svarstymuose, bet neturi teisės balsuoti.
3. Valdyba į eilinius posėdžius renkasi bent du kartus per metus. Be to, ji posėdžiauja pirmininko iniciatyva, Komisijos arba ne mažiau kaip trečdalis savo narių prašymu.
4. Valdyba gali pakviesti dalyvauti posėdžiuose stebėtojo teisėmis bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi.

5. Pagal darbo tvarkos taisyklės valdybos nariams ir jų pakaitiniams nariams posėdžiuose gali padėti patarėjai arba ekspertai.
6. Kai į darbotvarkę yra įtrauktas konfidencialumo ar interesų konflikto klausimas, valdyba šį klausimą svarsto ir sprendžia nedalyvaujant atitinkamam nariui. Išsamios šios nuostatos taikymo taisyklės gali būti nustatytos darbo tvarkos taisyklėse.
7. ES muitinė teikia valdybai sekretoriato paslaugas.

215 straipsnis

Valdybos funkcijos

1. Valdyba:
 - (a) teikia bendrąsias ES muitinės veiklos gaires;
 - (b) dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina ES muitinės metinį biudžetą ir vykdo kitas su ES muitinės biudžetu susijusias funkcijas pagal 4 skyrių;
 - (c) įvertina ir patvirtina konsoliduotąją metinę ES muitinės veiklos ataskaitą, įskaitant jos užduočių vykdymo ir bendrų veiklos rezultatų siekiant muitinės politikos tikslų apžvalgą, ir kasmet ne vėliau kaip liepos 1 d. išsiunčia ataskaitą ir jos vertinimą Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams. Konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita paskelbiama viešai;
 - (d) priima ES muitinei taikomas finansines taisykles pagal 222 straipsnį;
 - (e) atsižvelgdama į įgyvendintinų priemonių sąnaudų ir naudos santykį, patvirtina sukčiavimo rizikai proporcingą kovos su sukčiavimu strategiją;
 - (f) priima savo narių interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles ir kasmet savo interneto svetainėje skelbia valdybos narių interesų deklaracijas;
 - (g) remdamasi poreikių analize, priima ir reguliariai atnauja komunikacijos ir sklaidos planus, nurodytus 232 straipsnyje;
 - (h) priima savo darbo tvarkos taisykles;
 - (i) vadovaudamasi 2 dalimi, ES muitinės darbuotojų atžvilgiu naudojami įgaliojimai, kurie paskyrimų tarnybai suteikti Tarnybos nuostatuose, o tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis, – Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose³³ (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai);
 - (j) vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnio 2 dalimi, priima Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles;
 - (k) prireikus nustato vidaus audito pajėgumus;
 - (l) priima ES muitinės saugumo taisykles, apibrėžtas 233 straipsnyje;

³³ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1).

- (m) skiria vykdomąjį direktorių ir vykdomojo direktoriaus pavaduotoją, jei tokia pareigybė sukuriamą, ir prireikus pagal 217 straipsnį pratęsia jų kadenciją arba atleidžia juos iš pareigų;
 - (n) skiria apskaitos pareigūną, kuris gali būti Komisijos apskaitos pareigūnas, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai bei Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir kuris eidamas savo pareigas yra visiškai nepriklausomas;
 - (o) atsižvelgdama į ES muitinės veiklos poreikius ir laikydamasi patikimo biudžeto valdymo principo, priima visus sprendimus dėl ES muitinės vidaus struktūrų sukūrimo ir prireikus dėl jų keitimo;
 - (p) suteikia leidimą sudaryti darbo susitarimus pagal 240 straipsnio 9 dalį;
 - (q) sudaro darbo grupes ir ekspertų grupes ir priima jų darbo tvarkos taisykles;
 - (r) patvirtina 223 straipsnyje nurodyto bendrojo programavimo dokumento projektą, prieš pateikdama jį Komisijai, kad ši pareikštų savo nuomonę;
 - (s) atsižvelgusi į Komisijos nuomonę, dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma ir pagal 216 straipsnį patvirtina ES muitinės bendrąjį programavimo dokumentą;
 - (t) priima veiksmingumo didinimo ir sinergijos strategiją;
 - (u) priima bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir (arba) tarptautinėmis organizacijomis strategiją;
 - (v) priima organizacinio valdymo ir vidaus kontrolės sistemų strategiją.
2. Vadovaudamasi Tarnybos nuostatų 110 straipsniu, valdyba priima Tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą, kuriuo atitinkami paskyrimų tarnybos įgaliojimai deleguojami vykdomajam direktoriui ir nustatomos deleguotų įgaliojimų sustabdymo sąlygos. Vykdomajam direktoriui leidžiama tuos įgaliojimus perdeleguoti.
 3. Prireikus dėl išskirtinių aplinkybių valdyba gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti vykdomajam direktoriui deleguotus paskyrimų tarnybos įgaliojimus ir jo perdeleguotus įgaliojimus, ir jais naudotis pati arba juos deleguoti vienam iš savo narių arba kitam nei vykdomasis direktorius darbuotojui.

216 straipsnis

Valdybos balsavimo taisyklės

1. Nedarant poveikio 215 straipsnio 1 dalies b, m ir s punktams, valdyba sprendimus priima absoliučia balsavimo teise turinčių narių balsų dauguma.
2. 215 straipsnio 1 dalies b, c, e, f, j, m, n, o ir s punktuose nurodytas sprendimas gali būti priimamas tik tuo atveju, jei už jį balsuoja Komisijos atstovai. Priimant 215 straipsnio 1 dalies s punkte nurodytą sprendimą, Komisijos atstovų pritarimo reikalaujama tik dėl tų sprendimo elementų, kurie nesusiję su ES muitinės metine ir daugiamečiu darbo programa.
3. Kiekvienas narys, turintis balsavimo teisę, turi vieną balsą. Balsavimo teisę turinčiam nariui nedalyvaujant, jo balsavimo teisė perduodama pakaitiniam nariui.
4. Pirmininkas dalyvauja balsavime.
5. Vykdomasis direktorius nedalyvauja balsavime.

6. Valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma vieno nario veikimo kito nario vardu aplinkybės.

2 SKIRSNIS

VYKDOMOJI VALDYBA

217 straipsnis

Vykdomoji valdyba

1. Valdybai padeda vykdomoji valdyba.
2. Vykdomoji valdyba:
 - (a) prižiūri parengiamąjį darbą, susijusį su valdybos priimamais sprendimais;
 - (b) drauge su valdyba užtikrina, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į vidaus arba išorės audito ataskaitų bei vertinimų ir OLAF bei Europos prokuratūros atliktų tyrimų išvadas ir rekomendacijas;
 - (c) prižiūri, kaip įgyvendinami valdybos sprendimai, siekiant sustiprinti administracinio ir biudžeto valdymo priežiūrą.
3. Prireikus skubiais atvejais vykdomoji valdyba gali valdybos vardu priimti tam tikrus laikinus sprendimus, visų pirma:
 - (a) administracinio valdymo klausimais, įskaitant sprendimus sustabdyti deleguotus paskyrimų tarnybos įgaliojimus, ir sprendimus biudžeto klausimais;
 - (b) kai pagal XI antraštinę dalį nustatoma krizinė situacija, dėl kurios reikia nedelsiant imtis veiksmų arba koreguoti ES muitinės veiklą.
5. Vykdomąją valdybą sudaro du Komisijos atstovai valdyboje ir trys kiti nariai, kuriuos iš savo balsavimo teisę turinčių narių skiria valdyba. Valdybos pirmininkas taip pat yra vykdomosios valdybos pirmininkas. Vykdomasis direktorius dalyvauja vykdomosios valdybos posėdžiuose, bet neturi balsavimo teisės. Vykdomosios valdybos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Sprendimai, susiję su 2 dalies b punktu, gali būti priimami tik tuo atveju, jei už juos balsuoja vienas iš Komisijos atstovų.
6. Vykdomosios valdybos narių kadencija yra ketveri metai ir ji gali būti pratęsta. Vykdomosios valdybos narių kadencija baigiasi, kai baigiasi jų narystė valdyboje.
7. Vykdomoji valdyba surengia bent vieną eilinį posėdį kas tris mėnesius. Be to, vykdomoji valdyba posėdžiauja savo pirmininko iniciatyva arba savo narių prašymu.
8. Valdyba nustato vykdomosios valdybos darbo tvarkos taisykles.

3 SKIRSNIS

VYKDOMASIS DIREKTORIUS

218 straipsnis

Paskyrimas, atleidimas ir kadencijos pratęsimas

1. Vykdomasis direktorius įdarbinamas kaip ES muitinės laikinasis darbuotojas pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktą.

Vykdomąją direktorių valdyba skiria iš Komisijos pasiūlyto ne mažiau kaip trijų kandidatų sąrašo, sudaryto po atviros ir skaidrios atrankos procedūros, atsižvelgdama į jo nuopelnus ir dokumentais patvirtintus administracinius bei vadovavimo įgūdžius, taip pat į atitinkamą kompetenciją ir patirtį.

Sudarant sutartį su vykdomuoju direktoriumi, ES muitinei atstovauja valdybos pirmininkas.

2. Vykdomasis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. Likus pakankamai laiko iki to laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos rezultatų vertinimą ir būsimas ES muitinės užduotis ir iššūkius.
3. Remdamasi Komisijos siūlymu, grindžiamu šio straipsnio 2 dalyje nurodytu vertinimu, valdyba gali vykdomojo direktoriaus kadenciją vieną kartą pratęsti ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui.
4. Vykdomasis direktorius, kurio kadencija buvo pratęsta, pasibaigus visam laikotarpiui negali dalyvauti kitoje atrankos į tą pačią pareigybę procedūroje.
5. Vykdomasis direktorius iš pareigų gali būti atleistas tik valdybos sprendimu, priimtu remiantis Komisijos pasiūlymu.
6. Valdyba sprendimus dėl vykdomojo direktoriaus ir vykdomojo direktoriaus pavaduotojo skyrimo, kadencijos pratęsimo ar jo atleidimo iš pareigų priima dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių savo narių balsų dauguma.

219 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus užduotys ir atsakomybės sritys

1. Vykdomasis direktorius vadovauja ES muitinei. Vykdomasis direktorius už savo veiklą atskaitingas valdybai.
2. Nedarant poveikio Komisijos ir valdybos įgaliojimams, vykdomasis direktorius užduotis vykdo nepriklausomai ir nesiekia gauti ir nesilaiko jokios vyriausybės arba kitos įstaigos nurodymų.
3. Vykdomasis direktorius atsiskaito Europos Parlamentui ir Tarybai už savo pareigų vykdymą ir bendrus ES muitinės veiklos rezultatus, kai jo to paprašoma.
4. Vykdomasis direktorius yra ES muitinės teisinis atstovas.
5. Vykdomasis direktorius atsako už ES muitinei šiuo reglamentu nustatytų užduočių įgyvendinimą. Visų pirma, vykdomasis direktorius:
 - (a) užtikrina kasdienį ES muitinės administravimą;
 - (b) įgyvendina valdybos priimtus sprendimus;
 - (c) parengia 223 straipsnyje nurodyto bendrojo programavimo dokumento projektą ir jį pateikia valdybai, prieš tai pasikonsultavęs su Komisija;
 - (d) įgyvendina 223 straipsnyje nurodytą bendrąjį programavimo dokumentą ir teikia jo įgyvendinimo ataskaitas valdybai ir vykdomajai valdybai;
 - (e) parengia konsoliduotąją metinę ES muitinės veiklos ataskaitą ir ją pateikia valdybai įvertinti ir tvirtinti;

- (f) atsižvelgdamas į vidaus arba išorės audito ataskaitų bei įvertinimų išvadas, taip pat į OLAF ir Europos prokuratūros tyrimus, parengia veiksmų planą ir du kartus per metus teikia pažangos ataskaitas Komisijai, o valdybai ir vykdomajai valdybai jas teikia reguliariai;
- (g) nedarant poveikio Europos prokuratūros ir OLAF kompetencijai tyrimų srityje, užtikrina Sąjungos finansinių interesų apsaugą, taikydamas sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos vidaus prevencijos priemones, atlikdamas veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, susigražindamas nepagrįstai išmokėtas sumas ir prireikus skirdamas veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas;
- (h) parengia vidinę kovos su sukčiavimu strategiją, veiksmingumo didinimo ir sinergijos strategiją, bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir (arba) tarptautinėmis organizacijomis strategiją ir ES muitinės organizacinio valdymo ir vidaus kontrolės sistemų strategiją ir teikia jas tvirtinti valdybai;
- (i) rengia ES muitinei taikomų finansinių taisyklių projektą ir, pasikonsultavęs su Komisija, teikia jas tvirtinti valdybai;
- (j) parengia preliminarų ES muitinės pajamų ir išlaidų sąmatos projektą pagal 224 straipsnį ir vykdo jos biudžetą;
- (k) ES muitinės darbuotojų atžvilgiu naudojami 215 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytais paskyrimų tarnybos įgaliojimais tiek, kiek tie įgaliojimai jam buvo suteikti pagal 215 straipsnio 2 dalį;
- (l) priima sprendimus dėl ES muitinės vidaus struktūrų, įskaitant, kai reikia, funkcijų, kurios gali apimti kasdienį ES muitinės administravimą, patikėjimą pavaduotojui ir prireikus šių sprendimų keitimą atsižvelgiant į ES muitinės veiklos ir patikimo biudžeto valdymo poreikius;
- (m) derasi dėl susitarimo dėl ES muitinės būstinės ir, valdybai pritarus, jį pasirašo, taip pat prireikus derasi dėl panašių susitarimų su priimančiosiomis valstybėmis narėmis, kuriose įsikūrę vietos skyriai;
- (n) rengia praktines Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1049/2001³⁴ įgyvendinimo priemones ir teikia jas tvirtinti valdybai;
- (o) skatina įvairovę ir siekia užtikrinti lyčių pusiausvyrą įdarbinant ES muitinės darbuotojus;
- (p) siekia įdarbinti darbuotojus iš kuo platesnės geografinės teritorijos, tačiau atsižvelgia į tai, kad įdarbinimo kriterijai turi būti grindžiami tik nuopelnais.

220 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus pavaduotojas

1. Valdyba gali nuspręsti sukurti vykdomojo direktoriaus pavaduotoją, kuris padėtų vykdomajam direktoriui, pareigybę.

³⁴ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybių visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

2. Jei valdyba nusprendžia sukurti vykdomojo direktoriaus pavaduotojo pareigybę, jam atitinkamai taikomos 217 straipsnio nuostatos.

221 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus pavaduotojo užduotys ir atsakomybės sritys

Jei sukuriamas vykdomojo direktoriaus pavaduotojo pareigybė, vykdomojo direktoriaus pavaduotojas padeda vykdomajam direktoriui valdyti ES muitinę ir vykdyti 218 straipsnyje nurodytas užduotis. Jei vykdomojo direktoriaus nėra arba jis negali eiti savo pareigų, arba jo pareigybė yra neužimta, vykdomojo direktoriaus pareigas vykdo jo pavaduotojas.

4 skyrius

ES muitinės biudžeto sudarymas ir struktūra

222 straipsnis

Bendrosios nuostatos

Pasikonsultavusi su Komisija, valdyba priima ES muitinei taikomas finansines taisykles. Jos negali nukrypti nuo Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/715³⁵, išskyrus atvejus, kai taip nukrypti aiškiai reikia dėl ES muitinės veiklos ir yra gautas išankstinis Komisijos pritarimas.

223 straipsnis

Bendrasis programavimo dokumentas

1. Kiekvienais metais vykdomasis direktorius, vadovaudamasis Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 nuostatomis ir atitinkamomis ES muitinės finansinių taisyklių, priimtų pagal šio reglamento 222 straipsnį, nuostatomis ir atsižvelgdamas į Komisijos nustatytas gaires, parengia bendrojo programavimo dokumento projektą, kuriame visų pirma nustatomas metinis ir daugiametis programavimas. Metinis ir daugiametis programavimas turi atitikti muitinės politiką ir bendrus muitų sąjungos prioritetus.
2. Valdyba ne vėliau kaip metų, einančių prieš programavimo laikotarpį, sausio 31 d. perduoda bendrojo programavimo dokumento projektą Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Audito Rūmams.
3. Valdyba bendrąjį programavimo dokumentą patvirtina iki kiekvienų metų lapkričio 30 d. Ji perduoda bendrąjį programavimo dokumentą ir bet kurią vėlesnę atnaujintą to dokumento versiją Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai. Galutinai patvirtinus bendrąjį Sąjungos biudžetą, bendrasis programavimo dokumentas prireikęs atitinkamai pakoreguojamas ir tampa galutiniu.
4. Metinėje darbo programoje nustatomi išsamūs tikslai ir numatomi rezultatai, įskaitant veiklos rezultatų rodiklius. Į ją taip pat įtraukiamas finansuotinių veiksmų

³⁵ 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1).

aprašas ir nurodomi kiekvienam veiksmui skiriami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai. Metinė darbo programa turi derėti su 5 dalyje nurodyta daugiamete darbo programa. Joje aiškiai nurodomos užduotys, kurios buvo pridėtos, pakeistos arba išbrauktos, palyginti su praėjusiais finansiniais metais. Jei ES muitinei paskiriama nauja užduotis, patenkanti į šio reglamento taikymo sritį, valdyba iš dalies pakeičia priimtą metinę darbo programą. Bet kokie esminiai metinės darbo programos pakeitimai priimami laikantis tokios pačios procedūros, kaip priimant pirminę metinę darbo programą. Valdyba gali vykdomajam direktoriui perduoti įgaliojimus atlikti neesminius metinės darbo programos pakeitimus.

5. Daugiametėje darbo programoje nustatomos bendro strateginio programavimo nuostatos, įskaitant tikslus, numatomus rezultatus ir veiklos rezultatų rodiklius. Joje taip pat nurodoma kiekvienos veiklos finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kurių reikia nustatytiems tikslams pasiekti, sąmata. Strateginio programavimo nuostatos prireikus atnaujinamos ir jose parodoma, kaip ES muitinė prisideda siekiant Sąjungos politinių prioritetų.

224 straipsnis

Biudžeto sudarymas

1. Kiekvienais metais vykdomasis direktorius parengia preliminarų kitų finansinių metų ES muitinės pajamų ir išlaidų sąmatos projektą, į kurį taip pat įtraukia etatų planą, ir išsiunčia jį valdybai. Preliminariame sąmatos projekte pateikiama informacija turi atitikti 223 straipsnio 1 dalyje nurodytame bendrojo programavimo dokumento projekte pateiktą informaciją.
2. Remdamasi 1 dalyje nurodytu preliminariu sąmatos projektu, valdyba patvirtina kitų finansinių metų ES muitinės pajamų ir išlaidų sąmatos projektą.
3. Valdyba ES muitinės pajamų ir išlaidų sąmatos projektą išsiunčia Komisijai ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d.
4. Komisija šį sąmatos projektą kartu su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektu perduoda biudžeto valdymo institucijai.
5. Remdamasi šiuo sąmatos projektu, Komisija į Sąjungos bendrojo biudžeto projektą, kurį pagal SESV 313 ir 314 straipsnius pateikia biudžeto valdymo institucijai, įtraukia sąmatas, kurios, jos nuomone, reikalingos etatų planui, ir įnašo, kuris bus mokamas iš bendrojo biudžeto, sumą.
6. Biudžeto valdymo institucija patvirtina ES muitinei skiriamo įnašo iš Sąjungos bendrojo biudžeto asignavimus.
7. Biudžeto valdymo institucija tvirtina ES muitinės etatų planą.
8. Valdyba tvirtina ES muitinės biudžetą. Šis biudžetas tampa galutiniu po to, kai galutinai patvirtinamas Sąjungos bendrasis biudžetas. Prireikus ES muitinės biudžetas atitinkamai pakoreguojamas.

225 straipsnis

Biudžeto struktūra

1. Visų ES muitinės pajamų ir išlaidų sąmata rengiama kiekvienais finansiniais metais ir pateikiama ES muitinės biudžete. Finansiniai metai atitinka kalendorinius metus.

2. Turi būti užtikrintas ES muitinės biudžeto pajamų ir išlaidų balansas.
3. Nedarant poveikio kitiems ištekliams, ES muitinės pajamas sudaro:
 - (a) į Sąjungos bendrąjį biudžetą įtrauktas Sąjungos įnašas;
 - (b) bet kokie valstybių narių savanoriški finansiniai įnašai;
 - (c) galimas Sąjungos finansavimas, teikiamas sudarant susitarimus dėl įnašų ar skiriant dotacijas pagal 222 straipsnyje nurodytas ES muitinės finansines taisykles ir pagal atitinkamų Sąjungos politikos rėmimo priemonių nuostatas;
 - (d) mokesčiai už leidinius ar bet kokias kitas ES muitinės teikiamas paslaugas.
4. ES muitinės išlaidas sudaro darbuotojų darbo užmokestis, administracinės ir infrastruktūros išlaidos ir veiklos išlaidos.
5. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, susijusių su didelės apimties projektais, trunkančiais ilgiau nei vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelias metines dalis.

226 straipsnis

ES muitinės biudžeto vykdymas

1. ES muitinės biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.
2. Vykdomasis direktorius kiekvienais metais nusiunčia biudžeto valdymo institucijai visą jos vertinimo pareigoms vykdyti reikalingą informaciją.

227 straipsnis

Finansinių ataskaitų pateikimas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. Kitais finansiniais metais ($N + 1$ metai) ES muitinės apskaitos pareigūnas išsiunčia Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams finansinių metų (N metai) preliminarįsias ataskaitas ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. ($N + 1$ metai).
2. Ne vėliau kaip iki $N + 1$ metų kovo 31 d. ES muitinė Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams perduoda N metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.
3. Ne vėliau kaip iki $N + 1$ metų kovo 31 d. Komisijos apskaitos pareigūnas išsiunčia Audito Rūmams ES muitinės preliminarįsias ataskaitas, konsoliduotas su Komisijos ataskaitomis.
4. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl ES muitinės preliminarinių ataskaitų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046³⁶ 246 straipsnį, ES muitinės apskaitos pareigūnas parengia galutines tų metų ES muitinės finansines ataskaitas. Vykdomasis direktorius jas išsiunčia vykdomajai valdybai, kad ji pareikštų nuomonę. Tą nuomonę priima valdyba.

³⁶ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

5. Ne vėliau kaip N + 1 metų liepos 1 d. ES muitinės apskaitos pareigūnas N metų galutinės finansinės ataskaitas kartu su valdybos priimta nuomone nusiunčia Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.
6. Galutinės N metų finansinės ataskaitos skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ne vėliau kaip N + 1 metų lapkričio 15 d.
7. Ne vėliau kaip N + 1 metų rugsėjo 30 d. vykdomasis direktorius Audito Rūmams atsiunčia atsakymą į jų pastabas. Tą atsakymą vykdomasis direktorius taip pat siunčia valdybai.
8. Europos Parlamento prašymu vykdomasis direktorius jam pateikia visą informaciją, kurios reikia siekiant sklandžiai taikyti N finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 261 straipsnio 3 dalį.
9. Ne vėliau kaip N + 2 metų gegužės 15 d. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos kvalifikuota balsų dauguma priimta rekomendacija, patvirtina vykdomajam direktoriui, kad N finansinių metų biudžetas įvykdytas.

228 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla ES muitinėje, be apribojimų taikomos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatos.
2. Per šešis mėnesius nuo [XXX] ES muitinė prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos dėl OLAF³⁷ atliekamų vidaus tyrimų ir, naudodama to susitarimo priede pateiktą šabloną, priima atitinkamas jos darbuotojams taikomas nuostatas.
3. Europos Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, iš ES muitinės gavusių Sąjungos lėšų, dokumentų auditą ir auditą vietoje.
4. Vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 883/2013 ir Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³⁸ nuostatomis ir procedūromis, OLAF gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus vietoje ir patikras, kad nustatytų sukčiavimo, korupcijos arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios Sąjungos finansiniams interesams, atvejus, susijusius su ES muitinės finansuojama dotacija arba sutartimi.
5. Nedarant poveikio 1, 2, 3 ir 4 dalims, ES muitinės sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų ir sprendimuose dėl dotacijų išdėstomos nuostatos, pagal kurias Europos Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai pagal savo kompetenciją atlikti tokį auditą ir tyrimus. Darbo susitarimai su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis apima tų institucijų ir tarptautinių organizacijų pagalbą ir bendradarbiavimą, susijusį su Audito Rūmų ir OLAF atliekamu auditu ir tyrimais.

³⁷ OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

³⁸ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

6. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą ir kitą neteisėtą veiklą, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371³⁹, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.

5 skyrius

Nuostatos dėl darbuotojų

229 straipsnis

Bendrosios nuostatos

ES muitinės darbuotojams taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir Sąjungos institucijų tarpusavio susitarimu priimtos tų Pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisyklės.

230 straipsnis

Deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti darbuotojai

1. ES muitinė gali pasitelkti deleguotuosius nacionalinius ekspertus arba kitus darbuotojus, kurie nėra ES muitinės darbuotojai.
2. Valdyba priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų delegavimo į ES muitinę taisyklės.

231 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

ES muitinei ir jos darbuotojams taikomas prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų.

6 skyrius

Bendrosios ir baigiamosios nuostatos

232 straipsnis

Skaidrumas ir komunikacija

1. ES muitinės turimiems dokumentams taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001. Valdyba per šešis mėnesius nuo pirmojo savo posėdžio dienos priima išsamias Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 taikymo taisykles.
2. ES muitinės vykdomam asmens duomenų tvarkymui taikomas Reglamentas (ES) 2018/1725. Per šešis mėnesius nuo pirmojo posėdžio dienos valdyba nustato priemones, kuriomis ES muitinė taiko Reglamentą (ES) 2018/1725, įskaitant priemones dėl ES muitinės duomenų apsaugos pareigūno paskyrimo. Tos priemonės nustatomos pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.

³⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

3. ES muitinė gali savo iniciatyva užsiimti komunikacijos veikla savo kompetencijos srityje. Skiriant išteklius komunikacijos veiklai neturi būti trukdoma veiksmingai vykdyti ES muitinės užduotis. Komunikacijos veikla vykdoma laikantis atitinkamų valdybos priimtų komunikacijos ir sklaidos planų.

233 straipsnis

Įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtos saugumo taisyklės

1. ES muitinė priima savo pačios saugumo taisykles, kurios yra pagrįstos principais ir taisyklėmis, nustatytomis Komisijos saugumo taisyklėse, skirtose Europos Sąjungos įslaptintos informacijos (toliau – ESII) ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti, įskaitant, *inter alia*, keitimosi tokia informacija su trečiosiomis šalimis, ir tokios informacijos tvarkymo bei saugojimo nuostatas, kaip nustatyta Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas) 2015/443⁴⁰ ir (ES, Euratomas) 2015/444⁴¹. Visiems administraciniais susitarimams dėl keitimosi įslaptinta informacija, sudarytiems su atitinkamomis trečiosios šalies institucijomis, arba, jeigu tokių susitarimų nėra, bet kokios ESII *ad hoc* suteikimui toms institucijoms išimtinė tvarka būtinas Komisijos išankstinis pritarimas.
2. Gavusi Komisijos pritarimą, valdyba priima ES muitinės saugumo taisykles. Vertindama siūlomas saugumo taisykles Komisija užtikrina, kad jos būtų suderinamos su sprendimais (ES, Euratomas) 2015/443 ir (ES, Euratomas) 2015/444.
3. Valdybos nariai, vykdomasis direktorius, *ad hoc* darbo grupėse dalyvaujantys išorės ekspertai ir ES muitinės darbuotojai turi laikytis konfidencialumo reikalavimų pagal SESV 339 straipsnį, net nustoję eiti savo pareigas.
4. ES muitinė gali imtis būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims vykdyti aktuali informacija su Komisija ir valstybėmis narėmis ir, kai tinkama, su susijusiomis Sąjungos institucijomis, organais, tarnybomis ir agentūromis. Visiems tuo tikslu sudarytiems administraciniais susitarimams dėl dalijimosi ESII arba, jei tokių susitarimų nėra, bet kokios ESII *ad hoc* suteikimui išimtinė tvarka turi būti gautas Komisijos išankstinis pritarimas.

234 straipsnis

Kalbų vartojimo tvarka

1. ES muitinei taikomos Tarybos reglamento Nr. 1⁴² nuostatos.
2. Dėl ES muitinės kalbų vartojimo vidaus tvarkos sprendžia valdyba.
3. ES muitinės veiklai reikalingas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

⁴⁰ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).

⁴¹ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

⁴² 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958 10 6, p. 385).

235 straipsnis

Vertinimas

1. Komisija užtikrina, kad ne vėliau kaip [Leidinių biurui – įrašyti datą, kuri yra penkeri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau kas penkerius metus pagal Komisijos gaires būtų atliekamas ES muitinės veiklos rezultatų vertinimas, atsižvelgiant į jo tikslus, įgaliojimus, užduotis, valdymą ir vietą.
2. Visų pirma įvertinamas galimas poreikis keisti ES muitinės įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinis poveikis.
3. Atliekant kas antrą 1 dalyje nurodytą vertinimą, įvertinami ES muitinės pasiekti rezultatai, atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus, užduotis ir valdymą, taip pat įvertinama, ar, atsižvelgiant į tuos tikslus, įgaliojimus, valdymą ir užduotis, vis dar pagrįsta tęsti ES muitinės veiklą.
4. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai 2 dalyje nurodyto vertinimo išvadų ataskaitą. Vertinimo išvados skelbiamos viešai.

236 straipsnis

ES muitinės atsakomybė

1. ES muitinės sutartinė atsakomybė reglamentuojama atitinkamai sutarčiai taikytina teise.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią ES muitinės sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.
3. Nesutartinės atsakomybės atveju ES muitinė pagal valstybių narių teisės aktams būdingus bendruosius principus atlygina bet kokią žalą, kurią jos padaliniai ar darbuotojai padaro vykdydami savo pareigas.
4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jurisdikcijai priklauso spręsti ginčus dėl šio straipsnio 3 dalyje nurodytos žalos atlyginimo.
5. ES muitinės darbuotojų asmeninė atsakomybė ES muitinės atžvilgiu reglamentuojama jiems taikytinomis Pareigūnų tarnybos nuostatų ar Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų nuostatomis.
6. Sąjungos ir valstybių narių finansinė atsakomybė už ES muitinės skolas neturi viršyti jų jau sumokėto įnašo administracinėms išlaidoms padengti.

237 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės ir veiklos sąlygos

1. Susitarime dėl būstinės, kurį, pritarus valdybai, ES muitinė ne vėliau kaip [Leidinių biurui – įrašyti datą, kuri yra dveji metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] sudaro su priimančiąja valstybe nare, kurioje yra ES muitinės būstinė, nustatomos reikiamos nuostatos dėl ES muitinės įkūrimo priimančiojoje valstybėje narėje ir patalpų, kurias turi suteikti ta valstybė narė, taip pat specialiosios taisyklės, priimančiojoje valstybėje narėje taikomos ES muitinės vykdomajam direktoriui, valdybos nariams, darbuotojams ir jų šeimos nariams.

2. ES muitinę priimanti valstybė narė užtikrina kuo geresnes sąlygas ES muitinei veikti, įskaitant daugiakalbį europinį mokymą darbuotojų vaikams ir reikiamą transporto infrastruktūrą.
3. Išskirtinėmis aplinkybėmis vykdomasis direktorius gali nuspręsti įsteigti vietos skyrių kitoje valstybėje narėje, kad ES muitinės užduotys galėtų būti vykdomos veiksmingiau, efektyviau ir nuosekliau.

Prieš nusprendamas įsteigti vietos skyrių vykdomasis direktorius gauna išankstinį Komisijos, valdybos ir susijusios valstybės narės pritarimą. Sprendimas grindžiamas tinkama sąnaudų ir naudos analize, kuria visų pirma parodoma tokio sprendimo pridėtinė vertė. Sprendime nustatoma veiklos, kurią vykdys vietos skyrius, sritis tokiu būdu, kad būtų išvengta nebūtinų išlaidų ir ES muitinės administracinių funkcijų dubliavimosi.

238 straipsnis

ES muitinės veiklos pradžia

1. ES muitinės įstaiga įsteigiama 2026 m., o visu pajėgumu pradės veikti iki 2028 m.
2. Komisija atsako už ES muitinės įsteigimą ir pradinę veiklą, kol ši įgys veiklos pajėgumų savo biudžetui vykdyti. Tuo tikslu:
 - (a) iki tol, kol savo pareigas pradės eiti pagal [218](#) straipsnį valdybos paskirtas vykdomasis direktorius, Komisija gali paskirti savo pareigūną laikinuoju vykdomuoju direktoriumi, einančiu vykdomajam direktoriui pavestas pareigas;
 - (b) nukrypstant nuo 215 straipsnio 1 dalies i punkto, kol bus priimtas sprendimas, nurodytas 215 straipsnio 2 dalyje, laikinasis vykdomasis direktorius naudojasi paskyrimų tarnybos įgaliojimais;
 - (c) Komisija gali pasiūlyti pagalbą ES muitinei, visų pirma deleguodama Komisijos pareigūnus ES muitinės veiklai vykdyti, vadovaujant laikinajam vykdomajam direktoriui arba vykdomajam direktoriui;
 - (d) laikinasis vykdomasis direktorius gali leisti atlikti visus mokėjimus, kurie yra padengti asignavimais ES muitinės biudžete, ir gali sudaryti sutartis, įskaitant darbo sutartis pagal priimtą ES muitinės etatų planą.

XIII antraštinė dalis

MUITINIŲ BENDRADARBIAVIMAS

239 straipsnis

Muitinių tarpusavio bendradarbiavimas

1. Nedarant poveikio Reglamento (EB) Nr. 515/97 nuostatoms, muitinės bendradarbiauja tarpusavyje, su Komisija ir su ES muitine pagal muitų teisės aktus ir kitus Sąjungos teisės aktus, kuriuose numatytas toks bendradarbiavimas, siekiant užtikrinti teisingą ir vienodą tų teisės aktų taikymą ir padėti įvykdyti 2 straipsnyje nustatytą jų misiją.
2. Muitinė gali laikinai paskirti muitinės pareigūnus dirbti kitos valstybės narės muitinėje. Apie tai informuojama ES muitinė ir ji gali koordinuoti tokį paskyrimą.

3. Be 241 straipsnyje numatytų tikrinimų, muitinė gali atlikti bendrus tikrinimus. Apie tokius bendrus tikrinimus muitinės informuoja ES muitinę.
4. Komisija, OLAF ir ES muitinė gali keistis šioje antraštinėje dalyje nurodytam bendradarbiavimui svarbiais duomenimis, įskaitant informaciją apie riziką. ES muitinė užtikrina veiksmingą tokios informacijos naudojimą vykdant rizikos valdymo veiklą pagal šią antraštinę dalį ir [XII](#) antraštinę dalį.

240 straipsnis

Bendradarbiavimo su kitomis valdžios institucijomis sistema

1. Muitinės bendradarbiauja su kitomis nacionalinio lygmens valdžios institucijomis, įskaitant, be kita ko, rinkos priežiūros institucijas, sanitarijos ir fitosanitarijos institucijas, teisėsaugos institucijas ir mokesčių institucijas, kitų muitinės taikomų teisės aktų, muitų ir mokesčių surinkimo ir kitose susijusiose bendradarbiavimo srityse. Prireikus muitinės taip pat bendradarbiauja su atitinkamomis įstaigomis, ekspertų grupėmis, agentūromis, tarnybomis ar tinklais, koordinuojančiais kitų valdžios institucijų veiklą Sąjungos lygmeniu. Prireikus muitinės bendradarbiauja ir su kitais atitinkamais ES lygmens subjektais, nurodytais 9 dalyje, o susijusios muitinės apie tai praneša ES muitinei.
2. 1 dalyje nurodytas bendradarbiavimas vyksta reguliariai ir struktūriškai. Juo visų pirma siekiama šių tikslų:
 - (a) prisidėti prie teisėkūros pokyčių muitinei svarbiose politikos srityse ir sekti jų raidą;
 - (b) keistis duomenimis, ypač tais, kurie yra svarbūs rizikos valdymui pagal IV antraštinės dalies 3 skyrių;
 - (c) pagal IV antraštinės dalies 3 skyrių parengti nuoseklias ir koordinuotas priežiūros strategijas muitinės ir kitų valdžios institucijų atsakomybės sričiai priklausančių prekių keliamai rizikai valdyti;
 - (d) praktinio įgyvendinimo, įskaitant bendrų tikrinimų vykdymą pagal 241 straipsnį.
3. Nedarant poveikio Komisijos įgaliojimams ir gavus jos išankstinį pritarimą, ES muitinė sudaro darbo susitarimus, kad būtų parengta ir atnaujinta 1 dalyje nurodyta bendradarbiavimo sistema, įtraukiant kitas atitinkamas šalis, nurodytas 9 dalyje, numatant jos praktinio įgyvendinimo gaires, tikslus ir pagrindines bendradarbiavimo sritis pagal šio straipsnio 2 dalį ir šio reglamento III antraštinę dalį.
4. Jeigu muitinė bendradarbiauja su kita kitos valstybės narės institucija, ji apie tai praneša tos valstybės narės muitinei. Jei bendradarbiaujant dalyvauja daugiau nei dvi valstybės narės, susijusios muitinės apie tai praneša ES muitinei, kuri gali teikti operacinę paramą ir koordinavimo paramą pagal 208 straipsnį.
5. Valstybės narės kasmet praneša ES muitinei apie bendradarbiavimo sistemos taikymą. ES muitinė atsižvelgia į šių ataskaitų išvadas, vykdydama 208 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytą stebėsenos veiklą ir 208 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas veiklos rezultatų vertinimo užduotis.
6. Iki 238 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos Komisija gali atlikti 3 dalyje nurodytas ES muitinės užduotis.

7. Siekdama prisidėti prie 2 dalyje nurodytų tikslų ir 3 dalyje nurodytos bendradarbiavimo sistemos, ES muitinė gali bendradarbiauti su kitomis nacionalinio lygmens valdžios institucijomis, Komisija ir kitomis Sąjungos institucijomis, tarnybomis, agentūromis, tinklais ir įstaigomis.
Tuo tikslu ES muitinė, gavusi valdybos leidimą ir Komisijos pritarimą, gali sudaryti darbo susitarimus su Sąjungos įstaigomis ar kitomis nacionalinio lygmens valdžios institucijomis. Tais administraciniais susitarimais nustatomos ne teisinės prievolės, o apibrėžiamas numatomo bendradarbiavimo pobūdis, mastas ir būdas.
8. ES muitinė glaudžiai bendradarbiauja su OLAF, kai vykdamas bet kokią bendradarbiavimo veiklą sukčiaujama arba kyla įtarimų dėl sukčiavimo.
9. ES muitinė gali sukurti operatyvinio bendradarbiavimo su kitomis ES įstaigomis, įskaitant Europolą ir FRONTEX, sistemą pagal 2, 4 ir 5 dalis ir gali dalyvauti atliekant strategines analizes ir grėsmių vertinimus, politikos cikluose, inovacijų programose, mokymo veikloje, tinkluose ir kitoje veikloje, kuri yra svarbi jos užduotims įgyvendinti ir kurią organizuoja tos kitos įstaigos, ir prie tos veiklos prisidėti.

241 straipsnis

Bendri tikrinimai

1. ES muitinė planuoja, organizuoja ir koordinuoja bendrus muitinių atliekamus tikrinimus, prirėkus bendradarbiaudama su kitomis valdžios institucijomis, įstaigomis ir agentūromis pagal 240 straipsnio 9 dalį.
2. Šiuo tikslu ES muitinė vadovaujasi muitinės politikos prioritetais ir užtikrina būtinus ryšius ir koordinavimą su OLAF ir Europos prokuratūros vykdoma kovos su sukčiavimu veikla bei nacionalinių muitinių atliekamais tyrimais.
3. Kad ES muitinė galėtų parengti ataskaitą ir atlikti vertinimą, muitinės ES muitinei teikia grįžtamąją informaciją apie veiklą ir tikrinimus, kuriuos jos atliko per bendrus tikrinimus.

242 straipsnis

Veiksmai, kurių turi imtis muitinė

1. Pagal kitus muitinės taikomus teisės aktus muitinė gali imtis bet kurių iš toliau išvardytų veiksmų:
 - (a) rinkti konkrečius duomenis apie visas siuntas, įskaitant automatizuotus Sąjungos ne muitinės formalumų patikrinimus, jei ši informacija saugoma Sąjungos centriniame registre;
 - (b) teikti statistinius bei analitinius duomenis ir tendencijas, ypač rizikos srityje;
 - (c) palengvinti ir koordinuoti kitų valdžios institucijų vykdomą tikrinimą;
 - (d) atlikti tam tikrų siuntų, atrinktų remiantis rizikos valdymu pagal IV antraštinę dalį ir atsižvelgiant į b punkte nurodytą analizę, tikrinimą;
 - (e) vykdyti konsultacijas su kitomis valdžios institucijomis prieš išleidžiant prekes pagal 60 straipsnį;

- (f) imtis visų būtinų priemonių reikalavimų neatitinkančių prekių atžvilgiu, įskaitant tų prekių konfiskavimą, pardavimą ar sunaikinimą;
 - (g) įgyvendinti 240 straipsnyje nurodytą bendradarbiavimo sistemą;
 - (h) įspėti kitas valdžios institucijas apie jų darbui svarbią riziką;
 - (i) imtis tolesnių veiksmų, kai prekės gabenamos pažeidžiant kitus muitinės taikomas teisės aktus;
 - (j) imtis bet kokių kitų papildomų veiksmų.
2. Valstybė narė, remdamasi tam tikrais kitais muitinės taikomais teisės aktais, gali paskirti pagal muitinės funkcijas specializuotą sienos perėjimo punktą. Apribojimais, atsirandantys dėl prievolės vykdyti per tokius pagal muitinės funkcijas specializuotus sienos perėjimo punktus, ekonominės veiklos vykdytojų atžvilgiu neturi būti neproporcingi siekiamam tikslui, tinkamai atsižvelgiant į aplinkybes, kurios gali pateisinti tokią prievolę.
 3. Valstybė narė praneša ES muitinei apie 2 dalyje nurodytą paskyrimą, o ES muitinė šių pagal muitinės funkcijas specializuotų sienos perėjimo punktų sąrašą nuolat atnaujina ir skelbia.
 4. Siekdama palengvinti kitų muitinės taikomų teisės aktų nustatymą, taikymą ir vykdymo užtikrinimą, Komisija sudaro ir reguliariai atnaujina integruotą Sąjungos teisės aktų, kuriais, siekiant apsaugoti viešuosius interesus, nustatomi prekėms, kurioms taikomas muitinis tikrinimas, taikytini reikalavimai, sąrašą ir paskelbia jį savo interneto svetainėje.
 5. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant 1 dalies j punkte nurodytus bet kokius kitus papildomus veiksmus.

243 straipsnis

Tarptautinis muitinių bendradarbiavimas

Nedarant poveikio Komisijos įgaliojimams ir jai iš anksto pritarus, ES muitinė gali sudaryti darbo susitarimus su trečiųjų šalių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis. Šiais susitarimais Sąjungai teisinės prievolės nenustatomos.

244 straipsnis

Keitimasis duomenimis su trečiosiomis šalimis

1. Komisija, muitinės ir ES muitinė gali keistis duomenimis ir jais dalytis su trečiųjų šalių muitinėmis ir kitomis valdžios institucijomis muitinių bendradarbiavimo tikslais, jei toks keitimasis duomenimis numatytas Sąjungos tarptautiniame susitarime, muitų teisės aktuose, Sąjungos teisės aktuose bendros prekybos politikos arba bendros užsienio ir saugumo politikos srityje, taip pat kituose muitinės taikomuose Sąjungos teisės aktuose ir užtikrinama, kad asmens duomenų perdavimas atitiktų atitinkamai Reglamento (ES) 2018/1725 V skyriaus arba Reglamento (ES) 2016/679 V skyriaus nuostatas.

Komisija informuojama apie muitinių ir ES muitinės keitimąsi duomenimis su trečiųjų šalių muitinėmis ir kitomis valdžios institucijomis.

2. 1 dalyje nurodytas keitimasis duomenimis visų pirma gali būti susijęs su šių kategorijų duomenimis:
- (a) duomenų elementais, įtrauktais į muitinės priimtus sprendimus ar panašius trečiosiose šalyse priimtus sprendimus, susijusius su privalomąja informacija, įgaliootojo ekonominės veiklos vykdytojo statusu, muitiniu įvertinimu, prekių muitiniu statusu ar specialiosiomis procedūromis;
 - (b) duomenų elementais, įtrauktais į deklaracijas, pranešimus, prekių muitinio statuso įrodymus ir pagrindžiamuosius dokumentus, pateiktus valstybių narių muitinėms arba Komisijai, arba trečiųjų šalių institucijoms, atsakingoms už muitinės klausimus, arba į tų institucijų išduotus dokumentus;
 - (c) per valstybių narių muitinių ar Komisijos ir už muitinės veiklos sritį atsakingų trečiųjų šalių institucijų atliekamą rizikos analizę ir patikrinimus gautais duomenimis apie nustatytą riziką, nustatytus faktus ir gautus rezultatus.
3. 1 dalyje nurodytas keitimasis duomenimis vykdomas tinkamomis saugiomis ryšio priemonėmis, gavus prašymą arba savo iniciatyva, su sąlyga, kad saugomi konfidencialūs duomenys ir užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal 31 ir [35 straipsnius](#) ir [šio straipsnio 1 dalį](#).
4. 1 dalyje nurodytas keitimasis duomenimis nedaro poveikio keitimuisi informacija pagal tarpusavio administracinės pagalbos nuostatas, įtrauktas į Sąjungos ir trečiųjų šalių susitarimus, ir Reglamento (EB) Nr. 517/97 nuostatomis.
5. Laikantis procedūrų ir sąlygų, nustatytų pagal 6 dalį priimtame deleguotajame akte, valstybei narei gali būti suteikti įgaliojimai pradėti derybas su trečiąja šalimi siekiant sudaryti dvišalį susitarimą dėl 1 dalyje nurodyto keitimosi duomenimis arba toliau taikyti galiojantį susitarimą. Toks dvišalis susitarimas nustos galioti įsigaliojus susitarimui, kuriuo numatomas Sąjungos ir atitinkamos trečiosios šalies keitimasis muitinės informacija.
6. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant sąlygas ir procedūras, pagal kurias valstybei narei gali būti suteikti įgaliojimai pradėti 5 dalyje nurodytas derybas. Jos apima atitinkamos valstybės narės pranešimą Komisijai ir visoms kitoms valstybėms narėms apie galimą dvišalio susitarimo turinį ir Komisijos atliekamą jo poveikio Sąjungos teisei ir būsimoms Sąjungos lygmenų deryboms vertinimą, įskaitant tai, ar jo turinys apsiriboja Sąjungos ar tarptautinės teisės įsipareigojimų įgyvendinimu. Deleguotajame akte taip pat numatoma tų susitarimų įgyvendinimo stebėseną.
8. Komisija per 90 dienų nuo pranešimo gavimo įgyvendinimo aktu nusprendžia, ar leisti valstybei narei sudaryti dvišalį susitarimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.
- Jeigu to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių, susijusių su tokiu leidimu ir deramai pagrįstų būtinybe skubiai leisti prašomą keitimąsi informacija, Komisija 262 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

XIV antraštinė dalis

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL MUITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ IR NEBAUDŽIAMŲJŲ SANKCIJŲ

1 skyrius

Bendrosios nuostatos

245 straipsnis

Dalykas

Šioje antraštinėje dalyje pateikiamas muitų teisės pažeidimų ir nebaudžiamųjų sankcijų už tuos pažeidimus sąrašas. Tai nekliudo valstybėms narėms imtis griežtesnių priemonių numatant administracines arba baudžiamąsias sankcijas pagal jų nacionalinę teisę. Tai taip pat nedaro poveikio kitiems Sąjungos teisės aktuose numatytiems pažeidimams.

246 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

1. Muitų teisės pažeidimais laikomi [252](#) straipsnyje nurodyti veiksmai arba neveikimas.
2. Muitų teisės pažeidimu laikomas kurstymas atlikti [252](#) straipsnyje nurodytą veiksmą arba neveikti, pagalba arba bendrininkavimas tai darant.
Muitų teisės pažeidimu laikomas bandymas atlikti [252](#) straipsnyje nurodytą veiksmą arba neveikti.
3. Valstybės narės nustato, ar [252](#) straipsnyje nurodyti pažeidimai padaryti tyčia, dėl akivaizdaus aplaidumo ar akivaizdžios klaidos.
4. Muitų teisės pažeidimu nelaikomos korektūros arba nedidelės klaidos, nebent muitinė gali nustatyti, kad jos buvo padarytos tyčia, dėl akivaizdaus aplaidumo ar akivaizdžios klaidos.
5. Veiksmų arba neveikimo, dėl kurių [252](#) straipsnyje nurodytas muitų teisės pažeidimas buvo padarytas reaguojant į su atitinkamu asmeniu nesusijusias neįprastas ir nenumatytas aplinkybes, kurių pasekmių nebuvo galima išvengti, nepaisant visų atsargumo priemonių, kurių buvo imtasi, atveju pažeidimą padariusiam asmeniui atsakomybė netaikoma.

247 straipsnis

Švelninančios ir atsakomybę lengvinančios aplinkybės

1. Kai asmuo, atsakingas už veiksmus arba neveikimą, dėl kurių padarytas [252](#) straipsnyje nurodytas muitų teisės pažeidimas, pateikia įrodymų, kad veikė sąžiningai, į tai atsižvelgiama nustatant [254](#) straipsnyje nurodytą sankciją.
2. Mažinant sankciją, taikytiną už muitų teisės pažeidimą, atsižvelgiama į šias aplinkybes:
 - (a) atitinkamoms prekėms netaikomi kiti muitinės taikomi teisės aktai;
 - (b) muitų teisės pažeidimas neturi įtakos mokėtinų muitų ir kitų mokesčių sumos nustatymui;

- (c) už muitų teisės pažeidimą atsakingas asmuo veiksmingai bendradarbiauja su muitine.

248 straipsnis

Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

Griežtinant 254 straipsnyje nurodytą sankciją, taikytiną už muitų teisės pažeidimus, atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- (a) už muitų teisės pažeidimą atsakingam asmeniui anksčiau buvo taikytos sankcijos už muitų teisės pažeidimą arba jis nuolat ir pakartotinai pažeidinėjo muitų teisę;
- (b) muitų teisės pažeidimas daro didelį poveikį kitiems muitinės taikomiems teisės aktams;
- (c) muitų teisės pažeidimas turi didelį finansinį poveikį muitų ar kitų privalomųjų mokėjimų surinkimui;
- (d) muitų teisės pažeidimas kelia grėsmę Sąjungos ir jos gyventojų saugumui bei saugai.

249 straipsnis

Senatis

1. Valstybės narės nustato senaties terminą, per kurį galima pradėti [252](#) straipsnyje nurodyto muitų teisės pažeidimo nagrinėjimo procedūrą ir kuris yra nuo 5 iki 10 metų nuo veiksmo padarymo arba neveikimo dienos.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, jei muitų teisės pažeidimai daromi nuolat ar yra kartotiniai, senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią muitų teisės pažeidimu laikomas veiksmas arba neveikimas baigiasi.
3. Valstybės narės užtikrina, kad senaties terminas būtų nutrauktas, jeigu dėl to paties muitų teisės pažeidimo kompetentinga institucija, pranešusi apie tai atitinkamam asmeniui, imasi su tyrimu arba teismo procesu susijusio veiksmo. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo veiksmo, kuriuo jis buvo nutrauktas, dienos.
4. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus aštuonerių metų laikotarpiui, skaičiuojamam nuo 1 arba 2 dalyje nurodytos dienos, nebūtų galima pradėti arba tęsti 252 straipsnyje nurodyto muitų teisės pažeidimo nagrinėjimo procedūros.
5. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimo, kuriuo skiriama sankcija, vykdymo užtikrinimo senaties terminas būtų treji metai. Tas terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią tas sprendimas tampa galutiniu.
6. Valstybės narės nustato atvejus, kuriais 1, 4 ir 5 dalyse nustatyti senaties terminai yra sustabdomi.

250 straipsnis

Jurisdikcija

Valstybės narės turi jurisdikciją [252](#) straipsnyje nurodytų muitų teisės pažeidimų atžvilgiu pagal nacionalinę teisę, jei visas muitų teisės pažeidimas arba jo dalis padaryta tos valstybės narės teritorijoje.

251 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Jei [252](#) straipsnyje nurodyti muitų teisės pažeidimai padaromi daugiau nei vienoje valstybėje narėje ir vienos valstybės narės kompetentinga institucija pirma pradeda to pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, ta kompetentinga institucija turi bendradarbiauti su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis, suinteresuotų to paties muitų teisės pažeidimo nagrinėjimo procedūra prieš tą patį asmenį dėl tų pačių faktų.
2. Komisija stebi valstybių narių bendradarbiavimą pagal 1 dalį.

2 skyrius

Sjungos muitų teisės pažeidimai ir nebaudžiamosios sankcijos

252 straipsnis

Sjungos muitų teisės pažeidimai

1. Muitų teisės pažeidimais laikomi šie veiksmai arba neveikimas:
 - (a) sprendimo, susijusio su muitų teisės aktų taikymu, adresatas nevykdo pareigų, kylančių iš to sprendimo, ir pareigos nedelsiant pranešti muitinei apie visus po sprendimo priėmimo atsiradusius veiksmus, kurie gali turėti įtakos tolesniam to sprendimo taikymui arba jo turiniui, kaip numatyta I ir II antraštinėse dalyse;
 - (b) nevykdoma prievolė pateikti informaciją muitinei pagal šį reglamentą, taip pat nepateikiama muitinės deklaracija;
 - (c) muitinei pateikiama neišsami, netiksli, negaliojanti, neautentiška, melaginga arba suklastota informacija ar dokumentai;
 - (d) atsakingas asmuo nevykdo pareigos saugoti dokumentus ir informaciją, susijusius su muitinės formalumų atlikimu;
 - (e) prekės paimamos iš muitinės priežiūros;
 - (f) atsakingas asmuo nevykdo pareigų, susijusių su muitinės procedūromis;
 - (g) asmuo, privalantis sumokėti importo ar eksporto muitus, nesumoka šių muitų per terminą, nustatytą pagal X antraštinės dalies 3 skyrių.
2. Nedarant poveikio 1 daliai, valstybės narės gali nustatyti, kurie kiti veiksmai ir neveikimas laikytini muitų teisės pažeidimais.
3. Valstybės narės per 180 dienų nuo tos dienos, kurią šis straipsnis pradedamas taikyti, praneša Komisijai apie galiojančias nacionalinės teisės aktų nuostatas, susijusias su šio straipsnio 2 dalimi, o apie visus vėlesnius tų nuostatų pakeitimus praneša nedelsdamos.

253 straipsnis

Bendrieji sankcijoms taikomi reikalavimai

1. Nedarant poveikio 254 straipsnyje nustatytoms sankcijoms, valstybės narės gali numatyti papildomas sankcijas už 252 straipsnyje nurodytus muitų teisės pažeidimus ir visas priemones, būtinas tokių sankcijų įgyvendinimui užtikrinti. Tokios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

2. Valstybės narės per 180 dienų nuo tos dienos, kurią šis straipsnis pradedamas taikyti, praneša Komisijai apie galiojančias nacionalinės teisės aktų nuostatas, susijusias su šio straipsnio 1 dalimi, o apie visus vėlesnius tų nuostatų pakeitimus praneša nedelsdamos.

254 straipsnis

Minimalios nebaudžiamosios sankcijos

Kai už [252](#) straipsnyje nurodytus muitų teisės pažeidimus taikomos sankcijos, jos turi būti bent vienos ar kelių toliau nurodytų formų, kartu užtikrinant, kad jos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos ir nustatytos atsižvelgiant į 247 straipsnyje nurodytas švelninančias ir atsakomybę lengvinančias aplinkybes bei 248 straipsnyje nurodytas atsakomybę sunkinančias aplinkybes:

- (a) muitinės paskirta pinigine bauda, įskaitant atitinkamais atvejais vietoje baudžiamosios sankcijos taikomą susitarimą, apskaičiuojama remiantis toliau nurodytomis minimaliomis sumomis arba procentinėmis dalimis:
 - i) jei muitų teisės pažeidimas turi poveikį muitams ir kitiems privalomiejiems mokėjimams, pinigine bauda apskaičiuojama remiantis nesumokėtų muitų ir kitų privalomųjų mokėjimų suma, kaip nurodyta toliau:
 - (1) jei muitų teisės pažeidimas padarytas tyčia, pinigine baudą sudaro suma, lygi 100–200 proc. nesumokėtų muitų ir kitų privalomųjų mokėjimų sumos;
 - (2) kitais atvejais pinigine baudą sudaro 30–100 proc. nesumokėtų muitų ir kitų privalomųjų mokėjimų sumos;
 - ii) jei piniginės baudos neįmanoma apskaičiuoti pagal i punktą, ji apskaičiuojama pagal prekių muitinę vertę taip:
 - (1) jei muitų teisės pažeidimas padarytas tyčia, pinigine baudą sudaro suma, lygi 100–200 proc. prekių muitinės vertės;
 - (2) kitais atvejais pinigine baudą sudaro 30–100 proc. prekių muitinės vertės;
 - iii) jei muitų teisės pažeidimas nėra susijęs su konkrečiomis prekėmis, pinigine bauda yra nuo 150 iki 150 000 EUR;
- (b) atitinkamam asmeniui skirtų muitinės sprendimų atšaukimas, galiojimo sustabdymas arba dalinis pakeitimas, kai pažeidimas turi įtakos tokiam sprendimui;
- (c) prekių ir transporto priemonių konfiskavimas.

Veiksmai arba sprendimai dėl sankcijų, taikytų už bet kokį muitų teisės pažeidimą, registruojami ES muitinės duomenų platformoje kartu su muitinio tikrinimo rezultatais.

XV antraštinė dalis

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1 skyrius

Muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimas

255 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslai

1. Komisija bent kartą per metus įvertina muitų sąjungos veiklos rezultatus. Tai apima valstybių narių ir, jei įmanoma, šalių kandidačių muitinių vykdomos muitinės veiklos vertinimą nacionaliniu ir sienos perėjimo punktų lygmenimis. Toks vertinimas gali būti grindžiamas esamomis Komisijos ir valstybių narių šiam tikslui sukurtais priemonėmis.
2. Šią užduotį Komisijai padeda atlikti ES muitinė. Siekdama padėti Komisijai įvertinti muitų sąjungos veiklos rezultatus, ES muitinė nustato, kaip muitinės veikla ir operacijos padeda siekti muitų sąjungos strateginių tikslų ir prioritetų ir prisideda prie [2](#) straipsnyje nustatytos muitinės misijos. Visų pirma ES muitinė nustato pagrindines tendencijas, stipriąsias ir silpnąsias puses, spragas bei galimą riziką ir pateikia Komisijai rekomendacijas, ką reikėtų patobulinti.

256 straipsnis

Sistemos nustatymas ir metinių ataskaitų teikimas

1. Siekdama [255](#) straipsnyje nustatytų tikslų, ES muitinė, bendradarbiaudama su muitinėmis, rengia ataskaitas ir kitų rūšių dokumentus.
2. Valstybės narės teikia ES muitinei duomenis, kuriuose pateikiama tiek nacionalinio, tiek sienos perėjimo punktų lygmens informacija. Remdamasi iš muitinių gautais duomenimis, ES muitinė parengia metinę ataskaitą, kurioje pateikiami kiekvienos muitinės praėjusių metų nacionalinio ir sienos perėjimo punktų lygmens faktai ir skaičiai.
3. ES muitinė perduoda metinės ataskaitos projektą Komisijai tvirtinti.
4. Komisija patikrina ataskaitą ir po to perduoda ją valstybėms narėms susipažinti.
5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato 2 dalyje nurodytus duomenis, jų konfidencialumo lygį ir veiklos rezultatų vertinimo sistemos struktūrą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 skyrius

Stebėseną, vertinimą ir ataskaitų teikimą

257 straipsnis

Stebėseną

Komisija reguliariai stebi, kaip įgyvendinamas šis reglamentas, atsižvelgdama, be kita ko, į stebėsenos tikslams svarbią informaciją ir analizę, kurią muitinės ir ES muitinė pateikia arba kurios prieinamumą užtikrina ES muitinės duomenų platformoje.

258 straipsnis

Vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip [Leidinių biurui – įrašyti datą, kuri yra penkeri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau kas penkerius metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą atsižvelgdama į jo tikslus ir pateikia jo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

Toje ataskaitoje pateikiama:

- (a) valstybių narių pažangos, padarytos įgyvendinant šį reglamentą, apžvalga;
 - (b) šio reglamento veiksmingumo, efektyvumo, nuoseklumo, aktualumo ir Sąjungos pridėtinės vertės įvertinimas, visų pirma atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytus tikslus.
2. Gavusios Komisijos prašymą ir vadovaudamosi šios antraštinės dalies [1](#) skyriumi, valstybės narės pateikia informaciją apie šio reglamento įgyvendinimą, reikalingą 2 dalyje nurodytai ataskaitai parengti.

3 skyrius

Valiutos konvertavimas ir terminai

259 straipsnis

Valiutos konvertavimas

1. Kompetentingos valdžios institucijos paskelbia ir (arba) internete nurodo valiutos keitimo kursą, taikytiną, kai ją reikia konvertuoti dėl kurios nors iš toliau nurodytų priežasčių:
 - (a) veiksniai, naudojami prekių muitinei vertei nustatyti, išreikšti ne valstybės narės, kurioje nustatoma muitinė vertė, valiuta;
 - (b) prekių tarifiniam klasifikavimui ir importo bei eksporto muto sumoms nustatyti, įskaitant Bendrojo muitų tarifo ribinių verčių nustatymą, reikalingi euro santykiai su nacionalinėmis valiutomis.
2. Kai valiutą reikia konvertuoti dėl 1 dalyje nenurodytų priežasčių, euro ir nacionalinių valiutų santykiai, naudotini taikant muitų teisės aktus, nustatomi bent kartą per metus.
3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato valiutos konvertavimo taisykles, taikytinas 1 ir 2 dalyse nurodytais tikslais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 262 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

260 straipsnis

Laikotarpiai, datos ir terminai

1. Jeigu nenurodyta kitaip, kai laikotarpis, data arba terminas yra nustatyti muitų teisės aktuose, šis laikotarpis nepratęsiamas ir nesutrumpinamas, ir data arba terminas neatidedami ir nepaankstinami.
2. Taikomos Tarybos reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71⁴³ nustatytiems laikotarpiams, datoms ir terminams nustatytos taisyklės, išskyrus atvejus, kai muitų teisės aktuose nustatyta kitaip.

4 skyrius

Įgaliojimų delegavimas ir komiteto procedūra

261 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Komisijai suteikiami 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244, 265 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244 ir 265 straipsniuose nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 4, 6, 7, 10, 14, 19, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 56, 58, 59, 60, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 107, 108, 109, 111, 115, 116, 119, 123, 132, 148, 150, 156, 167, 168, 169, 170, 173, 175, 176, 179, 181, 186, 193, 199, 242, 244 ir 265 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

⁴³ 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1).

262 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
5. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.
6. Jei komiteto nuomonė turi būti pateikta taikant rašytinę procedūrą ir daroma nuoroda į šią dalį, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato tik tada, jei per nuomonei pateikti nustatytą terminą taip nusprendžia komiteto pirmininkas.

5 skyrius

Baigiamosios nuostatos

263 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 952/2013 panaikinamas.
2. Nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 952/2013 suprantamos kaip nuorodos į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.
3. Nuo 265 straipsnio 4 dalyje nurodytos datos nuorodos į muitinės deklaraciją laikomos nuorodomis į duomenų, reikalingų norint prekėms įforminti muitinės procedūrą naudojantis ES muitinės duomenų platformos galimybėmis, pateikimą.
4. Nuo 265 straipsnio 4 dalyje nurodytos datos nuorodos į deklarantą atitinkamais atvejais laikomos nuorodomis į vežėją, importuotoją, eksportuotoją arba tranzito procedūros vykdytoją.

264 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

265 straipsnis

Taikymas

1. 205–237 straipsniai taikomi nuo 2028 m. sausio 1 d.
2. Nuo 2028 m. kovo 1 d. taikomos šios nuostatos:
 - (a) 145 straipsnio [5](#), [6](#) ir [7](#) dalyse ir 147 straipsnio [a](#) punkto [ii](#) papunktyje išdėstytos nuostatos dėl supaprastinto tarifų režimo;

- (b) 149 straipsnio 4 dalyje, 150 straipsnio 10 dalyje ir 156 straipsnio 2 dalyje išdėstytos nuostatos dėl nuotolinei prekybai taikomo supaprastinto tarifų režimo;
 - (c) 20 straipsnio 3 dalies e punkte, 21 straipsnyje, 59 straipsnio 2 dalyje, 60 straipsnio 6 dalies a punkte, 67 straipsnio 2 dalyje, 67 straipsnio 4 dalies d punkte, 159 straipsnio 2 dalyje, 181 straipsnio 5 dalyje ir 184 straipsnio 3 dalyje išdėstytos nuostatos dėl importuotojais laikomų asmenų.
- 3. 29 straipsnyje nustatytos ES muitinės duomenų platformos funkcijos pradeda veikti visu pajėgumu ne vėliau kaip 2037 m. gruodžio 31 d.
 - 4. Ekonominės veiklos vykdytojai šiame reglamente nustatytas duomenų teikimo pareigas naudodamiesi ES muitinės duomenų platforma gali pradėti vykdyti nuo 2032 m. kovo 1 d.
 - 5. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013 suteiktus leidimus muitinė iš naujo įvertina nuo 2035 m. sausio 1 d. iki 2037 m. gruodžio 31 d.
 - 6. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje pateikia 72 straipsnyje nurodyto centralizuoto muitinio įforminimo įvertinimą. Prireikus Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama užtikrinti teisingą valstybių narių teisių ir pareigų, susijusių su importo skolos muitinei apskaičiavimu ir atsakomybe už ją, paskirstymą.
 - 7. Ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje visų pirma įvertina:
 - (a) įsisteigimo valstybės narės muitinės vykdomos patikimais ir patikrintiems verslininkams taikomos muitinės priežiūros veiksmingumą ir nuostatų, kuriomis reglamentuojama skolos muitinei atsiradimo vieta, veiksmingumą;
 - (b) ekonominės veiklos vykdytojams, išskyrus patikimus ir patikrintus verslininkus, taikomos muitinės priežiūros veiksmingumą;
 - (c) galimą 8 dalyje numatytų pakeitimų poveikį.
 - 8. Komisijai pagal 261 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas, jei reikia, atsižvelgiant į 7 dalyje nurodytą ataskaitą, iš dalies keičiamas išbraukiant arba pakeičiant 42 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje ir 169 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

[...]

[...]

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, įsteigiama Europos Sąjungos muitinė ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Politikos sritis: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika – 1 išlaidų kategorija

Veikla:

Bendradarbiavimas muitinių srityje (muitinės) – 03 05 01 subpozicija

ES muitinė (nauja subpozicija – 03 05 XX)

1.3. Pasiūlymas susijęs su:

☒ **nauju veiksmu**

☐ **nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai¹**

☒ **esamo veiksmo galiojimo pratęsimu**

☐ **vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrieji tikslai

Sudaryti sąlygas muitinėms veikti **išvien** visoje ES, siekiant:

- (a) veiksmingai ir efektyviai apsaugoti ES bendrąją rinką, piliečius ir vertybes užtikrinant, kad būtų laikomasi vis daugiau nefinansinių reikalavimų;
- (b) užtikrinti tinkamą, veiksmingą ir savalaikį mokėtinų muitų ir mokesčių surinkimą, be kita ko, atgrasant nuo muitų vengimo ir taip užkertant kelią ES biudžeto ir valstybių narių pajamų praradimui;
- (c) sudaryti palankesnes sąlygas teisėtai prekybai, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp palankesnių sąlygų sudarymo ir veiksmingos visų rūšių rizikos kontrolės užtikrinimo, užtikrinant kuo mažesnę išlaidų ir administracinę naštą.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

- (1) **Stiprinti muitinės rizikos valdymą.**
- (2) **Sumažinti administracinę naštą** ir supaprastinti procedūras verslininkams, vartotojams ir muitinėms, nepakenkiant veiksmingai muitinės priežiūrai.
- (3) **Užtikrinti vienodas sąlygas elektroninei prekybai ir tradicinei prekybai**, kiek tai susiję su muitine, laikantis PVM taisyklių.

¹ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- (4) **Gerinti galimybes naudotis duomenimis ir jų naudojimą** vykdant strateginius muitinių veiksmus, siekiant stiprinti paramą geresniam rizikos valdymui, reagavimui į krizes, muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimui ir paprastesnėms prekybos taisyklėms.
- (5) **Sudaryti sąlygas muitų sąjungai veikti išvien**, užtikrinant veiksmingą apsaugą visoje ES, neatsižvelgiant į tai, kur prekės kerta sieną, be kita ko, krizės atvejais.

Išlaidų požiūriu šie tikslai įgyvendinami reformuojant muitinės procesus, remiantis šiais dviem pagrindiniais rezultatais: **nauja ES muitinės duomenų platforma** ir **nauja ES muitinė (ESM)**.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

ES paslaugos

Vykdant reformą labai pasikeistų Europos Komisijos muitinės IT padėtis. Komisija sukuria, įgyvendina ir prižiūri naująją ES muitinės duomenų platformą, kurią Komisija gali nuspręsti perduoti valdyti ES muitinei. Be to, muitinė iš Komisijos perims didžiąją dalį esamų visos ES IT sistemų kūrimo ir veiklos valdymo². Dabartinį Komisijos vaidmenį remti muitinių tarpusavio ir pastarųjų bei kitų institucijų bendradarbiavimą, teikti veiklos paramą ir užtikrinti koordinavimą bei veiklos pajėgumų stiprinimą iš esmės pakeistų ir sustiprintų ES muitinė. Komisija išsaugotų savo politikos rengimo ir teisėkūros funkcijas.

ES muitinė padėtų rengti ir supaprastinti (tarpinstitucines) strategijas, įskaitant strategijas, susijusias su žvalgybos informacijos kūrimu, inovacijomis, pasirengimu krizėms, ES analizės įgyvendinimu ir sinchronizuotomis operacijomis. ES muitinė naudotųsi naująja duomenų platforma, kad ES lygmeniu būtų dedamos papildomos pastangos pagrindinėse srityse, įskaitant rizikos valdymą, mokymą, veiklos rezultatų stebėseną ir vertinimą, jo išteklių kritinę masę, kryptingumą ir organizacinius / koordinavimo įgaliojimus nukreipiant į pagrindines užduotis, kurias reikia atlikti ne atskirai, o kartu. ES muitinė taip pat stebėtų, kaip bendrai įgyvendinami supaprastinimai verslininkams, įskaitant tuos, kuriems taikomas *patikimo ir patikrinto* verslininko statusas, ir parengtų paprastas taikomas programas, kuriomis būtų padedama teikti prekybos palengvinimo paslaugas, taip pat valdytų bendrą prekybos sąsają su muitų sąjunga.

Todėl ES muitinė atliktų svarbų ir rimtesnį vaidmenį siekiant veiksmingesnio ir vienesnio muitinės taisyklių ir procesų įgyvendinimo. Ji suteiktų realių strateginių pajėgumų. Tai padėtų sistemingai užtikrinti ES apsaugą ir sudaryti palankesnes sąlygas piliečiams, įmonėms ir visoms susijusioms ES politikos sritims ir paslaugoms. ES būtų naudinga, jei būtų geriau užkertamas kelias pajamų praradimui ir būtų padidintas muitų surinkimas panaikinus 150 EUR ribą.

Valstybių narių muitinių administracijos

Dėl naujos ES muitinės duomenų platformos paradigmos muitinės IT darbo krūvis valstybėse narėse ilgainiui gerokai sumažėtų, nes valstybėms narėms nereikėtų

² Dauguma iš daugiau kaip 120 Mokesčių ir muitų sąjungos GD valdomų muitinės sistemų bus visiškai perduotos ES muitinei. Iš esmės tai yra sistemos, kuriomis įgyvendinama arba remiama muitinės procedūrinė ir operatyvinė veikla (pavyzdžiui, Muitinės sprendimai, ICS2, Naujoji kompiuterizuota tranzito sistema, EBTI, BRS ir kt.). Tačiau už programas, kuriomis remiamas politikos ar programų valdymas, ir toliau bus atsakingas TAXUD (TARIC, ART, CN, *Surveillance* 3 ir kt.).

išlaikyti pagrindinių muitinės IT sistemų. Nacionaliniu lygmeniu būtų išlaikomos tik tos IT sistemos, kurių nacionalinius ypatumus ar integraciją reikia pritaikyti pagal poreikius, ir net tais atvejais tai būtų daroma naudojantis ES muitinės duomenų platformos pajėgumais, o tai palengvintų užduotį.

Valstybėms narėms būtų naudingas naujas muitinės duomenų ir rizikos analizės, atliekamos centriniu lygmeniu ES muitinėje, ES lygmuo ir jos su juo sąveikauti.

Valstybėms narėms būtų naudinga tai, kad dėl bendro užduočių vykdymo ES muitinėje, visų pirma rizikos valdymo, IT ir bendrų muitinės valdymo funkcijų srityse, būtų sumažinti etato ekvivalento darbuotojų poreikiai. Tai nereiškia, kad reikia mažinti darbuotojų skaičių, tačiau nacionalinės muitinių administracijos galėtų veiksmingiau naudoti savo išteklius.

Valstybėms narėms būtų naudinga geriau užtikrinti muitinės ir ES politikos vertę. Bendri piliečių, vartotojų, prekybos ir verslo apsaugos interesai, kuriuos atspindi bendra produktų standartų, saugumo, saugos, sveikatos ir kt. politika, būtų pasiekti veiksmingiau, efektyviau ir sistemingiau visuose įvežimo punktuose, sumažinant galimybes vykdant neteisėtą prekybą išvengti vykdymo užtikrinimo vienoje valstybėje narėje ieškant atvykimo per kitą išorės sieną.

Valstybėms narėms taip pat būtų naudinga geriau užtikrinti, kad nebūtų prarandamos pajamos (vengiama muitų), ir padidinti muitų surinkimą panaikinus 150 EUR ribą.

Įmonės ir prekyba

Ekonominės veiklos vykdytojams būtų labai naudingas esminis muitinės procesų pakeitimas, kuris būtų vykdomas tiesiogiai per ES muitinės duomenų platformą.

Muitinės procesų etapų supaprastinimas ir racionalizavimas būtų naudingas visiems verslininkams. Būtų sumažintas duomenų teikimo taškų skaičius ir duomenys būtų teikiami naudojant vieną bendrą ES sąsają, o ne 27 nacionalines sąsajas ir procesus. Duomenys gali būti teikiami iš anksto ir gali būti pakartotinai naudojami, išvengiant daugkartinio jų teikimo. Duomenų reikalavimai būtų iš naujo suderinti, kad jais būtų geriau atsižvelgiama į komercinę praktiką: duomenų iš esmės būtų reikalaujama iš tų, kurie turi geriausias galimybes juos pateikti, duomenys būtų priimami įvairiais formatais, o deklaranto vaidmuo būtų pašalintas. ES muitinė sustiprintų nacionalinių muitinių bendradarbiavimą, be kita ko, pasienyje ir vietoje, ir remtų vienodą paprastesnių procesų įgyvendinimą.

Būtų teikiama tam tikra papildoma informacija (visų pirma būtų nurodomas prekių gamintojas). Tačiau pastangos, kurių reikia papildomai informacijai pateikti, būtų visiškai kompensuotos supaprastinus muitinės procesus ir sumažinus jų skaičių.

Pagerinus muitinių tikslumą pagerėtų teisėtų įmonių apsauga nuo reikalavimų neatitinkančių tiekimo grandinių ir tiekimo grandinės saugumo grėsmių, taip pat sumažėtų nesažininga konkurencija, nes būtų geriau įgyvendinamos reguliavimo priemonės. Taip būtų gerinama darbo vietų apsauga, inovacijos ir investicijos. Be to, tiekimo grandinių atsparumas krizių atveju, pavyzdžiui, ligų protrūkių ar saugumo incidentų atveju, būtų gerokai padidintas, jei būtų numatyta, kaip skubiai, konkrečiais veiksmais ir vienodai reaguoti į rizikingus srautus, kartu kuo labiau sumažinant sutrikimo mastą ir rimtumą, o susidurti su krize būtų pasirengta ištiesus metus ir visą parą, remiantis ilgalaikiu bendradarbiavimu su kitomis atitinkamomis institucijomis.

Patikimiems ir patikrintiems verslininkams būtų naudinga geresnė partnerystė su muitine. Šie verslininkai atitiktų sąlygas, panašias į dabartiniams įgaliotiesiems ekonominių operacijų vykdytojams taikomus reikalavimus, ir taip pat užtikrintų papildomą skaidrumą sistemingai teikdami duomenis muitinės sistemoms. Vežėjai galėtų pakartotinai panaudoti šiuos duomenis su išankstine informacija apie krovinius susijusiuose procesuose ir būtų galima savarankiškai išleisti prekių srautus atvykus (iš esmės prekės toliau juda, o su išankstine informacija apie krovinius susijusiuose procesuose muitinei numatytos priemonės įsikišti, jei to prireiktų).

Patikimiems ir patikrintiems verslininkams būtų naudingas mažesnis ir tikslingesnis muitinis tikrinimas, paprastai jie gautų išankstinius įspėjimus ir, kai įmanoma, patikrinimai ir formalumų vykdymas būtų perkeliama į patogią vietą. Jei susitariama su kitomis valdžios institucijomis, kai kurių nefinansinių patikrinimų vykdymą taip pat būtų galima perkelti ir atlikti ne pasienyje, o juos atlikti galėtų patikimas ir patikrintas verslininkas. Būtų sumažinti garantijų reikalavimai.

Kalbant apie elektroninę prekybą, panaikinus atleidimo nuo muitų ribą reikėtų pateikti daugiau informacijos muitinei, atsižvelgiant į tai, kad nuo 2021 m. liepos mėn. duomenys apie visas importuojamas prekes jau teikiami pagal naujas elektroninei prekybai taikomas PVM taisykles. ES muitinės duomenų platforma suteiktų vieną bendrą sąsają, kuria būtų palengvintas tiek informacijos teikimo procesas elektroninės prekybos tarpininkams, tiek tos informacijos tvarkymas muitinėms.

Elektroninės prekybos platformoms bus naudinga pačioms užtikrinti muitinės reikalavimų laikymąsi, nes savo klientams jos galės nurodyti galutinę kainą ir greičiausiai sumažės skundų ir grąžinimo atvejų dėl išlaidų, susijusių su nenumatytų reikalavimų laikymusi pasienyje, o tai sumažins šiuo metu jų tiekimo grandinėse patiriamą trintį. Apskritai įgyvendinant tinkamiausią galimybę ekonominės veiklos vykdytojai turėtų patirti mažesnes reikalavimų laikymosi išlaidas, ypač importo atveju. Poreikis pradėti dabartinę vidinio tranzito procedūrą ir susijusios deklaracijos beveik išnyktų tais atvejais, kai prekės gabenamos iš įvežimo valstybės narės į išleidimo valstybę narę.

Piliečiai ir vartotojai

Panaikinus 150 EUR ribą muto taikymui, kainos vartotojams galėtų truputį padidėti tais atvejais, kai prekių vertė yra mažesnė už tą sumą. Tačiau dėl procesų supaprastinimo ir stabilizavimo bus padidintas tiekimo grandinės efektyvumas, o poveikį sąnaudoms ir kainoms lems konkurenciniai veiksniai.

Piliečiams ir vartotojams bus naudinga tai, kad perkant elektroninės prekybos būdu iš ES nepriklausančių šalių procesai bus skaidresni ir labiau nuspėjami ir bus mažiau netikėtų prašymų sumokėti muitus ir logistikos paslaugų mokesčius, susijusius su formalumų sutvarkymu, taip pat mažiau apsilankymų pašto skyriuose, palyginti su baziniu scenarijumi, taip palengvinant dabartinę patirtį netikėtų mokesčių ir vėlavimo aspektais. Piliečiams ir vartotojams bus labai naudinga geresnė ir matomesnė pagal ES politiką užtikrinama apsauga nuo pasekmių, susijusių su žalingais ir suklustotais gaminiais, nes visoje ES bus sistemingai gerinamas žalingų tiekimo grandinių nustatymas.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Rodikliai yra numatyti pagal toliau pateiktas išlaidų kategorijas. Reforma taip pat bus sustiprintas muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimo pagrindas, nes tuo tikslu bus galima tvarkyti visos ES veiklos duomenis.

(6) Gerinti pajamų surinkimą taikant operacinės rizikos valdymą ES lygmeniu:

- surinktos pajamos, susijusios su prekėmis, kurių vertė didesnė kaip 150 EUR;
- nesumokėtų muitų norma;
- bendrų rizikos valdymo strategijų su kitomis institucijomis (atsakingomis už, pvz., mokesčius ir kovą su sukčiavimu) skaičius
- konfiskavimų skaičius.

(7) Gerinti reikalavimų neatitinkančių importuojamų produktų nustatymą vykdant operacinės rizikos valdymą ES lygmeniu:

- bendrų priežiūros strategijų su kitomis institucijomis (atsakingomis už kovą su sukčiavimu, rinkos priežiūrą, maisto, gyvūnų ir sveikatos apsaugą, produktų saugą) skaičius;
- konfiskavimų skaičius.

(8) Užtikrinti, kad patikimų veiklos vykdytojų prekybos srautai būtų sklandesni:

- *patikimų ir patikrintų* verslininkų skaičius;
- prekybos, kurią vykdo *patikimi ir patikrinti* verslininkai, procentinė dalis;
- procesų, taikomų vykdant prekybą prekėmis, skaičius;
- atliktų *patikimų ir patikrintų* verslininkų auditų skaičius;
- sustabdytų *patikimų ir patikrintų* verslininkų leidimų skaičius.

(9) Rinkti pajamas, susijusias su elektronine prekyba:

- pajamų, susijusių su siuntomis, kurių vertė neviršija 150 EUR, surinkimas;
- siuntų, kurių vertė neviršija 150 EUR, skaičius.

(10) Naudoti duomenis strateginiams muitinių veiksams:

- turimų duomenų apimtis ir rūšis;
- su duomenimis susijusių klaidų ir intervencinių priemonių skaičius;
- sąveikumas su papildomais duomenų šaltiniais (laikas ir taikymo sritis).

(11) (Veikti išvien) Stiprinti vienodą įgyvendinimą ir praktiką (užkirsti kelią palankiausio punkto paieškai):

- kontrolės priemonių ir grįžamosios informacijos apie kontrolę skaičius;
- būtiniausi rizikos valdymo standartai;
- ES rizikos profilių ir kontrolės rezultatų skaičius;
- rekomendacijų dėl tikrinimų skaičius.

(12) (Veikti išvien) Suteikti galimybes muitinėms veikti vienodai:

- mokymų skaičius ir kokybė;
- bendros veiklos, projektų, praktinių seminarų skaičius.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pasiūlymu numatoma reformuoti muitinės procesus, visų pirma:

- (a) parengti ir įdiegti muitinės operacijoms ES lygmeniu vykdyti skirtą bendrą duomenų valdymo aplinką (ES muitinės duomenų platformą);
- (b) įsteigti ES muitinę, kuriai būtų suteikti veiklos įgaliojimai vykdyti pagrindines užduotis ES lygmeniu, visų pirma užtikrinti nuolatinį duomenų platformos plėtojimą ir valdymą, bendrą rizikos valdymą, krizių valdymą ir bendradarbiavimą, kad muitinių funkcijos muitų sąjungoje galėtų būti vykdomos vienodai ir būtų užtikrinama bendros politikos vertė, neatsižvelgiant į tai, kur prekės kerta ES išorės sienas.

Numatoma, kad reformos bus įgyvendinamos taip:

pirmasis etapas – 2024–2027 m.:

IT / ES duomenų platforma

- parengti pradinį ES duomenų platformos struktūros komponentus, įskaitant sudaryti sąlygas rinkti su elektronine prekyba susijusius duomenis ir parengti pradinį sąveikumo panaudos atvejų;
- nustatyti viziją, veiksmų gaires, sąnaudas ir viešųjų pirkimų strategiją, reikalingus kuriamiems duomenų platformos pajėgumams ir įmonėms skirtoms taikomosioms programoms užbaigti;
- užtikrinti esamų SMK IT sistemų tęstinumą ir parengti pereinamojo laikotarpio planą;

ES muitinė

- įsteigti muitinę 2026 m., siekiant, kad ji pradėtų veikti nuo 2028 m.; įdarbinti laikinąjį vykdomąjį direktorių ir nedidelį skaičių darbuotojų, kad jie galėtų vykdyti įdarbinimą, užtikrinti darbuotojų priėmimą ir apgyvendinimą valstybėje narėje, taip pat atlikti būtinas administracines procedūras, kurių reikia, kad būtų pasirengta pradėti veiklą 2028 m.;
- pasirengti pradiniam perdavimo veiksmas, kuriuos atliks Komisijos darbo grupė, parengianti rizikos valdymo tinklus ir procesus, kad su ES duomenų aprėptimi susijusio darbo būtų galima imtis, kai tik pradės veikti ESM;

antrasis etapas – 2028–2034 m.:

IT / ES duomenų platforma

- galimai pradėti pradinių duomenų platformos komponentų ir susijusių centrinių sistemų (pvz., ICS2, elektroninės prekybos, vieno langelio sistemos) perdavimą iš Komisijos ES muitinei, siekiant perdavimą užbaigti iki 2030 m.; užtikrinti ES muitinės pajėgumus ir kad Komisija per trejų metų laikotarpį perduotų IT viešųjų pirkimų ir valdymo pajėgumus;
- iki 2031 m. sukurti infrastruktūrą ir duomenų platformos pajėgumus;
- perkelti muitinės sistemas (centrines ir nacionalines) į duomenų platformą;

ES muitinė

- laipsniškai perduoti tam tikrą Komisijos veiklą ES muitinei; laipsniški plėtoti ES muitinės atžvilgiu šiame pasiūlyme nurodytą naują veiklą;
- perkelti tam tikrų užduočių įgyvendinimą iš Komisijos į ES muitinę, sudarant susitarimus dėl įnašo.

1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Kaip nagrinėta prie šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pridėtame poveikio vertinime, sprendžiamos problemos – tai sunkumai, su kuriais susiduria muitinės, siekdamos vykdyti savo misiją apsaugoti ES (tiek finansinės, tiek nefinansinės rizikos atveju); muitinės formalumų, taikomų teisėtai prekybai, našta; muitinės modelio ir naujų elektroninės prekybos verslo modelių neatitikimas; ribotos galimybės gauti duomenų ir juos naudoti muitinės procesuose (įskaitant vykdant veiksmingą rizikos valdymą) ir muitinės taisyklių įgyvendinimo valstybėse narėse skirtumai. Šių problemų pasekmės – tai valstybių narių ir Sąjungos lygmeniu prarandamos pajamos; reikalavimų neatitinkančių ir pavojingų gaminių patekimas į bendrąją rinką ir susijusi žala ES vartotojams, įmonėms ir aplinkai ir nusikalstamos veikoms išnaudojamos tiekimo grandinės.

Reforma sprendžiamos problemos, kurių valstybės narės pačios išspręsti negali. Siekiant reformuoti muitų sąjungos procesus, duomenų valdymą ir valdymą, kad būtų išspręstos nustatytos problemos, būtina imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu. Pasirinkta priemonė (reglamentas) yra būtina, nes įgyvendinant muitų sąjungą turi būti užtikrinamas teisinis tikrumas prekybos ir valdžios institucijoms, kad būtų užtikrinamas sklandus teisėtus prekybos srautas ir kartu būtų numatyta veiksminga, rizika grindžiama valdžios institucijų intervencija pagrindiniams ES *acquis* elementams įgyvendinti, visų pirma bendrosios rinkos, saugumo ir nuosavų išteklių srityse.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

Pasiūlyme nagrinėjami probleminiai veiksniai: netinkami ir pernelyg sudėtingi muitinės procesai, įskaitant elektroninės prekybos srautus, fragmentiška ir sudėtinga muitinių skaitmenizacija ir fragmentiška muitų sąjungos valdymo struktūra. Jame numatyta reformuoti muitinės procesus, be kita ko, susijusius su elektroninės prekybos srautų valdymu, kartu sukuriant bendrą duomenų valdymo aplinką (ES muitinės duomenų erdvę) ir įsteigiant ES muitinę, kurios veikla būtų užtikrintas veiklos valdymo lygmuo. Šie elementai papildo vienas kitą ir sudaro sąlygas gerokai sumažinti tiek valdžios institucijoms, tiek privačiojo sektoriaus veiklos vykdytojams tenkančią naštą ir gerokai padidinti galimybes vienodai įgyvendinti ES politiką naudojant muitų sąjungą, kaip analizuojama poveikio vertinime.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Programos „[*Muitinė 2020*](#)“ *įvertinime* daroma išvada, kad programa labai padėjo pagerinti muitų sąjungos veikimą ir ją modernizuoti. Įgyvendinant programą buvo skatinamas bendradarbiavimas ir informacijos mainai – nuo palankesnių sąlygų strateginiu lygmeniu pasiekti konvergenciją užtikrinimo iki veiklos lygmens metodų, aiškinimo, administracinių procedūrų, geriausios patirties ir taisyklių suderinimo. Programa buvo ypač svarbi pereinant prie bepompierės muitinės aplinkos. Tačiau vertinime taip pat nustatytos tobulintinos sritys, visų pirma susijusios su i) muitinio tikrinimo taikymo skirtumais, ii) sukčiavimu elektroninės prekybos srityje, iii) tuo,

kad ekonominės veiklos vykdytojai nesupranta SMK teikiamos naudos ir išreiškė susirūpinimą dėl iv) muitinės IT aplinkos, muitų teisės aktų ir procesų sudėtingumo. Atliekant programos vertinimą paaiškėjo, kad Komisijai ir valstybėms narėms vertėtų daugiau dalytis muitinės duomenimis. Tai padėtų geriau įvertinti atliktų investicijų sąnaudas ir naudą.

Papildomų įrodymų šiuo klausimu pateikta [*SMK tarpiniame vertinime*](#), atkreipiant dėmesį į lankstumo galimybes, susijusias su metodais ir nuobaudomis, taikomais sprendžiant muitų teisės aktų nesilaikymo problemą ir stebint patikimais laikomus ekonominės veiklos vykdytojus (įgaliotuosius ekonominės veiklos vykdytojus).

Įmonės taip pat patvirtina, kad SMK taikomas skirtingai. Vykdam didelės apimties apklausą, susijusią su AEO išorės tyrimu (gauta beveik 2 000 atsakymų), 28 proc. iš 900 patikimų veiklos vykdytojų, veikiančių daugiau nei vienoje valstybėje narėje, nurodė manantys, kad kai kurios lengvatos skirtingose valstybėse narėse kartais labai skiriasi³.

Kalbant apie finansinę riziką, Europos Audito Rūmai nurodė struktūrines problemas, susijusias su finansinės rizikos valdymu, ir nustatė, kad dėl nevienodo muitinio tikrinimo taikymo ir nesuderinto rizikos valdymo bei analizė kenkiama ES finansiniams interesams ir įspėjo, kad, atsižvelgiant į dabartinius trūkumus, „reikalavimų neatitinkantys veiklos vykdytojai galėtų pasinaudoti ES įvežimo punktais, kuriuose taikoma mažiau muitinio tikrinimo priemonių“ (toliau žr. [*Specialioji ataskaita Nr. 04/2021, „Muitinis tikrinimas: nepakankamas suderinimas daro žalą ES finansiniams interesams“*](#)).

Kalbant apie nefinansinę riziką, dabartinėje rizikos valdymo sistemoje tinkamai neatsižvelgiama į galimą muitinių indėlį įgyvendinant reikalavimus, susijusius su didėjančiu nefinansinių klausimų, keliančių susirūpinimą ES piliečiams, skaičiumi, įskaitant žmogaus teises, darbuotojų teises, tvarumą, aplinkos apsaugą, sveikatą, saugą ir saugumą.

Muitinės procesų skaitmenizacijos ir keitimosi informacija patirtis buvo teigiama, tačiau vis dar susiduriama su problemomis, susijusiomis su duomenų rinkimu, analize ir dalijimusi jais. Pagal dabartinius muitinės procesus duomenis reikia pateikti į skirtingas nacionalines ir bendras sistemas ir susijusioms valstybėms narėms. *Žinovų grupė* taip pat pažymėjo, kad įvairios IT sistemos dažnai nėra tarpusavyje susijusios (toliau žr. [*Žinovų grupės ataskaita dėl ES muitų sąjungos reformos*](#)). Duomenys neperkeliami iš vienos deklaravimo sistemos į kitą. Informacija įvairiose duomenų bazėse ir sistemose yra fragmentiška, todėl sunku užtikrinti nuoseklumą ir duomenų vientisumą, o tai labai svarbu valdant muitinės riziką, visų pirma atliekant rizikos analizę ES lygmeniu. Dėl to sumažėja muitinių pajėgumai vienodai spręsti nepakankamo įvertinimo, reikalavimų nesilaikymo ar saugumo rizikos klausimus. Europos Audito Rūmai nustatė keletą priežasčių, dėl kurių padidėjo SMK sistemoms sukurti reikalingos išlaidos ir tam reikalingas papildomas laikas (toliau žr.: [*Specialioji ataskaita Nr. 26/2018, „Keli vėlavimai įgyvendinti muitinės IT sistemas: kas buvo ne taip?“*](#)). SMK vertinime pateikiamas nevienareikšmis IT įgyvendinimo vaizdas, o centralizuotai sukurtiems komponentams būdingi teigiami aspektai.

³

Study on the Authorised Economic Operator programme. Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2022.

Taip pat patirtis, įgyta bandant organizuoti labiau nuolatinį muitinių bendradarbiavimą pagal muitinės programą, buvo vertinga plėtojant politikos supratimą ir darant pažangą, susijusią su pirmiau nurodytomis konkrečiomis temomis, tačiau vykdant tokį savanorišką bendradarbiavimą nėra galimybių kurti infrastruktūros pajėgumus ar užtikrinti tokį valdymą, kuris būtų būtinas vienodam muitų sąjungos įgyvendinimui užtikrinti.

Taip pat atsižvelgta į patirtį, susijusią su kitų ES agentūrų ir įstaigų steigimu ir veikla.

Pasiūlymas iš esmės atitinka dabartinį decentralizuotų agentūrų modelį, kuriame dauguma klausimų sprendžiami pagal standartines nuostatas.

Praktiniu požiūriu atkreipiamas dėmesys į tai, kad Komisijai reikia išteklių, kad būtų pasirengta ES muitinės veiklai prieš jai pradedant veikti. ES muitinei įsteigti būtinus veiksmus, pavyzdžiui, nustatyti administracines procedūras, valdymo struktūras ir organizacinę struktūrą, taip pat atlikti pradinį įdarbinimą, galėtų speciali Komisijos darbuotojų grupė prieš ES muitinei pradedant veikti. Atsižvelgiant į neseniai įsteigtų kitų agentūrų patirtį, šiai veiklai reikėtų numatyti apie 10 etato ekvivalentų.

Kalbant apie pasirengimą ES muitinės operatyvinei veiklai, Komisija turi didelės patirties formuojant politiką, susijusią su užduotimis, ir savanoriškai vykdant bendrus bandomuosius projektus (žr. [e. muitinės metines ataskaitas](#)). Tai apėmė transeuropinių IT sistemų, įskaitant bendrus ES portalus, skirtus verslininkų sąveikai (reformuota importo kontrolės sistema – ICS2), kūrimo valdymą, bendrų rizikos analizės operacijų organizavimą, bendro požiūrio į muitų sąjungos veiklos rezultatų vertinimą rengimą, bendrų muitinių mokymų rengimą, muitinių ir kitų sektorių institucijų bendradarbiavimo ES lygmeniu organizavimą konkrečiomis temomis (pvz., krovinių vežimo oru saugumo tema), reagavimą į muitinės krizes ir glaudų bei struktūrizuotą bendradarbiavimą su nacionalinėmis muitinėmis visose šiose srityse. Ši patirtis labai padės kuriant pradinę ES muitinės struktūrą bei operacijas ir stebėti bei vertinti jos veiklos rezultatus.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Dabartinėje daugiamečioje finansinėje programoje reikės sukurti naują, ES muitinės steigimui skirtą biudžeto eilutę. Ta daugiamečio programa taip pat turėtų būti programuojama taip, kad šiam teisės aktui įgyvendinti būtų numatyti reikiami ištekliai.

Kalbant apie **sinergiją su kitomis priemonėmis**, reforma siekiama sukurti strateginius Sąjungos pajėgumus, kuriais būtų remiamas geresnis svarbios ES politikos, taikomos prekybai prekėmis ir su ja susijusios, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas, taip pat kova su tiekimo grandinių naudojimu organizuotam nusikalstamumui ir terorizmui. Reforma bus tiesiogiai prisidedama prie:

- geresnio pajamų, įskaitant tradicinius nuosavus išteklius, surinkimo tiek surenkant papildomas pajamas, kurios 2028–2034 m. laikotarpiu sudaro 6,035 mlrd. EUR, kaip apskaičiuota prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio

vertinime⁴, tiek geriau užkertant kelią pajamų praradimui dėl reikalavimų nesilaikymo;

- geresnės ES piliečių ir įmonių apsaugos, numatytos ES politikoje, kuri tam tikru mastu priklauso nuo muitinės atliekamo vykdymo užtikrinimo, įskaitant draudimus ir apribojimus, bendrąją rinką ir saugumą. Nors to negalima kiekybiškai įvertinti finansiniu požiūriu, iš vieno poveikio vertinime pateikto panaudos atvejo pavyzdžio, susijusio su geresniu ekologinio projektavimo ir gaminių saugos reikalavimų vykdymo užtikrinimu, matyti, kad taip 2028–2034 m. vartotojams galėtų būti padėta sutaupyti 7,7 mlrd. EUR;
- administracinės naštos sumažinimo, kuriuo remiamas konkurencingumas. Poveikio vertinime taip pat nustatyta, kad verslininkai galėtų sutaupyti 11,6 mlrd. EUR, visų pirma dėl bendro laiko, kurio reikia importo procesams užbaigti, sumažinimo.

Prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime naudota reprezentatyvioji panaudos atvejų imtis, siekiant įvertinti, kaip būtų galima įgyvendinti kiekvieną reformos galimybę, daugiausia dėmesio skiriant pridėtinei vertei, kuri būtų sukurta pagerinus rizikos valdymą tiekimo grandinėje. Jais parodytas suderinamumas su kitomis konkrečiomis politikos sritimis, įskaitant Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą, aplinkos politiką, susijusią su patvariomis cheminėmis medžiagomis ir vartotojų išmetamais teršalais, ES sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimą (SOCTA), narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) reglamentą⁵, civilinės aviacijos saugumo reglamentą⁶, su tabako kontrabanda susijusią politiką, žaislų saugos politiką, Rinkos priežiūros reglamentą, Ekologinio projektavimo direktyvą ir siūlomą Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą bei siūlomą reglamentą dėl bendros gaminių saugos.

Daugumoje šių politikos sričių vyksta pokyčiai, o muitinių veiksmai į juos įtraukiami naudojant ES muitinės vieno langelio aplinką. Tačiau vieno langelio sistemoje informacija apie riziką keičiamasi tik netiesiogiai, nes jos pagrindinis tikslas – palengvinti keitimąsi informacija, kurios reikia prekėms įforminti. Vykdam reformą bus pagerintas vieno langelio sistemos veiksmingumas ir ja bus remiamasi, sudarant sąlygas muitinėms centriniu lygmeniu gauti visus būtinus duomenis, susijusius su Sąjungos ne muitinės formalumais, ir naudotis jais ES masto rizikos valdymo tikslais.

Apskritai vykdam reformą bus sukurti strateginiai muitų sąjungos pajėgumai parengti ir įgyvendinti bendradarbiavimo su kitomis politikos sritimis sistemą, kad būtų remiamas jų įgyvendinimas vykdam pasienio operacijas; užtikrinamas ES masto prekybos srautų operatyvinis matomumas; stebimi visos ES politikos rezultatai ir susidaromas išsamus vaizdas apie tai, kaip taikoma kontrolė ir supaprastinimai; prisitaikoma prie būsimų poreikių ir kintančių verslo modelių, visų pirma užtikrinant muitų sąjungos informacinės aplinkos pasirengimą integruoti įvairius informacijos šaltinius ir remti lanksčius kovos su rizika veiksmus; geriau valdomas patekimo į

⁴ Prielaidos, kuriomis remtasi rengiant šiuos įverčius, išsamiai išdėstytos poveikio vertinime ir jo prieduose.

⁵ 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 111/2005, nustatantis prekybos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) tarp Bendrijos ir trečiųjų šalių stebėsenos taisyklės, OL L 22, 2005 1 26, p. 1).

⁶ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL L 97, 2008 4 9, p. 72).

rinką laikas. Be to, šiuo metu neturima pajėgumų, kurie yra būtini, kad būtų galima vienu metu įgyvendinti daugelį prioritetinių sričių ir pasirengti krizėms.

Šiais strateginiais pajėgumais muitų sąjungai bus padedama remti kitas užduotis, prie kurių jos gali būti paprašyta prisidėti, be kita ko, pavyzdžiui, pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo, strateginės prekybos kontrolės ir sankcijų ar kitų ribojamųjų priemonių srityse.

Kalbant apie sinergiją plačiaja prasme, pasiūlymu taip pat bus sutaupyta nacionalinių muitinių administracijų administracinių lėšų, nes bus supaprastinti procesai ir sukurtos centrinės bendrosios sąsajos bei priemonės, kuriomis muitinės reikalavimų laikymosi ir administravimo išlaidos bus sumažintos visam laikui. Prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime apskaičiuota, kad valstybės narės dėl to sutaupytų apie 7,9 mlrd. EUR, visų pirma dėl sutaupytų IT lėšų, bet taip pat dėl administracinių pastangų, reikalingų tam tikroms svarbioms užduotims atlikti, sumažėjimo, taip atlaisvinant administracinius pajėgumus.

1.5.5 Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Pagal dabartinę DFP poreikius galima patenkinti perskirstant lėšas esamoje biudžeto eilutėje *Bendradarbiavimas muitinių srityje (muitinės) – 03 05 01 subpozicija* ir įtraukiant jas į naują biudžeto eilutę *ES muitinė – 03 05 XX subpozicija*. Taigi, pagal dabartinę DFP nenumatyta jokių papildomų išlaidų.

DFP po 2027 m. duomenų platformos ir muitinės išlaidas siūloma finansuoti pagal vėlesnę DFP, nedarant įtakos susitarimui dėl DFP ir programoms.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- ☐ finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

X trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2026–2027 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)

X Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos

- ☐ vykdomųjų įstaigų
- **X** padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

X Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

X 70 straipsnyje nurodytoms įstaigoms;

☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms arba asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

Įsigaliojimo metu Komisija vis dar valdys dabartinių SMK sistemų plėtojimą ir priežiūrą ir turės rengti pradinius duomenų platformos elementus dabartinės DFP laikotarpiu.

Laikotarpiu po dabartinės DFP Komisijai toliau bus teikiamas tam tikrų užduočių, visų pirma susijusių su duomenų platformos įdiegimu, finansavimas ir ji deleguos užduotis ES muitinei pagal susitarimą dėl įnašo. Sudarant sąlygas išsaugoti dabartinėms SMK sistemoms skirtų lėšų tiesioginį valdymą ir vykdyti netiesioginį duomenų platformos lėšų valdymą pagal susitarimus dėl įnašų su ES muitine, bus padedama užtikrinti tęstinumą pereinamuoju laikotarpiu ir veiksmingą būsimos ES muitinės duomenų aplinkos politikos įgyvendinimą, o muitinės pajėgumai bus padidinti po jos įsteigimo 2028 m.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Bendros reformos atžvilgiu

Komisija nuolat stebės siūlomo reglamento įgyvendinimą. Šiuo tikslu pasiūlyme numatoma, kad Komisija galėtų naudotis ES muitinės duomenų platformos informacijos ir analizės priemonėmis, apimančiomis visus su reforma susijusius muitinės procesus.

Komisija, padedama ES muitinės, taip pat bent kartą per metus tikrins ir vertins muitų sąjungos veiklos rezultatus. Tai apims valstybių narių muitinių vykdomos muitinės veiklos vertinimą. Šiuo tikslu ES muitinė nustatys pagrindines tendencijas, stipriąsias ir silpnąsias vietas, spragas ir galimą riziką bei pateiks Komisijai rekomendacijų dėl patobulinimų.

Komisija, bendradarbiaudama su ES muitine ir nacionalinėmis muitinėmis, taip pat įvertins **rizikos valdymo** įgyvendinimą, visų pirma siekdama nuolat gerinti jo operatyvinį ir strateginį veiksmingumą ir efektyvumą. Šiuo tikslu Komisija taip pat naudosis duomenų platformoje saugoma informacija ir gali paprašyti ES muitinės ir nacionalinių muitinių bei kitų institucijų pateikti papildomos informacijos. Šį vertinimo darbą Komisija panaudos nustatydamas bendras rizikos valdymo nuostatas, visų pirma bendrus rizikos kriterijus ir bendras prioritetines kontrolės sritis.

Konkrečiai ES muitinės atžvilgiu

Visų Sąjungos agentūrų darbas kontroliuojamas taikant griežtą stebėsenos sistemą, kuri apima kontrolės koordinatorių, Komisijos vidaus audito tarnybą, valdybą, Komisiją, Audito Rūmus ir biudžeto valdymo instituciją. Ši sistema atspindėta ir išdėstyta XII ANTRAŠTINĖJE DALYJE. Laikantis bendro požiūrio dėl decentralizuotų ES agentūrų, ES muitinės metinę darbo programą sudaro išsamūs

tikslai ir numatomi rezultatai, įskaitant veiklos rodiklius. ES muitinės veikla metinėje veiklos ataskaitoje bus vertinama vadovaujantis šiais rodikliais. Metinė darbo programa bus derinama su daugiamete darbo programa ir jos abi bus įtraukiamos į metinį bendrojo programavimo dokumentą, teikiamą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.

ES muitinės valdančioji taryba bus atsakinga už veiksmingo ES muitinės administracinio, veiklos ir biudžeto valdymo priežiūrą. Jai padės vykdomoji valdyba, atsakinga už valdančiosios tarybos sprendimų rengimą.

Komisija užtikrins, kad būtų reguliariai vertinami ES muitinės veiklos rezultatai, susiję su jos tikslais, įgaliojimais, užduotimis, valdymu ir vieta (-omis). Visų pirma bus įvertinamas galimas poreikis keisti ES muitinės įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinis poveikis. Kas antrą kartą atliekant vertinimą bus vertinami ES muitinės pasiekti rezultatai, atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus, užduotis ir valdymą, įskaitant vertinimą, ar tolesnis ES muitinės veikimas vis dar yra pagrįstas atsižvelgiant į tuos tikslus, įgaliojimus, valdymą ir užduotis. Komisija pateikia analizės rezultatų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Vertinimo išvados skelbiamos viešai.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

ES muitinė užtikrins, kad būtų laikomasi tinkamų vidaus kontrolės standartų.

Kalbant apie *ex post* tikrinimą, ES muitinės, kaip decentralizuotos agentūros, atžvilgiu: i) atliekamas Komisijos vidaus audito tarnybos vidaus auditas; ii) rengiamos Audito Rūmų metinės ataskaitos, pateikiant patikinimo pareiškimą dėl metinių ataskaitų patikimumo ir dėl jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo; iii) Europos Parlamentas pateikia metinio biudžeto įvykdymo patvirtinimą; iv) OLAF gali atlikti tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti, visų pirma, kad agentūroms skirti ištekliai būtų tinkamai panaudoti.

Be to, ES muitinės veiklą pagal SESV 228 straipsnio nuostatas prižiūri ombudsmenas.

Atsižvelgiant į Sąjungos išimtinę kompetenciją muitinių srityje ir į tai, kad į pasiūlymą įtrauktos didelės investicijos, susijusios su duomenų platformos kūrimu, veikimu, priežiūra ir naudojimu, atrodo tikslinga išlaikyti Komisijos atsakomybę už tam tikros veiklos biudžetą ir pavesti ES muitinei tam tikras įgyvendinimo užduotis pagal susitarimus dėl įnašo. Jie turėtų apimti nuostatas, kuriomis Komisijai leidžiama išlaikyti aukštą deleguotos veiklos kontrolės lygį, kaip numatyta šiame pasiūlyme.

Be to, tikslinga, kad Komisija atliktų svarbų vaidmenį ES muitinės valdančiosios tarybos ir vykdomosios valdybos programavimo ir stebėsenos veikloje.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Kadangi ES muitinė bus nauja įstaiga, kyla rizika, kad gali būti vėluojama vykdant įdarbinimo ir administracines procedūras, o tai turės įtakos ES muitinės veiklos pajėgumams jos veiklos pradžioje. Todėl labai svarbu, kad GD, kuris yra partneris, užtikrintų pasirengimą veiklos pradžiai nustatydamas administracines procedūras, valdymo struktūras, pradines darbo programas ir vykdytų tam tikrą pradinę

įdarbinimo veiklą, kad ES muitinė galėtų greitai pasiekti visišką administracinį savarankiškumą. Patartina, kad valstybės narės dalyvautų tokiuose parengiamuosiuose veiksmuose reguliariai keisdamosi nuomonėmis.

Pirmaisiais ES muitinės veiklos metais GD, kuris yra partneris, ir ES muitinei reikės dažnai rengti susitikimus ir reguliariai palaikyti ryšius, kad būtų galima padėti jai plėstis. Būtų galima numatyti patyrusių Komisijos darbuotojų komandiravimą.

ES muitinė turės įgyvendinti vidaus kontrolės sistemą, atitinkančią Europos Komisijos vidaus kontrolės sistemą. Informacija apie ES muitinės vidaus kontrolę bus įtraukta į ES muitinės metines ataskaitas.

Bus įsteigti vidaus audito padaliniai, kurie atsižvelgs į su ES muitinės veikla susijusią riziką, sistemingai ir drausmingai vertins rizikos valdymo, kontrolės ir valdymo procesų veiksmingumą ir teiks rekomendacijas, kaip juos tobulinti.

Kalbant apie TAXUD lėšas, sukčiavimo prevencija ir nustatymas yra vienas iš vidaus kontrolės tikslų, nustatytų Finansiniame reglamente, ir svarbus valdymo klausimas, kurį Komisija turi spręsti per visą išlaidų naudojimo ciklą. Be to, TAXUD kovos su sukčiavimu strategija (AFS) iš esmės siekiama užkirsti kelią sukčiavimui, jį nustatyti ir atlyginti žalą, be kita ko, užtikrinant, kad kovos su sukčiavimu vidaus kontrolė būtų visiškai suderinta su Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (CAFS) ir kad sukčiavimo rizikos valdymo metodu būtų nustatomos sukčiavimo rizikos sritys ir tinkami atsako būdai.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo įvertinimas ir pagrindimas

Apskaičiuota, kad GD, kuris yra partneris, bendros ES muitinės priežiūros išlaidos sudaro 0,5 proc. ES muitinei skirtą metinio biudžeto, įskaitant deleguotas lėšas. Tokios išlaidos gali apimti, pavyzdžiui, išlaidas, susijusias su metinio programavimo ir biudžeto vertinimu, Komisijos atstovų dalyvavimu valdančiojoje taryboje ir vykdomojoje valdyboje ir su tuo susijusiu parengiamuoju darbu.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Kovos su sukčiavimu priemonės numatytos su ES muitine susijusiose nuostatose. Laikydamosi bendro požiūrio į decentralizuotas agentūras, ES muitinė priims kovos su sukčiavimu strategiją.

Ji taip pat priims valdančiosios tarybos ir vykdomosios valdybos narių konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles.

Be to, ES muitinė priims saugumo taisykles, kurios bus grindžiamos Europos Sąjungos įslaptintos informacijos (ESI) ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtose Komisijos saugumo taisyklėse nustatytais principais ir taisyklėmis.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Eilutė Nr. 1	DA / NDA ⁷	ELPA šalių ⁸	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ⁹	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
01	Bendroji rinka Bendradarbiavimas muitinių srityje (muitinės) – 03 05 01 subpozicija	DA	NE	NE	NE	NE

Galima numatyti, kad kai kurios trečiosios šalys prisidės prie ES muitinės duomenų platformos kūrimo ir veikimo. Šiuo metu tokie įnašai yra susiję su dalyvavimu naujojoje importo kontrolės sistemoje (ICS2). Tačiau šioje pažymoje jų įsipareigojimas nėra numatytas, nes tokie susitarimai nėra teisės akto pasiūlymo dalis.

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Eilutė Nr. 1	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	03 XX XX ES muitinė	DA	NE	NE	NE	NE

⁷ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁸ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

Bendrieji aspektai: priėmus teisės aktą, metinės biudžeto procedūros metu biudžetas gali būti tikslinamas atsižvelgiant į faktinį darbo užmokesčio koregavimo koeficientą. Toliau pateikti skaičiai indeksuoti pradedant 2025 m. vertėmis (2 proc.). Jei 2028–2034 m. laikotarpiu būtų skiriamas mažesnis finansavimas, užduotys bus sumažintos, kad atitiktų pagal DFP po 2027 m. ir programą „Muitinė“ po 2027 m. skirtą finansavimą. Jei ES muitinei pavedama atlikti mažiau užduočių, nei numatyta, darbuotojų skaičius bus atitinkamai sumažintas (ir nesieks 250 darbuotojų).

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	[1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika 03 XX XX ES muitinė]
---	---------	---

2026–2034 m. laikotarpio sąmata:

ES muitinė			2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	IŠ VISO
1 antraštinė dalis (administracinės išlaidos, įskaitant atlyginimus)	Įsipareigojimai	1	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
	Mokėjimai	2	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
2 antraštinė dalis (kitos administracinės išlaidos, įskaitant infrastruktūros)	Įsipareigojimai	1a	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
	Mokėjimai	2a	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
3 antraštinė dalis (veiklos išlaidos, įskaitant muitinių funkcionavimą išlaidas)	Įsipareigojimai	3a	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
	Mokėjimai	3b	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
IŠ VISO asignavimų ES muitinei	Įsipareigojimai	= 1 + 1a + 3a	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452
	Mokėjimai	= 2 + 2a + 3b	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452

2026–2027 m. laikotarpis – perskirstymas:

03 XX XX								2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
ES muitinė	Įsipareigojimai	1						0,928	2,054	2,981
	Mokėjimai	2						0,928	2,054	2,981
IŠ VISO asignavimų 03 XX XX	Įsipareigojimai	= 1 + 1a + 3 a						0,928	2,054	2,981
	Mokėjimai	= 2 + 2 a +3b						0,928	2,054	2,981

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika
---	---------	---

03 05 01			2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	IŠ VISO
Bendradarbiavimas muitinių srityje (duomenų platforma – Komisija)	Įsipareigojimai	1	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
	Mokėjimai	2	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
Bendradarbiavimas muitinių srityje (duomenų platforma – susitarimas dėl Kodų ES)	Įsipareigojimai	1a			25,420	84,677	203,268	268,580	227,785	237,611	247,739	1 295,080
	Mokėjimai	2a			19,065	82,564	211,736	268,580	227,785	237,611	247,739	1 295,080
IŠ VISO asignavimų 03 05 01	Įsipareigojimai	= 1 + 1a + 3a	23,072	31,946	127,102	211,692	254,085	268,580	227,785	237,611	247,739	1 629,613
	Mokėjimai	= 2 + 2 a +3b	23,072	31,946	120,747	209,579	262,553	268,580	227,785	237,611	247,739	1 629,613

Dėl ES maitinės daroma prielaida, kad 2028 m. mokėjimai sudaro 75 proc. įsipareigojimų, o 2029 m. – 90 proc. įsipareigojimų. Dėl Komisijos daroma prielaida, kad mokėjimai ir įsipareigojimai yra tokio paties lygio, nes užtikrinamas esamų programų tęstinumas.

2026–2027 m. laikotarpis – perskirstymas:

03 05 01								2026 m	2027 m	IŠ VISO
Bendradarbiavimas maitinių srityje (maitinės) – 03 05 01 subpozicija	Įsipareigojimai	1						23,072	31,946	55,019
	Mokėjimai	2						23,072	31,946	55,019
IŠ VISO asignavimų 03 05 01	Įsipareigojimai	= 1 + 1a						23,072	31,946	55,019
	Mokėjimai	= 2 + 2						23,072	31,946	55,019

Pagal dabartinę DFP ES išlaidos reformai, apimančios veiklos ir administracines išlaidas, sudaro 60 165 000 EUR. Iš šios sumos 55,019 mln. EUR **veiklos išlaidų** skirta pirmiesiems ES maitinės duomenų platformos struktūriniais pajėgumams plėtoti ir ES maitinės veiklos pradžia užtikrinti.

Šios išlaidos bus patirtos iš esamo programos „Maitinė“ biudžeto. Rezultatai apima pasirengimą nuo 2028 m. rinkti naujus elektroninei prekybai taikomus maitus, Komisijos vadovaujamą bandomąjį darbą, susijusį su finansinės ir nefinansinės rizikos valdymo projektų atranka, ir pasirengimą ES maitinės veiklai.

Nedarant poveikio kitai DFP, pateikiama 2028–2034 m. laikotarpio analizė, kurioje nagrinėjamos numatomos Sąjungos biudžeto išlaidos, skirtos ES duomenų platformos ir ES maitinės biudžeto išlaidoms padengti.

Dėl **veiklos išlaidų**:

- ši pažyma susijusi su naujais biudžeto poreikiais, atsirandančiais dėl šio pasiūlymo dėl reformos. Ji nesusijusi su Komisijos nuolatine parama maitinių bendradarbiavimui ir esamoms SMK sistemoms pagal 03 05 01 subpoziciją ir maitinio tikrinimo įrangos finansinės paramos priemonei pagal 11 01 02 subpoziciją. Komisija toliau valdys esamas SMK sistemas ir ilgainiui mažins su jomis susijusias veiklos išlaidas. Komisija taip pat vykdys tam tikrą maitinių bendradarbiavimo veiklą, kuri bus sumažinta

atsižvelgiant į naują ESM veiklą šioje srityje. Šios išlaidos į šią finansinę teisės akto pasiūlymo pažymą neįtrauktos, nes jos nėra su šiuo pasiūlymu susijusios išlaidos;

- IT išlaidos, patenkančios į šio pasiūlymo taikymo sritį, yra susijusios su duomenų platformos kūrimu. Pirmiau nurodyta finansavimo eilutė apima maždaug 1,63 mlrd. EUR po 2 proc. indeksavimo pirmiau pateiktoje lentelėje;
- Komisija paskirs duomenų platformos užduotis ESM pagal susitarimus dėl įnašų. Todėl atitinkamos išlaidos įtrauktos į tęsiamą programą „Muitinė“ pagal DFP po 2027 m.;
- ESM veiklos išlaidos, visų pirma susijusios su muitinių bendradarbiavimo vykdymu, išsamiau aprašytos priede. Daroma prielaida, kad ESM pradinis etapas prasideda 2026 m. (dirba 7 darbuotojai (5 sutartininkai ir 2 laikinieji darbuotojai)), 2027 m. darbuotojų skaičius padidės dar 7 darbuotojais, o veikla bus pradėta vykdyti 2028 m. (tais metais darbuotojų skaičių padidinant iki 30 darbuotojų);
- I antraštinėje dalyje numatyta, kad 2034 m. ESM turėtų dirbti 250 darbuotojai, iš kurių apie 115 darbuotojų būtų tiesiogiai susiję su IT ir duomenų valdymo funkcijomis. Šios IT ir duomenų valdymo pozicijos būtų susijusios tiek su duomenų platformos ir taikomųjų programų, paskirtų kurti pagal susitarimą dėl įnašo, kūrimu, tiek su duomenų platformos techniniu valdymu, susijusiu su duomenimis grindžiamais projektais, analize ir muitinės duomenų modelio valdymu.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

								2026 m	2027 m	IŠ VISO
<...> TAXUD										
• Pareigūnai								0,513	1,197	1,710
• Sutartininkai								0,182	0,273	0,455
IŠ VISO MOKESČIŲ IR MUITŲ SAJUNGOS GD	Asignavimai							0,695	1,470	2,165

Administracinių išlaidų atveju, pagal dabartinę DFP TAXUD 2026 m. reikės papildomų 5 etato ekvivalentų, o 2027 m. – dar 5 etato ekvivalentų, kad būtų galima pasirengti maitinės veikimui.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Grynoji suma 2026–2027 m. (Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,695	1,470	
--	---	-------	-------	--

Toliau apibendrinamos apskaičiuotos 2026–2034 m. laikotarpio **visu išlaidų kategoriju** bendros sumos:

		2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	24,695	35,470	145,338	233,238	281,456	306,073	276,274	296,780	315,905	1 915,230
	Mokėjimai	24,695	35,470	138,983	231,125	289,924	306,073	276,274	296,780	315,905	1 915,230

3.2.2. Numatomas poveikis asignavimams

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami kaip nurodyta toliau.

Pasiūlymas susijęs ne tik su agentūros steigimu. Juo visapusiškai reformuoja muitų sąjungą. Juo sukuriama naujos strateginės galimybės (valdymo, naujos ES muitinės, o kalbant apie pajėgumus – nauja ES muitinės duomenų platforma), kartu peržiūrint ir supaprastinant nacionalinių institucijų ir prekybos veiklos vykdytojų veiklos procesus. Kadangi juo gerinamas bendradarbiavimas kuriant išvien veikiančią muitų sąjungą, o juo daromą poveikį užtikrina nacionalinės valdžios institucijos (ne tik muitinė), nebūtų tikslinga mėginti susieti rezultatus su muitinės veiklos rodikliais. Tinkamiau nustatyti du pagrindinius rezultatus (ir išlaidų kategorijas), kurie yra tarpusavyje susiję siekiant reformos tikslo, – sukurti ES muitinės duomenų platformą ir įsteigti ES muitinę, – kaip nurodyta toliau pateiktose lentelėse.

Toliau pateikti **dabartinės DFP** duomenys susiję tik su Komisijos veiklos išlaidomis. Jie susiję su duomenų platforma.

Sumos mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓										2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO			
	ATLIKTI DARBAI																
	Rūšis ¹	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius
BENDRASIS TIKSLAS																	
– ES muitinės duomenų platforma													23,072		31,496		55,018

¹ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

Tarpinė suma												23,072		31,496		55,018
IŠ VISO IŠLAIDŲ												23,072		31,496		55,018

Toliau pateikiami 2028–2034 m. laikotarpio duomenys yra susiję su ES muitinės duomenų platformos kūrimo ir ES muitinės veiklos išlaidomis. Tai veiklos išlaidos, kurios nuo 2025 m. indeksuojamos taikant 2 proc. normą.

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2028 m.		2029 m.		2030 m.		2031 m.		2032 m.		2033 m.		2034 m.		IŠ VISO	
	ATLIKTI DARBAI																	
	Rūšis ²	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras	Iš viso sąnaudų
BENDRASIS TIKSLAS																		
– ES muitinės duomenų																		
ES duomenų erdvės kapitalo sąnaudos				47,424		60,465		61,674		50,326		0		0		0		219,889
ES duomenų erdvės veiklos sąnaudos				47,857		113,900		149,371		169,288		172,673		176,127		179,649		1 008,865
Transformacijos programos kapitalo sąnaudos				31,822		32,458		33,107		33,770		34,445		35,134		35,837		236,573
Transformacijos programos veiklos sąnaudos				0		4,869		9,932		15,196		20,667		26,350		32,253		109,268
Tarpinė suma				127,102		211,692		254,085		268,580		227,785		237,622		247,739		1 574,594
– ES muitinė				18,235		21,546		27,371		37,943		48,489		59,169		68,166		280,471

² Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

Tarpinė suma			18,235		21,546		27,371		37,943		48,489		59,169		68,166		280,471
IŠ VISO IŠLAIDŲ			145,338		233,238		281,457		306,073		276,274		296,780		315,905		1 855,065

Sumos mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu). Jei taikoma, sumos atspindi Sąjungos įnašo Agentūrai ir kitų Agentūros pajamų (mokesčių ir rinkliavų) sumą.

Papildomi ES muitinės duomenų platformos išlaidų paaiškinimai

ES duomenų erdvės kapitalo sąnaudos

Ši biudžeto eilutė apima duomenų platformos kūrimą ir įgyvendinimą, įskaitant įvairių komponentų, apimančių keitimosi duomenimis, duomenų tvarkymo, taikomųjų programų valdymo ir duomenų katalogų pajėgumus, kūrimą (arba licencijavimą, ir (arba) pirkimą) ir integravimą.

ES duomenų erdvės veiklos sąnaudos

Ši eilutė apima reikiamos infrastruktūros (duomenų centrų nuoma, aparatinė įranga, debesijos paslaugos, programinės įrangos licencijos ir kt.) ir operatyvinių pajėgumų (paslaugų centras, techninė pagalba, operatyvinė parama ir kt.) suteikimą, kad būtų užtikrintas tinkamas paslaugų lygis ir pajėgumas. Ši eilutė taip pat apima galimą duomenų platformos techninę priežiūrą, kai jis bus sukurtas ir parengtas veikti.

Transformacijos programos kapitalo sąnaudos

Ši eilutė apima funkcijų, susijusių su nacionalinių muitinių sistemų perkėlimą į centrinę sistemą pagal reformos teisės aktus, plėtojimą ir įgyvendinimą duomenų platformoje.

Transformacijos programos veiklos sąnaudos

Ši eilutė apima duomenų platformos veiklos ir techninės priežiūros išlaidas, susijusias su elementu, kuriuo įgyvendinamos funkcijos, susijusias su nacionalinių muitinių sistemų perkėlimu į centrinę sistemą pagal reformos teisės aktus.

3.2.3. Numatomas poveikis ES muitinės žmogiškiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami kaip nurodyta toliau.

Toliau pateikti duomenys grindžiami tuo, kad 2034 m. ES muitinė pradėtų veikti visu pajėgumu ir žmogiškųjų išteklių lygis nuo to laiko nesikeistų. Daroma prielaida, kad etatų plano ir išorės darbuotojų santykis bus 2:1. Nors šiuo etapu neįmanoma kiekybiškai įvertinti AST ar AD lygių darbuotojų arba SNE, kuriuos gali suteikti nacionalinės administracijos, skaičiaus, atliktas vertinimas. Sąnaudos indeksuojamos taikant 2 proc. normą.

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu) Jei taikoma, sumos atspindi Sąjungos įnašo Agentūrai ir kitų Agentūros pajamų (mokesčių ir rinkliavų) sumą.

	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygių)	0,119	0,423	1,542	3,335	5,970	10,018	14,693	19,073	22,234	77,408
Laikinieji darbuotojai (AST lygių)	0,059	0,212	0,771	1,668	2,985	5,009	7,346	9,537	11,117	38,704
Sutartininkai (CA)	0,237	0,676	0,749	1,085	1,927	3,220	4,691	6,090	7,099	25,773
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai (SNE)			0,187	0,271	0,482	0,805	1,173	1,523	1,775	6,215
IŠ VISO	0,415	1,311	3,249	6,360	11,363	19,051	27,903	36,223	42,226	148,101

Kalbant apie išlaidų paskirstymą tarp pirmiau nurodytų lygių, daroma prielaida, kad steigimo plane etatai bus priskirti santykiu 2:1 (AD:AST), o išorės pareigybių santykis nuo veiklos pradžios 2028 m. bus 4:1 (CA:SNE)¹. Šiais vertinimais nedaromas poveikis galimam pasiskirstymui vykdam įdarbinimą.

Personalo poreikiai (etatų vienetais):

	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	Iš viso
Laikinieji darbuotojai (AD lygių)	2	5	14	22	40	62	91	122	111	111
Laikinieji darbuotojai (AST lygių)			6	11	20	31	46	31	56	56

¹ Gali būti, kad kai kurie sekretorių etatai priklausytų TA (AST/SC) kategorijai, tačiau ši finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma parengta darant prielaidą, kad šie etatai bus skirti CA kategorijoms.

Sutartininkai	5	9	8	16	24	39	50	62	66	66
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai			2	3	6	8	13	15	17	17
IŠ VISO	7	14	30	50	90	140	190	230	250	250

Daroma prielaida, kad visi naujai įdarbinti darbuotojai įdarbinimo metais dirba 6 mėnesius.

Nors šiuo metu negalima galutinai nustatyti tikslaus darbuotojų skaičiaus paskirstymo pagal profilį, toliau pateikiamoje lentelėje bendrai apžvelgiama, ko galima tikėtis:

	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.
Iš viso	7	14	30	50	90	140	190	230	250
Administravimas	6	8	12	20	22	22	22	22	22
Duomenys ir IT	1	4	10	18	40	65	90	105	115
Koordinavimas / pajėgumų stiprinimas		2	8	12	28	53	78	103	113

Administraciniai darbuotojai būtų atsakingi už žmogiškuosius išteklius, finansus, apskaitą, teisės reikalus, komunikaciją, kokybės kontrolę ir auditą, administracinę paramą vyresniajai vadovybei, pačios ESM IT ir logistiką.

Su duomenimis ir IT susiję darbuotojai būtų atsakingi už ES muitinės duomenų platformą, įskaitant IT kūrimą, operacijų ir infrastruktūros valdymą, duomenų projektus ir jų valdymą bei duomenų valdymą.

Su koordinavimu ir pajėgumų stiprinimu susiję darbuotojai būtų atsakingi už valstybių narių muitinių veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą su kitais išorės ekspertais tokiose srityse kaip rizikos valdymas, krizių valdymas, bendradarbiavimą su kitomis ne muitinės institucijomis, mokymą ir rekomendacijas dėl bendrų darbo metodų bei procesų, operatyvinio darbo koordinavimą, taip pat veiklos rezultatų vertinimą, stebėseną, mokslinius tyrimus ir inovacijas, bendrus tikrinimus ir su tikrinimo įranga susijusią paramą.

Etato ekvivalentai apvalinami iki artimiausio sveikojo skaičiaus.

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtųjų tikslumu)

	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)		
20 01 02 01 ir 20 01 02 02 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	+3	+7
20 01 02 03 (Delegacijos)		
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)		
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)		
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)¹		
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	+2	+3
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)		
Biudžeto eilutė (-ės) (nurodyti) ²	- būstinėje ³	
	- delegacijose	
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		
10 01 05 02 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)		
IŠ VISO	+5	+10

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

¹ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

² Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

³ Daugiausia ES sanglaudos politikos fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondui (EJRŽAF).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	ES muitinė pradėtų savo veiklą 2028 m., paliekant maždaug dvejų metų laikotarpį nuo steigiamojo akto priėmimo iki veiklos pradžios, kuris galėtų būti skirtas veiklai, reikalingai naujai įstaigai įsteigti. Komisija turėtų būti atsakinga už ES muitinės įsteigimą. Todėl šiam procesui reikia numatyti išteklių. 2026 ir 2027 m. bus reikalingi papildomi etato ekvivalentai, kaip nurodyta pirmiau pateiktoje lentelėje. Vėliau grynasis poveikis Komisijos darbuotojų atžvilgiu būtų mažėjimas. Kad ES muitinė būtų pasirengusi pradėti savo veiklą, papildomi etato ekvivalentai vykdytų šią parengiamąją veiklą: 1. parengtų pirmąjį biudžetą, įskaitant įgyvendinimo priemonių (apskaitos ir (arba) biudžeto valdymo sistemų) ir procedūrų užtikrinimą; 2. vykdytų vykdomojo direktoriaus atrankos procedūrą (pradedant laikinuoju vykdomuoju direktoriumi, išrinktu iš Komisijos darbuotojų 2026–2027 m., kol pradės veikti ESM); 3. paskirtų valdančiosios tarybos ir vykdomosios valdybos narius; 4. vykdytų pasirengimą pirmiesiems posėdžiams ir sprendimams; 5. parengtų centrinės būstinės pastatą, šią veiklą koordinuojant su priimančiąja valstybe; vestų derybas dėl priėmimo susitarimo; pirktų įrangą; užtikrintų IT, saugumą ir priežiūrą; 6. vykdytų įdarbinimą ES muitinėje, numatant labai didelius pradinius poreikius. Iš pradžių pirmenybė teikiama pagrindinėms funkcijoms (gebėjimas išmokėti atlyginimus, organizuoti laiko valdymą, mokymą ir kt.); 7. nustatytų organizacinę struktūrą, vidaus organizaciją ir procedūras; 8. nustatytų, ar esama galimybių Komisijos darbuotojus laikinai perkelti į ES muitinę; 9. sukurtų pagrindinį tinklalapį ir vaizdinę tapatybę; 10. parengtų pirmąją metinę darbo programą ir (arba) bendrąjį programavimo dokumentą; 11. parengtų susitarimą (-us) dėl įnašo, jei juo (jais) bus naudojamas; 12. teiktų paramą dėl programos „Muitinė“ pirmuosiuose ESM ekspertų lygio susitikimuose 2026–2027 m. Neseniai įsteigtų kitų agentūrų patirtis rodo, kad šioms pirmosioms užduotims atlikti reikalinga maždaug 10 GD, kuris yra partneris, darbuotojų grupė. Pirmiau minėtos užduotys iš esmės yra administracinės ir susijusios su procesais. Išskyrus 12 punktą, jie nesusiję su būsimo ES muitinės darbo esme.
Išorės darbuotojai	Darbas, susijęs su pirmiau nurodytomis užduotimis, visų pirma nurodytas 1, 4, 5, 9 ir 12 punktuose.

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

X Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą. 2026 ir 2027 m. reikalinga 58 mln. EUR suma bus priskirta esamam atidėjiniui bendrosios rinkos biudžeto eilutėje: *Bendradarbiavimas muitinių srityje (muitinės) – 03 05 01 subpozicija*

- ☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.
- ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą⁴.
-

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

X Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁴ Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2093/2020, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 12 ir 13 straipsnius.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☒ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵							Iš viso
		2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	
..... straipsnis		812	828	845	862	879	896	914	6 035

Įvairių asignuotųjų įplaukų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

Nurodyti poveikio pajamoms apskaičiavimo metodą.

2028–2034 m. reforma duoda papildomų pajamų dėl elektroninei prekybai taikomų muitų atėmus 25 proc. nacionalinių surinkimo išlaidų (grynųjų TNI). Apskaičiuota, kad ši suma yra 750 mln. EUR per metus, indeksuota taikant 2 proc. normą, todėl šiuo laikotarpiu būtų gauta apie 6,035 mlrd. EUR pajamų.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

⁵ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

PRIEDAS. PRIELAIIDOS

Darbuotojų skaičiaus raida muitinėje

Numatoma, kad bendra etato ekvivalentų raida bus tokia:

	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.
ES muitinė	7	14	30	50	90	140	190	230	250

Nors ši informacija nepatenka į šios pažymos taikymo sritį, naudinga pažymėti, kad prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime pateikiamas vertinimas dėl administracinių pajėgumų nacionaliniu lygmeniu atlaisvinimo, susijusio su muitinės procesų supaprastinimu ir perbalansavimu. Palyginti su baziniu scenarijumi, ne vėliau kaip 2034 m. valstybės narės vykdydamos atitinkamas užduotis turėtų galėti dėti mažiau pastangų, kurios, remiantis skaičiavimais, siektų maždaug 2 000 etato ekvivalentų⁶. Tai nereiškia, kad valstybės narės turėtų nuspręsti atitinkamai sumažinti muitinės darbuotojų skaičių arba būtų reikalaujama, kad jos tai padarytų.

Nuo 2028 m. pagrindiniame generaliniame direktorate taip pat būtų laipsniškai atlaisvinta darbuotojų, nes tam tikrą veiklą, anksčiau vykdytą pagal muitinės programą ir valdant TAXUD, pakeistų muitinės veikla.

⁶ Prielaidos, kuriomis remtasi rengiant šiuos įverčius, išsamiai išdėstytos poveikio vertinime ir jo prieduose.

III antraštinė dalis.

III antraštinė dalis	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.	2032 m.	2033 m.	2034 m.	Iš viso
Muitinių bendradarbiavimas	9 000 000	10 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000	13 000 000	15 000 000	80 000 000
Po indeksavimo, 2 proc.	9 741 889	11 040 808	11 261 624	12 635 542	14 059 913	15 536 203	18 284 916	92 560 896

ES muitinės veiklos išlaidos yra susijusios su operatyviniu muitinių bendradarbiavimu.

ES muitinė taip pat valdys ES muitinės duomenų platformos išlaidas pagal susitarimą dėl įnašo.

Pirmiau nurodyta **muitinių bendradarbiavimo** eilutė apima išlaidas, susijusias su valstybių narių muitinių ekspertų darbo grupių sušaukimu intensyviai bendradarbiauti pasiūlymo taikymo srities temomis, be kita ko, dėl rizikos valdymo, bendrų rizikos kriterijų ir standartų bei bendrų prioritetinių kontrolės sričių įgyvendinimo ir vertinimo, mokymo, darbo metodų ir gairių, susijusių su techniniais klausimais, kūrimo, *patikimų ir patikrintų* verslininkų sistemos įgyvendinimo, bendrų veiklos procesų plėtojimo ir sąveikumo, susijusių su ES muitinės duomenų erdve, ir jos sąsajų su kitomis sistemomis, ir kt. temomis. Ji taip pat apima įvairių lygmenų (sektorinių, nacionalinių, tarptautinių) ekspertų grupių sušaukimą į pasiūlymo taikymo sritį patenkančiomis temomis, įskaitant pasirengimą krizėms ir reagavimą į jas, bendrų politikos prioritetų įgyvendinimą, bendradarbiavimo sistemų ir jų elementų (įskaitant priežiūros strategijas) kūrimą ir įgyvendinimą. ES muitinės organizuojamos grupės bus labai svarbios siekiant veiksmingai ir vienodai įgyvendinti muitų sąjungą, nes didžiąją dalį operatyvinio darbo ir toliau atliks nacionalinės valdžios institucijos.

